

**REGIONALNA DYREKCJA LASÓW PAŃSTWOWYCH
W SZCZECINIE**

**PLAN URZĄDZENIA LASU
DLA NADLEŚNICTWA DRAWNO**

na okres od 1 stycznia 2022 r. do 31 grudnia 2031 r.

PROGRAM OCHRONY PRZYRODY

Program opracowano

w Biurze Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Gorzowie Wlkp.

Program wykonała:

Magdalena Małecka

sekretariat@gorzow.buligl.pl
www.gorzow.buligl.pl

Sprawdził:

Akceptuje:

Gorzów Wielkopolski 2022 r.

Spis treści

Wprowadzenie	5
A. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA NADLEŚNICTWA DRAWNO	6
1. Historia regionu	6
2. Historia gospodarki leśnej i Nadleśnictwa	9
3. Położenie	10
4. Regionalizacja przyrodniczo – leśna	12
5. Regionalizacja geobotaniczna	12
6. Regionalizacja fizyczno – geograficzna	13
7. Regionalizacja klimatyczna	13
8. Miejsce i rola Nadleśnictwa Drawno w gospodarce przestrzennej regionu	14
9. Porównanie wybranych cech drzewostanów różnych jednostek leśnych	15
10. Grupy funkcji lasów Nadleśnictwa Drawno	15
11. Charakterystyka kompleksów leśnych	17
B. FORMY OCHRONY PRZYRODY – ISTNIEJĄCE, PROJEKTOWANE I PROPONOWANE	18
I. Ustawa o ochronie przyrody	18
1. Istniejące, projektowane i proponowane formy prawnej ochrony przyrody w Nadleśnictwie Drawno	18
2. Rezerваты przyrody	19
3. Obszary Natura 2000	24
4. Obszary chronionego krajobrazu	58
5. Pomniki przyrody istniejące	62
6. Użytki ekologiczne istniejące	66
7. Ochrona gatunkowa	70
II. Ustawa o lasach	81
1. Gospodarstwo specjalne	82
2. Lasy ochronne	82
III. Inne formy ochrony przyrody	82
1. Drawieński Park Narodowy	82
2. Obszary węzłowe i korytarze ekologiczne	85
C. WALORY PRZYRODNICZO-LEŚNE	88
1. Rzeźba terenu	88
2. Budowa geologiczna	88
3. Typy gleb	89
4. Wody	90
5. Roślinność	92
6. Świat zwierzęcy	95

7. Typy siedliskowe lasu	96
8. Drzewostany	97
9. Ekologiczna ocena stanu lasu	101
10. Inne cenne obiekty przyrodnicze na terenie Nadleśnictwa Drawno	109
11. Cenne obiekty dziedzictwa kulturowego na terenie Nadleśnictwa Drawno	129
12. Obiekty kultury materialnej i inne przyrodnicze w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Drawno	133
D. ZAGROŻENIA	137
1. Czynniki biotyczne	137
2. Czynniki abiotyczne	138
3. Czynniki antropogeniczne	140
E. WYTYCZNE DO ORGANIZACJI GOSPODARSTWA LEŚNEGO ORAZ WYKONYWANIA PRAC W NADLEŚNICTWIE	144
1. Wytyczne do organizacji gospodarstwa leśnego	144
2. Wytyczne w sprawie wykonywania prac leśnych	144
F. PLAN DZIAŁAŃ – ZESTAWIENIE PRAC OBJĘTYCH PROGRAMEM OCHRONY PRZYRODY	146
I. Obligatoryjne zadania z zakresu ochrony przyrody	146
II. Fakultatywne wskazania ochronne	146
1. Ochrona różnorodności biologicznej	146
2. Działania dotyczące prawnych form ochrony przyrody	147
3. Zalecenia w zakresie ochrony cennych gatunków roślin naczyniowych	147
4. Zalecenia w zakresie ochrony cennych roślin zarodnikowych	148
5. Zalecenia w zakresie ochrony starych i cennych drzew	148
6. Zalecenia z zakresu ochrony fauny kręgowców	148
7. Zalecenia w zakresie ochrony fauny bezkręgowców	149
8. Zalecenia w zakresie ochrony pamiątek kultury leśnej i kultury powszechnej w lasach	149
9. Kształtowanie stosunków wodnych i ochrona siedlisk hydrogenicznych w lasach	150
10. Kształtowanie strefy ekotonowej	150
11. Promocja i edukacja ekologiczna	150
PIŚMIENNICTWO	156

Wprowadzenie

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Drawno jest integralną częścią planu urządzenia lasu na okres od 1.01.2022 r. do 31.12.2031 r.

Aktualnie opracowanie uwzględnia zapisy zawarte w poprzednim Programie Ochrony Przyrody oraz ustalenia Komisji Założeń Planu i Narady Techniczno – Gospodarczej.

Celem programu jest:

- inwentaryzacja i zobrazowanie bogactwa przyrodniczego lasów;
- wskazanie obiektów do objęcia ochroną;
- przedstawienie istniejących i potencjalnych zagrożeń lasów oraz środowiska przyrodniczego;
- doskonalenie gospodarki leśnej na podstawach ekologicznych;
- ulepszanie metod sprawowania i rozwijania ochrony przyrody;
- umożliwienie, obecnie i w przyszłości porównań i analiz zmian środowiska przyrodniczego;
- ochrona zabytków kultury materialnej w lasach.

Program ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Drawno opracowano zgodnie z zapisami § 110 Instrukcji Urządzania Lasu z (CILP, Warszawa 2012 r.), z wykorzystaniem zapisów z „Instrukcji sporządzenia programu ochrony przyrody” (MOŚZNiL Departament Leśnictwa, Warszawa 1996 r.) oraz w oparciu o ustawę z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2021 r., poz. 1275 z późn. zm.), ustawę z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2021 r., poz. 1098 z późn. zm.), rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2012 r. (Dz. U. 2012 Nr 0 poz. 1302) w sprawie szczegółowych warunków i trybu sporządzania planu urządzenia lasu, uproszczonego planu urządzenia lasu oraz inwentaryzacji stanu lasu.

Wykonawcą programu jest BULiGL Oddz. w Gorzowie Wlkp.

Program został wykonany na podstawie:

- danych zebranych w trakcie prac urzędniowych (BULiGL O/Gorzów Wlkp. 2020/2021);
- danych zebranych w inwentaryzacji szczegółowej do Programu Ochrony Przyrody (BULiGL O/Gorzów Wlkp. 2021 r.);
- informacji dostarczonych przez Nadleśnictwo Drawno;
- informacji otrzymanych z Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie;
- innych informacji zebranych na potrzeby programu.

A. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA NADLEŚNICTWA DRAWNO

Rysunek 1. Drzewostan w N-ctwie Drawno (Fot. J. Czekirda)

1. Historia regionu¹

Pierwsze ślady osadnictwa na terenie Puszczy Drawskiej sięgają paleolitu (około 9 tys. lat temu). Ponieważ zwarte kompleksy leśne nie sprzyjały osadnictwu zasiedlano jedynie enklawy żyznych gleb i bezleśne polany. Liczniejsze pozostałości osad ludzkich pochodzą ze średniej epoki kamiennej (około 6 tys. lat temu). Urozmaicony, leśno-jeziorny krajobraz, zapewniał obfitość ryb i zwierzyny, co sprzyjało rozwojowi społecznościom myśliwsko-rybackim. W mezolocie obszar ten był już jednym z najintensywniej zasiedlonych regionów niżu europejskiego. Ślady bytowania w postaci drobnych narzędzi kamiennych znajdowano najczęściej na piaszczystych wyniesieniach w pobliżu wód.

Na opisywany obszar najstarsza ludność przybyła znad Dunaju, zajmowała się rolnictwem (prowadziła gospodarkę kopieniaczą) i reprezentowała kulturę ceramiki wstęgowej. Inna grupa, która zajmowała się uprawą roli i hodowlą, reprezentowała kulturę pucharów lejkowatych. W neolicie pojawiła się kolejna grupa ludności, reprezentująca tzw. kulturę ceramiki sznurowej, trudniąca się głównie pasterstwem. We wczesnej epoce żelaza tutejszy teren znalazł się w zasięgu kultury łużyckiej, a zamieszkująca je ludność nie była jednolita etnicznie. W okresie wczesnego średniowiecza opisywany obszar zamieszkiwała ludność słowiańska, następnie cały obszar znalazł się w obrębie działalności plemion pomorskich.

W X-XI w. na terenie ówczesnego Drawna, wykorzystując dogodne położenie między dwoma jeziorami, założono gród słowiański oraz osadę rybacką. Do początku XII w. ziemie Pomorza należały do księstwa pomorskiego, by w 1269 r. przejść pod panowanie Wielkopolski. W wyniku waśni między

---

¹ Źródła:
Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Drawno na lata 2012 – 2021
www.dpn.pl/acheologia
www.wikipedia.pl

księżętami wielkopolskimi i pomorskimi, po śmierci Przemysła II, nastąpiły znaczące zmiany dla tego obszaru. Teren, aż po rzekę Gwdę, znalazł się we władaniu margrabiów brandenburskich. Pomorze, a więc i Drawno stały się częścią Nowej Marchii. Wtedy też pojawił się ród Wedłów (*von Wedel*), który w krótkim czasie otrzymał we władanie wiele dzisiejszych miast regionu. Drawno zasiedlili bracia Wedlowie z Korytowa, na polecenie których zbudowano nad Drawą murowany zamek na planie prostokąta. Wkrótce z rolniczego podzamcza rozwinęła się osada, która otrzymała prawa miejskie między 1313-1333 r. Miasto otoczono murami z czterema bramami: Choszczeńską (Kamienną), Polską, Podwójną i Nową.

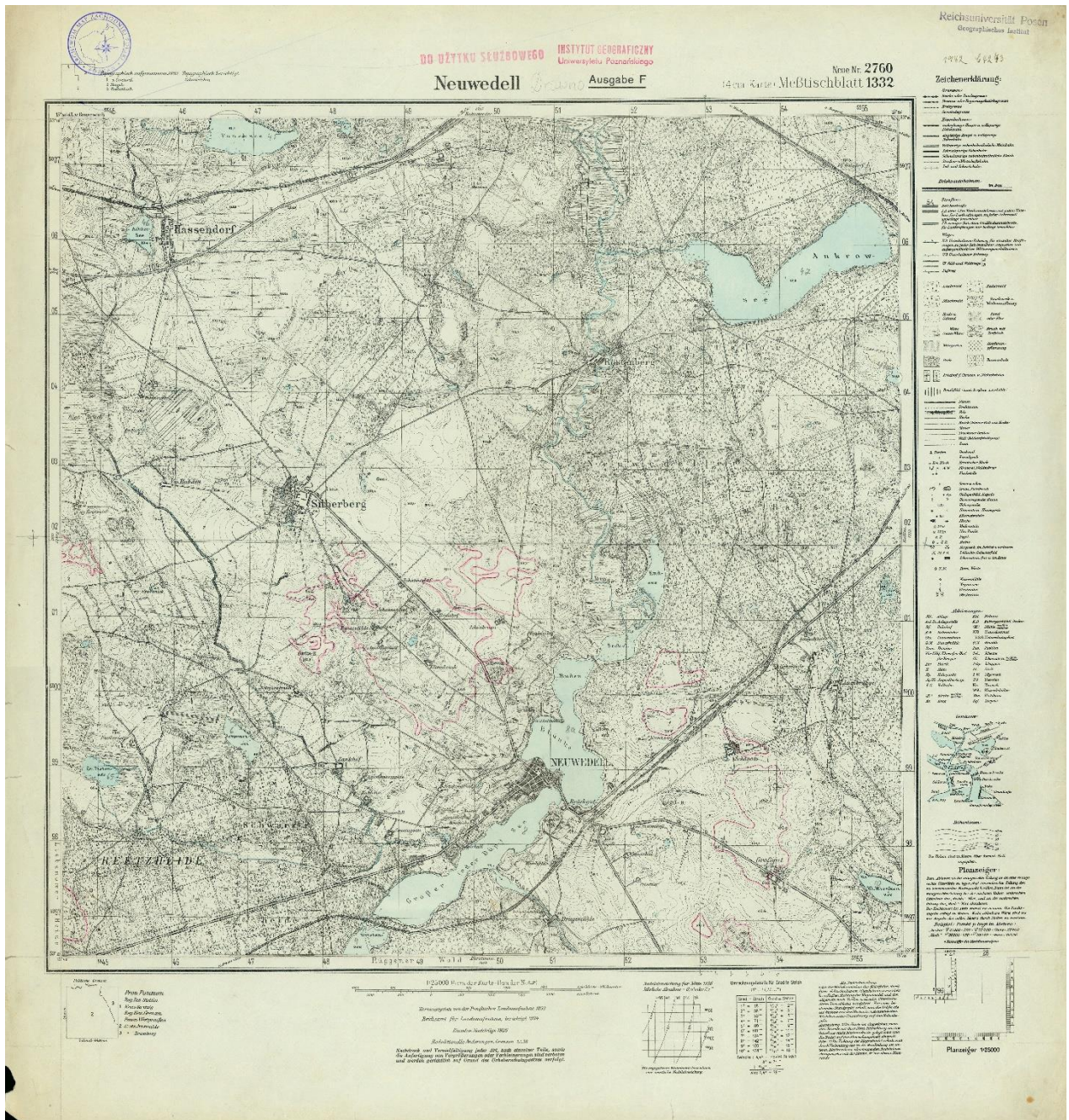
Życie mieszkańców Drawna i okolic nie należało do łatwych, ponieważ nadgraniczne położenie sprzyjało licznym zatargom. Aż do rozbiorów Polski (koniec XVIII w.) ziemie te znajdowały się na tzw. granicy wielkopolsko-brandenburskiej, której przebieg wyznaczały rzeki Drawa i Płociczna. W latach 1402-1454 okolice te należały przejściowo do państwa krzyżackiego, w międzyczasie (1433-1436) stanowiły lenno królestwa polskiego. Od roku 1454 aż do końca II wojny światowej Drawno i przyległe tereny znajdowały się we władaniu Brandenburgii i jej „następców”: Królestwa Prus (1701-1871) i Niemiec (1871-1945).

Od średniowiecza aż po wiek XIX trwał – z nierównym nasileniem, proces kolonizacji Puszczy Drawskiej. Na przestrzeni wieków wiele powstałych osad opustoszało i było lokowanych na nowo. Najsilniej w historii osadnictwa zaznaczył się wiek XVI. Ówczesny właściciel części tych ziem, Rudiger Wedel z Drawna, prowadził akcję kolonizacyjną, lokując m.in. Brzeziny, Dominikowo, Niemieńsko. Działalność kolonizacyjna kontynuowana była przez brandenburską domenę państwową w XVII i XVIII w.

Jednocześnie na wiek XVII i XVIII przypada rozkwit gospodarczy miasta Drawno, związany z rozwojem przemysłu szklarskiego i włókienniczego. W 1883 r. przez miejscowość przeprowadzono drogę łączącą Choszczno i Mirosławiec, a już w 1895 r. miasto włączono do sieci kolejowej na trasie Choszczno-Kalisz Pomorski. Niemniej, ze względu na dość ustronne położenie i zalesione okolice Drawno pozostało niewielkim ośrodkiem miejskim o lokalnym znaczeniu. Po I wojnie światowej znacząco zmniejszyła się liczba ludności, która wyemigrowała w poszukiwaniu pracy do zachodnich prowincji Niemiec. Do roku 1938 miasto podlegało administracyjnie Nowej Marchii, w latach 1938-1945 było składową Prowincji Pomorskiej.

Wraz z zakończeniem II wojny światowej Drawno i okolice zostało przyłączone do państwa polskiego. Wysiedlono pozostałą na tych terenach ludność niemiecką, a na jej miejsce osadzono Polaków pochodzących ze wschodniej i centralnej części kraju.

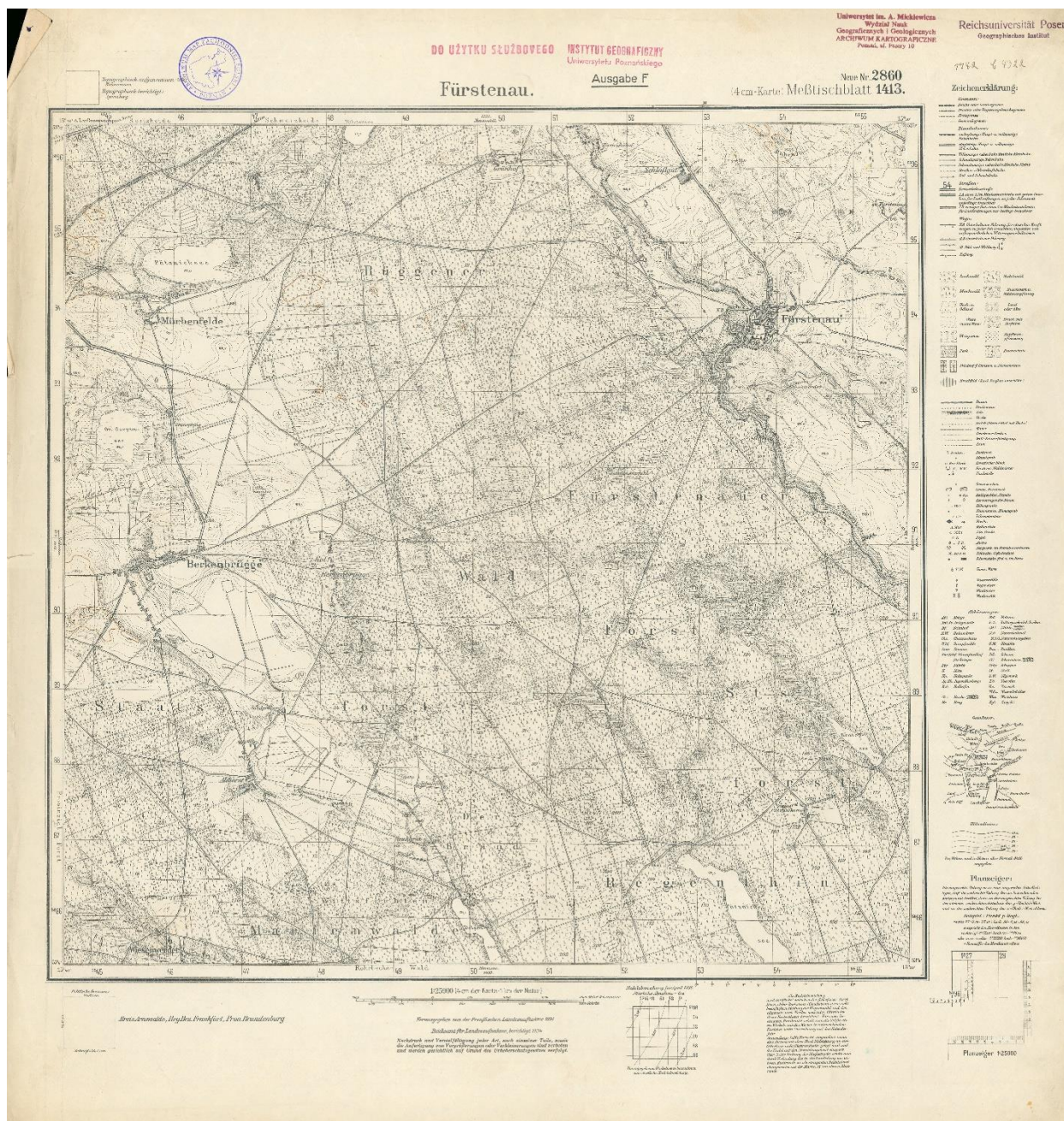

Rysunek 2. Drawno i okolice. Mapa: 2760_Neuwedell_1938²

² Źródło mapy: mapy.amzp.pl

Rysunek 3. Barnimie i okolice. Mapa: 2860_Furstenau_1936³

2. Historia gospodarki leśnej i Nadleśnictwa

Od końca XVIII w. na terenie Puszczy Drawskiej rozpoczęto prowadzenie intensywnej gospodarki leśnej. Zróżnicowane gatunkowo drzewostany zaczęły być przekształcane na jednogatunkowe lasy sosnowe. Systematycznie eksploatowano drzewostany zrębami zupełnymi, obejmującymi często całe oddziały, a powierzchnie pozrębowe odnawiano siewem. Początkowo był to siew całych szyszek w pasach, a później siew wyłuszczonego nasion. Dodatkowo, od ok. 1870 r., do siewu używano nasion sprowadzanych z wyłuszcarni znajdujących się w południowych Niemczech, tym samym rozprzestrzeniając obce geograficznie „rasy” sosny. Jedynie najżyźniejsze fragmenty

³ Źródło mapy: mapy.amzp.pl

bukowych lasów, leżących na zachód od Drawy, użytkowane były rębniami częściowymi, z wykorzystaniem naturalnych odnowień buka.

W wyniku tak prowadzonej gospodarki leśnej, do końca XIX w. ukształtował się istniejący, zdominowany przez sosnę, układ lasów o uporządkowanym ładzie przestrzennym.

Po II wojnie światowej rozpoczęto tworzenie nowych, polskich, struktur administracji leśnej. Na terenie obecnego Nadleśnictwa Drawno utworzono początkowo dwa nadleśnictwa: Nadleśnictwo Kniazie i Nadleśnictwo Krępa Krajeńska. W skład jednostek weszły lasy stanowiące byłą własność niemieckich majątków, lasy samorządowe miasta Drawno oraz (w niewielkim stopniu) inne lasy państwowe.

W 1948 r. zlikwidowano Nadleśnictwo Kniazie. Z lasów stanowiących wschodnią część jednostki utworzono Nadleśnictwo Drawno, a z lasów zachodniej części – Nadleśnictwo Kiełpino.

Nadleśnictwo Drawno w obecnym kształcie powstało w 1973 r. stanowią je trzy obręby leśne:

1. Obręb Drawno – lasy byłego N-ctwa Drawno;
2. Obręb Kiełpino – lasy byłego N-ctwa Kiełpino;
3. Obręb Dominikowo – zachodnia część byłego N-ctwa Krępa Krajeńska.

Od 1945 r. gospodarkę leśną prowadzono w lasach Nadleśnictwa na podstawie:

- Przybliżonej tabeli klas wieku;
- Planu prowizorycznego urządzenia lasu (1948 – 1962);
- Planu definitywnego urządzenia lasu (1962 – 1971);
- I rewizji planu urządzenia lasu (1972 – 1981);
- II rewizji urządzenia lasu (1982 – 1991);
- III rewizji urządzenia lasu (1992 – 2001);
- IV rewizji urządzenia lasu (2002 – 2011);
- V rewizji urządzenia lasu (2012 – 2021).

Obecne opracowanie jest składową VI rewizji planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Drawno.

3. Położenie

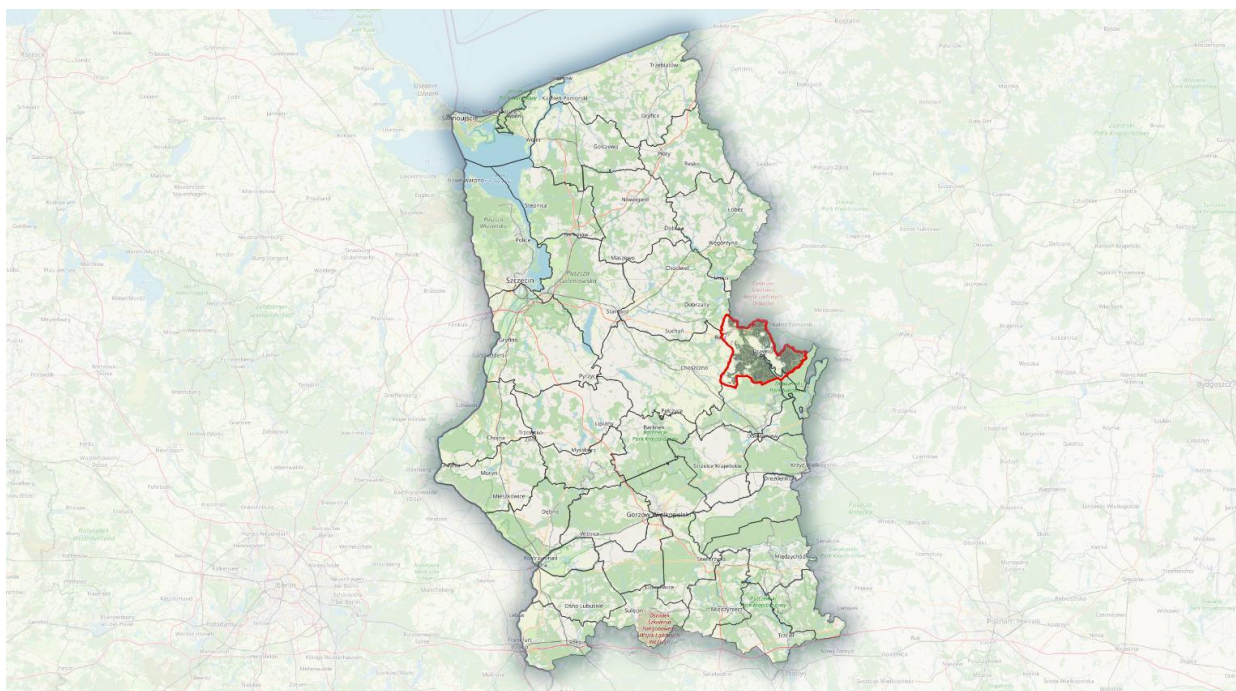
Nadleśnictwo Drawno jest nadleśnictwem trzyobrubowym, podzielonym na 11 leśnictw:

- Obręb Drawno
  1. Prostynia
  2. Drawa
  3. Borowiec
  4. Barnimie
  5. Brzeziny
- Obręb Kiełpino
  6. Żółwino

7. Zdanów
8. Kiełpino
9. Kołki
- Obręb Dominikowo
10. Dominikowo
11. Międzybór

Nadleśnictwo Drawno położone jest we wschodniej części RDLP w Szczecinie. Od północy sąsiaduje z N-ctwem Dobrzany i N-ctwem Drawsko (RDLP w Szczecinku), od wschodu z N-ctwem Kalisz Pomorski (RDLP w Szczecinku), od południa z N-ctwem Głusko, N-ctwem Bierzwnik i Drawieńskim Parkiem Narodowym, a od zachodu z N-ctwem Choszczno.

Rysunek 4. Położenie N-ctwa Drawno na tle RDLP w Szczecinie

Terytorialny zasięg działania Nadleśnictwa Drawno obejmuje:

Województwo zachodniopomorskie

Powiat: choszczeński

Miasta: Drawno, Recz

Gminy: Choszczno, Krzęcin, Bierzwnik, Drawno, Recz

Powiat: drawski

Gmina: Kalisz Pomorski

Nadzór nad lasami nie stanowiącymi własności Skarbu Państwa w imieniu Starosty Choszczeńskiego sprawuje Nadleśniczy na podstawie porozumień zawartych między zainteresowanymi stronami.

4. Regionalizacja przyrodniczo – leśna

Zgodnie z podziałem Polski na regiony przyrodniczo – leśne⁴ Nadleśnictwo położone jest w:

Krainie I: Bałtyckiej

Mezoregionie: Pojezierza Choszczeńskiego (I-10)

Krainie III: Wielkopolsko-Pomorskiej

Mezoregionie: Równiny Drawskiej (III-5)

Mezoregion Pojezierza Choszczeńskiego

Powierzchnia ogólna mezoregionu wynosi 1101 km² (w tym lasy i ekosystemy seminaturalne zajmują 28%). Obejmuje teren o zróżnicowanej rzeźbie – dominują tu krajobrazy naturalne glacialne pagórkowate i wzgórzowe, rzadziej równinne i faliste. Wysokość wałów morenowych sięga zwykle do 120 m n.p.m. Krajobrazem roślinnym dominującym jest krajobraz buczyn pomorskich oraz nieliczne – buczyn i ubogich dąbrów w odmianie pomorskiej.

Lesistość mezoregionu jest średnia (26%). Lasy tworzą małe i średnie kompleksy zajmujące około 287 km², z czego 91% jest w zarządzie RDLP w Szczecinie.

Mezoregion Równiny Drawskiej

Powierzchnia ogólna mezoregionu wynosi 1878 km² (w tym lasy i ekosystemy seminaturalne zajmują 75%). Obejmuje szeroki pas piasków i żwirów sandrowych zlodowacenia północnopolskiego, który ciągnie się wzdłuż doliny rzeki Drawy, wypełnionej utworami holoceniowymi (piaski, żwiry, mady rzeczne, torfy i namuły). Miejscami występują powierzchnie glin zwałowych, piasków i żwirów lodowcowych, rzadko w morenach czołowych. Krajobrazy roślinne występują w postaci mozaiki: środkowy pas mezoregionu (z północy na południe) zajmuje krajobraz śródlądowych borów sosnowych i mieszanych w odmianie pomorskiej, południowo-zachodnią część zajmują bory mieszane i grądy w odmianie pomorskiej, natomiast w części północno-zachodniej i północno-wschodniej mezoregionu dominują krajobrazy ubogich dąbrów pomorskich (z niewielkim udziałem buczyn w części północno-wschodniej).

Lesistość mezoregionu jest duża (68%). Lasy tworzą rozległe kompleksy zajmujące około 1276 km², z czego 89% jest w zarządzie RDLP w Szczecinie, RDLP w Pile i RDLP w Szczecinku.

5. Regionalizacja geobotaniczna

Położenie Nadleśnictwa Drawno zgodnie z regionalizacją geobotaniczną⁵, wykorzystywaną przy określeniu zróżnicowania zespołów roślinnych:

Obszar: Europejskie Lasy Liściaste i Mieszane,

Prowincja: Środkowoeuropejska,

⁴ Zielony R., Kliczkowska A. 2012. *Regionalizacja przyrodniczo – leśna Polski 2010*. CILP. Warszawa

⁵ J.M. Matuszkiewicz. 1994. *Krajobrazy roślinne i regiony geobotaniczne 1:2500000, 1. Krajobrazy roślinne, 2. Regiony botaniczne (42.5)* (w:) *Atlas Rzeczypospolitej Polskiej*. Główny Geodeta Kraju. IGI PAN. Warszawa.

Podprowincja: Południowobałtycka,

Dział: Pomorski (A)

Kraina: Pojezierzy Środkowopomorskich (A.4)

Okręg: Nowogardzko-Choszczeński (A.4.1)

Kraina: Sandrowych Przedpoli Pojezierzy Środkowopomorskich (A.5)

Podkraina: Wałecka (A.5b)

Okręg: Doliny Drawy (A.5b.2)

6. Regionalizacja fizyczno – geograficzna

Wg podziału Polski na regiony fizyczno-geograficzne (zmodyfikowanego w 2018 r. na podstawie podziału J. Kondrackiego i A. Richlinga z 1994 r.)⁶ Nadleśnictwo Drawno położone jest w:

Podobszarze: Pozaalpejskiej Europy Zachodniej (3),

Prowincji: Nizy Środkowoeuropejskiego (31),

Podprowincji: Pojezierzy Południowobałtyckich (314-316),

Makroregionie: Pojezierza Zachodniopomorskiego (314.4),

Mezoregionie: Pojezierza Choszczeńskiego (314.42),

Pojezierza Ińskiego (314.43),

Makroregionie: Pojezierza Południowopomorskiego (314.6-7),

Mezoregionie: Równiny Drawskiej (314.63).

7. Regionalizacja klimatyczna

Na terenie Polski w oparciu o „Regiony Klimatyczne Polski”⁷ wyodrębniono 28 obszarów, które wykazują pewne odrębne charakterystyczne cechy klimatu wyrażone średnią roczną liczbą dni z poszczególnymi typami pogody. Obszary te uznano za regiony klimatyczne oznaczając je cyframi I-XXVIII, przypisując nazwy w większości przypadków do nazw jednostek fizycznogeograficznych. Cechą charakterystyczną granic regionów klimatycznych jest ich różna wyrazistość. Przejścia między poszczególnymi obszarami klimatycznymi traktujemy jako strefę przejściową, w której następują stopniowo zmiany parametrów (określenie średniej rocznej liczby dni z poszczególnymi typami pogody w każdym regionie klimatycznym).

Według regionalizacji klimatycznej „Regiony Klimatyczne Polski” tereny Nadleśnictwa Drawno leżą w:

- regionie VII– Środkowopomorskim

⁶ Jerzy Solon et al. *Physico-geographical mesoregions of Poland: Verification and adjustment of boundaries on the basis of contemporary spatial data*. „Geographia Polonica”. 2 (91). s. 143-170.

⁷ Woś A. 1999. *Klimat Polski*. PWN. Warszawa

Region ten obejmuje środkową część Pojezierza Pomorskiego. Na omawianym obszarze nie notuje się występowania skrajnych, w porównaniu z pozostałymi regionami, wartości średnich liczb dni z wyróżnionymi typami pogody. Do liczniejszych niż na wielu innych obszarach należą dni z pogodą umiarkowanie ciepłą z dużym zachmurzeniem i opadem (ponad 36 dni w roku) oraz z pogodą chłodną i deszczową. Do mniej licznych niż w innych regionach należą dni z pogodą bardzo ciepłą, słoneczną, bez opadu. Jest ich tutaj w roku tylko około 11.

Puszcza Drawska, położona na południowym skłonie Pojezierza Pomorskiego, ma klimat przejściowy między ostrym klimatem Pomorza a łagodniejszym klimatem nizin wielkopolskich⁸. Wyraźne są tu wpływy morskie i atlantyckie. Średnia roczna temperatura powietrza wynosi 7,9°C, a średni roczny opad wynosi 592 mm. Charakterystycznymi cechami klimatu Puszczy Drawskiej są:

- niska amplituda rocznych wahań temperatury,
- opóźniona wiosna,
- długa ciepła jesień,
- mało śnieżna i łagodna zima,
- przewaga wiatrów zachodnich i północno-zachodnich,
- późne przymrozki wiosenne,
- długotrwałe okresy suszy wiosennej,
- okres wegetacyjny – 210 dni.

8. Miejsce i rola Nadleśnictwa Drawno w gospodarce przestrzennej regionu

Uchwałą Nr VIII/100/19 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 28 czerwca 2019 r. przyjęto „Strategię rozwoju województwa zachodniopomorskiego do roku 2030”⁹. Dokument ten „*jest opracowaniem wyznaczającym kierunki, ale też kreślącym przestrzeń do działania. Jest dokumentem samorządu województwa, jednakże podmiotem programowania strategicznego jest regionalna wspólnota samorządowa, którą tworzą wszyscy mieszkańcy województwa*”.

W rozdziale dotyczącym społecznych, ekonomicznych i przestrzennych uwarunkowań rozwoju województwa zachodniopomorskiego przedstawiono diagnozę m. in. leśnictwa oraz stanu i ochrony środowiska w regionie.

W odniesieniu do leśnictwa zapisano:

- województwo zachodniopomorskie jest czwartym najbardziej zalesionym województwem w Polsce;
- zachodniopomorskie grunty leśne zajmują 9% powierzchni gruntów leśnych Polski, z których otrzymuje się niemal 11% krajowego pozyskania drewna (najwięcej w Polsce);
- region charakteryzuje się największymi zasobami drzewnymi w kraju;

---

⁸ www.eko.org.pl/lkp/dpn

⁹ Geblewicz O. (red.). 2018. „Strategia rozwoju województwa zachodniopomorskiego do roku 2030”. Szczecin.

- bardzo wysokie jest przemysłowe wykorzystanie lasu – ponad ¼ krajowego zużycia tarcicy;
- województwo jest w czołówce krajowej pod względem skupu półproduktów pochodzenia leśnego.

W odniesieniu do środowiska zapisano, że na jego stan i ochronę wpływa m. in. bardzo duża powierzchnia obszarów chronionych, zajmująca 46% powierzchni województwa. Wyznaczono tu 60 obszarów wchodzących w skład sieci ekologicznej Natura 2000.

Analiza potencjału i sytuacji regionu oraz jego możliwości rozwoju pozwoliła sformułować następującą misję dla województwa zachodniopomorskiego: *Pomorze Zachodnie – lider niebieskiego i zielonego wzrostu zapewniającego wysoką jakość życia mieszkańców*. Przyjęta deklaracja misji pozwala osiągnąć niezbędny konsensus i równowagę między sferą gospodarczą i społeczną – zgodny z konstytucyjnymi założeniami modelu społecznej gospodarki rynkowej oraz zasadami ochrony i zachowania istniejących zasobów i dziedzictwa dla następnych pokoleń.

9. Porównanie wybranych cech drzewostanów różnych jednostek leśnych

Wybrane cechy taksacyjne drzewostanów Nadleśnictwa Drawno na tle innych jednostek:

Tabela 1. Porównanie wybranych cech drzewostanów Nadleśnictwa Drawno

Jednostka	Średni wiek	Przeciętna zasobność [m ³ /ha]	Udział siedlisk borowych [%]	Udział gatunków iglastych [%]
Obręb Drawno stan na 01.01.2022	53	227	88,6	84,7
Obręb Kiełpino stan na 01.01.2022	60	273	25,5	62,3
Obręb Dominikowo stan na 01.01.2022	57	228	85,2	85,1
Nadleśnictwo Drawno stan na 01.01.2022	57	243	66,9	77,3
RDLP Szczecin* stan na 01.01.2021 r.	61	281	50,7	77,4
Woj. Zachodniopomorskie* stan na 01.01.2021 r.	62	288	41,3	69,5

* źródło: www.bdl.lasy.gov.pl

10. Grupy funkcji lasów Nadleśnictwa Drawno

Zestawienie grup funkcji oraz porównanie wybranych cech taksacyjnych drzewostanów w ramach grup funkcji lasów Nadleśnictwa Drawno przedstawiono w poniższych tabelach (powierzchnia leśna zalesiona i niezalesiona):

Tabela 2. Porównanie wybranych cech taksacyjnych drzewostanów w ramach grup funkcji lasu (Wzór 1b.)

Obiekt, nazwa: rezerwatu, obrębu, nadleśnictwa	Grupa funkcji	Przeciętny wiek [lat]	Przeciętny zapas [m3/ha]	Średni przyrost [m3/ha]	Udział gatunków liściastych [%]	Udział gatunków iglastych [%]
Rezerwat „Torfowisko Konotop”		112	288	3	35,4	64,6
Rezerwat „Grądowe Zbocze”		87	428	5	87,7	12,3
Obręb Drawno	lasy ochronne	62	249	6	22,1	77,9
	ogółem obręb	53	227	7	15,3	84,7
Obręb Kiełpino	lasy ochronne	65	284	6	50,9	49,1
	ogółem obręb	60	272	7	37,7	62,3
Obręb Dominikowo	lasy ochronne	56	224	6	15,6	84,4
	ogółem obręb	57	228	6	14,9	85,1
Nadleśnictwo Drawno	lasy ochronne	59	243	6	24,6	75,4
	ogółem N-ctwo	57	243	6	22,7	77,3

Tabela 3. Funkcje lasu – zestawienie powierzchni

Funkcja lasu	1. Drawno	2. Kiełpino	3. Dominikowo	Nadleśnictwo Drawno
	Powierzchnia [ha]			
lasy gospodarcze	6175,77	4902,44	1088,24	12166,45
lasy ochronne	2126,41	1389,11	3523,29	7038,81
rezerwat	13,70	31,94	-	45,64
Razem	8315,88	6323,49	4611,53	19250,90

Tabela 4. Kategorie ochronności – zestawienie powierzchni

Kategorie ochronności	1. Drawno	2. Kiełpino	3. Dominikowo	Nadleśnictwo Drawno
	Powierzchnia [ha]			
Lasy glebochronne	6,66	99,54	-	106,20
Lasy glebochronne, stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody	-	3,20	-	3,20
Lasy wodochronne	1017,59	683,38	2859,80	4560,77
Lasy wodochronne, stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody	454,69	196,62	478,09	1129,40
Lasy wodochronne, stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody, stanowiące ostoje zwierząt chronionych	-	-	26,73	26,73
Lasy wodochronne, obronne	174,39	-	-	174,39
Lasy stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody	471,23	378,93	148,91	999,07
Lasy stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody, stanowiące ostoje zwierząt chronionych	-	-	9,76	9,76
Lasy stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody, w miastach i wokół miast	-	14,96	-	14,96
Lasy stanowiące wyłączone drzewostany nasienne	-	10,95	-	10,95
Lasy w miastach i wokół miast	1,85	1,53	-	3,38
Razem	2126,41	1389,11	3523,29	7038,81

11. Charakterystyka kompleksów leśnych

Lasy Nadleśnictwa Drawno rozmieszczone są w **71** kompleksach, spośród których dwa największe to:

- kompleks leśny obejmujący w znacznej mierze lasy obrębów Drawno i Kiełpino, zajmujący ponad 70 % powierzchni N-ctwa;
- kompleks obejmujący lasy obrębu Dominikowo, zajmujący ok. 20% powierzchni Nadleśnictwa.

Tabela 5. Liczba i wielkość kompleksów leśnych (wyłącznie powierzchnia własności Skarbu Państwa)

Wielkość kompleksu [ha]	Liczba kompleksów	Łączna powierzchnia [ha]
1	2	3
do 1,00	25	12,12
1,01 - 5,00	22	58,41
5,01 - 20,00	13	113,35
20,01 - 100,00	5	226,33
100,01 - 500,00	3	795,8
500,01 - 2000,00	1	685,34
powyżej 2000,00	2	19214,37

B. FORMY OCHRONY PRZYRODY – ISTNIEJĄCE, PROJEKTOWANE I PROPONOWANE

Rysunek 5. Ostoja zwierząt – tablica informacyjna (Fot. J. Czekirda)

I. Ustawa o ochronie przyrody

Podstawowym aktem prawnym regulującym zasady ochrony przyrody jest ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2021 r., poz. 1098 z późn. zm.), która w rozdziale 2 określa formy ochrony przyrody:

1. Parki narodowe;
2. Rezerваты przyrody;
3. Parki krajobrazowe;
4. Obszary chronionego krajobrazu;
5. Obszary Natura 2000;
6. Pomniki przyrody;
7. Stanowiska dokumentacyjne;
8. Użytki ekologiczne;
9. Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe;
10. Ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

1. Istniejące, projektowane i proponowane formy prawnej ochrony przyrody w Nadleśnictwie Drawno

Do istniejących form ochrony przyrody należą:

- Rezerваты przyrody (2)
- Obszary Natura 2000 (4)
- Obszary chronionego krajobrazu (4)

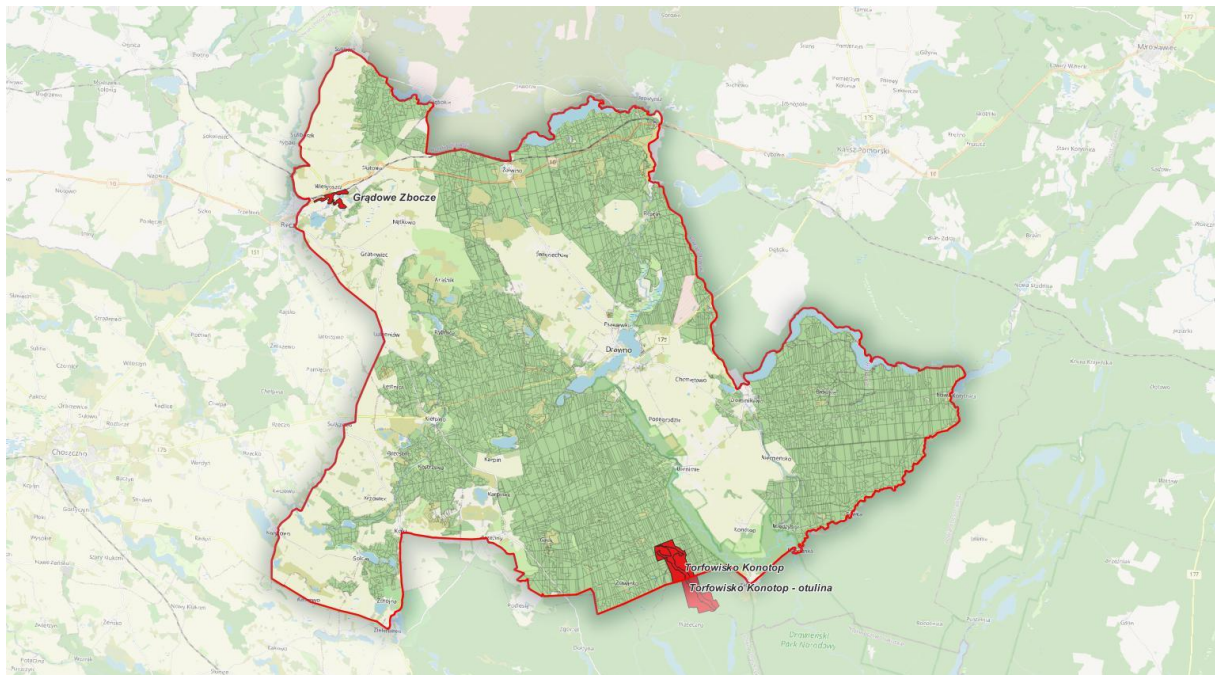

- Pomniki przyrody (18)
- Użytki ekologiczne (18)
- Ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów

2. Rezerваты przyrody

Rezerwat przyrody obejmuje obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi.

Na terenie Nadleśnictwa Drawno znajdują się dwa rezerваты przyrody.

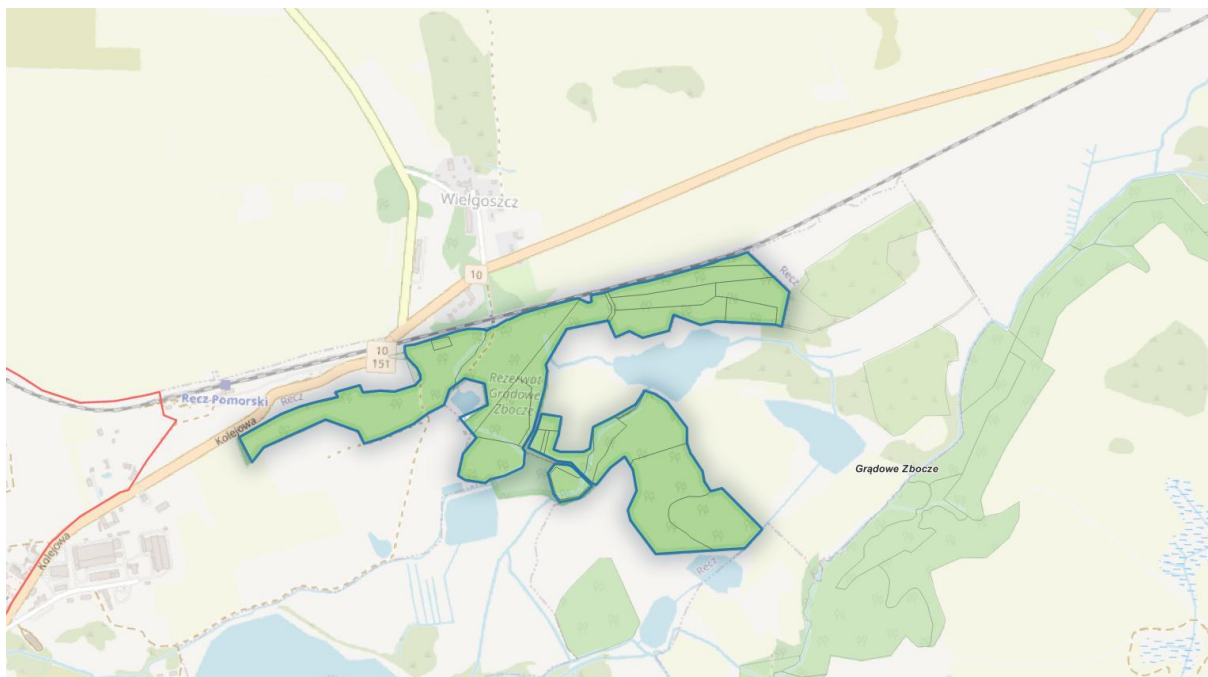

Rysunek 6. Położenie rezerwatów przyrody w N-ctwie Drawno

Rezerwat przyrody „Grądowe Zbocze”

Rezerwat został uznany Zarządzeniem Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 14 czerwca 1996 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M. P. Nr 41 z 1996 r., poz. 400). Stan prawny został zaktualizowany Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Grądowe Zbocze” (Dz. Urz. Woj. Zach. z dnia 30 sierpnia 2017 r., poz. 3593).

Rezerwat o powierzchni 33,22 ha położony jest na terenie gminy Recz (powiat choszczeński).

Rysunek 7. Rezerwat przyrody ‘Grądowe Zbocze’

Cel ochrony:

Zachowanie ekosystemu żywego lasu liściastego oraz kompleksów źródliskowych wraz z procesami ich naturalnej dynamiki oraz związaną z nimi cenną florą i fauną.

Opis przedmiotu poddanego ochronie:

Rezerwat obejmuje obszar leśny wraz ze starym cmentarzem oraz szereg wąwozów i dolin, stykających się z krawędzią rzeki Reczanki (dopływ Iny). Na całym jego obszarze liczne są strumienie i niewielkie ciek, najczęściej połączone właśnie z Reczanką. Występują tu cenne utwory źródliskowe, tzw. trawertyny, stanowiące swoiste siedlisko wielu gatunków flory i fauny. Rezerwat jest szczególnie piękny w okresie wiosny, kiedy zakwitają rośliny runa, tworząc na dnie lasu duże, efektowne płyty. Wśród nich są gatunki roślin chronionych, zagrożonych i rzadkich takie jak czosnek niedźwiedzi *Allium ursinum*, obrazki plamiste *Arum maculatum*, kruszczyk szerokolistny *Epipactis helleborine* oraz cenne gatunki grzybów (m.in. purchawica olbrzymia *Calvatia gigantea*, gwiazdosz wzniesiony *Geastrum fornicatum*).

Istniejące i potencjalne zagrożenia wewnętrzne i zewnętrzne dla rezerwatu przyrody „Grądowe Zbocze”:

- obecność oraz ekspansja gatunków obcych siedliskowo, tj. świerka *Picea abies*, robinii akacjowej *Robinia pseudoacacia*, klonu jesionolistnego *Acer negundo*, brzozy *Betula pendula* na siedlisku grądu subatlantyckiego *Stellario-Carpinetum*;
- zanikanie rzadkich i chronionych gatunków roślin na skutek sukcesji;
- istnienie napowietrznej linii elektroenergetycznej 15Kv (L-312 kierunek Węgorzyno), co wiąże się z koniecznością regularnego wycinania podrostu drzew, ekspansją roślinności porębowej oraz niebezpieczeństwem kolizji dla ornitofauny;

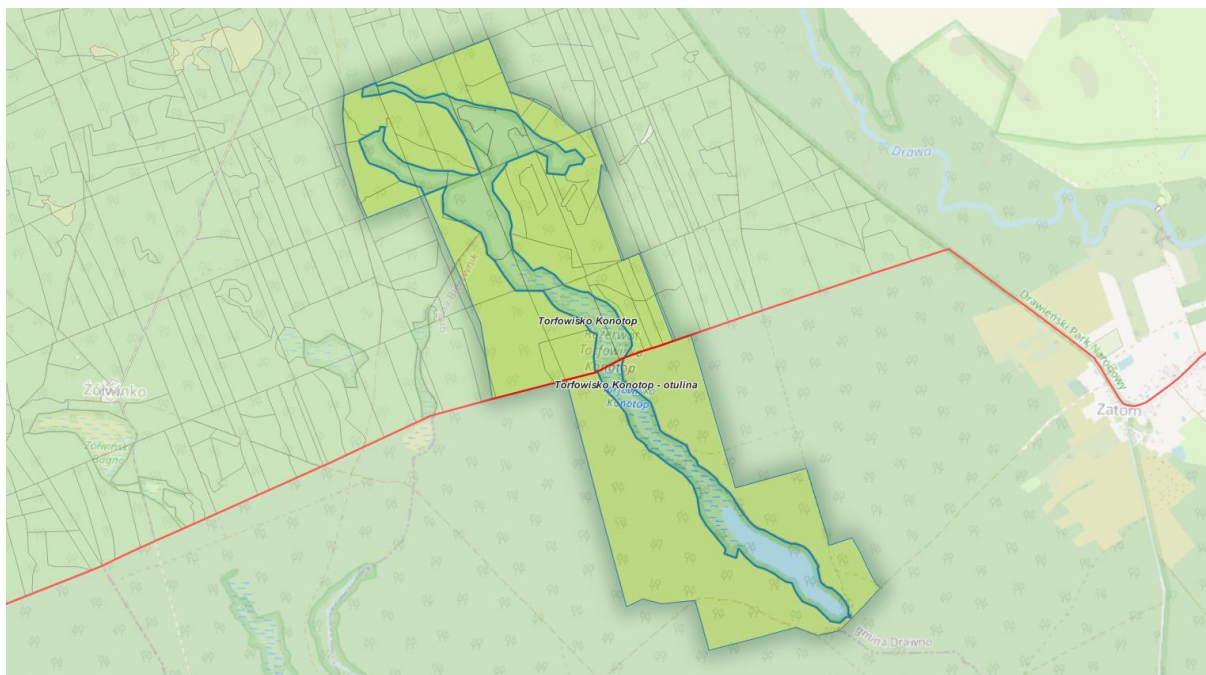
- presja turystyczno-rekreacyjna związana z zaśmiecaniem rezerwatu, zanieczyszczeniem poboczy dróg (dzikie wysypiska) oraz niszczeniem cennych gatunków flory, fauny i grzybów;
- kradzież drewna, kłusownictwo, zbiór owoców runa leśnego, przybijanie tabliczek do drzew;
- dzikie wyrobiska złóż mineralnych i pobór wód powierzchniowych i podziemnych z terenu rezerwatu (wykopywanie rowów odprowadzających wodę z rezerwatu);
- bariery ekologiczne w postaci drogi krajowej nr 10 i linii kolejowej, uniemożliwiające swobodny transfer genów roślinnych i zwierzęcych pomiędzy rezerwatem a gruntami leśnymi i zadrzewionymi w obrębach ewidencyjnych Wielgoszcz, Suliborek, Rybaki i Słutowo w gminie Recz;
- ruch pojazdów samochodowych oraz ciągników rolniczych po wyznaczonym szlaku;
- zanieczyszczenie wód powierzchniowych i podziemnych oraz zmiana stosunków wodnych wód gruntowych w otoczeniu rezerwatu, w tym zrzut wód ze stawów rybnych używających priorytetowe siedlisko przyrodnicze 7220 (źródlika wapienne).

Rezerwat posiada plan ochrony ustanowiony Rozporządzeniem Nr 19/2009 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 14 kwietnia 2009 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Grądowe Zbocze” (Dz. Urz. Woj. Zach. Nr 16 z 2009 r., poz. 651), zaktualizowany Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 18 kwietnia 2017 r. zmieniającym zarządzenie w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Grądowe Zbocze” (Dz. Urz. Woj. Zach. z dnia 25.04.2017 r., poz. 1764).

Rezerwat przyrody „Torfowisko Konotop”

Rezerwat został uznany Rozporządzeniem Nr 45/2007 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 3 sierpnia 2007 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Torfowisko Konotop” (Dz. Urz. Woj. Zach. Nr 91 z 2007 r., poz. 1563). Stan prawny został zaktualizowany Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 16 sierpnia 2017 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Torfowisko Konotop” (Dz. Urz. Woj. Zach. z dnia 21 sierpnia 2017 r., poz. 3534).

Rezerwat o powierzchni 66,06 ha położony jest na terenie gmin Drawno i Bierzwnik (powiat choszczeński), na gruntach Nadleśnictwa Drawno i Nadleśnictwa Bierzwnik. Dla rezerwatu wyznaczono otulinę o powierzchni 220,06 ha na terenie gmin Drawno i Bierzwnik (powiat choszczeński), na gruntach Nadleśnictw Drawno i Bierzwnik.

Rysunek 8. Rezerwat przyrody „Torfowisko Konotop”

Cel ochrony:

Zachowanie torfowiska pojeziernego wypełniającego rynnę wypływającego się jeziora Konotop, wraz z licznymi chronionymi i rzadkimi gatunkami roślin oraz zwierząt.

Opis przedmiotu poddanego ochronie¹⁰:

Rezerwat obejmuje ochroną torfowisko wypełniające wąską rynnę polodowcową, długą na ok. 3 km, położone ok. 2 km na zachód od miejscowości Zatom (otulina Drawieńskiego Parku Narodowego). Większość torfowiska ma obecnie charakter torfowiska wysokiego, porośniętego mszarem kępkowo-dolinkowym *Andromeda-Sphagnetum magellanicum* z luźną, karłowatą sosną. Na okrajkach dominuje kępkowy mszar z wełnianką pochwowatą *Sphagno recurvi-Eriophoretum vaginatum*. Znamienne jest liczne występowanie rzadkiej w Puszczy Drawskiej bażyny czarnej *Empetrum nigrum*. Południowy kraniec torfowiska przechodzi w jezioro Konotop, otoczone szuwarem kłociowym i trzcinowym. Strefa przejściowa między torfowiskiem wysokim a jeziorem Konotop ma charakter silnie uwodnionych torfowcowych mszarów dywanowych z wełnianką wąskolistną i turzycą dzióbkowatą lub niskoturzycowych, podszytych torfowcami szuwarów. Na wschodniej krawędzi torfowiska jest miejsce wyraźnie zasilane wodami soligenicznymi, wyróżniające się pod względem roślinności. Licznie rośnie tu storczyk krwisty *Dactylorhiza incarnata*. Stwierdzono tu również kilka osobników bardzo rzadkiego storczyka – wątlaka błotnego *Hammarbia paludosa*, a także niewielką populację kruszczyka błotnego *Epipactis palustris*. Osobliwością florystyczną tego miejsca jest też ponikło skąpokwiatowe *Eleocharis quinqueflora*. Północne krańce rynny, rozdzielającej się tu na dwie odnogi, są silnie przesuszone i wypełnione przez mozaikę szuwarów turzyc i traworośli.

¹⁰ Pawlacyk-Kujawa J., Pawlacyk P. 2014. *Torfowiska obszaru Natura 2000 „Uroczyńska Puszczy Drawskiej”*. Zasoby-
stan-ochrona. Wydawnictwo Klubu Przyrodników. Świebodzin.

Złoże torfowe w granicach rezerwatu wykazuje bardzo zbliżoną, niekiedy jednorodną budowę. Bezpośrednio na mineralnym, piaszczystym podłożu występuje kilkumetrowa warstwa gytii organicznej o galaretowatej konsystencji i szarobrunatnej barwie, z nielicznymi przewarstwieniami zawierającymi niewielką domieszkę węgla wapnia. Miąższość gytii (w zależności od głębokości rynny) często przekracza 6 m. Wskazuje to na pojezierną genezę torfowiska. Na gytii zalega warstwa torfu wełniankowo-torfowcowego o miąższości 1-2,5 m.

Istniejące i potencjalne zagrożenia wewnętrzne i zewnętrzne dla rezerwatu przyrody „Torfowisko Konotop”:

- potencjalne antropogeniczne zmiany bilansu wodnego;
- degeneracja północnych fragmentów torfowiska na skutek zmian stosunków wodnych i ekspansji trzciny oraz drzew i krzewów lekkonasiennych;
- nielegalna penetracja torfowiska i związane z tym zaśmiecanie i wydeptywanie torfowiska związane z nielegalnym zbiorem żurawiny;
- kłusownictwo na jeziorze Konotop.

Rezerwat posiada zadania ochronne ustanowione Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 8 grudnia 2016 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Torfowisko Konotop”.

Tabela 6. Ogólna charakterystyka rezerwatów

Lp	Nazwa rezerwatu	Dz.Urz (Nr poz.)	Położenie		Typ i podtyp rezerwatu wg dominującego		Powierzchnia [ha] według		Ważniejsze	
			Oddz.	Gmina Leśnictwo	Przedmiotu ochrony	Typu ekosystemu	Dz. U.	Planu u. l.	Zbiorowiska zespoły roślinne	Grupy zwierząt
1.	„Grądowe Zbocze”	Dz. Urz. Woj. Zach. z 25.08. 2017 r., poz. 3593	26a, b, c, d, f, g, h, i, j, k, l, o, p, r, s, t, w, x, y, z, ax, bx, gx, ~b; 27a, b, ~a, ~b, ~c	Recz Żółwino	Fitocenotyczny (PFI) ztorowisk leśnych (Zl)	Różnych ekosystemów (EE) lasów i torowisk (lt)	33,22	33,28	<i>Stellario-Carpinetum</i> ; <i>Ficario-Ulmetum</i>	-
2.	„Torfowisko Konotop”	Dz. Urz. Woj. Zach. z 16.08. 2017r., poz. 3534	347i; 348d, f, g, h; 349b, h, i; 350a, f; 372c; 373d; 374a, c, ~b; 391i; 392b	Drawno Barnimie	Florystyczny (PFI) roślin zielnych i krzewinek (Zk)	Torfowiskowy (ET) torowisk wysokich (tw)	66,06	40,49	<i>Andromedo-Sphagnetum magellanici</i> ; <i>Sphagno recurvi-Eriophoretum vaginati</i>	Płazy, ptaki

3. Obszary Natura 2000

Natura 2000 jest przyjętym przez Unię Europejską systemem ochrony wybranych elementów przyrody, najważniejszych z punktu widzenia całej Europy. System ten nie ma zastępować systemów krajowych, ale je uzupełniać – dawać merytoryczne podstawy do zachowania dziedzictwa przyrodniczego w skali kontynentu. Polega na wybraniu (wg określonych kryteriów), a następnie objęciu skuteczną ochroną określonych obszarów. Podstawę do wybrania i ochrony obszarów zaliczanych do systemu Natura 2000 stanowią dwie dyrektywy europejskie: Dyrektywa Ptasia i Dyrektywa Siedliskowa:

- **Dyrektywa Rady 2009/147/WE** (Wild Birds Directive) z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (tzw. Dyrektywa Ptasia). W myśl tej dyrektywy powołuje się **Obszary Specjalnej Ochrony (OSO)**.
- **Dyrektywa Rady 92/43/EWG** (Habitat Directive) z dnia 21 maja 1992 r. o ochronie naturalnych siedlisk przyrodniczych oraz dziko żyjącej fauny i flory (tzw. Dyrektywa Habitatowa bądź Siedliskowa). Dyrektywa ta zobowiązuje kraje Unii Europejskiej do typowania terenów ważnych dla ochrony gatunków oraz siedlisk jako **Specjalnych Obszarów Ochrony (SOO)**.

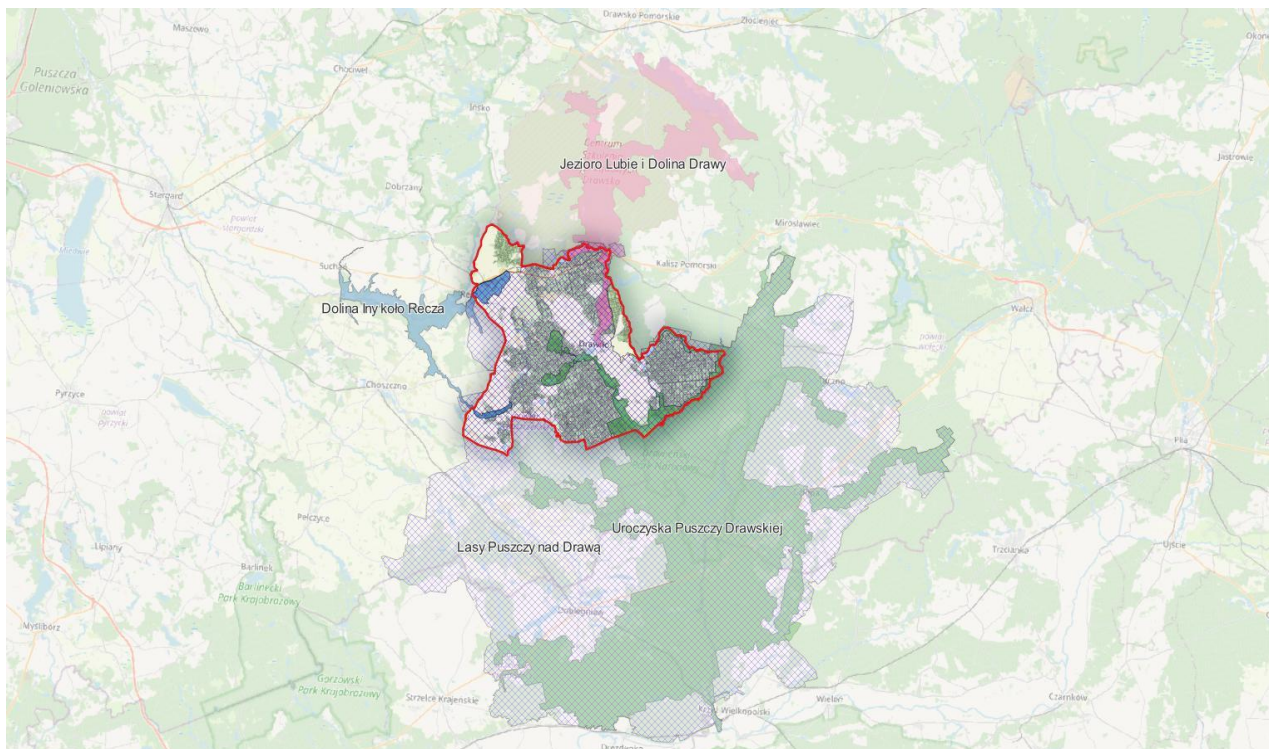
W dniu 21 stycznia 2021 r. Komisja Europejska zatwierdziła Obszary Mające Znaczenie dla Wspólnoty. Z chwilą zatwierdzenia obszaru przez Komisję Europejską obszar podlega wszystkim przepisom ustaw. Wyznaczenie obszarów siedliskowych (SOO) następuje w drodze rozporządzenia Ministra Środowiska (na gruntach Nadleśnictwa Drawno rozporządzeniem Ministra Środowiska wyznaczono jeden obszar sieci Natura 2000).

Rozporządzeniami Ministra Środowiska wyznaczono obszar specjalnej ochrony ptaków. Art. 33. 1. Ustawy o Ochronie Przyrody zabrania podejmowania działań mogących w znaczący sposób pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunków roślin i zwierząt, a także w znaczący sposób wpłynąć negatywnie na gatunki, dla ochrony których został wyznaczony obszar Natura 2000.

Przepis ten stosuje się odpowiednio dla projektowanych obszarów Natura 2000.

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Drawno znajdują się:

- specjalne obszary ochrony siedlisk mające znaczenie dla Wspólnoty Europejskiej OZW:
  - **Uroczyska Puszczy Drawskiej PLH320046;**
- specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO):
  - **Jezioro Lubie i Dolina Drawy PLH320023;**
  - **Dolina Iny koło Recza PLH320004;**
- obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO):
  - **Lasy Puszczy nad Drawą PLB320016.**

Rysunek 9. Położenie N-ctwa Drawno na tle sieci Obszarów Natura 2000

Tabela 7. Zestawienie zbiorcze powierzchni obszarów Natura 2000 w Nadleśnictwie Drawno

	Powierzchnia [ha]	
Sumaryczna powierzchnia obszarów Natura 2000	22431,11	% pow. nadleśnictwa
Rzeczywista powierzchnia obszarów Natura 2000	19702,95	99,5

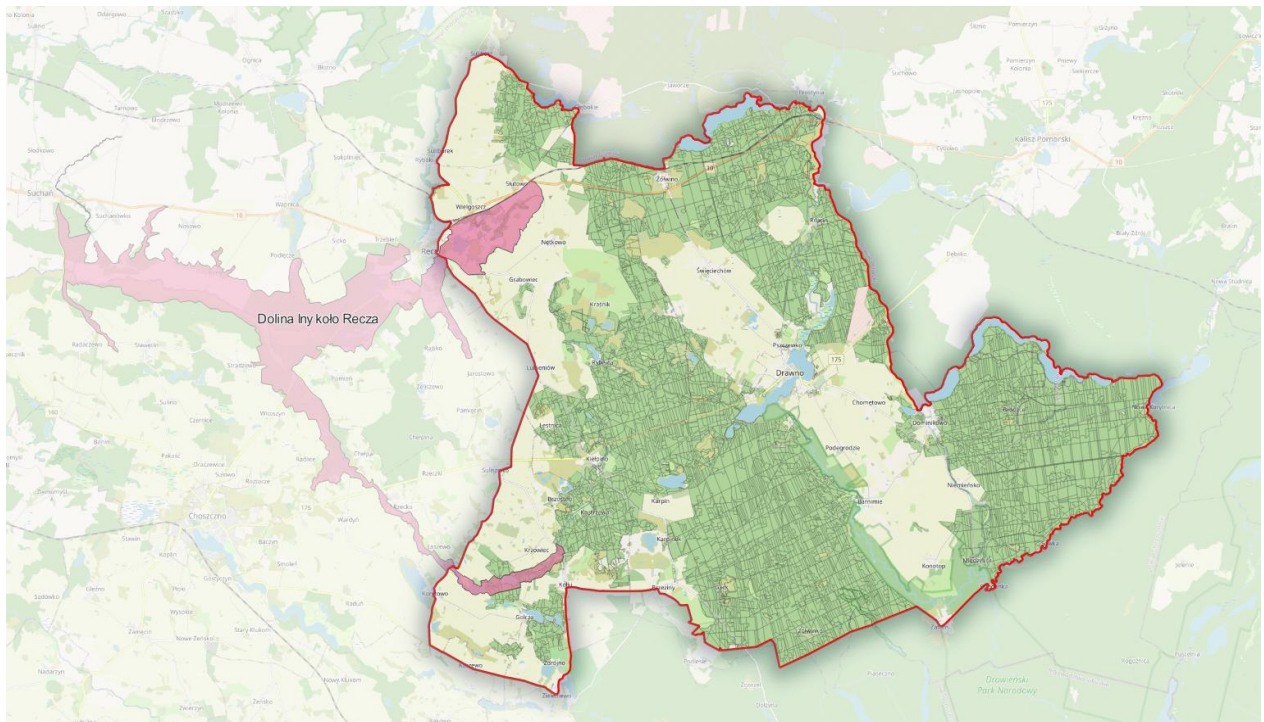
Tabela 8. Zestawienie wspólnych powierzchni [ha] obszarów Natura 2000

	PLH320004	PLH320023	PLH320046	PLB320016
PLH320004	X	-	-	218,16
PLH320023	-	X	-	711,22
PLH320046	-	-	X	1798,78
PLB320016	218,16	711,22	1798,78	X

- **Dolina Iny koło Recza PLH320004**

Obszar o powierzchni 4471,82 ha. Obecnie obowiązującym aktem prawnym dotyczącym obszaru jest Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Dolina Iny koło Recza (PLH320004) (Dz. U. z dnia 9.08.2018 r., poz. 1528).

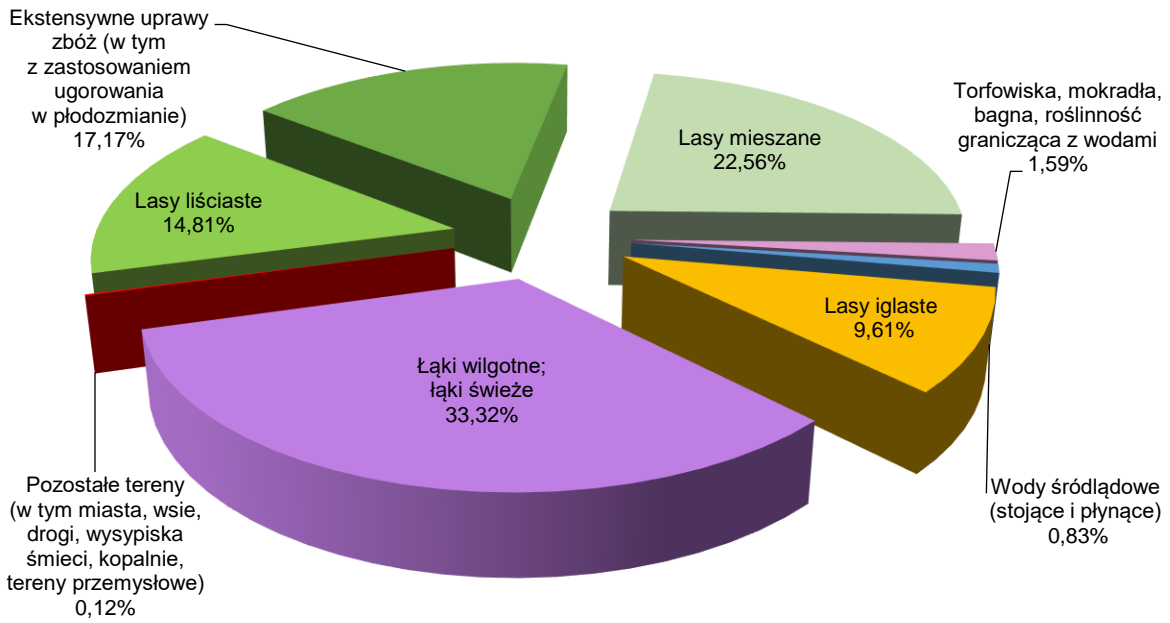

Rysunek 10. Położenie N-cтва Drawno na tle obszaru Natura 2000 Dolina Iny koło Recza PLH320004

Tabela 9. Zestawienie powierzchni SOO Dolina Iny koło Recza PLH320004

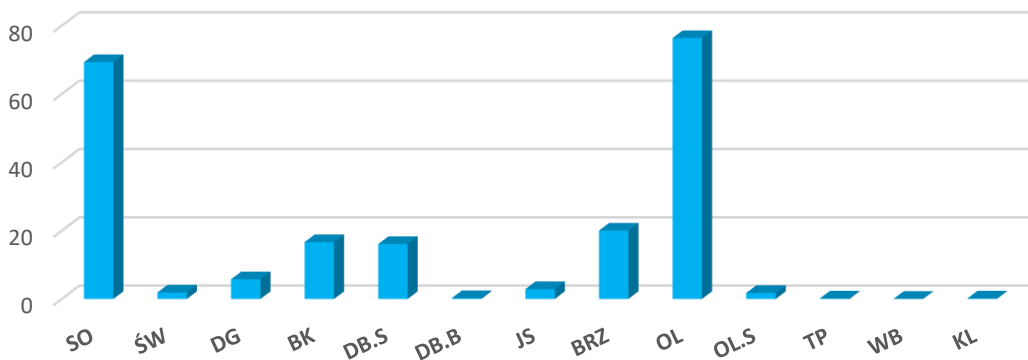
Dolina Iny koło Recza PLH320004	pow. obszaru [ha]	pow. w zasięgu terytorialnym [ha]	pow. nadleśnictwa [ha]	% powierzchni ogólnej Nadleśnictwa
Nadleśnictwo Drawno	4471,82	867,58	218,16	1,1
Oddział, pododdział	Obręb Kiełpino Leśnictwo Żółwino oddz.: 26a-z, ax-hx, ~a, ~b; 27a, b, i, j, ~a, ~b, ~c, ~d; 28a-g, ~a; 29a-i, ~a, ~b; Leśnictwo Kołki oddz.: 217i-m; 222f-j, ~f, ~g, ~h; 223a-o, ~a; 224b-h, ~a, ~b, ~d; 225j, ~c, ~d; 226g-m, ~d; 227a-c, ~c; 228a-i, ~a; 229a, b, ~b, ~c; 230a-i, ~b, ~c			

Ogólna charakterystyka obszaru

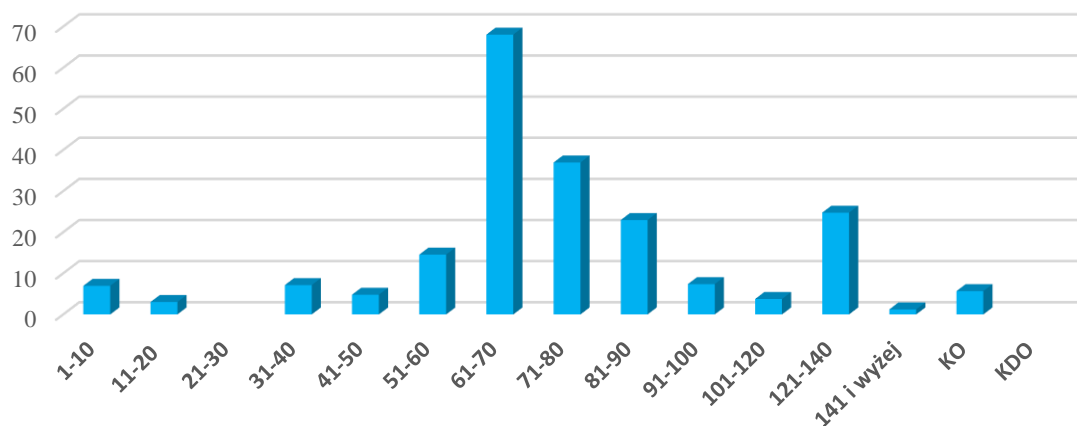
Rysunek 11. Klasy siedlisk (% pokrycia) w obszarze Natura 2000 Dolina Iny koło Recza PLH320004 (wg SDF)

Udział gatunków panujących:

Rysunek 12. Udział powierzchniowy wg gatunków panujących w obszarze PLH320004

Struktura wiekowa:

Rysunek 13. Struktura wiekowa drzewostanów w obszarze PLH320004

Opis obszaru¹¹:

Teren ostoi ciągnie się od miejscowości Recz do drogi Suchań-Piasecznik, obejmując środkowy fragment doliny rzeki Iny oraz jej dopływów: rzek Reczanki, Wardynki, Stobnicy i mniejszych strumieni. Ponadto w obszarze występują liczne naturalne jeziora, których łączna powierzchnia wynosi ok. 56 ha. Są one zlokalizowane głównie w bocznych dolinach: w rynn timer wapińckiej, w sąsiedztwie miejscowości Rajska, a także w okolicy Chełpy i w górnym biegu rzeki Wardynki. Doliny rzeczne porożcinane są przez płaskie i faliste wysoczyzny morenowe. Na zboczach dolin wykształciły się formy erozyjne i akumulacyjne formy wodnolodowcowe, stanowiące obecnie miejsca wydobywania się na powierzchnię wód podziemnych, występowania mokradeł i cieków. W formach erozyjnych zgromadzony jest torf, trawertyny i mady rzeczne. Złoże torfu „Dolina Iny” należy do największych w regionie, natomiast w dolinie Reczanki i Wardynki zlokalizowane są najgłębsze i najbardziej aktywne hydrologicznie torfowiska źródłiskowe, których bogate w węglan wapnia wody podziemne wydobywają się pod znacznym ciśnieniem hydrostatycznym. Efektem takich warunków hydrologicznych jest wykształcenie się i dominacja w strukturze siedlisk przyrodniczych formacji łągowych przy źródłach i na dnach dolin, natomiast na morenowych zboczach dolin głównych i w rozcięciach erozyjnych przeważają dobrze wykształcone grądy i buczyny. Ponadto w ostoi występują wilgotne i zmiennowilgotne łąki z roślinnością typową dla siedlisk zasobnych w wapń. Wpływy wód podziemnych przyczyniły się także do wykształcenia młaków źródłiskowych z roślinnością typową dla mechowiskowych torfowisk węglanowych. Obrzeża dolin, utworzone m. in. przez ozy, kemy, terasy

¹¹ Standardowy Formularz Danych dla obszaru Natura 2000 Dolina Iny koło Recza PLH320004

akumulacyjne, są zalesione lub porośnięte przez roślinność ciepłolubną i napiaskową (murawy kserotermiczne oraz półnaturalne suche łąki).

Jakość i znaczenie¹²

Łącznie stwierdzono w ostoi występowanie 13 rodzajów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej oraz 8 gatunków z Załącznika II tej dyrektywy. Ponadto ostoja stanowi cenny korytarz ekologiczny regionalny i ponadregionalny, intensywnie wykorzystywany przez ptaki migrujące.

Przedmioty ochrony:

- Siedliska przyrodnicze

Tabela 10. Zestawienie siedlisk przyrodniczych stanowiących przedmioty ochrony w SOO Dolina Iny koło Recza PLH320004 (kolorem zielonym wyróżniono leśne siedliska przyrodnicze)

Lp.	Kod przedmiotu ochrony	Nazwa przedmiotu ochrony	Ogólna ocena wg SDF	Liczba płatów siedliska w obszarze na gruntach Nadleśnictwa	Powierzchnia wydzieleń, w których zinventaryzowano siedlisko w obszarze na gruntach Nadleśnictwa
1	2	3	4	5	6
1.	3150	Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympheion</i> , <i>Potamion</i>	C	-	-
2.	3260	Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników	C	-	-
3.	3270	Zalewane muliste brzegi rzek	C	-	-
4.	6410	Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe	C	-	-
5.	6430	Ziołorośla górskie i ziołorośla nadrzeczne	C	-	-
6.	6510	Niżowe i górskie łąki świeże użytkowane ekstensywnie	A	-	-
7.	7220*	Źródlika wapienne ze zbiorowiskami <i>Cratoneurion commutati</i>	B	12	0,44
8.	7230	Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	C	1	0,74
9.	9130	Żyzne buczyny	B	-	-
10.	9160	Grąd subatlantycki	C	20	33,74
11.	9170	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny	C	2	3,73
12.	91E0*	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe i olsy źródliskowe	B	32	71,63
13.	91F0	Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe	C	14	6,17

* siedliska o znaczeniu priorytetowym

¹² Standardowy Formularz Danych dla obszaru Natura 2000 Dolina Iny koło Recza PLH320004

- **Gatunki roślin i gatunki zwierząt**

Tabela 11. Zestawienie gatunków zwierząt stanowiących przedmioty ochrony w SOO Dolina Iny koło Recza PLH320004

Kod i nazwa przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia ogólnego wg SDF	Analiza wymagań ekologicznych pod kątem istniejących i potencjalnych miejsc występowania	Informacje dotyczące stanowisk gatunków na gruntach Nadleśnictwa, w granicach SOO.
1	2	3
Gatunki objęte art. 4 Dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do Dyrektywy 92/43/EWG		
1163 Głowacz białołety B	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach SOO.
1149 Koza C	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach SOO.
1042 Zalotka większa C	Zasiedla obszary torfowiskowe, chętnie przebywa również w środowiskach o podobnym charakterze: leśnych jeziorkach i bagnach.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach SOO.
1060 Czerwończyk nieparek C	Gatunek związany ze środowiskiem wilgotnych łąk i torfowisk niskich.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach SOO.
1188 Kumak nizinny C	Zasiedla zbiorniki wodne. Spotkać go można nie tylko w dużych stawach i jeziorach, ale również w bardzo małych zbiornikach wodnych, nawet w okresowych, szybko wysychających kałużach i koleinach dróg polnych.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach SOO.
1099 Minóg rzeczny B	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach SOO.
1096 Minóg strumieniowy B	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach SOO.
1355 Wydra C	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach SOO.

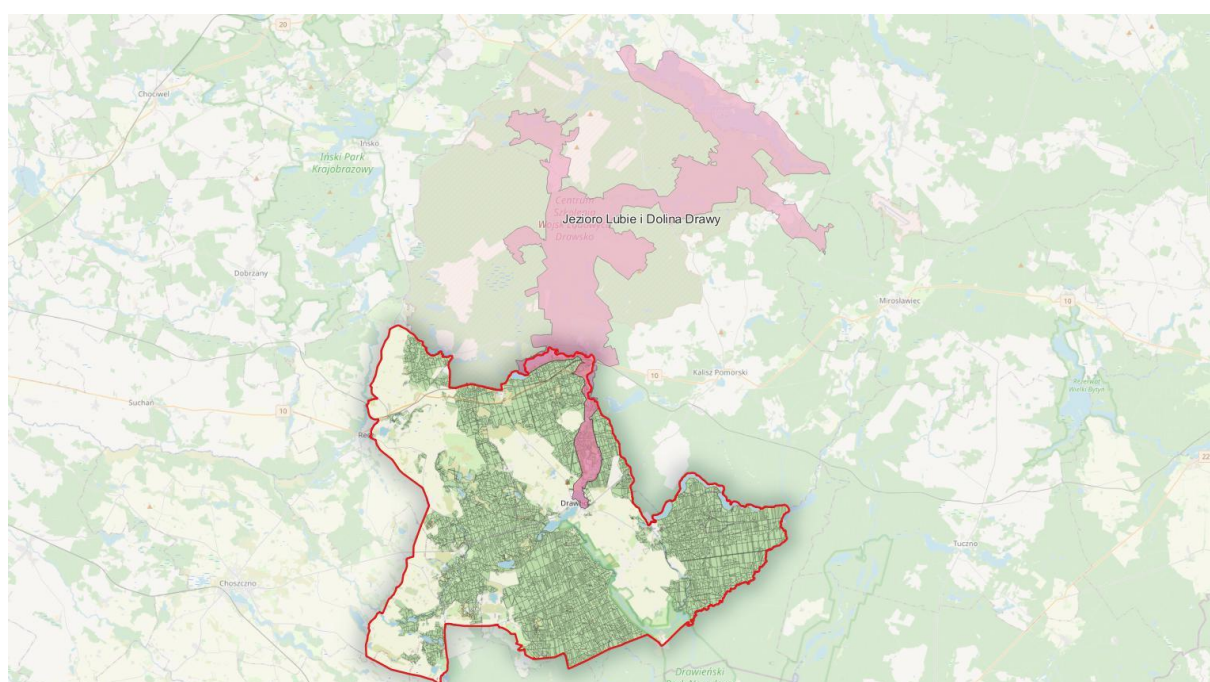
Plan zadań ochronnych:

Obszar posiada plan zadań ochronnych ustanowiony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 29 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Iny koło Recza PLH320004 (Dz. Urz. Woj. Zach.

z 2014 r., poz. 1918). Pewne zmiany dotyczące wybranych zapisów ww. dokumentu wprowadza Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 25 maja 2018 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Iny koło Recza PLH320004 (Dz. Urz. Woj. Zach. z dnia 28 maja 2018 r., poz. 2604).

- **Jeziorno Lubie i Dolina Drawy PLH320023**

Obszar o powierzchni 15046,70 ha. Obecnie obowiązującym aktem prawnym dotyczącym obszaru jest Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Jezioro Lubie i Dolina Drawy (PLH320023) (Dz. U. z 2021 r., poz. 1315).

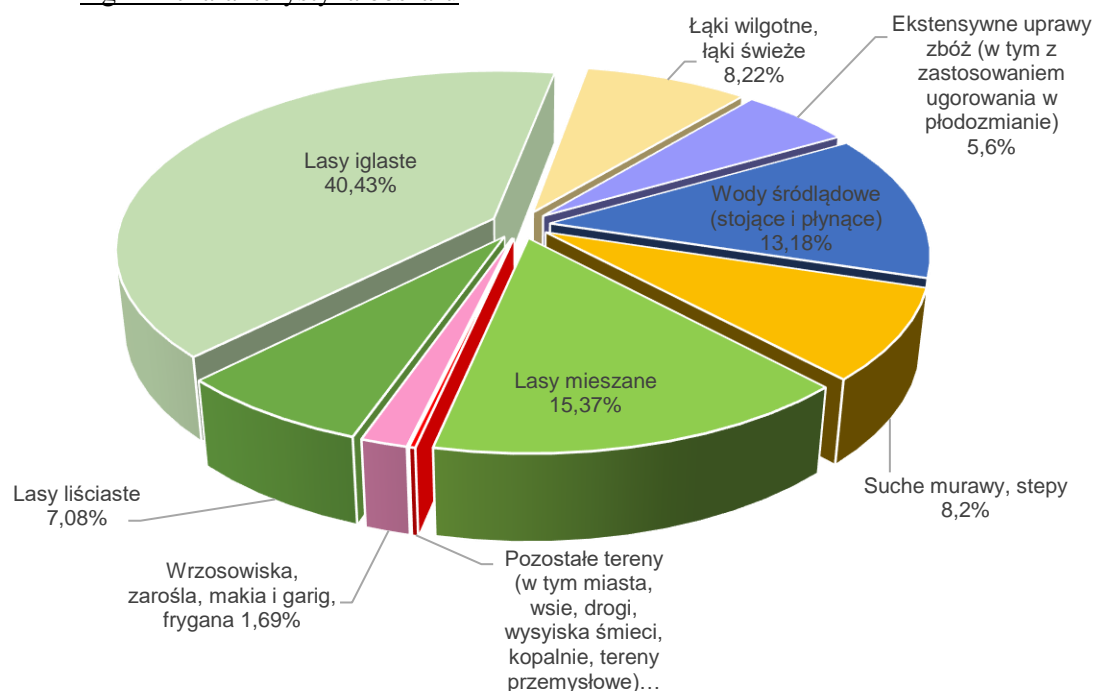
Rysunek 14. Położenie N-ctwa Drawno na tle obszaru Natura 2000 Jezioro Lubie i Dolina Drawy PLH320023

Tabela 12. Zestawienie powierzchni obszaru Jezioro Lubie i Dolina Drawy PLH320023

Jeziorno Lubie i Dolina Drawy PLH320023	pow. obszaru [ha]	pow. w zasięgu terytorialnym [ha]	pow. nadleśnictwa [ha]	% powierzchni ogólnej Nadleśnictwa
Nadleśnictwo Drawno	15046,70	1174,34	711,22	3,6

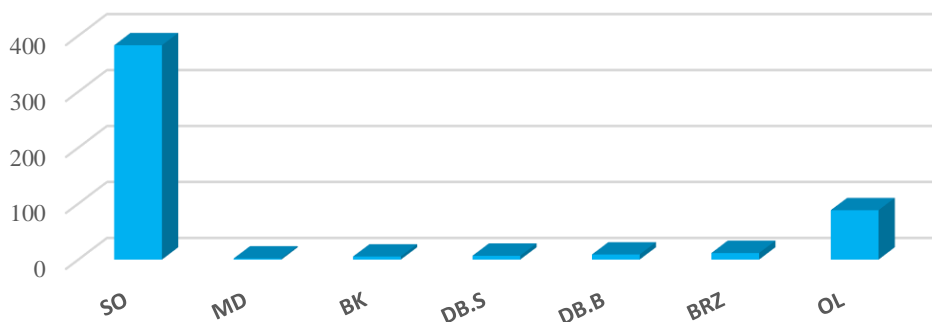
Jeziorno Lubie i Dolina Drawy PLH320023	pow. obszaru [ha]	pow. w zasięgu terytorialnym [ha]	pow. nadleśnictwa [ha]	% powierzchni ogólnej Nadleśnictwa
Oddział, pododdział	Obręb Drawno Leśnictwo Prostynia oddz.: 1a-f, ~a; 2a-h, ~a, ~b; 3a-h, ~b; 4a-g, ~a, ~b; 5a-d, ~a, ~b; 6a-d, ~b; 7a-c, ~a, ~d; 8a-f, ~b; 9a-c, ~a, ~b; 10a-c, ~a; 11a-f, ~a, ~d; 12a-d, ~b; 13a-x, ~a, ~b; 14a-f, ~a; 15f-k, ~c; 16i-l, ~c; 29Aa-c, ~a; 41Aa-z; 55Aa-i; 85Aa-f; Leśnictwo Drawa oddz.: 84a-h, ~a; 85a-f, ~a; 86c-f, ~a, ~b; 87a-d, g, i, t, y, ~a, ~b; 90b, c, f, g, i, ~c; 91a-j, ~a, ~b; 92a-k, ~a, ~b; 93a, b, f, g, h; 94g, ~c; 103d, ~b; 104a-g, ~a, ~b; 105a-k, ~a, ~b; 106a-i, ~a, ~b; 107a, b, d-l, ~a, ~b; 115d, f, k, l, ~c, ~d; 116a-h, ~a, ~b; 116Aa-g; 116Ba-k, ~a; 117a-i, ~a, ~b; 118a-h, ~a, ~b; 127a, c, ~a, ~b; 128a-k, ~a; 130Aa-j, r, s, t, ~f, ~g, ~h; 138a, b, f, h, i, ~a, ~b, ~c; 139a-g, ~a, ~b; 140a, b, c, i, o, ~a, ~b			

Ogólna charakterystyka obszaru

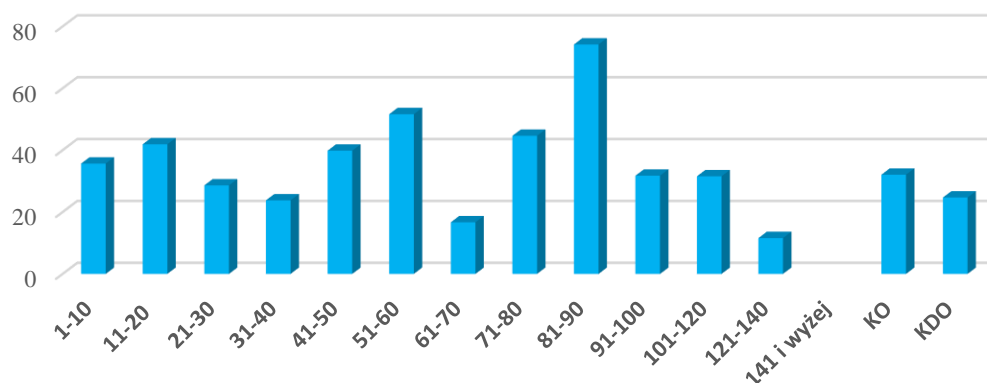
Rysunek 15. Klasy siedlisk (% pokrycia) w obszarze Natura 2000 Jezioro Lubie i Dolina Drawy PLH320023 (wg SDF)

Udział gatunków panujących:

Rysunek 16. Udział powierzchniowy wg gatunków panujących w obszarze PLH320023

Struktura wiekowa:

Rysunek 17. Struktura wiekowa drzewostanów w obszarze PLH320023

Opis obszaru¹³:

Obszar obejmuje jedno z największych jezior Pojezierza Drawskiego (powierzchnia 1439 ha, głębokość 46 m), przez które przepływa rzeka Drawa. W granicach obszaru mieści się też odcinek doliny Drawy i Starej Drawy, usytuowany poniżej jeziora, wraz z otaczającymi łąkami i lasami. Dolna granica znajduje się przy jeziorze Grażyna koło Drawna. W granicach obszaru zawierają się także: fragment doliny Studzienicy, z bardzo dobrze rozwiniętymi zjawiskami źródłkowymi oraz najlepiej w regionie wykształconymi fragmentami grądów, a także fragmenty Puszczy Drawskiej z rozproszonymi torfowiskami mszarnymi i jeziorkami dystroficznymi z płem mszarnym (jez. Okoń). Jezioro Lubie należy do typu jezior sielawowych, z podwodnymi łąkami ramieniowymi oraz reliktową fauną wodnych bezkręgowców. Odznacza się unikatową różnorodnością biologiczną związaną z tym siedliskiem – jest miejscem życia dwóch bardzo rzadkich gatunków skorupiaków uznawanych za relikty polodowcowe: *Mysis relicta* i *Pallasea quadrispinosa*. Jezioro stanowi także cenną ostoję ptaków związanych z krajobrazem leśno-jeziornym. Nad jego brzegiem rosną kwaśne buczyny i lasy olszowe o charakterze pośrednim między olsami i łąkami. Dolina Drawy znajdująca się w opisywanym obszarze jest żłobiona w piaskach sandrowych, porośniętych lasami Puszczy Drawskiej. Brzegi rzeki urozmaicają przełomy i mielizny. Rosną tu szuwały, a na linii rzeki znajduje się kilka eutroficznych jezior: Dębno Wielkie, Dębno Małe, Strunowo. W otoczeniu doliny występują także cenne płaty buczyn. Teren ten jest niezamieszkały – stanowi poligon wojskowy, jednak tylko na niewielkich fragmentach rzeka i jej dolina wchodzi w skład obiektów taktycznych. Do rzeki przylega szeroka strefa ochronna, izolująca od obszarów, gdzie odbywają się ćwiczenia wojskowe. Wśród lasów i wrzosowisk rozmieszczone

¹³ Standardowy Formularz Danych dla obszaru Natura 2000 Jezioro Lubie i Dolina Drawy PLH320023

są dobrze wykształcone torfowiska mszarne z licznym stanowiskami gatunków chronionych (m. in. bagnicy torfowej *Scheuchzeria palustris*, rosiczki okrągłolistnej *Drosera rotundifolia*, bagna zwyczajnego *Ledum palustre*). Wykształciły się także torfowiska alkaliczne, niektóre posiadają wręcz charakter torfowisk nakredowych. W kilku miejscach na torfowiskach stwierdzono stanowiska lipiennika Loesela *Liparis loeseli*, dla którego ostoja jest jednym z najważniejszych obszarów w województwie zachodniopomorskim. Bardzo malownicze jest koryto Starej Drawy, wzdłuż którego zachowały się stare drzewostany buczyn i dąbrów. W pobliżu doliny występują też jeziora z twardą wodą otoczone szuwarami kłociowymi (jez. Za Dywizją, Margłowe, Borowo). Poniżej Prostyni rzeka płynie przez duże torfowisko niskie, podścielone bardzo grubą warstwą gytii. W dolinie znajdują się cenne łąki z groszkiem błotnym, stanowiące ważną ostoję derkacza. Ujście Drawy do Jez. Grażyna to płytko delta z kompleksem szuwarów i roślinności wodnej.

Jakość i znaczenie¹⁴

Ostoja obejmuje teren koncentracji dużej liczby cennych siedlisk przyrodniczych, szczególnie jezior ramienicowych, eutroficznych i dystroficznych, torfowisk (przejściowych i nakredowych) oraz suchych wrzosowisk. Doskonale wykształcone są tu kompleksy torfowiskowych siedlisk przyrodniczych, dla których obszar ważny jest co najmniej w skali regionalnej. Ma też szczególne znaczenie dla ochrony gatunków zwierząt z Załącznika II Dyrektywy Siedliskowej (m. in. kumaka nizinnego, traszki grzebieniastej) oraz regionalnych zasobów lipiennika Loesela i sierpowca błyszczącego. Od 2007 r. teren na poligonie upodobało sobie stado żubrów (kilka osobników wsiedlonych pierwotnie na teren Nadleśnictwa Łobez), a także stale przebywa tu także wataha wilków. Obszar stanowi część ważnego korytarza ekologicznego doliny Drawy.

Przedmioty ochrony:

- Siedliska przyrodnicze

Tabela 13. Zestawienie siedlisk przyrodniczych stanowiących przedmioty ochrony w obszarze Jezioro Lubie i Dolina Drawy PLH320023 (kolorem zielonym wyróżniono leśne siedliska przyrodnicze)

Lp.	Kod przedmiotu ochrony	Nazwa przedmiotu ochrony	Ogólna ocena wg SDF	Liczba płatów siedliska w obszarze na gruntach Nadleśnictwa	Powierzchnia wydzieł, w których zinventaryzowano siedlisko w obszarze na gruntach Nadleśnictwa
1	2	3	4	5	6
1.	3140	Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki wodne z podwodnymi łąkami ramienic	B	-	-

¹⁴ Standardowy Formularz Danych dla obszaru Natura 2000 Jezioro Lubie i Dolina Drawy PLH320023

Lp.	Kod przedmiotu ochrony	Nazwa przedmiotu ochrony	Ogólna ocena wg SDF	Liczba płatów siedliska w obszarze na gruntach Nadleśnictwa	Powierzchnia wydzieleń, w których zinventaryzowano siedlisko w obszarze na gruntach Nadleśnictwa
2.	3150	Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympheion</i> , <i>Potamion</i>	B	6	1,08
3.	3160	Naturalne dystroficzne zbiorniki wodne	B	-	-
4.	3260	Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosienniczników	B	1	0,30
5.	4030	Suche wrzosowiska	A	-	-
6.	6430	Ziołorośla górskie i ziołorośla nadrzeczne	C	-	-
7.	6510	Niżowe i górskie łąki świeże użytkowane ekstensywnie	C	-	-
8.	7140	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska	B	1	0,31
9.	7210*	Torfowiska nakredowe	B	-	-
10.	7230	Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	C	2	1,09
11.	9110	Kwaśne buczyny	C	-	-
12.	9130	Żyzne buczyny	C	8	10,31
13.	9160	Grąd subatlantycki	C	3	3,83
14.	9190	Kwaśne dąbrowy	C	8	30,10
15.	91D0*	Bory i lasy bagienne	B	-	-
16.	91E0*	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe i olsy źródliskowe	A	72	99,54

* siedliska o znaczeniu priorytetowym

- **Gatunki roślin i gatunki zwierząt**

Tabela 14. Zestawienie gatunków roślin i gatunków zwierząt stanowiących przedmioty ochrony w obszarze Jezioro Lubie i Dolina Drawy PLH320023

Kod i nazwa przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia ogólnego wg SDF	Analiza wymagań ekologicznych pod kątem istniejących i potencjalnych miejsc występowania	Informacje dotyczące stanowisk gatunków na gruntach Nadleśnictwa, w granicach SOO.
1	2	3
Gatunki objęte art. 4 Dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do Dyrektywy 92/43/EWG		

Kod i nazwa przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia ogólnego wg SDF	Analiza wymagań ekologicznych pod kątem istniejących i potencjalnych miejsc występowania	Informacje dotyczące stanowisk gatunków na gruntach Nadleśnictwa, w granicach SOO.
2647 Żubr europejski B	Gatunek leśny. Optymalnym środowiskiem są lasy liściaste i mieszane. Sezonowo żubry użytkują również lasy iglaste.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru.
1163 Głowacz białopłetwy C	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru.
1149 Koza C	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru.
1042 Zalotka większa C	Zasiedla obszary torfowiskowe, chętnie przebywa również w środowiskach o podobnym charakterze: leśnych jeziorach i bagnach.	Na gruntach Nadleśnictwa w granicach obszaru stwierdzono stanowisko gatunku w 1 wydzielaniu.
1060 Czerwończyk nieparek C	Gatunek związany ze środowiskiem wilgotnych łąk i torfowisk niskich.	Na gruntach Nadleśnictwa w granicach obszaru stwierdzono stanowisko gatunku w 1 wydzielaniu.
1188 Kumak nizinny C	Zasiedla zbiorniki wodne. Spotkać go można nie tylko w dużych stawach i jeziorach, ale również w bardzo małych zbiornikach wodnych, szybko wysychających kałużach i koleinach dróg polnych.	Na gruntach Nadleśnictwa w granicach obszaru stwierdzono stanowisko gatunku w 1 wydzielaniu.
1099 Minóg rzeczny C	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru.
1096 Minóg strumieniowy C	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru.
1355 Wydra B	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym.	Na gruntach Nadleśnictwa w granicach obszaru stwierdzono stanowisko gatunku w 1 wydzielaniu.
1337 Bóbr europejski B	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym.	Na gruntach Nadleśnictwa w granicach obszaru stwierdzono stanowisko gatunku w 1 wydzielaniu.
1352 Wilk B	Wilk występuje w lasach, na równinach, w terenach górskich	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru.

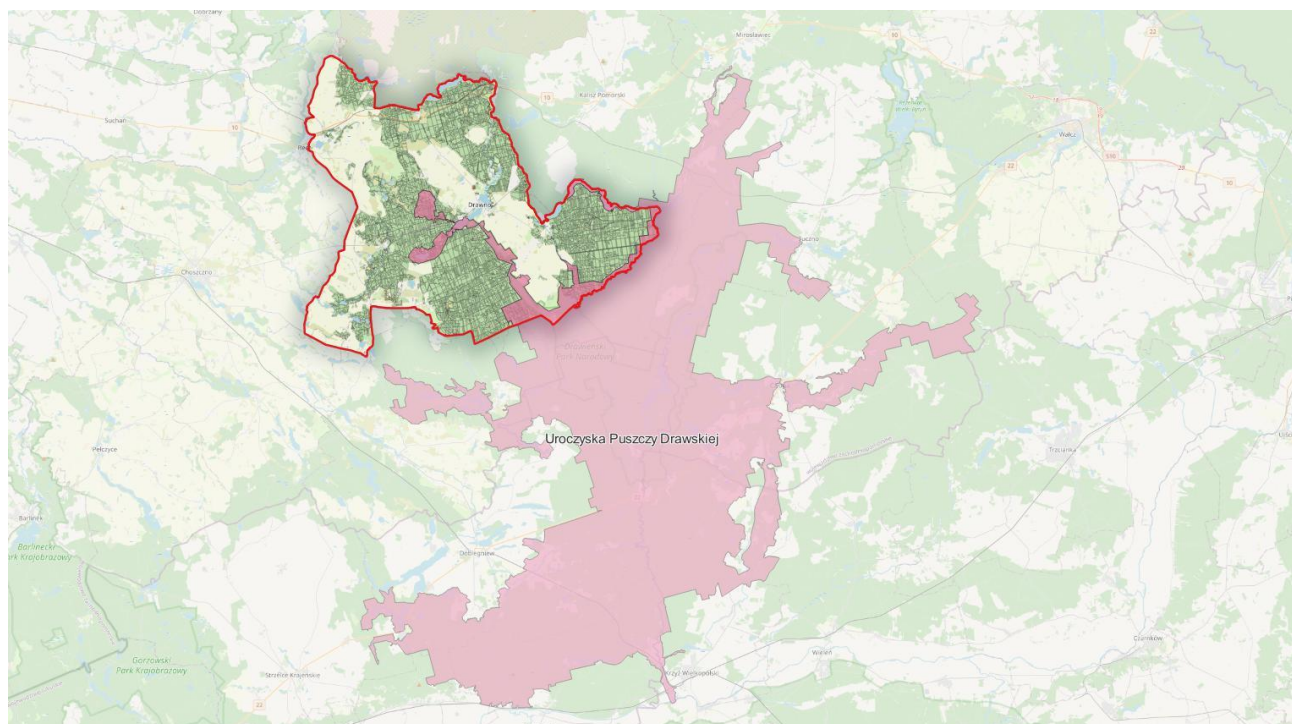
Kod i nazwa przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia ogólnego wg SDF	Analiza wymagań ekologicznych pod kątem istniejących i potencjalnych miejsc występowania	Informacje dotyczące stanowisk gatunków na gruntach Nadleśnictwa, w granicach SOO.
	i bagiennych. Jest gatunkiem terytorialnym. Wyznacza rewir, do którego nie dopuszcza osobników nie należących do watahy.	
6216 Haczykowiec błyszczący B	Jest gatunkiem światłolubnym, występującym prawie wyłącznie w zbiorowiskach z klasy <i>Scheuchzerio-Caricetea nigrae</i> – na niskoturzycowych torfowiskach niskich i przejściowych.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru.
1903 Lipiennik loesela B	Torfowiska i bagna między podszkami mchów z podłożem węglanowym.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru.
1037 Trzepla zielona C	Zasiedla wolno płynące nizinne i równinne czyste wody o piaszczystym dnie, jak większe strumienie, rzeki i kanały.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru.
5339 Różanka C	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru.
1166 Traszka grzebieniasta B	Jest gatunkiem ziemnowodnym, spośród wszystkich krajowych traszek jest najsilniej związana ze środowiskiem wodnym. W okresie godowym spotkać ją można w różnego rodzaju zbiornikach wodnych, jak stawy (także w ogrodach), rowy, starorzecza. Zasiedla też sadzawki, a nawet doły po torfie, żwirze czy glinianki. Często pojawia się w okolicach źródeł. Preferuje wody stojące, rzadziej wybiera te o wolnym nurcie.	Na gruntach Nadleśnictwa w granicach obszaru stwierdzono stanowiska gatunku w 4 wydzieleniach.

Plan zadań ochronnych:

Obszar posiada plan zadań ochronnych ustanowiony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 29 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Jezioro Lubie i Dolina Drawy PLH320023 (Dz. Urz. Woj. Zach. z dnia 7 maja 2014 r., poz. 1928). Pewne zmiany dotyczące wybranych zapisów ww. dokumentu wprowadza Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 12 grudnia 2019 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Jezioro Lubie i Dolina Drawy PLH320023 (Dz. Urz. Woj. Zach. z dnia 13 grudnia 2019 r., poz. 6647).

- **Uroczyska Puszczy Drawskiej PLH320046**

Obszar o powierzchni 74416,30 ha. Obecnie obowiązującym aktem prawnym dotyczącym obszaru jest Decyzja Wykonawcza Komisji (UE) 2021/161 z dnia 21 stycznia 2021 r. w sprawie przyjęcia czternastego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2021)21). Dla tego typu obszaru można stosować pełną procedurę z art. 6 Dyrektywy Siedliskowej. Wydaniem rozporządzenia Ministra Środowiska obszar ten formalnie stanie się Specjalnym Obszarem Ochrony Siedlisk.

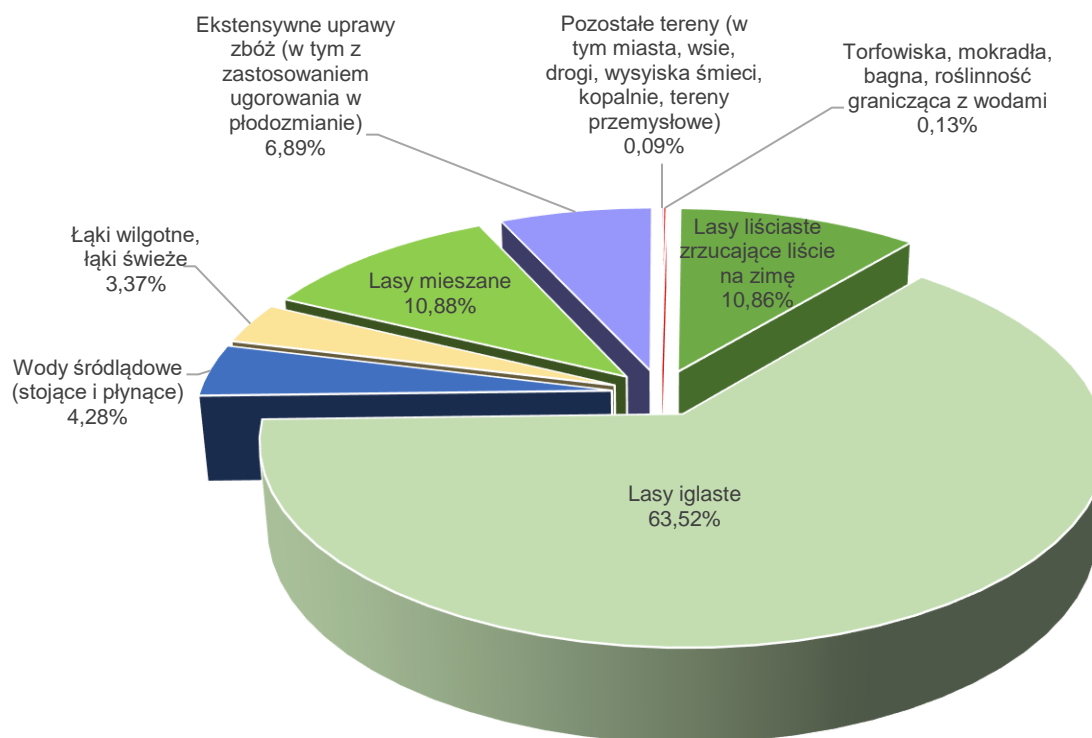

Rysunek 18. Położenie N-ctwa Drawno na tle obszaru Natura 2000 Uroczyska Puszczy Drawskiej PLH320046

Tabela 15. Zestawienie powierzchni obszaru Uroczyska Puszczy Drawskiej PLH320046

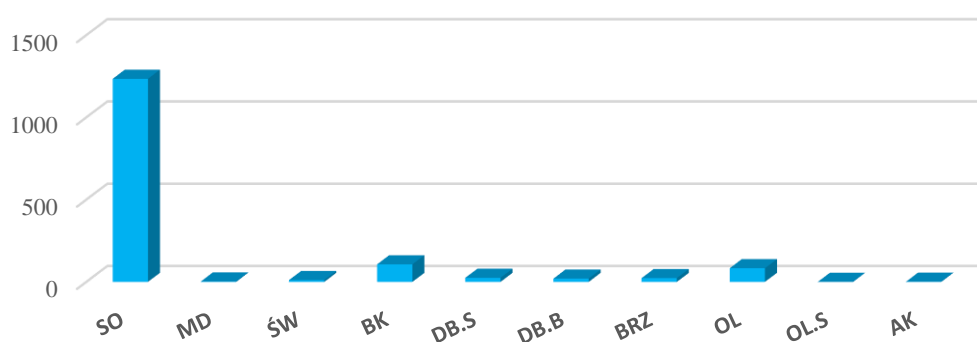
Uroczyska Puszczy Drawskiej PLH320046	pow. obszaru [ha]	pow. w zasięgu terytorialnym [ha]	pow. nadleśnictwa [ha]	% powierzchni ogólnej Nadleśnictwa
Nadleśnictwo Drawno	74416,30	3201,75	1798,78	9,1
Oddział, pododdział	<p>Obwód Drawno Leśnictwo Borowiec oddz.: 149a, f, g, h; 152a, ~c; 154a, b, c, f, ~b, ~c; 155a, b; 156a, g, h, i, ~c; 157a-i, ~a, ~c, ~d, ~f; 157Aa-g; 158a-i, ~a, ~b; 159Aa, c, ~c; 167b-f, ~a, ~c, ~d; 168a-i, ~a, ~c, ~d; 201a-k, ~a;</p> <p>Leśnictwo Barnimie oddz.: 221a-c, ~b, ~c; 239a, b, c, l, m, n, s, ~d; 345a-g, ~a; 346a-l, ~a, ~b; 347a-i, ~a, ~b, ~c; 348a-h, ~a, ~b, ~c; 349a-j, ~a, ~b; 350a-j, ~a, ~b, ~c, ~d; 369a-d, ~a; 370a-i, ~a; 371a-i, ~a; 372a-i, ~a, ~b; 373a-f, ~a; 374a-f, ~a, ~b, ~c; 375a-j, ~a, ~b, c, ~d; 386a-i, ~a; 387a-d, ~a; 388a, b, ~a; 389a-c, ~a, ~b; 390a-d, ~a; 391a-i, ~a, ~b; 392a-d, ~a, ~b; 393a, b, ~a, ~b; 394c, ~b;</p> <p>Obwód Kiełpino Leśnictwo Zdanów oddz.: 99f-h; 100c-f; 101b, g-j, ~a, ~c, ~d, ~f; 102g, ~f; 108d, ~b; 109a-o, ~a, ~b, ~c; 110a-n, ~a, ~b; 111a, b, g-n, ~c, ~d; 112i-k, ~c, ~d; 127j-m, o, p, ~c; 128a-d, h-p, ~a, ~b, ~f, ~g, ~h, ~i; 129a-o, t, w, x, y, z, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f, ~g, ~h; 130a-g, ~a, ~b; 131a, ~a, ~b; 145f, h, ~d; 146a-j, ~a, ~b; 147a, h, i, ~b; 162d-h, j-l, ~a, ~b; 163a, d, ~c, ~d; 180a, g, h, ~c; 181g-k, ~b, ~c; 182g, ~c, ~d; 183g, ~c, ~d, ~f; 184s, t, y, z, ax, bx, ~c, ~d, ~f; 185j-r, ~c; 196a-h, ~a, ~b, ~c; 197a-s, ~a, ~b, ~c;</p> <p>Leśnictwo Kołki oddz.: 186h-r, ~c; 187d-j, ~c, ~d, ~f; 188f, g, i, ~d, ~f; 198a-g, ~a; 199a-g, ~a, ~b; 200a, b, g, h, ~b;</p> <p>Obwód Dominikowo Leśnictwo Dominikowo oddz.: 2a, d; 3a, g, h; 4a; 8b, ~d; 9a, d, ~d, ~f; 10a, b, j, k, ~d; 18a; 19a, ~b; 21c-h; 22b, ~b; 23a, ~c; 36a-f, ~a; 37a-d, ~a; 64a-h, ~a, ~b; 65d-i, ~b, ~c, ~d;</p> <p>Leśnictwo Międzybórz oddz.: 87a-g, ~a, ~b, ~c; 88a, b, ~a; 110a-h, ~a, ~b; 111a-f, ~a; 112a, b, ~a; 113a-f, ~a; 132a-j, ~a; 146g-j; 147a-k, ~a, ~b; 148a-c, g-l, ~b; 160h, i, ~d, ~f; 161a-h, ~a; 163a-d, g-o, ~b, ~c; 164d-j, ~b; 165f-l, ~b, ~c; 166h, i, ~b, ~c; 174a-k, ~a, ~b; 175d, ~c; 179a-d, g, j, k, ~b; 180f-l, ~c, ~d, ~f; 181h, i, ~c, ~d; 182g, ~c, ~f; 183d-k, ~c, ~d, ~f, ~g; 184g-j, ~b, ~c; 185i-n, ~b, ~c; 186a-m, ~a, ~b; 187a, ~c, ~d; 190a-c, ~a, ~b; 191a-c, ~a, ~b; 192a-h, ~a, ~b, ~c, ~d; 193a-h, ~a, ~b, ~c, ~d; 194a-g, ~a, ~b; 195a-g, ~a, ~b; 196a-h, ~a, ~b; 197a-m, ~a, ~b; 198a-i, ~a, ~b; 199a-h, ~a, ~b</p>			

Ogólna charakterystyka obszaru

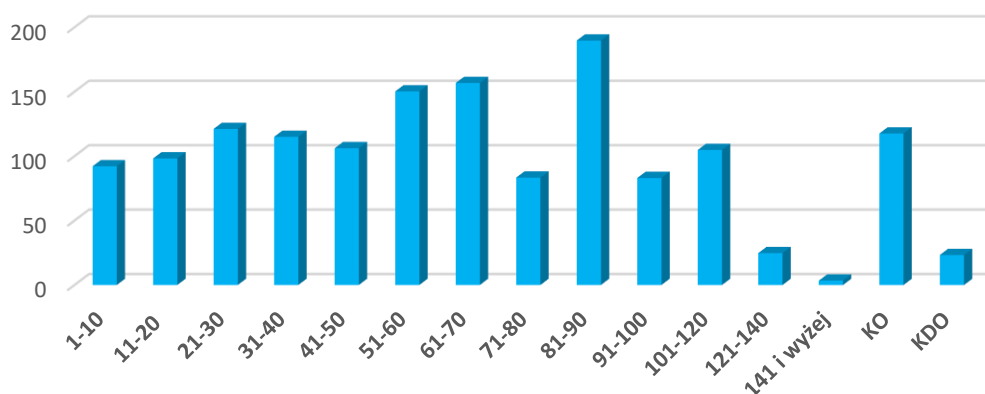
Rysunek 19. Klasy siedlisk (% pokrycia) w obszarze Natura 2000 Uroczyska Puszczy Drawskiej PLH320046 (wg SDF)

Udział gatunków panujących:

Rysunek 20. Udział powierzchniowy wg gatunków panujących w obszarze PLH320046

Struktura wiekowa:

Rysunek 21. Struktura wiekowa drzewostanów w obszarze PLH320046

Opis obszaru¹⁵:

Ostoja obejmuje większą część dużego kompleksu leśnego, położonego na równinie sandrowej, w środkowym i dolnym biegu rzeki Drawy. W miejscach, gdzie teren jest pofałdowany, wzgórza osiągają wysokość do 121 m. Najcenniejszym przyrodniczo obszarem jest centralna część ostoi, położona w widłach rzek: Drawy i Płocicznej. Ich koryta i doliny zachowały charakter zbliżony do naturalnego. Obie rzeki meandrują, a doliny obramowane są wysokimi skarpami. Na wielu odcinkach rzeki płyną szybko ze względu na duży spadek terenu. Występują tu liczne jeziora (największym z nich jest Jezioro Ostrowieckie - 370 ha), zróżnicowane pod względem trofizmu wód: od dystroficznych przez mezotroficzne do eutroficznych. W lasach dominują drzewostany sosnowe, jednak duży jest udział buczyn i dąbrów, a niektóre ich płaty mają charakter zbliżony do naturalnego. Występują tu także liczne, małopowierzchniowe, ale bardzo cenne torfowiska przejściowe i kilka dobrze zachowanych torfowisk alkalicznych.

Jakość i znaczenie¹⁶

W ostoi znajdują się dobrze zachowane, cenne siedliska przyrodnicze. W odniesieniu do żyznych i kwaśnych buczyn jest to jeden z ważniejszych obszarów w Polsce – uroczysko Radęcin w Drawieńskim Parku Narodowym i kwaśne buczyny na zboczach doliny Drawy są jednymi z nielicznych w kraju fragmentami buczyn o zachowanej naturalnej dynamice. Obszar ma duże znaczenie dla zachowania zasobów torfowisk przejściowych i alkalicznych, a także jezior różnych typów. Charakteryzuje go także liczne występowanie i bardzo dobry stan zachowania rzek

¹⁵ Standardowy Formularz Danych dla obszaru Natura 2000 Uroczyska Puszczy Drawskiej PLH320046

¹⁶ J. w.

włosienicznikowych. Występują tu bogate populacje wielu rzadkich i zagrożonych gatunków z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG (m in. bobra, wydry). Bardzo bogata jest ichtiofauna, szczególnie reofilna fauna wodna. Ostoja ważna dla nocka dużego *Myotis myotis* – obejmuje przynajmniej dwie duże kolonie lęgowe tego gatunku.

Przedmioty ochrony:

- Siedliska przyrodnicze

Tabela 16. Zestawienie siedlisk przyrodniczych stanowiących przedmioty ochrony w obszarze Uroczyska Puszczy Drawskiej PLH320046 (kolorem zielonym wyróżniono leśne siedliska przyrodnicze)

Lp.	Kod przedmiotu ochrony	Nazwa przedmiotu ochrony	Ogólna ocena wg SDF	Liczba płątów siedliska w obszarze na gruntach Nadleśnictwa	Powierzchnia wydzieleń, w których zinventaryzowano siedlisko w obszarze na gruntach Nadleśnictwa
1	2	3	4	5	6
1.	3140	Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki wodne z podwodnymi łąkami ramienic	B	-	-
2.	3150	Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympheion</i> , <i>Potamion</i>	B	1	16,25
3.	3160	Naturalne dystroficzne zbiorniki wodne	B	1	0,60
4.	3260	Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników	A	-	-
5.	6120*	Ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe	C	-	-
6.	6410	Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe	C	8	30,18
7.	6430	Ziołorośla górskie i ziołorośla nadrzeczne	C	-	-
8.	6510	Niżowe i górskie łąki świeże użytkowane ekstensywnie	C	-	-
9.	7110*	Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)	B	-	-
10.	7140	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska	B	15	46,78
11.	7210*	Torfowiska nakredowe	C	-	-
12.	7230	Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	B	25	60,69
13.	9110	Kwaśne buczyny	B	28	91,25
14.	9130	Żyzne buczyny	B	8	17,20
15.	9160	Grąd subatlantycki	B	32	47,79
16.	9170	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny	B	-	-
17.	9190	Kwaśne dąbrowy	B	9	28,53

Lp.	Kod przedmiotu ochrony	Nazwa przedmiotu ochrony	Ogólna ocena wg SDF	Liczba płatów siedliska w obszarze na gruntach Nadleśnictwa	Powierzchnia wydzieleń, w których zinventaryzowano siedlisko w obszarze na gruntach Nadleśnictwa
18.	91D0*	Bory i lasy bagienne	B	12	31,77
19.	91E0*	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe i olsy źródliskowe	B	43	49,52
20.	91T0	Bory chrobotkowe	C	-	-

* siedliska o znaczeniu priorytetowym

- Gatunki roślin i gatunki zwierząt**

Tabela 17. Zestawienie gatunków roślin i gatunków zwierząt stanowiących przedmioty ochrony w obszarze Uroczyska Puszczy Drawskiej PLH320046

Kod i nazwa przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia ogólnego wg SDF	Analiza wymagań ekologicznych pod kątem istniejących i potencjalnych miejsc występowania	Informacje dotyczące stanowisk gatunków na gruntach Nadleśnictwa, w granicach SOO.
1	2	3
Gatunki objęte art. 4 Dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do Dyrektywy 92/43/EWG		
4056 Zatoczek łamliwy C	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru.
1163 Głowacz białopłetwy B	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru.
1149 Koza B	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru.
1042 Zalotka większa B	Zasiedla obszary torfowiskowe, chętnie przebywa również w środowiskach o podobnym charakterze: leśnych jeziorkach i bagnach.	Na gruntach Nadleśnictwa w granicach obszaru stwierdzono stanowisko gatunku w 2 wydzieleniach.
1060 Czerwończyk nieparek B	Gatunek związany ze środowiskiem wilgotnych łąk i torfowisk niskich.	Na gruntach Nadleśnictwa w granicach obszaru stwierdzono stanowisko gatunku w 2 wydzieleniach.
1188 Kumak nizinny B	Zasiedla zbiorniki wodne. Spotkać go można nie tylko	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru.

Kod i nazwa przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia ogólnego wg SDF	Analiza wymagań ekologicznych pod kątem istniejących i potencjalnych miejsc występowania	Informacje dotyczące stanowisk gatunków na gruntach Nadleśnictwa, w granicach SOO.
	w dużych stawach i jeziorach, ale również w bardzo małych zbiornikach wodnych, nawet w okresowych, szybko wysychających kałużach i koleinach dróg polnych.	
1220 Żółw błotny B	Zamieszkuje nieduże, zarastające jeziora, leśne oczka wodne, bagna, gęsto zarośnięte i trudno dostępne starorzecza, duże stawy oraz wolno płynące rzeczki z gęstą roślinnością.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru.
6216 Haczykowiec błyszczący C	Jest gatunkiem światłolubnym, występującym prawie wyłącznie w zbiorowiskach z klasy <i>Scheuchzeria-Caricetea nigrae</i> – na niskoturzycowych torfowiskach niskich i przejściowych.	Na gruntach Nadleśnictwa w granicach obszaru stwierdzono stanowisko gatunku w 1 wydzieleniu.
1096 Minóg strumieniowy B	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru.
1355 Wydra C	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru.
1337 Bóbr europejski C	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym.	Na gruntach Nadleśnictwa w granicach obszaru stwierdzono stanowisko gatunku w 14 wydzieleniach.
1352 Wilk B	Wilk występuje w lasach, na równinach, w terenach górskich i bagiennych. Jest gatunkiem terytorialnym. Wyznacza rewir, do którego nie dopuszcza osobników nie należących do watahy.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru.
1088 Kozioróg dębosz C	Preferuje dobrze nasłonecznione, ponad 100-letnie drzewa, rosnące pojedynczo lub w niewielkich skupiskach. Lubi też	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru.

Kod i nazwa przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia ogólnego wg SDF	Analiza wymagań ekologicznych pod kątem istniejących i potencjalnych miejsc występowania	Informacje dotyczące stanowisk gatunków na gruntach Nadleśnictwa, w granicach SOO.
	stare, dobrze prześwietlone dąbrowy. Spotkać go można tylko na żywych drzewach.	
1903 Lipiennik Loesela C	Torfowiska i bagna między podszkami mchów z podłożem węglanowym.	Na gruntach Nadleśnictwa w granicach obszaru stwierdzono stanowisko gatunku w 1 wydzieleniu.
1831 Elisma wodna C	Jeziora oligotroficzne o piaszczystym dnie i odczynie pH 6,1–8,2 oraz małej zawartości wapnia.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru.
1145 Piskorz B	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru.
1324 Nocek duży B	Zamieszkuje głównie w osiedlach ludzkich, latem kryjąc się na dużych strychach, wieżach kościelnych i w innych budowlach. Zimuje w piwnicach, fortyfikacjach, opuszczonych kopalniach, w jaskiniach. Żeruje w dojrzałych lasach z ubogim podszytem, na świeżo skoszonych łąkach, murawach, w sadach ze starymi drzewami.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru.
1037 Trzepla zielona B	Zasiedla wolno płynące nizinne i równinne czyste wody o piaszczystym dnie, jak większe strumienie, rzeki i kanały.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru.
1084 Pachnica dębowa C	Bezwzględny warunkiem występowania pachnicy dębowej jest obecność odpowiedniej liczby starych, dziuplastych drzew z obszernymi próchnowiskami, będącymi jej jedynym środowiskiem życia. Silnie preferowane są drzewa rosnące w nasłonecznieniu.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru.

Kod i nazwa przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia ogólnego wg SDF	Analiza wymagań ekologicznych pod kątem istniejących i potencjalnych miejsc występowania	Informacje dotyczące stanowisk gatunków na gruntach Nadleśnictwa, w granicach SOO.
5339 Różanka B	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru.
1106 Łosoś B	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru.
1166 Traszka grzebieniasta B	Jest gatunkiem ziemnowodnym, spośród wszystkich krajowych traszek jest najsilniej związana ze środowiskiem wodnym. W okresie godowym spotkać ją można w różnego rodzaju zbiornikach wodnych, jak stawy (także w ogrodach), rowy, starorzecza. Zasiedla też sadzawki, a nawet doły po torfie, żwirze czy glinianki. Często pojawia się w okolicach źródeł. Preferuje wody stojące, rzadziej wybiera te o wolnym nurcie.	Na gruntach Nadleśnictwa w granicach obszaru stwierdzono stanowisko gatunku w 2 wydzieleniach.
1032 Skójka gruboskorupowa B	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru.
1014 Poczwarówka zwężona B	Preferuje wilgotne łąki, często na pograniczu z trzcinowiskami czy turzycowiskami. Występuje również na obrzeżach bagien i zbiorników wodnych.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru.
1013 Poczwarówka Geyera B	Siedliska otwarte z wysokim poziomem wód gruntowych, porośnięte niskopiennymi turzycami i mchami, zasilane wodami mineralnymi z wytrącającym się węglanem wapnia.	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru.
1016 Poczwarówka jajowata B	Gatunek wilgociolubny, żyjący wśród roślinności szuwarowej, w tym na łąkach trzcin, turzyc i manny mielec, na terenach o podłożu wapiennym i z odpowiednio wysokim poziomem wód	Brak informacji o stanowisku gatunku na gruntach N-ctwa w granicach obszaru.

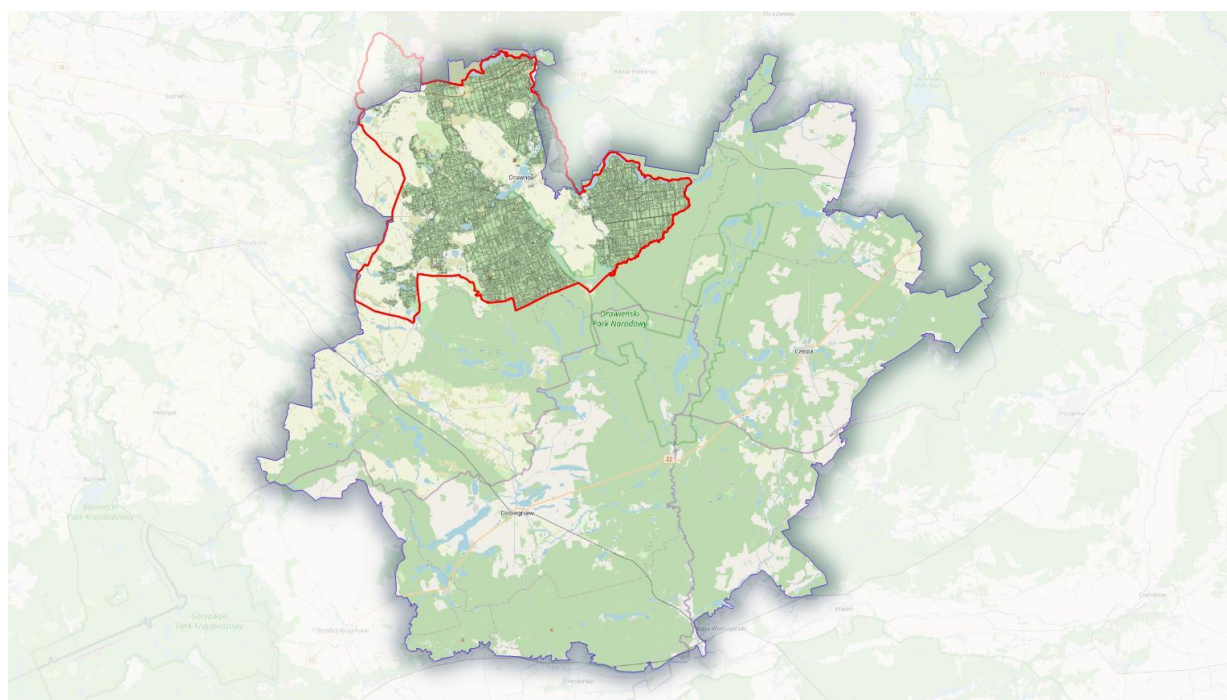
Kod i nazwa przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia ogólnego wg SDF	Analiza wymagań ekologicznych pod kątem istniejących i potencjalnych miejsc występowania	Informacje dotyczące stanowisk gatunków na gruntach Nadleśnictwa, w granicach SOO.
	gruntowych. Przebywa na podmokłych łąkach, bagnach i mokradłach, brzegach rzek i jezior.	

Plan zadań ochronnych:

Obszar nie posiada planu zadań ochronnych.

- **Lasy Puszczy nad Drawą PLB320016**

Obszar o powierzchni 190279,05 ha ustanowiony Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 5 września 2007 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. U. Nr 179 z 2007 r., poz. 1275).

Rysunek 22. Położenie N-ctwa Drawno na tle obszaru Natura 2000 Lasy Puszczy nad Drawą PLB320016

Tabela 18. Zestawienie powierzchni OSO Lasy Puszczy nad Drawą PLB320016

Lasy Puszczy nad Drawą PLB320016	pow. obszaru [ha]	pow. w zasięgu terytorialnym [ha]	pow. nadleśnictwa [ha]	% powierzchni ogólnej Nadleśnictwa
Nadleśnictwo Drawno	190279,05	34529,95	19702,95	99,5

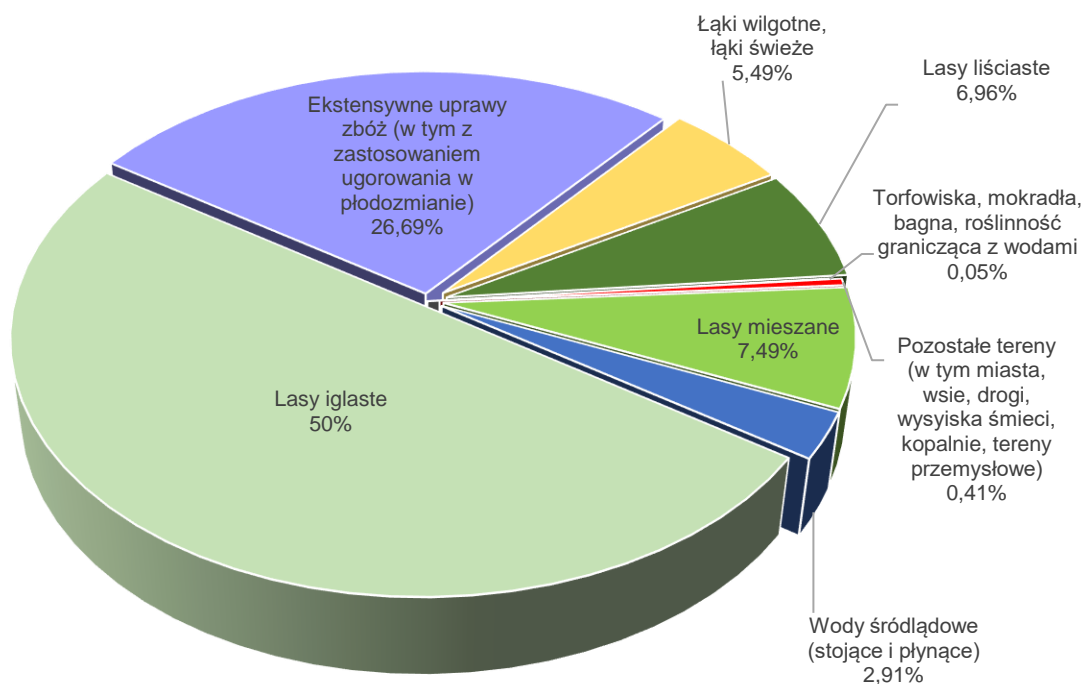
Lasy Puszczy nad Drawą PLB320016	pow. obszaru [ha]	pow. w zasięgu terytorialnym [ha]	pow. nadleśnictwa [ha]	% powierzchni ogólnej Nadleśnictwa
Oddział, pododdział	<p>Obręb Drawno</p> <p>Leśnictwo Prostyń oddz.: 1a-f, ~a; 2a-h, ~a, ~b; 3a-m, ~a, ~b; 4a-l, ~a, ~b, ~c, ~d; 5a-h, ~a, ~b, ~c, ~d; 6a-i, ~a, ~b, ~c; 7a-i, ~a, ~b, ~c, ~d; 8a-l, ~a, ~b, ~c; 9a-k, ~a, ~b, ~c, ~d; 10a-j, ~a, ~b, ~c; 11a-j, ~a, ~b, ~c, ~d; 12a-h, ~a, ~b, ~c; 13a-x, ~a, ~b; 14a-g, ~a, ~b; 15a-l, ~a, ~b, ~c; 16a-n, ~a, ~b, ~c; 17a-l, ~a, ~b; 18a-j, ~a, ~b, 19a-n, ~a, ~b; 20a-m, ~a, ~b; 21a-i, ~a, ~b, ~c; 22a-n, ~a, ~b; 23a-j, ~a, ~b; 24a-k, ~a, ~b; 25a-f, ~a; 26a-f, ~a; 27a-d, ~a; 28a-j, ~a, ~b, ~c, ~d; 29a-k, ~a, ~b; 29Aa-c, ~a; 30a-i, ~a, ~b; 31a-k, ~a, ~b; 32a-i, ~a, ~b; 33a-l, ~a, ~b; 34a-i, ~a; 35a-i, ~a, ~b; 36a-f, ~a, ~b; 37a-f, ~a, ~b, ~c; 38a-d, ~a; 39a-f, ~a; 40a-f, ~a, ~b; 40Aa-f, ~a, ~b; 41a-k, ~a, ~b, ~c; 41Aa-z; 42a-d, ~a, ~b, ~c; 43a-i, ~a, ~b, ~c; 44a-i, ~a, ~b, ~c; 45a-l, ~a, ~b; 46a-k, ~a, ~b; 47a-j, ~a, ~b; 48a-l, ~a, ~b; 49a-k, ~a, ~b; 50a-h, ~a, ~b, ~c; 51a-c, ~a, ~b; 52a, ~a, ~b; 53a-c, ~a, ~b; 54a, ~a, ~b; 55a-j, ~a, ~b, ~c; 55Aa-i; 56a-k, ~a, ~b, ~c, ~d; 56Aa-f, ~a, ~b, ~c; 57a-i, ~a, ~b, ~c; 58a-j, ~a, ~b; 59a-o, ~a, ~b; 60a-m, ~a, ~b, ~c; 61a-c, ~a, ~b; 62a-h, ~a, ~b; 63a-h, ~a, ~b; 64a-i, ~a, ~b; 65a-i, ~a, ~b; 66a-j, ~a, ~b; 67a, b, ~a, ~b; 68a-c, ~a, ~b; 69a-c, ~a, ~b; 70a-h, ~a; 71a-m, ~a, ~b; 72a-h, ~a, ~b; 73a-l, ~a, ~b; 74a-g, ~a, ~b; 75a-f, ~a, ~b; 76a-h, ~a, ~b; 77a-c, ~a, ~b; 85Aa-g, ~a; 87Aa, ~a, ~b;</p> <p>Leśnictwo Drawa oddz.: 78a-m, ~a, ~b; 79a-g, ~a, ~b; 80a-f, ~a, ~b; 81a-g, ~a, ~b; 82a-h, ~a, ~b; 83a, b, ~a, ~b; 84a-h, ~a; 85a-f, ~a; 86c, d, f, ~a, ~b; 87a-d, g, i, t, y, ~a, ~b; 90b, c, f, g, i, ~c, ~d; 91a-j, ~a, ~b; 92a-k, ~a, ~b; 93a-h; 94a-h, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 95a-i, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f, ~g; 96a-i, ~a, b, ~c, ~d; 97a, b, ~a, ~b, ~c, ~d; 98a, b, ~a, ~b, ~c; 99a-c, ~a, ~b, ~c; 103d, ~b; 104a-g, ~a, ~b; 105a-k, ~a, ~b; 106a-i, ~a, ~b; 107a-l, ~a, ~b, ~c; 108a-m, ~a, ~b; 109a-n, ~a, ~b; 110a-k, ~a, ~b, ~c, ~d; 11a-i, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f, ~g, ~h, ~i; 115d, f, k, l, ~c, ~d; 116a-h, ~a, ~b; 116Aa-g; 116Ba-k, ~a; 117a-i, ~a, ~b; 118a-h, ~a, ~b; 119a-g, ~a; 120a-i, ~a, ~b; 121a-h, ~a, ~b; 122a-f, ~a, ~b; 127a-d, ~a, ~b, ~c, ~d; 128a-k, ~a; 129a-g, ~a, ~b, ~c; 129Aa-d, ~a, ~b, ~c, ~d; 130a-c, ~a, ~b, ~c; 130Aa-t, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f, ~g, ~h; 130Ba-s, ~a; 137a-m, ~a, ~b, ~c; 1378a-m, ~a, ~b, ~c, ~d; 139a-n, ~a, ~b, ~c; 140a-p, ~a, ~b, ~c; 141a-z, ax-dx, ~a, ~b, ~c;</p> <p>Leśnictwo Borowiec oddz.: 149a-l, ~a; 150a-h, ~a, ~b; 151a-f, ~a, ~b; 152a-j, ~a, ~b, ~c; 153a-i, ~a, ~b, ~c; 154a-k, a, ~b, ~c; 155a-j, ~a, ~b; 156a-i, ~a, b, ~c; 157a-j, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 157Aa-g; 158a-i, ~a, ~b; 159a-k, ~a, ~b; 159Aa-h, ~a, ~b, ~c; 160a-o, ~a, ~b; 161a-g, ~a, ~b; 162a-h, ~a; 163a, b, ~a, ~b; 164a, ~a, ~b; 165a-d, ~a, ~b; 166a, b, ~a, ~b; 167a-g, ~a, ~b, ~c, ~d; 168a-j, ~a, ~b, ~c, ~d; 170a-f, ~a; 171a-i, ~a, ~b; 172a-j, ~a, ~b; 173a-d, ~a, ~b; 174a-d, ~a, ~b; 175a-j, ~a; 176a-d, ~a; 177a-f, ~a; 178a, ~a, ~b; 179a, b, ~a, ~b; 180a-c, ~a, ~b; 181a, b, a, ~c; 182a-d, ~a, ~b; 183a-h, ~a, ~b, ~c; 184a-j, ~a, ~b; 185a-i, ~a; 186a-h, ~a, ~b; 187a-f, ~a; 188a-h, ~a, ~b; 189a-l, ~a; 190a-i, ~a; 191a-i, ~a; 192a-f, ~a, ~b; 193a-c, ~a, ~b; 194a-k, ~a, ~b; 195a-h, ~a, ~b; 196a-g, ~a, ~b; 197a-h, ~a, ~b; 198a-c, ~a, ~b; 199a, b, ~a, ~b, ~c; 200a-g, ~a, ~b; 201a-k, ~a; 202a-n, ~a, ~b, ~c; 203a-k, ~a; 204a-f, ~a; 205a, b, ~a; 206a-f, ~a; 207a-h, ~a; 208a-h, ~a, ~b, ~c; 209a-g, ~a, ~b; 210a-k, ~a; 211a-i, ~a; 212a-h, ~a; 213a-f, ~a, ~b; 214a-k, ~a, ~b; 227a-g, ~a, ~b; 228a-g, ~a, ~b; 229a-d, ~a; 230a-f, ~a, ~b; 231a-f, ~a, ~b; 232a-c, ~a, ~b; 233a-c, ~a, ~b; 234a-h, ~a, ~b;</p>			

Lasy Puszczy nad Drawą PLB320016	pow. obszaru [ha]	pow. w zasięgu terytorialnym [ha]	pow. nadleśnictwa [ha]	% powierzchni ogólnej Nadleśnictwa
				<p>Leśnictwo Barnimie oddz.: 221a-i, ~a, ~b, ~c; 222a-o, ~a, ~b, ~c; 223a-j, ~a, ~b; 224a-j, ~a; 225a-h, ~a; 226a-f, ~a, ~b; 239a-y, ~a, ~b, ~c, ~d; 240a-p, ~a, ~b, ~c; 241a-j, ~a; 242a-i, ~a, ~b; 243a-h, ~a, ~b; 244a-d, ~a; 245a-d, ~a; 246a-k, ~a, ~b; 247a-j, ~a, ~b; 248a-j, ~a, ~b; 259a-h, ~a, ~b, ~c; 260a-m, ~a, ~b; 261a-h, ~a; 262a-f, ~a, ~b; 263a-l, ~a, 264a-c, ~a; 265a-g, ~a; 266a-g, ~a, ~b; 267a-k, ~a, ~b, ~c; 268a-s, ~a, ~b, ~c; 279a, ~a; 280a-f, a, ~b; 281a-g, ~a, ~b; 282a-f, ~a, ~b; 283a-f, ~a, ~b, ~c, ~d; 284a-h, ~a, ~b; 285a-i, ~a; 286a-h, ~a; 287a-m, ~a, ~b, ~c; 288a-j, ~a, ~b; 300a-g, ~a, ~b; 301a-g, ~a, ~b; 302a-d, ~a; 303a-c, ~a, ~b; 304a-d, ~a; 305a-f, ~a, ~b; 306a-c, ~a; 307a-j, ~a, ~b; 308a-k, ~a, ~b, ~c; 309a-i, ~a, ~b; 321a, ~a; 322a-d, ~a, ~b; 323a-c, ~a; 324a-f, ~a, ~b; 325a-h, ~a, ~b; 326a-c, ~a, ~b; 327a-i, ~a; 328a-n, ~a, ~b; 329a-i, ~a, ~b; 330a-g, ~a, ~b; 345a-g, ~a; 346a-l, ~a, ~b; 347a-i, ~a, ~b, ~c; 348a-h, ~a, ~b, ~c; 349a-j, ~a, ~b; 350a-j, ~a, ~b, ~c, ~d; 351a-f, ~a, ~b; 352a-j, ~a, ~b; 353a-c, ~a; 354a-c, ~a, ~b; 369a-d, ~a; 370a-i, ~a; 371a-i, ~a; 372a-i, ~a, ~b; 373a-f, ~a; 374a-f, ~a, ~b, ~c; 375a-j, ~a, ~b, ~c, ~d; 376a-h, ~a, ~b, ~c, ~d; 377a-i, ~a, ~b, ~c; 378a-h, ~a, ~b, ~c; 379a-d, a, ~b, ~c; 386a-i, ~a; 387a-d, ~a; 388a, b, ~a; 389a-c, ~a, ~b; 390a-d, ~a; 391a-i, ~a, ~b; 392a-d, ~a, ~b; 393a, b, ~a, ~b; 394a-c, ~a, ~b; 395a-f, ~a, ~b, ~c; 396a-d, ~a, ~b; 397a-h, ~a, ~b, ~c; 398a-g, ~a, ~b, ~c;</p> <p>Leśnictwo Brzeziny oddz.: 215a-i, ~a, ~b; 216a-h, ~a; 217a-g, ~a, ~b; 218a-f, ~a; 219a-g, ~a, ~b, ~c; 220a-d, ~a, ~b, ~c; 235a-i, ~a, ~b; 236a-f, ~a, ~b; 237a, b, ~a, ~b, ~c; 238a-d, ~a; 238Aa-n, ~a, ~b; 249a-k, ~a, ~b, ~c; 250a-i, ~a, ~b; 251a-g, ~a, ~b; 252a-i, ~a, ~b; 253a-k, ~a, ~b, ~c, ~d; 254a-j, ~a, ~b, ~c, ~d; 255a-d, ~a, ~b; 256a-g, ~a, ~b, ~c; 257a-k, ~a, ~b; 269a-h, ~a; 270a, b, ~a, ~b; 271a-i, ~a, ~b; 272a-h, ~a, ~b; 273a-g, ~a, ~b; 274a-m, ~a, ~b; 275a-f, a, ~b; 276a-f, ~a, ~b, ~c; 289a-h, ~a; 290a-i, ~a; 291a-i, ~a, ~b; 292a-i, ~a, ~b; 293a-f, ~a; 294a-z, ax-fx, ~a, ~b; 295a-k, ~a, ~b, ~c; 296a-c, ~a, ~b, ~c; 297a-i, ~a, ~b, ~c; 310a-k, ~a, ~b; 311a-m, ~a, ~b; 312a-h, ~a, ~b; 313a-j, ~a, ~b; 314a-l, ~a, ~b, ~c; 315a-h, a, ~b, ~c; 316a-j, a, ~b, ~c; 317a-m, ~a, ~b, ~c; 318a-f, ~a, ~b, ~c; 318Aa-f, ~a, ~b, ~c, ~d; 331a-h, ~a, ~b, ~c; 332a-d, ~a, ~b; 333a-f, ~a, ~b; 334a-h, ~a, ~b; 335a-d, ~a, ~b, ~c; 336a-c, ~a, ~b, ~c; 337a-c, ~a, ~b, ~c; 338a-d, ~a, ~b; 339a-f, ~a, ~b; 340a-f, ~a, ~b; 341a-h, ~a, ~b, ~c, ~d; 342a-g, ~a, ~b; 342Aa-d, ~a; 355a-h, ~a, ~b, ~c, ~d; 356a-c, ~a, ~b; 357a-g, ~a, ~b; 358a-g, ~a, ~b; 359a, ~a, ~b, ~c; 360a-c; ~a, ~b; 361a, b, ~a; 362a-h, ~a, ~b; 363a-g, ~a, ~b, ~c, ~d; 364a-h, ~a, ~b, ~c, ~d; 365a-g, ~a, ~b; 366a-d, ~a, ~b; 380a-f, ~a, ~b, ~c; 381a-k, ~a, ~b; 382a-g, ~a, ~b, ~c; 383a, b, ~a, ~b, ~c; 384a-i, ~a, ~b, ~c; 399a-g, ~a, ~b; 400a-g, ~a; 401a-k, ~a, ~b; 402a-d, ~a, ~b; 403a-g, ~a, ~b;</p>
				<p>Obwód Kiełpino</p> <p>Leśnictwo Żółwino oddz.: 26a-z, ax-hx, ~a, ~b; 27a, b, i, j, ~a, ~b, ~c, ~d; 28a-i, ~a; 29a-i, ~a, ~b; 30a-c, ~a; 31a-h, ~a; 32a-i, ~a, ~b, ~c; 33a-l, ~a, ~b; 34a-l, ~a, ~b; 35a-n, ~a, ~b, ~c; 36a-o; 37a-d ~a, ~b; 38a-d, ~a, ~b; 39a, b, ~a; 40a, b, ~a, ~b; 41a-n, ~a, ~b, ~c; 42a-n, ~a, ~b; 43a-j, ~a, ~b; 44a, d, ~a, ~b; 45a-d, ~a; 46a-c, ~a, ~b; 47a-c, ~a, ~b, ~c; 48a-d, ~a, ~b, ~c; 49a-k, ~a, ~b, ~c, ~d; 50a-l, ~a, ~b; 51a-n, ~a, ~b; 52a, b, ~a, ~b; 53a, b, ~a; 54a-c, ~a, ~b; 55a-g, ~a, ~b; 56a-g, ~a, ~b; 57a-c, ~a, ~b, ~c, ~d; 58a-n, ~a, ~b; 59a-c, ~a, ~b; 60a-c, ~a, ~b; 61a-c, ~a, ~b; 62a-d, ~a; 63a-j, ~a, ~b; 64g, ~a, ~b;</p> <p>Leśnictwo Zdanów oddz.: 65a, b; 66a-h, ~a; 67a-g, ~a, ~b; 68a-d, ~a, ~b; 69a-h, ~a, ~b, ~c; 70a-f, ~a, ~b, ~c; 71a-c, ~a, ~b, ~c; 76a-g; 77a-n, ~a, ~b; 78a-g, ~a, ~b; 79a-s, ~a, ~b, ~c; 89a-d, ~a, ~b, ~c; 90a-h, a, ~b, ~c; 91a-k, ~a, ~b; 92a-j, ~a, ~b; 93a-m, ~a, ~b; 98a-m, ~a; 99a-h, ~a; 100a-f, ~a; 101a-j, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 102a-k, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 103a-k, ~a, ~b, ~c; 108a-k, ~a, ~b; 109a-o, ~a, ~b, ~c; 110a-n, ~a, ~b; 111a-n, ~a, ~b, ~c, ~d; 112a-k, ~a, ~b, ~c, ~d; 126a-z, ax, bx, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f, ~g; 127a-p, ~a, ~b, ~c; 128a-p, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f, ~g, ~h, ~i; 129a-z, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f, ~g, ~h; 130a-k; ~a, ~b, ~c; 131a-k, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 143a-n, ~a; 144a-l, ~a, ~b, ~c; 145a-j, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f, ~g, ~h, ~i, ~j; 146a-t; ~a, ~b, ~c; 147a-k, ~a, ~b; 148a-g, ~a, ~b; 149a-f, ~a; 150a-d, ~a; 162a-l, ~a, ~b; 163a-l, ~a, ~b, ~c, ~d; 164a-g, ~a; 165a-d, ~a; 166a-i, ~a; 167a-i, ~a, ~b; 168a-l, ~a, ~b; 180a-h, ~a, ~b, ~c; 181a-k, ~a, ~b, ~c; 182a-g, ~a, ~b, ~c, ~d; 183a-g, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 184a-z, ax, bx, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 185a-r, ~a, ~b, ~c; 196a-h, ~a, ~b, ~c; 197a-s, ~a, ~b, ~c;</p>

Lasy Puszczy nad Drawą PLB320016	pow. obszaru [ha]	pow. w zasięgu terytorialnym [ha]	pow. nadleśnictwa [ha]	% powierzchni ogólnej Nadleśnictwa
				<p>Leśnictwo Kiełpino oddz.: 72a, b, ~a; 73a-l, ~a, ~b; ~c; 74a-j, ~a; 75a-f, ~a; 80a-l, ~a, ~b, ~c; 81a-d, ~a, ~b; 82a-f; 83a-d; 84a-m, ~a, ~b; 85a-i, ~a, ~b; ~c; 86a-f, ~a; 87a-f, ~a, ~b; 88a-j, ~a, ~b, ~c; 94a-m, ~a, ~b; 95a-g, ~a, ~b; 96a-n, ~a, ~b; 97a-l, ~a, ~b, ~c, ~d; 104a-h, ~a, ~b; 105a-l, ~a, ~b; 106a-n, ~a, ~b; ~c; 107a-y, ~a, ~b, ~c; 113a-j, ~a, ~b, ~c; 114a-m, ~a, ~b; 115a-l, ~a, ~b; 116a-m, ~a, ~b; 117a-c, ~a, ~b, ~c; 118a-m, ~a; 119a-h, ~a; 120a-g, ~a, ~b; 121a-f, ~a, ~b; 112a-d, ~a; 123a-g, ~a, ~b, ~c; 124a-i; 125a-g, ~a, ~b; 132a-j, ~a, ~b; 133a-j, ~a, ~b; 134a-i, ~a, ~b; 135a-i, ~a, ~b; 136a-x, ~a, ~b, ~c; 137a-p, ~a, ~b; 138a-j, ~a, ~b; 139a-i, ~a, ~b; 140a-l, ~a, ~b; 141a-j, ~a, ~b, ~c; 142a-r, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 152a-g, ~a, ~b; 153a-h, ~a, ~b; 154a-d, ~a, ~b; 155a-h, ~a, ~b; 156a-p, ~a, ~b; 157a-j, ~a, ~b, ~c, ~d; 158a-h, ~a, ~b, ~c; 159a-g, ~a, ~b, ~c; 160a-g, ~a, ~b, ~c, ~d; 161a-c, ~a, ~b; 169a-r, ~a, ~b; 170a-i, ~a; 171a-j, ~a; 172a-l, ~a, ~b, ~c; 173a-m, ~a, ~b, ~c; 174a-h, ~a, ~b; 175a-w, ~a, ~b; 176a-z, ~a, ~b, ~c; 177a-k, ~a, ~b; 178a-h, ~a, ~b, ~c; 179a-k, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f;</p> <p>Leśnictwo Kolki oddz.: 186a-r, ~a, ~b, ~c; 187a-j, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 188a-i, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f, ~g; 189a-o, ~a, ~b; 190a-o, ~a, ~b; 191a-r, ~a, ~b, ~c; 192a-p, ~a, ~b, ~c, ~d; 193a-o, ~a, ~b, ~c, ~d; 194a-r, ~a, ~b, ~c; 195a-r, ~a, ~b; 198a-g, ~a; 199a-g, ~a, ~b; 200a-k, ~a, ~b; 201a-c, ~a, ~b; 202a-f; 203a-n, ~a, ~b; 204a-l, ~a, ~b; 205a-j, ~a, ~b; 206a-p, ~a, ~b, ~c, ~d; 207a-p, ~a, ~b, ~c, ~d; 208a-r, ~a, ~b, ~c; 209a-l, ~a, ~b, ~c; 210a-s, ~a, ~b; 211a-l, ~a, ~b; 212a-m, ~a, ~b; 213a-r, ~a, ~b, ~c; 214a-l, ~a, ~b; 215a-m, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 216a-h, ~a, ~b; 217a-m; ~a, ~b, ~c; 218a-o, ~a, ~b; 219a-z, ax, bx, cx, ~a; 220a-p; 221a-h; 222a-p, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f, ~g, ~h, ~i, ~j; 223a-o, ~a; 224a-h, ~a, ~b, ~c, ~d; 225a-j, ~a, ~b, ~c, ~d; 226a-m, ~a, ~b, ~c, ~d; 227a-i, ~a, ~b, ~c; 228a-o, ~a; 229a-h, ~a, ~b, ~c, ~d; 230a-p, ~a, ~b, ~c, ~d; 231a-z, ~a, ~b; 232a-x, ~a, ~b; 233a-n, ~a, ~b; 234a-z, ax, bx, ~a, ~b; 235a-k, ~a, ~b; 236a-z, ax, bx, cx, ~a, ~b; 237a-h; 238a-n, ~a;</p> <p>Obwód Dominikowo</p> <p>Leśnictwo Dominikowo oddz.: 1a-f, ~a; 2a-d, ~a, ~b; 3a-i; 4a-h, ~a, ~b, ~c; 5a-g, ~a, ~b; 6a-h, ~a, ~b; 7a-k, ~a, ~b; 8a-i, ~a, ~b, ~c, ~d; 9a-j, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 10a-s, ~a, ~b, ~c, ~d; 11a-j, ~a, ~b; 12a-m, ~a, ~b, ~c; 13a-i, ~a, ~b; 14a-j, ~a, ~b, ~c; 15a-j, ~a, 16a-k, ~a, ~b, ~c; 17a-m, ~a, ~b; 18a-c, ~c; 19a-g, ~a, ~b; 20a-d, ~a; 21a-k, ~a; 22a-d, ~a, ~b; 23a-k, ~a, ~b, ~c; 24a-m, ~a, ~b, ~c; 25a-s, ~a, ~b; 26a-o, ~a, ~b; 27a-o, ~a, ~b; 28a-m, ~a, ~b; 29a-r, ~a, ~b; 30a-m, ~a, ~b; 31a-n, ~a, ~b; 32a-m, ~a, ~b; 33a-g, ~a, ~b; 34a-h, ~a; 35a-c, g-k, ~b; 36a-f, ~a; 38a-d, ~a; 39a-f, ~a; 40a-g, ~a; 41a-f, ~a; 42a-i, ~a, ~b; 43a-j, ~a; 44a-j, ~a; 45a-g, ~a; 46a-d, ~a; 47a-i, ~a, ~b; 48a-i, ~a; 49a-l, ~a, ~b, ~c, ~d; 50a-k, ~a, ~b, ~c, ~d; 51a-p, ~a, ~b, ~c; 52a-i, ~a, ~b, ~c; 53a-n, ~a, ~b, ~c; 54a-m, ~a, ~b, ~c; 55a-m, ~a, ~b; 56a-l, ~a, ~b; 57a-n, ~a, ~b; 58a-w, ~a; 59a-p, ~a, ~b; 60a-d; 61a-d, ~a, ~b; 62a-d, ~a, ~b; 63a-g; 64a-h, ~a, ~b;</p>

Lasy Puszczy nad Drawą PLB320016	pow. obszaru [ha]	pow. w zasięgu terytorialnym [ha]	pow. nadleśnictwa [ha]	% powierzchni ogólnej Nadleśnictwa
	65a-i, ~a, ~b, ~c, ~d; 66a-i, ~a; 67a-g, ~a; 68a-j, ~a; 69a-j, ~a; 70a-m, ~a; 71a-f, ~a; 72a-h, ~a, ~b; 73a-i, ~a; 74a-k, ~a, ~b; 75a-n, ~a, ~b, ~c, ~d; 76a-i, ~a, ~b; 77a-j, ~a, ~b, ~c, ~d; 78a-l, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 79a-h, ~a, ~b, ~c, ~d; 80a-i, ~a, ~b, ~c; 81a-l, ~a, ~b, ~c; 82a-i, ~a, ~b, ~c; 83a-f, ~a, ~b, ~c; 84a-g, ~a, ~b, ~c; 85a-t, ~a, ~b, ~c, ~d; 86a-j, ~a, ~b; 97a-h, ~a, ~b; 98a-k, ~a, ~b; 99a-j, ~a, ~b; 100a-j, ~a, ~b; 101a-j, ~a, ~b; 102a-l, ~a, ~b; 103a-k, ~a, ~b; 104a-l, ~a, ~b; 105a-k, ~a, ~b; 106a-m, ~a; 107a-j, ~a, ~b; 108a-p, ~a, ~b, ~c; 109a-k, ~a, ~b, ~c, ~d; Leśnictwo Międzybórz oddz.: 8787a-g, ~a, ~b, ~c; 88a, b, ~a; 89a-c, ~a; 90a-g, ~a; 91a-f, ~a; 92a-c, ~a; 93a-h, ~a; 94a-c, ~a; 95a-f, ~a; 96a-j, ~a, ~b; 110a-h, ~a, ~b; 111a-f, ~a; 112a, b, ~a; 113a-f, ~a; 114a-f, ~a; 115a-g, ~a; 116a-d, ~a; 117a-c, ~a; 118a, b, ~a; 119a-c, ~a; 120a-d, ~a, ~b; 121a-g, ~a, ~b; 122a, b, ~a, ~b; 123a-h, ~a, ~b; 124a-l, ~a, ~b; 125a-k, ~a, ~b; 126a-k, ~a, ~b; 127a-o, ~a, ~b; 128a-n, ~a, ~b; 129a-k, ~a, ~b; 130a-g, ~a, ~b; 131a-n, ~a, ~b; 132a-j, ~a; 133a-g, ~a; 134a-f, ~a; 135a, b, ~a; 136a-d, ~a; 137a-g, ~a, ~b; 138a-i, ~a, ~b; 139a-g, ~a, ~b; 140a-d, ~a, ~b; 141a, b, ~a, ~b; 142a-g, ~a, ~b; 143a-l, ~a, ~b; 144a-i, ~a, ~b; 145a-g, ~a, ~b; 146a-j, ~a; 147a-k, ~a, ~b; 148a-l, ~a, ~b; 149a-h, ~a; 150a-f, ~a; 151a-d, ~a, ~b; 152a-f, ~a, ~b; 153a-j, ~a, ~b; 154a-f, ~a, ~b; 155a-c, ~a, ~b; 156a-f, ~a, ~b; 157a-i, ~a, ~b; 158a-h, ~a, ~b; 159a-j, ~a, ~b; 160a-i, ~a, ~b ~c, ~d, ~f; 161a-h, ~a; 162a-d, ~a; 163a-o, ~a, ~b, ~c; 164a-j, ~a, ~b; 165a-l, ~a, ~b, ~c; 166a-i, ~a, ~b, ~c; 167a-h, ~a; 168a-d, ~a, ~b; 169a-h, ~a, ~b; 170a-f, ~a, ~b; 171a-i, ~a, ~b; 172a-h, ~a, ~b; 173a-i, ~a; 174a-k, ~a, ~b; 175a-d, ~a, ~b, ~c; 176a-k, ~a, ~b; 177a-h, ~a, ~b; 178a-i, ~a, ~b; 179a-k, ~a, ~b; 180a-l, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 181a-i, ~a, ~b, ~c, ~d; 182a-g, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 183a-k, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f, ~g; 184a-j, ~a, ~b, ~c; 185a-n, ~a, ~b, ~c, ~d; 186a-m, ~a, ~b; 187a, b, ~a, ~b, ~c, ~d; 188a-d, ~a, ~b; 189a-d, ~a, ~b, ~c; 190a-c, ~a, ~b; 191a-c, ~a, ~b; 192a-h, ~a, ~b, ~c, ~d; 193a-h, ~a, ~b, ~c, ~d; 194a-g, ~a, ~b; 195a-g, ~a, ~b; 196a-h, ~a, ~b; 197a-m, ~a, ~b; 198a-i, ~a, ~b; 199a-h, ~a, ~b			

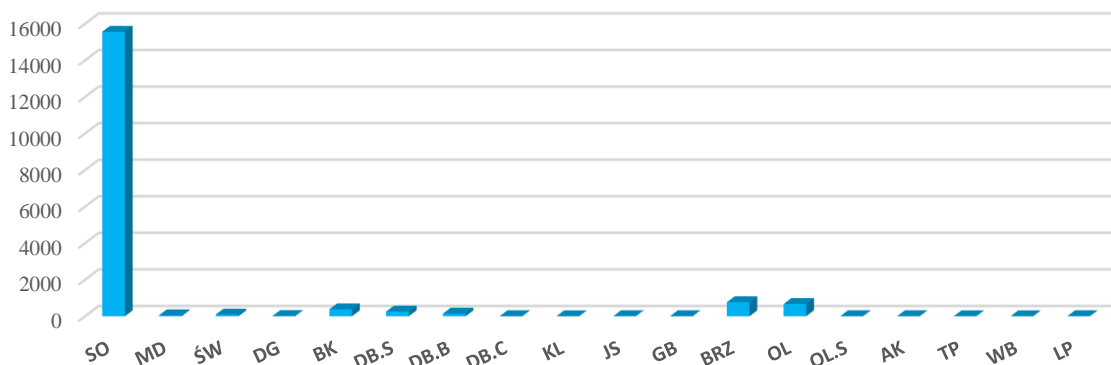
Ogólna charakterystyka obszaru

Rysunek 23. Klasy siedlisk (% pokrycia) w obszarze Natura 2000 Las Puszczy nad Drawą PLB320016 (wg SDF)

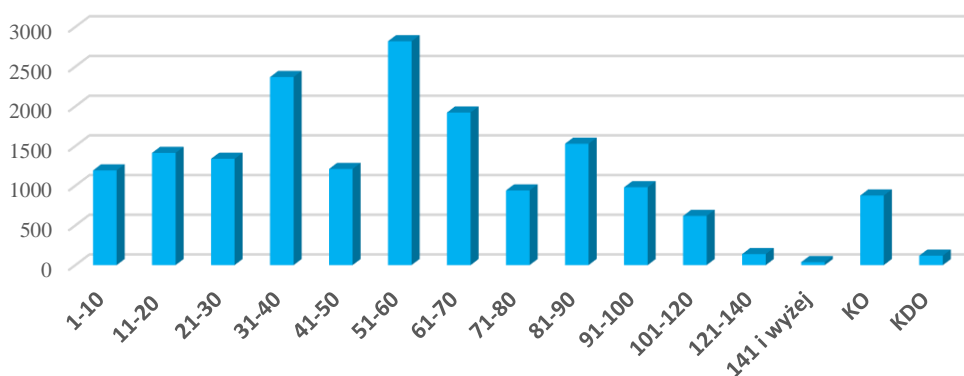

Udział gatunków panujących:

Rysunek 24. Udział powierzchniowy wg gatunków panujących w obszarze PLB320016

Struktura wiekowa:

Rysunek 25. Struktura wiekowa drzewostanów w obszarze PLB320016

Opis obszaru¹⁷:

Opisywany obszar specjalnej ochrony ptaków zajmuje rozległy kompleks leśny położony na równinie sandrowej, w środkowym i dolnym biegu rzeki Drawy, a także przyległe obszary pofałdowanych równin morenowych. Rzeźba terenu jest mocno urozmaicona ze względu na duży udział

¹⁷ Standardowy Formularz Danych dla obszaru Natura 2000 Lasy Puszczy nad Drawą PLB320016

zagłębień wytopiskowych, rynien i dolin oraz obecność stromych stoków. Pod względem przyrodniczym najcenniejsza jest centralna część ostoi, leżąca w widłach Drawy i jej dopływu- Płocicznej (teren Drawieńskiego Parku Narodowego). Obie rzeki mają bystry nurt i kręte koryta, płyną głęboko wciętymi dolinami o stromych skarpach. Siedliska leśne zdominowane przez bory sosnowe przeplatają się tu z płatami buczyn, grądów, olsów. Część z nich zachowała nadal swój naturalny charakter. Natomiast część uległa przekształceniom wynikającym z prowadzonej od kilkuset lat gospodarki leśnej, która m.in. preferowała hodowlę sosny. W urozmaiconym krajobrazie młodogłacjalnym, w którym wzgórza osiągają wysokość do 220 m n.p.m. liczne są obszary wodno-błotne tj.: jeziora, oczka wodne, mokradła, stawy rybne. Jeziora zróżnicowane są pod względem wielkości misy, głębokości czy trofizmu wód. Są to jeziora dystroficzne, mezotroficzne, eutroficzne. Teren urozmaicają dodatkowo rozciągające się w północno-wschodniej części obszaru oraz w okolicach Drawna i Dobięgniewa pola uprawne, łąki i pastwiska.

Jakość i znaczenie¹⁸

W ostoi stwierdzono występowanie ponad 180 gatunków ptaków, z czego 154 to gatunki lęgowe lub prawdopodobnie lęgowe. Spośród nich 40 gatunków wymienionych jest w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej, a 18 wpisanych zostało do Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt. Jest to jedna z najważniejszych ostoi lęgowych ptaków drapieżnych w Polsce. Gnieździ się tu m.in.: bielik, rybołów, orlik krzykliwy, kania czarna i kania ruda, błotniak stawowy, trzmielojad oraz puchacz. Lasy Puszczy nad Drawą stanowią jedną z większych ostoi lęgowej populacji żurawia, ważną także w okresie migracji, jak również są istotnym obszarem dla populacji lęgowych takich gatunków jak gągoł, nurogęś, słonka, perkoz dwuczuby, łabędź niemy, czapla siwa, włochatka i sóweczka. Licznie występują tu dzięcioły (czarny, średni, zielony i dzięciołek), muchołówka żałobna, pliszka górską, dogodne warunki mają populacje lęgowe grzywacza, krętogłowa i ptaków wróblowych.

Przedmioty ochrony:

Tabela 19. Zestawienie gatunków ptaków stanowiących przedmioty ochrony w OSO Lasy Puszczy nad Drawą PLB320016 (kolorem zielonym oznaczono przedmioty ochrony związane ze środowiskiem leśnym)

Kod i nazwa przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia ogólnego wg SDF	Analiza wymagań ekologicznych pod kątem istniejących i potencjalnych miejsc występowania	Stanowiska na gruntach N-ctwa
1	2	3
Gatunki objęte art. 4 Dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do Dyrektywy 92/43/EWG		
A223 Włochatka C	Bory sosnowe, jodłowe lub świerkowe o bogatej strukturze. W Polsce również zasiedla buczyny z domieszkami drzew iglastych, uprawy leśne, młodniki (miejsca schronienia za dnia),	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa nie wyznaczono stref ochrony. Stwierdzono obserwacje gatunku w 5 wydzieleniach.

¹⁸ Standardowy Formularz Danych dla obszaru Natura 2000 Lasy Puszczy nad Drawą PLB320016

Kod i nazwa przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia ogólnego wg SDF	Analiza wymagań ekologicznych pod kątem istniejących i potencjalnych miejsc występowania	Stanowiska na gruntach N-ctwa
	polany i zręby, ale i torfowiska czy doliny rzeczne, czyli okolice przestrzeni otwartych (tu żeruje).	
A229 Zimorodek B	Gniazdowanie i żerowiska nie są związane z lasami. Gatunek ściśle związany ze zbiornikami wodnymi. Zasiedla rzeki, jeziora, starorzecza, żwirownie, a także niewielkie strumienie.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa potwierdzono stanowiska gatunku w 5 wydzieleniach.
A043 Gęgawa C	Gatunek zasiedlający bagna, tereny podmokłe i brzegi zbiorników wodnych.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa nie potwierdzono miejsc występowania gatunku.
A089 Orlik krzykliwy C	Gatunek terytorialny, objęty ochroną strefową. Zasiedla zwarte, stare i rozległe lasy, przeważnie mieszane i liściaste, w pobliżu pól uprawnych, dolin rzecznych, łąk i pastwisk, na obszarach obfitujących w tereny podmokłe i jeziora.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa nie wyznaczono stref ochrony. Stwierdzono obserwacje gatunku w 7 wydzieleniach.
A028 Czapla siwa C	Płytkie wody przy jeziorach, rzekach i estuariach, trzcinowiska.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa potwierdzono stanowiska gatunku w 1 wydzieleniu.
A021 Bąk C	Zbiorniki wodne z szerokimi szuwarami: naturalne jeziora, stawy hodowlane, gliniarki, starorzecza, podmokłe trzcinowiska.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa nie potwierdzono miejsc występowania gatunku.
A215 Puchacz B	Gatunek terytorialny, objęty ochroną strefową. Zasiedla zwarte kompleksy leśne, głównie liściaste, w pobliżu otwartych przestrzeni ze zbiornikami wodnymi, łąkami, tereny mało penetrowane przez człowieka.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa nie potwierdzono miejsc występowania gatunku.
A067 Gągoł B	Zamieszkuje wody słodkie, rzeki, starorzecza, jeziora w strefie lasów liściastych czasem nawet stawy rybne pod warunkiem, że w pobliżu znajdują się stare, dziuplaste drzewa.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa potwierdzono stanowiska gatunku w 4 wydzieleniach.
A224 Lelek C	Suche, świetliste bory sosnowe w pobliżu łąk, pól, polan, zrębów, młodników. Preferuje też lasy poprzecinane porębami, ich skraje, ale może też wyprowadzić lęg na terenach bez zwartych drzewostanów. Spotkać go	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa potwierdzono stanowiska gatunku w 6 wydzieleniach.

Kod i nazwa przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia ogólnego wg SDF	Analiza wymagań ekologicznych pod kątem istniejących i potencjalnych miejsc występowania	Stanowiska na gruntach N-ctwa
	można na wrzosowiskach, zarastających pożarzyskach i wydmach z młodymi kompleksami leśnymi.	
A197 Rybitwa czarna C	Zasiedla starorzecza i rozlewiska oraz spokojne zatoki, z roślinnością pływającą niezbędną do założenia gniazd.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa nie potwierdzono miejsc występowania gatunku.
A030 Bocian czarny C	Gatunek terytorialny, objęty ochroną strefową. Najczęściej gniazduje na starych drzewach, w lasach liściastych i mieszanych, w pobliżu bagien, łąk, cieków oraz zbiorników wodnych, gdzie żeruje.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa wyznaczono 1 strefę ochrony. Stwierdzono obserwacje gatunku w 1 wydzieleniu.
A081 Błotniak stawowy C	Zasiedla trzcinowiska wokół jezior i stawów rybnych, torfowiska z zaroślami wierzbowymi, oczka wodne wśród pól uprawnych, gęsto obrosnięte szuwarami tereny podmokłe, zbiorniki zaporowe, starorzecza, wiklinowe zarośla.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa nie potwierdzono miejsc występowania gatunku.
A207 Siniak C	Lasy liściaste i mieszane z dziuplastymi drzewami. Preferuje stare buczyny i bory ze starymi drzewami. Unika bezleśnych przestrzeni.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa potwierdzono stanowiska gatunku w 1 wydzieleniu.
A038 Łabędź krzykliwy C	Gniazduje na niewielkich i płytkich zbiornikach wodnych.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa nie potwierdzono miejsc występowania gatunku.
A036 Łabędź niemy B	Gniazduje na niewielkich i płytkich zbiornikach wodnych.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa potwierdzono stanowiska gatunku w 2 wydzieleniach.
A236 Dzięcioł czarny C	Bory iglaste, lasy mieszane, rzadziej lasy liściaste, ale też zadrzewienia i duże parki miejskie.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa potwierdzono stanowiska gatunku w 26 wydzieleniach.
A320 Muchołówka mała C	Występuje w starych liściastych i mieszanych lasach nizin, wyżyn i gór o bogatym podszyciu.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa potwierdzono stanowiska gatunku w 1 wydzieleniu.
A217 Sóweczka C	Starodrzewy (iglaste i mieszane) o bogatej strukturze, zwłaszcza podszytu, tajga, preferuje wysokopiennie bory świerkowe, świerkowo-jodłowe i mieszane z polanami i młodnikami. Poza okresem lęgowym spotykana częściej w lasach mieszanych i liściastych, gdzie łatwiej	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa potwierdzono stanowiska gatunku w 3 wydzieleniach.

Kod i nazwa przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia ogólnego wg SDF	Analiza wymagań ekologicznych pod kątem istniejących i potencjalnych miejsc występowania	Stanowiska na gruntach N-ctwa
	o pokarm. Teren, gdzie przebywa musi być bogaty wienne kryjówki, dziuple wysokie drzewa oraz otwarte przestrzenie, gdzie na polanach, śródleśnych łąkach lub torfowiskach może polować	
A127 Żuraw C	Miejsca lęgowe stanowią siedliska podmokłe. Kluczowym miejscem są śródleśne mokradła oraz zabagnione doliny rzeczne i brzegi zbiorników wodnych, w tym jezior i stawów rybnych.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa potwierdzono stanowiska gatunku w 45 wydzieleniach.
A070 Nurogęś B	Czyste, bieżące lub stojące wody w lasach lub górach – okolice wielkich i rybnych jezior oraz rzek o zadrzewionych brzegach. Preferuje lasy liściaste i mieszane, ale korzysta też z kęp i samotnych drzew. Poza okresem lęgowym przebywa nad wszelkimi płytkimi zbiornikami.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa nie potwierdzono miejsc występowania gatunku.
A073 Kania czarna B	Gatunek terytorialny, objęty ochroną strefową. Osiedla się w pobliżu terenów otwartych z dużą ilością zbiorników wodnych; gniazda buduje w niewielkiej odległości od skraju lasu (50-100 m); żeruje głównie nad wodą.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa nie potwierdzono miejsc występowania gatunku.
A074 Kania ruda C	Gatunek terytorialny, objęty ochroną strefową. Preferuje starsze drzewostany liściaste z terenami otwartymi, szczególnie w pobliżu zbiorników wodnych; żeruje głównie poza lasem.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa nie wyznaczono stref ochrony. Stwierdzono obserwacje gatunku w 1 wydzieleniu.
A075 Bielik B	Gatunek terytorialny, objęty ochroną strefową. Gniazduje w starych lasach, w pobliżu zbiorników wodnych, nad którymi żeruje.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa wyznaczono 1 strefę ochrony. Ponadto stwierdzono obserwacje gatunku w 5 wydzieleniach.
A094 Rybołów A	Lasy, w których można znaleźć liczne duże, niezarośnięte zbiorniki wodne. Preferuje skraje starych borów sosnowych, wybrzeża morskie, zadrzewione brzegi rzek i jezior oraz różnego typu rozlewiska i mokradła.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa nie wyznaczono stref ochrony. Stwierdzono obserwacje gatunku w 3 wydzieleniach.

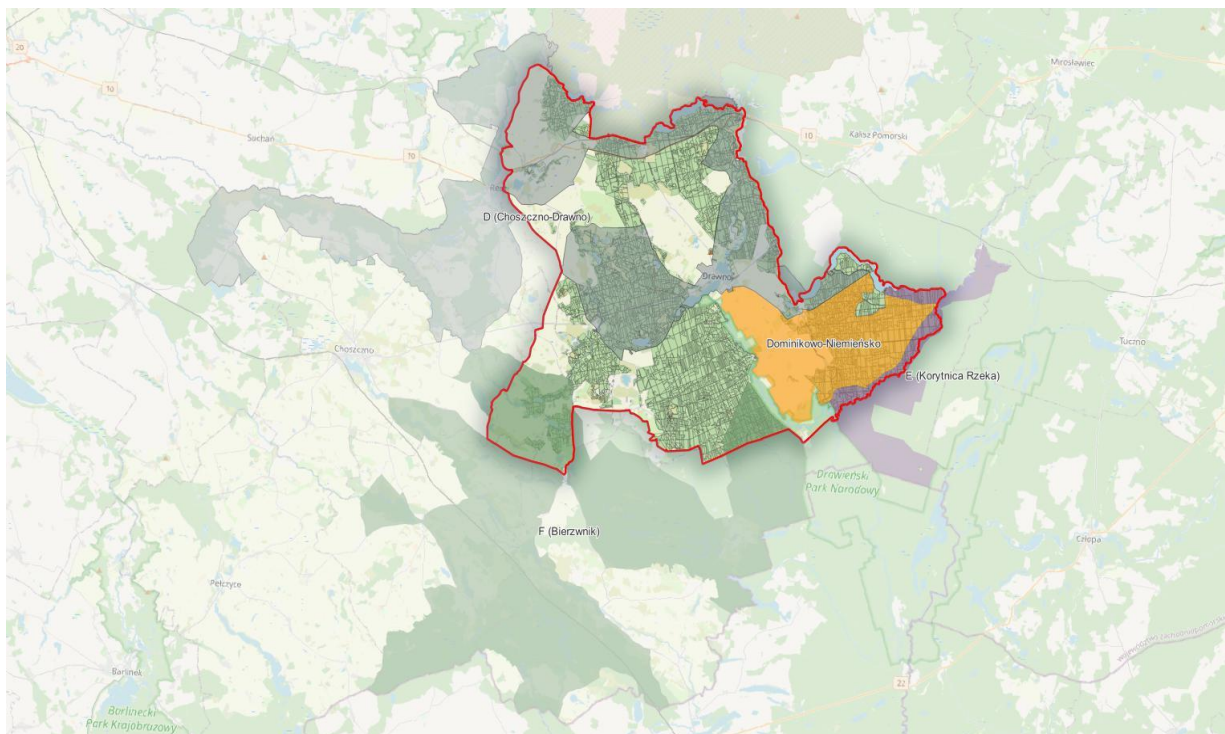
Kod i nazwa przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia ogólnego wg SDF	Analiza wymagań ekologicznych pod kątem istniejących i potencjalnych miejsc występowania	Stanowiska na gruntach N-ctwa
A022 Bączek C	Rozległe, ale też mniejsze, trzcinowiska okolic stawów, bagien i starorzeczy lub w wiklinie nadrzecznych brzegów.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa nie potwierdzono miejsc występowania gatunku.
A072 Trzmielojad C	Różnego rodzaju lasy; preferuje stare, świetliste drzewostany liściaste i mieszane, zwłaszcza przylegające do terenów otwartych, np. polan, łąk, pól, lub poprzecinane zrębami, rzadziej bory.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa nie potwierdzono miejsc występowania gatunku.
A005 Perkoz dwuczuby C	Jeziora i stawy, rzadziej wolno płynące rzeki, z pasem przybrzeżnych trzcin.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa nie potwierdzono miejsc występowania gatunku.
A119 Kropiatka C	Płytkie, gęsto zarośnięte zbiorniki wodne otoczone podmokłymi łąkami.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa nie potwierdzono miejsc występowania gatunku.
A120 Zielonka C	Zbiorniki z gęstym pasem trzcin, sitowia i inną roślinnością bagienną na brzegach wód stojących. Preferuje styk niewielkich obszarów wolnego lustra wody z pasem roślin lub zwałowiska trzciny.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa nie potwierdzono miejsc występowania gatunku.
A155 Słonka B	Zasiedla i lęgnię się na świetlistych podmokłych lub wilgotnych lasach mieszanych i liściastych z warstwą ziół i krzewów, również w borach z bogatym podszytem, bagnach, olsach, nad płytkimi strumieniami leśnymi i na podmokłych zagłębieniach terenu.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa potwierdzono stanowiska gatunku w 3 wydzieleniach.
A165 Samotnik C	Zadrzewione bagna. Na łęgowiska wybiera głównie olsy i łęgi, zarośnięte torfowiska na brzegach śródleśnych jezior, otwarte muliste podłoża i rowy.	W zasięgu OSO na gruntach N-ctwa potwierdzono stanowiska gatunku w 1 wydzieleniu.

Plan zadań ochronnych:

Obszar posiada plan zadań ochronnych ustanowiony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie, Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 29 października 2021 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Lasy Puszczy nad Drawą PLB320016 (Dz. Urz. Woj. Zach. z dnia 3 listopada 2021 r., poz. 4596).

4. Obszary chronionego krajobrazu

Obszar chronionego krajobrazu obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych. Na terenie Nadleśnictwa Drawno znajdują się cztery obszary chronionego krajobrazu.

Rysunek 26. Położenie N-ctwa Drawno na tle obszarów chronionego krajobrazu

- **OChK „D” (Choszczno-Drawno)**

Obszar ustanowiony w 1998 r. Obecnie obowiązującym aktem prawnym jest Obwieszczenie Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 29 kwietnia 2021 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu uchwały w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2021 r., poz. 2091).

Obszar o powierzchni ogólnej 24520 ha położony jest w województwie zachodniopomorskim, na terenie powiatu choszczeńskiego.

OChK „D” zajmuje południową część korytarza ekologicznego o znaczeniu krajowym, jakim jest dolina Iny wraz z dolinami Stobnicy i Wardynki. Teren jest bardzo zróżnicowany – z dominującymi polami przeplatają się lasy sosnowe, bagienne lasy olszowe, łąki i nieużytki. Całość porozcinana jest szeregiem cieków o charakterze górskich potoków. Znajduje się tu również kilkanaście jezior.

Tabela 20. Zestawienie powierzchni OChK „D” (Choszczno-Drawno)

OChK „D” (Choszczno-Drawno)	pow. obszaru [ha]	pow. w zasięgu terytorialnym [ha]	pow. nadleśnictwa [ha]	% powierzchni ogólnej Nadleśnictwa
Nadleśnictwo Drawno	24520	12423,72	7224,12	36,5
Oddział, pododdział	<p>Obręb Drawno leśnictwo Prostynia oddz.: 1a-f, ~a; 2a-h, ~a, ~b; 3a-m, ~a, ~b; 4a-l, ~a, ~b, ~c, ~d; 5a-h, ~a, ~b, ~c, ~d; 6a-i, ~a, ~b, ~c; 7a-i, ~a, ~b, ~c, ~d; 8a-l, ~a, ~b, ~c; 9a-k, ~a, ~b, ~c, ~d; 10a-j, ~a, ~b, ~c; 11a-j, ~a, ~b, ~c, ~d; 12a-h, ~a, ~b, ~c; 13a-x, ~a, ~b; 14a-g, ~a, ~b; 15a-l, ~a, ~b, ~c; 16a-n, ~a, ~b, ~c; 17a-i, k, l, ~a, ~b; 18a-h, ~b; 19a-h, l, m, n, ~a, ~b; 20a-i, l, m, ~a, ~b; 21a-i, ~a, ~b, ~c; 22a-n, ~a, ~b; 23a-j, ~a, ~b; 24a-k, ~a, ~b; 25a-f, ~a; 26a-f, ~a; 27a-d, ~a; 28a-j, ~a, ~b, ~c, ~d; 29a-k, ~a, ~b; 29Aa-c, ~a; 30a, b, f, g, i, ~a, ~b; 31j; 34b, i; 35a, i; 36a, f; 37a; 38a; 39a, b; 40a-c, ~a, ~b; 40Aa-c, ~a, ~b; 41a-k, ~a, ~b, ~c; 41Aa-z; 42a-d, ~a, ~b, ~c; 43a, b, d-i, ~a, ~b, ~c; 44f-i, ~a, ~c; 45h, i, ~a; 55a-j, ~a, ~b, ~c; 55Aa-i; 56a-k, ~a, ~b, ~c, ~d; 56Aa-f, ~a, ~b, ~c; 57a-i, ~a, ~b, ~c; 58a-j, ~a, ~b; 59a-f, h-n, ~a, ~b; 60a; 69a, b, ~a, ~b; 85Aa-f; 87Aa, ~a, ~b;</p> <p>leśnictwo Drawa oddz.: 84a-h, ~a; 85a-f, ~a; 86a-n, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 87a-z, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f, ~g; 88a-n, ~a, ~b; 89a-g, ~a, ~b; 90a-j, ~a, ~b, ~c, ~d; 91a-j, ~a, ~b; 92a-k, ~a, ~b; 93a, b, f, g, h; 94g, ~c; 100a-g, ~a, ~b, ~c; 101a-k, ~a, ~b; 102a-j, ~a, ~b; 103a-j, ~a, ~b, ~c; 104a-g, ~a, ~b; 105a-k, ~a, ~b; 106a-i, ~a, ~b; 107a, b, d-l, ~a, ~b; 1078l, m, ~b; 112a-j, ~a, ~b, ~c; 113a-k, ~a; 114a-j, ~a; 115a-l, ~a, ~b, ~c; ~d; 116a-h, ~a, ~b; 116Aa-g; 116Ba-k, ~a; 117a-i, ~a, ~b; 118a-h, ~a, ~b; 119a, b, c, g, ~a; 120g, h, ~b; 123a-h, ~a, ~b; 124a-p, ~a, ~b, ~c; 125a-g, ~a, ~b; 126a-g, ~a, ~b; 127a-d, ~a, ~b, ~c, ~d; 128a-k, ~a; 129a-g, ~a, ~b, ~c; 129Aa, b, ~b, ~c, ~d; 130Aa-t, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f, ~g, ~h, 130Ba-c, m-s, ~a; 131a-x, ~a, ~b, ~c; 132a-g, ~a, ~b, ~c, ~d; 133a-g, ~a, ~b, ~c; 136a-h, ~a, ~b, ~c; 137a-m, ~a, ~b, ~c; 138a-m, ~a, ~b, ~c, ~d; 139a-n, ~a, ~b, ~c; 140a-p, ~a, ~b, ~c; 141a-n, s, x, y, z, cx, dx, ~a, ~b, ~c; 142a-n, ~a, ~b, ~c; 143a-r, ~a, ~b; 144a-l, ~a; 145a-j, ~a, ~b, ~c; 146a-i, ~a, ~b; 147a, b, ~a;</p> <p>leśnictwo Borowiec oddz.: 155a-f, j, ~a; 156a, b, g, h, i, ~c; 157a-i, ~a, ~c, ~d, ~f; 157Aa-g; 158a-i, ~a, ~b; 167b-f, ~c, ~d; 168a-i, ~a, ~c, ~d;</p> <p>Obręb Kiełpino Leśnictwo Żółwino oddz.: 1a-d, ~a; 2a-l, ~a, ~b; 3a-k, ~a; 4a-i, ~a, ~b; 5a-j, ~a, ~b; 6a-i, ~a, ~b; 7a-l, ~a, ~b, ~c; 8a-h, ~a, ~b; 9a-i, ~a, ~b; 10a-i, ~a, ~b; 11a-i, ~a, ~b; 12a-n, ~a, ~b; 13a-i, ~a, ~b; 14a-d, ~a; 15a-l, ~a, ~b, 16a, ~a; 17a-d, ~a, ~b; 18a-j, ~a, ~b; 19a-i, ~a, ~b; 20a-w, ~a, ~b, ~c; 22h; 23a-d, g, ~a, ~b; 24a-c, ~a, ~b; 25a, b, ~a; 26a-z, ax-hx, ~a, ~b; 27a-j, ~a, ~b, ~c; ~d; 28a-i, ~a; 29a-i, a, ~b; 30a-c, ~a; 31a-h, ~a; 32a-i, a, ~b, ~c; 33a-l, ~a, ~b; 34a-l, ~a, ~b; 35a-l, ~a, ~b, ~c; 36a-o; 37a-d, ~a, ~b; 38a-d, ~a, ~b; 39a, ~a; 40a, ~a, ~b; 41a-h, ~a, ~b, ~c; 42a-c, ~a, ~b; 44b, c, d;</p> <p>Leśnictwo Zdanów oddz.: 76a-g; 77a-n, ~a, ~b; 78a-g, ~a, ~b; 79a-s, ~a, ~b, ~c; 90a-h, ~a, ~b, ~c; 91a-k, ~a, ~b; 92a-j, a, ~b; 93a-m, ~a, ~b; 99c-h, ~a; 100a-f, ~a; 101a-j, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 102a-k, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 103a-k, ~a, ~b, ~c; 108c, d, g, h, i, j, k, ~a, ~b; 109a-o, ~a, ~b, ~c; 110a-n, ~a, ~b; 111a-n, ~a, ~b, ~c, ~d; 112a-k, ~a, ~b, ~c, ~d; 126d-j, l-z, ax, bx, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f, ~g; 127a-p, a, ~b, ~c; 128a-p, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f, ~g, ~h, ~i; 129a-z, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f, ~g, ~h; 1430a-k, ~a, ~b, ~c; 131a-k, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 143b-n, ~a; 144a-l, ~a, ~b, ~c; 145a-j, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f, ~g, ~h, ~i, ~j; 146a-t, ~a, ~b, ~c; 147a-k, ~a, ~b; 148a-g, ~a, ~b; 149a-f, ~a; 150a-d, ~a; 162a-l, ~a, ~b; 163a-l, ~a, ~b, ~c; ~d; 164a-g, ~a; 165a-d, ~a; 166a-i, ~a; 167a-i, ~a, ~b; 168a-l, ~a, ~b; 180a-h, ~a, ~b, ~c; 181a-k, ~a, ~b, ~c; 182a-g, ~a, ~b, ~c, ~d; 183a-g, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 184a-z, ax, bx, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 185a-r, ~a, ~b, ~c; 196a-h, ~a, ~b, ~c; 197a-s, ~a, ~b, ~c;</p> <p>Leśnictwo Kiełpino oddz.: 80a-l, ~a, ~b, ~c; 81a-d, ~a, ~b; 82a-f; 83a-d; 84a, d, f, g, i-m, ~a, ~b; 85a-i, ~a, ~b, ~c; 86a-f, ~a; 87a-f, ~a, ~b; 88a-j, ~a, ~b, ~c; 94a-m, ~a, ~b; 95a-g, ~a, ~b; 96a-n, ~a, ~b; 97a-l, ~a, ~b, ~c, ~d; 104a-h, ~a, ~b; 105a-l, ~a, ~b; 106a-n, ~a, ~b, ~c; 107a-y, a, ~b, ~c; 113a-j, ~a, ~b, ~c; 114a-m, a, ~b; 115a-l, ~a, ~b; 116a-m, ~a, ~b; 117a-c, ~a, ~b, ~c; 118a-m, ~a; 119a-h, ~a; 120a-g, ~a, ~b; 132a-j, ~a, ~b; 133a-j, ~a, ~b; 134a-i, ~a, ~b; 135a-i, ~a, ~b; 136a-x, ~a, ~b, ~c; 137a-p, ~a, ~b; 138a-j, ~a, ~b; 139a-i, ~a, ~b; 151a-g, ~a, ~b; 152a-g, ~a, ~b; 153a-h, ~a, ~b; 154a-d, ~a, ~b; 155a-h, ~a, ~b; 156a-p, a, ~b; 157a-j, ~a, ~b, ~c, ~d; 158a-i, ~a, ~b, ~c; 169a-r, ~a, ~b; 170a-i, ~a; 171a-j, ~a; 172a-l, ~a, ~b, ~c; 173a-m, ~a, ~b, ~c; 174a-h, ~a, ~b; 175a-i, r, t, w;</p>			

OChK „D” (Choszczno-Drawno)	pow. obszaru [ha]	pow. w zasięgu terytorialnym [ha]	pow. nadleśnictwa [ha]	% powierzchni ogólnej Nadleśnictwa
	Leśnictwo Kołki oddz.: 186a-r, ~a, ~b, ~c; 187a-j, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f, 188a-i, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f, ~g; 189a-o, ~a, ~b, 190a-h, ~b; 191a-c; 198a-g, ~a; 199a-g, ~a, ~b; 200a-k, ~a, ~b; 201a-c, ~a, ~b; Obręb Dominikowo Leśnictwo Dominikowo oddz.: 4g, h, ~a; 7k, 8f-i, ~a; 9b, i, j, ~a, ~b; 10h, i, ~b; 11a-d; 12a, c-h, ~c; 13b-f, ~a; 14b-j, ~a; 15a-j, ~a; 16b-k, ~a, ~b; 17a-m, ~a, ~b; 28a, b; 29a-d; 30a-g; 31a-j, ~a, ~b; 32a-l, ~a, ~b; 33a-g, ~a, ~b; 34a-h, ~a; 35a-k, ~a, ~b; 56b, c; 57b, c; 58a-l; 59a-d, o, p; 60a-d; 61a-d, ~a, ~b; 62a-d, ~a, ~b;			

- **OChK „E” (Korytnica Rzeka)**

Obszar ustanowiony w 1998 r. Obecnie obowiązującym aktem prawnym jest Obwieszczenie Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 29 kwietnia 2021 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu uchwały w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2021 r., poz. 2091).

Obszar o powierzchni ogólnej 3550 ha położony jest w województwie zachodniopomorskim, na terenie powiatu choszczeńskiego.

OChK „E” Rzeka Korytnica położony jest w otulinie Drawieńskiego Parku Narodowego. Obejmuje malowniczą dolinę rzeki Korytnicy, płynącej wśród sosnowych starodrzewi. Flora roślin naczyniowych wyróżnia się udziałem wielu gatunków chronionych i zagrożonych (m. in. bagno zwyczajne, rosiczka okrągłolistna). Szczególnym walorem obszaru jest fauna związana z wodami, obejmująca zarówno bezkręgowce jak i kręgowce. Występują tu m. in. stanowiska lęgowych ptaków wodno-błotnych i siedliska ptaków chronionych objętych ochroną strefową.

Tabela 21. Zestawienie powierzchni OChK „E” (Korytnica Rzeka)

OChK „E” (Korytnica Rzeka)	pow. obszaru [ha]	pow. w zasięgu terytorialnym [ha]	pow. nadleśnictwa [ha]	% powierzchni ogólnej Nadleśnictwa
Nadleśnictwo Drawno	3550	872,55	801,91	4,1
Oddział, pododdział	Obręb Dominikowo Leśnictwo Dominikowo oddział.: 18a-c, ~a; 19a-g, ~a, ~b; 20a-c, ~a; 21a-f, j, ~a; 36a-f, ~a; 37a-d, ~a; 38a-d, ~a; 39a-f, ~a; 40a-g, ~a; 41a-c, ~a; 42c; 43a-c; 64a, d-h; 65i, ~b, ~d; Leśnictwo Międzybórz oddz.: 87a-g, ~a, ~c; 88a, b, ~a; 89a, c, ~a; 90g; 110a-h, ~a, ~b; 111a-f, ~a; 112a, b, ~a; 113a-f, ~a; 114b-f; 115d, f; 132a-j, ~a; 113b-g, ~a; 134f; 147a-k, ~a; 148a-c; g-l, ~b; 149f; 163a-d, g-o, ~b, ~c; 164d-j, ~b; 165g-l, ~b, ~c; 166h, i, ~b, ~c; 179a-d, g, j, k, ~b; 180f-l, ~c, ~d, ~f; 181h, i, ~c; 182g, ~c; 183d-k, ~c, ~d; 184g-j, ~b; 185i-n, ~b; 186i, j; 190a-c, ~a, ~b; 191a-c, ~a, ~b; 192a-h, ~a, ~b, ~c, ~d; 193a-h, ~a, ~b, ~c, ~d; 194a-g, ~a, ~b; 195a-g, ~a, ~b; 196a, f, g, h, ~a, ~b; 197k, l; 199a-h, ~a, ~b;			

- **OChK „F” (Bierzwnik)**

Obszar ustanowiony w 1998 r. Obecnie obowiązującym aktem prawnym jest Obwieszczenie Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 29 kwietnia 2021 r. w sprawie ogłoszenia

jednolitego tekstu uchwały w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2021 r., poz. 2091).

Obszar o powierzchni ogólnej 28500 ha położony jest w województwie zachodniopomorskim, na terenie powiatu choszczeńskiego.

OChK „F” zlokalizowany na terenie Puszczy Drawskiej charakteryzuje się wysokimi walorami krajobrazowymi – równiny sandrowe porośnięte lasami poprzecinane są rozległymi rynnami glacialnymi z licznymi jeziorami. Najpiękniejsza rynna ciągnie się od pasa moren czołowych, zlokalizowanych w zachodniej części gminy Bierzwnik, na południowo-wschodnią równinę sandrową w kierunku Drawy, a jej dno wypełnia szereg jezior. Pomiedzy jeziorami występują zbiorowiska łąkowe, powstałe na osuszonych zatokach jeziornych.

Tabela 22. Zestawienie powierzchni OChK „F” (Bierzwnik)

OChK „F” (Bierzwnik)	pow. obszaru [ha]	pow. w zasięgu terytorialnym [ha]	pow. nadleśnictwa [ha]	% powierzchni ogólnej Nadleśnictwa
Nadleśnictwo Drawno	28500	3322,39	1344,90	6,8
Oddział, pododdział	<p>Obręb Drawno Leśnictwo Barnimie oddz.: 279a; 280d, f, ~a; 300a-g, ~a, ~b; 301a-g, ~a, ~b; 302a-d, ~a; 303a, ~a; 304a; 321a, ~a; 322a-d, ~a, ~b; 323a-c, ~a; 324a-f, ~a, ~b; 325a-h, ~a, ~b; 326a-c, ~a, ~b; 327f-i, ~a; 328~b; 345a-g, ~a; 346a-l, ~a, ~b; 347a-i, ~a, ~b, ~c; 348a-h, ~a, ~b, ~c; 349a-j, ~a, ~b; 350a-j, ~a, ~b, ~c, ~d; 351a-f, ~a, ~b; 352a-j, ~a, ~b; 353c, ~a; 354c; 369a-d, ~a; 370a-i, ~a; 371a-i, ~a; 372a-i, ~a, ~b; 373a-f, ~a; 374a-f, ~a, ~b, ~c; 375a-j, ~a, ~b, ~c, ~d; 376a-h, ~a, ~b, ~c, ~d; 377a-i, ~a, ~b, ~c; 378a-h, ~a, ~b, ~c; 379a-c, ~a, ~b, ~c; 386a-d, ~a; 387a-d, ~a; 388a, b, ~a; 389a-c, ~a, ~b; 390a-d, ~a; 391a-i, ~a, ~b; 392a-d, ~a, ~b; 393a, b, ~a, ~b; 394a-c, ~a, ~b; 395a-f, ~a, ~b, ~c; 396a-d, ~a, ~b; 397a-h, ~a, ~b, ~c; 398a-g, ~a, ~b, ~c; Leśnictwo Brzeziny oddz.: 380c, d, ~a, ~b, ~c; 399a-g, ~a, ~b;</p> <p>Obręb Kiełpino Leśnictwo Kołki oddz.: 217i-m; 222d-n, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f, ~g, ~h, ~i; 223a-o, ~a; 224a-h, ~a, ~b, ~c, ~d; 225a-j, ~a, ~b, ~c, ~d; 226a-m, ~a, ~b, ~c, ~d; 227a-i, ~a, ~b, ~c; 228a-o, ~a; 229a-h, ~a, ~b, ~c, ~d; 230a-p, ~a, ~b, ~c, ~d; 231a-z; ~a, ~b; 232a-x, ~a, ~b; 233a-n, ~a, ~b; 234a-z, ax, bx, ~a, ~b; 235a-k, ~a, ~b; 236a-z, ~a, ~b; 237a-h; 238a-n, ~a</p>			

- **OChK Dominikowo-Niemieńsko**

Obszar ustanowiony Uchwałą Nr XIX/128/2000 Rady Miejskiej w Drawnie z dnia 22 grudnia 2000 r. w sprawie utworzenia na terenie gminy obszaru chronionego krajobrazu „Dominikowo-Niemieńsko”. Obecnie obowiązującym aktem prawnym jest Obwieszczenie Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 29 kwietnia 2021 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu uchwały w sprawie obszaru chronionego krajobrazu „Dominikowo-Niemieńsko” (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2021 r., poz. 2032).

Obszar o powierzchni ogólnej 5777,25 ha położony jest w województwie zachodniopomorskim, na terenie powiatu choszczeńskiego.

Obszar znajduje się w otulinie Drawieńskiego Parku Narodowego, na pograniczu Równiny Drawskiej i Pojezierza Wałeckiego. Celem ochrony obszaru jest zachowanie unikatowego

przyrodniczo-kulturowego krajobrazu Polany Drawieńskiej i fragmentu Puszczy Drawskiej, zabezpieczenie korytarza ekologicznego doliny Słopiczy (powiązanego z korytarzem ekologicznym Drawy o znaczeniu ogólnokrajowym) oraz zachowanie walorów turystycznych, wypoczynkowych i krajoznawczych obszaru.

Tabela 23. Zestawienie powierzchni OChK „Dominikowo-Niemieńsko”

OChK „Dominikowo-Niemieńsko”	pow. obszaru [ha]	pow. w zasięgu terytorialnym [ha]	pow. nadleśnictwa [ha]	% powierzchni ogólnej Nadleśnictwa
Nadleśnictwo Drawno	5777,25	5777,25	3193,43	16,1
Oddział, pododdział	<p>Obręb Drawno Leśnictwo Drawa oddz.: 141o, p, r, t, w, ax, bx;</p> <p>Obręb Dominikowo Leśnictwo Dominikowo oddz.: 10l-o, r, s, ~a; 11f-j, ~a, ~b; 12i-m, ~a; 13g, h, i; 21k; 23c, d, f; 24a-f, ~a; 25a-h, k, o, p, s, ~a; 26a-o, ~a, ~b; 27a-o, ~a, ~b; 28c-m, ~a, ~b; 29f-r, ~a, ~b; 30h-m, ~a, ~b; 31k-n; 32m; 41d, f; 42a, b, d-i, ~a; 43d-j, ~a; 44a-j, ~a; 45a-g, ~a; 49c, d, ~b; 50a-g, j, k, ~a, ~b; 51a-p, ~a, ~b, ~c; 52a-i, ~a, ~b, ~c; 53a-n, ~a, ~b, ~c; 54a-m, ~a, ~b, ~c; 55a-m, ~a, ~b; 56a, d-l, ~a, ~b; 57a, d-n, ~a, ~b; 58m-w, ~a; 59f-n, ~a, ~b; 63a-g; 64b, c, ~a, ~b; 65a-h, ~a, ~c; 66a-i, ~a; 67a-g, ~a; 68a-j, ~a; 69a-j, ~a; 70a-m, ~a; 71a-f, ~a; 72a-h, ~a, ~b; 73b-i, ~a; 74f-k, ~a; 75h-n, ~a, ~b; 76g-i, ~a; 77f-j, ~d; 78b-l, ~a, ~b, ~c; 79a-h, ~a, ~b, ~c, ~d; 80a-i, ~a, ~b, ~c; 81a-l, ~a, ~b, ~c; 82a-i, ~a, ~b, ~c; 83a-f, ~a, ~b, ~c; 84a-g, ~a, ~b, ~c; 85a-t, ~a, ~b, ~c, ~d; 86a-j, ~a, ~b; 97a-h, ~a, ~b; 98a-k, ~a, ~b; 99a-j, ~a, ~b; 100a-j, ~a, ~b; 101a-j, ~a, ~b; 102a-l, ~a, ~b; 103a-k, ~a, ~b; 104a-l, ~a, ~b; 105a-k, ~a, ~b; 106a-m, ~a; 107a-j, ~a, ~b; 108a-p, ~a, ~b, ~c; 109a-k, ~a, ~b, ~c, ~d;</p> <p>Leśnictwo Międzybórz oddz.: 89b; 90a-f, ~a; 91a-f, ~a; 92a-c, ~a; 93a-h, ~a; 94a-c, ~a; 95a-f, ~a; 96a-j, ~a, ~b; 114a, ~a; 115a-c, g, ~a; 116a-d, ~a; 117a-c, ~a; 118a, b, ~a; 119a-c, ~a; 120a-d, ~a, ~b; 121a-g, ~a, ~b; 122a, b, ~a, ~b; 123a-h, ~a, ~b; 124a-l, ~a, ~b; 125a-k, ~a, ~b; 126a-k, ~a, ~b; 127a-o, ~a, ~b; 128a-n, ~a, ~b; 129a-k, ~a, ~b; 130a-g, ~a, ~b; 131a-n, ~a, ~b; 133a; 134a-d, ~a; 135a, b, ~a; 136a-d, ~a; 137a-g, ~a, ~b; 138a-i, ~a, ~b; 139a-g, ~a, ~b; 140a-d, ~a, ~b; 141a, b, ~a, ~b; 142a-g, ~a, ~b, 143a-l, ~a, ~b; 144a-i, ~a, ~b; 145a-g, ~a, ~b; 146a-j, ~a; 148d, f, ~a; 149a-h, ~a; 150a-f, ~a; 151a-d, ~a, ~b; 152a-f, ~a, ~b; 153a-j, ~a, ~b; 154a-f, ~a, ~b; 155a-c, ~a, ~b; 156a-f, ~a, ~b; 157a-i, ~a, ~b; 158a-h, ~a, ~b; 159a-j, ~a, ~b; 160a-i, ~a, ~b, ~d, ~f; 161a-h, ~a; 162a-d; 163f; 164a-c, ~a; 165a-d, ~a; 166a-g, ~a; 167a-h, ~a; 168a-d, ~a, ~b; 169a-h, ~a, ~b; 170a-f, ~a, ~b; 171a-i, ~a, ~b; 172a-h, ~a, ~b; 173a-i, ~a; 174a-k, ~a, ~b; 175a-d, ~a, ~b, ~c; 176a-k, ~a, ~b; 177a-h, ~a, ~b; 178a-i, ~a, ~b; 179f, h, i, ~a; 180a-d, ~a, ~b; 181a-g, ~a, ~b, ~d; 182a-f, ~a, ~b, ~f; 183a-c, ~a, ~b; 184a-f, ~a; 185a-h, ~a; 186a-h, k, l, m, ~a, ~b; 187a, b, ~a, ~b, ~c, ~d; 188a-d, ~a, ~b; 189a-d, ~a, ~b, ~c; 196b, c, d; 197a-j, ~b; 198a-i, ~a, ~b</p>			

5. Pomniki przyrody istniejące

Pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głązy narzutowe oraz jaskinie.

Na terenie Nadleśnictwa Drawno znajduje się 18 uznanych pomników przyrody (pojedyncze drzewa i grupy drzew).

Rysunek 27. Ponik przyrody „Lipa Kochanków” (Fot. M. Myśliński)

Tabela 24. Wykaz istniejących pomników przyrody na gruntach N-ctwa Drawno (Wzór 5a)

Lp.	Akt prawny	Dz. Urz.	Polozenie		Gatunek	Obwód [cm]	Wys. [m]	Wiek	Uwagi
			oddz.	gmina leśnictwo					
Obręb Drawno									
1.	Uchwała Nr XIII/73/11 RM w Drawnie z dnia 28.09.2011 r.	Dz. Urz. Woj. Zach. Nr 142, poz. 2716	44a	Drawno <i>Prostynia</i>	Lipa drobnolistna	770	25	-	„Lipa Kochanków”
2.			78c	Drawno <i>Drawa</i>	Dąb bezszypułkowy	400	25	-	-
3.			93a	Drawno <i>Drawa</i>	Dąb bezszypułkowy	410	24	-	-
4.			149g	Drawno <i>Borowiec</i>	Dąb bezszypułkowy	400	22	-	-
5.			159Aa	Drawno <i>Borowiec</i>	Dąb bezszypułkowy	410	24	-	-
6.			159Aa	Drawno <i>Borowiec</i>	Buk zwyczajny	470	27	-	-
7.			159Aa	Drawno <i>Borowiec</i>	Buk purpurowy	320	-	-	-
8.			159Aa	Drawno <i>Borowiec</i>	Lipa drobnolistna	460	23	-	-
9.			160j	Drawno <i>Borowiec</i>	Dąb bezszypułkowy	520 650 460	22 24 24	-	Grupa drzew – 3 sztuki
10.			161d	Drawno <i>Borowiec</i>	Dąb bezszypułkowy	370	19	-	-
11.			239t	Drawno <i>Barnimie</i>	Jesion wyniosły	480	29	-	-
12.			241c	Drawno <i>Barnimie</i>	Sosna zwyczajna	350	25	-	-
13.			363b	Drawno <i>Brzeziny</i>	Dąb bezszypułkowy	310	18	-	-
Obręb Kiełpino									
14.	Uchwała Nr XIII/73/11 RM w Drawnie z dnia 28.09.2011 r.	Dz. Urz. Woj. Zach. Nr 142, poz. 2716	173k	Drawno <i>Kiełpino</i>	Dąb bezszypułkowy	331 531 496 575	27 27 21 26	-	Grupa drzew – 4 sztuki
15.			206o	Drawno <i>Kolki</i>	Dąb bezszypułkowy	450	25	-	-
16.			216c	Drawno <i>Kolki</i>	Wiąz górski	450 250	25 23	-	Grupa drzew – 2 sztuki Jedno drzewo leży martwe.
Obręb Dominikowo									
17.	Uchwała Nr XIII/73/11 RM w Drawnie z dnia 28.09.2011 r.	Dz. Urz. Woj. Zach. Nr 142, poz. 2716	187b	Drawno <i>Międzybór</i>	Dąb bezszypułkowy	570	16	-	-
18.			192c	Drawno <i>Międzybór</i>	Dąb bezszypułkowy	290	-	-	-

Rysunek 28. Pomnik przyrody – wiąz górski (Fot. M. Myśliński)

6. Użytki ekologiczne istniejące

Użytkami ekologicznymi są zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej – naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nieużytkowanej roślinności, starorzeczka, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, siedliska przyrodnicze oraz stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, ich ostoje oraz miejsca rozmnażania lub miejsca sezonowego przebywania¹⁹.

Na terenie Nadleśnictwa Drawno znajduje się 18 użytków ekologicznych zajmujących powierzchnię 96,68 ha.

Tabela 25. Wzór 7a. Wykaz istniejących użytków ekologicznych

Lp.	Nr uchwały, data	Dz. Urz. Woj. poz.	Powierzchnia [ha]		Położenie		Nazwa i opis obiektu kategoria gruntu, walory przyrodnicze, zagrożenia, cel ochrony	Uwagi
			ogólna	w wydz.	oddz.	gmina, leśnictwo		
Obręb Drawno								
1.	Uchwała Nr XVI/118/08 RG Bierzwik z dnia 11.09.2008 r.	Dz. Urz. Woj. Zach. Nr 85 2008 r., poz. 1793	0,25	0,25	375i	Bierzwik <i>Barnimie</i>	„Parszywe Bagno II” Torfowisko przejściowe, częściowo przesuszone z żurawiną błotną. Cel ochrony: ochrona ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodnych typów siedlisk. Objęcie ochroną cennych, podmokłych obszarów śródleśnych z wieloma stanowiskami chronionych i rzadkich gatunków roślin i zwierząt.	-
	Uchwała Nr XIV/92/2008 RM w Drawnie z dnia 18.02.2008 r.	Dz. Urz. Woj. Zach. Nr 39 2008 r., poz. 809	2,56*	0,25	375j	Drawno <i>Barnimie</i>		Pow. UE wg. Uchwały wynosi 2,58 ha
				0,78	394c			
1,53	395b							
2.	Rozporządzenie Nr 9/95 Wojewody Gorzowskiego z dnia 28.08.1995 r.	Dz. Urz. Woj. Gorzowskiego Nr 6, poz. 58	9,48*	9,48	49d	Drawno <i>Prostynia</i>	„Bagno Hassena” Znacznie przekształcone torfowisko z pozostałościami roślinności bagiennej. Cel ochrony: ochrona ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodnych typów siedlisk.	UE podtrzymano Rozporządzeniem Nr 2/99 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 30.03.1999 r. (Dz. Urz. Woj. Zach. z 1999 r., poz. 71) Powierzchnia UE wg. aktu powołującego wynosiła 9,26 ha.

¹⁹ Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2021 r., poz. 1098 z późn. zm.)

Lp.	Nr uchwały, data	Dz. Urz. Woj. poz.	Powierzchnia [ha]		Polozenie		Nazwa i opis obiektu kategoria gruntu, walory przyrodnicze, zagrożenia, cel ochrony	Uwagi
			ogólna	w wydz.	oddz.	gmina, leśnictwo		
3.	Rozporządzenie Nr 14/98 Wojewody Gorzowskiego z dnia 10.12.1998 r.	Dz. Urz. Woj. Gorzowskiego Nr 20, poz. 268	4,16	4,16	316i	Drawno Brzeziny	„Gack II” Przesuszony mszar śródleśny, zdegradowany i zarastający sosną lub świerkiem. Cel ochrony: ochrona ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodnych typów siedlisk.	UE podtrzymano Rozporządzeniem Nr 2/99 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 30.03.1999 r. (Dz. Urz. Woj. Zach. z 1999 r., poz. 71) Powierzchnia UE wg. aktu powołującego wynosiła 4,16 ha.
4.	Rozporządzenie Nr 14/98 Wojewody Gorzowskiego z dnia 10.12.1998 r.	Dz. Urz. Woj. Gorzowskiego Nr 20, poz. 268	13,62	13,62	294k	Drawno Brzeziny	„Gack I” Dobrze zachowane torfowisko mszarne z mszarem dywanowym i mszarem kępkowo-dolinkowym. Cel ochrony: ochrona ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodnych typów siedlisk.	UE podtrzymano Rozporządzeniem Nr 2/99 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 30.03.1999 r. (Dz. Urz. Woj. Zach. z 1999 r., poz. 71) Powierzchnia UE wg. aktu powołującego wynosiła 13,62 ha.
5.	Rozporządzenie Nr 14/98 Wojewody Gorzowskiego z dnia 10.12.1998 r.	Dz. Urz. Woj. Gorzowskiego Nr 20, poz. 268	4,88*	0,25	376h	Drawno Barnimie	„Parszywe Bagno I” Nieczo przesuszone, ale stosunkowo dobrze zachowane torfowisko mszarne. Stanowiska cennych roślin. Cel ochrony: ochrona ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodnych typów siedlisk.	UE podtrzymano Rozporządzeniem Nr 2/99 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 30.03.1999 r. (Dz. Urz. Woj. Zach. z 1999 r., poz. 71) Powierzchnia UE wg. aktów powołujących wynosiła 6,45 ha.
		2,76		377h				
	0,42	395f						
	1,45	396a						
	Rozporządzenie Nr 9/95 Wojewody Gorzowskiego z dnia 28.08.1995 r.	Dz. Urz. Woj. Gorzowskiego Nr 6, poz. 58	1,59	1,59	377g	Drawno Barnimie		
6.	Rozporządzenie Nr 14/98 Wojewody Gorzowskiego z dnia 10.12.1998 r.	Dz. Urz. Woj. Gorzowskiego Nr 20, poz. 268	2,84	2,84	340c	Drawno Brzeziny	„Gack III” Przesuszony mszar śródleśny, zdegradowany. Obiekt i cały korytarz istotny dla zwierzyny łownej. Cel ochrony: ochrona ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodnych typów siedlisk.	UE podtrzymano Rozporządzeniem Nr 2/99 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 30.03.1999 r. (Dz. Urz. Woj. Zach. z 1999 r., poz. 71) Powierzchnia UE wg. aktu powołującego wynosiła 2,84 ha.

Lp.	Nr uchwały, data	Dz. Urz. Woj. poz.	Powierzchnia [ha]		Polozenie		Nazwa i opis obiektu kategoria gruntu, walory przyrodnicze, zagrożenia, cel ochrony	Uwagi
			ogólna	w wydz.	oddz.	gmina, leśnictwo		
7.	Rozporządzenie Nr 14/98 Wojewody Gorzowskiego z dnia 10.12.1998 r.	Dz. Urz. Woj. Gorzowskiego Nr 20, poz. 268	0,91	0,91	25a	Drawno Prostynia	„Bagno nad Pańskim” Nadbrzeżny pas szuwarów, miejsce lęgów ptaków wodnych. Cel ochrony: ochrona ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodnych typów siedlisk.	UE podtrzymano Rozporządzeniem Nr 2/99 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 30.03.1999 r. (Dz. Urz. Woj. Zach. z 1999 r., poz. 71) Powierzchnia UE wg. aktu powołującego wynosiła 0,91 ha.
8.	Rozporządzenie Nr 9/95 Wojewody Gorzowskiego z dnia 28.08.1995 r.	Dz. Urz. Woj. Gorzowskiego Nr 6, poz. 58	5,48	0,90	363g	Drawno Brzeziny	„Brzozowe Bagna” Pozostałości różnorodnych ekosystemów mających znaczenie dla zachowania unikatowych zasobów genowych i typów środowisk. Cel ochrony: celem uznania za użytki jest ochrona pozostałości różnorodnych ekosystemów mających znaczenie dla zachowania unikatowych zasobów genowych i typów środowisk.	UE podtrzymano Rozporządzeniem Nr 2/99 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 30.03.1999 r. (Dz. Urz. Woj. Zach. z 1999 r., poz. 71) Powierzchnia UE wg. aktu powołującego wynosiła 5,48 ha.
				4,58	364g			
9.	Uchwała Nr XIV/92/2008 RM w Drawnie z dnia 18.02.2008 r.	Dz. Urz. Woj. Zach. Nr 39 2008 r., poz. 809	6,96	0,42	10j	Drawno Prostynia	„Błędno” Śródleśne jezioro dystroficzne otoczone torfowiskiem, położone w głębokiej niecce terenowej, otoczone starodrzewami sosnowymi. Obiekt o walorach krajobrazowych i przyrodniczych. Stwierdzono tu występowanie cennych roślin: rosiczki okrągłolistnej, bagna zwyczajnego, borówki bagiennej, żurawiny błotnej, grzybieni białych, bobrka trójlistkowego, wełnianki pochwowatej oraz stanowiska trzaski grzebieniastej i zalotki większej. Cel ochrony: objęcie ochroną cennych, podmokłych obszarów śródleśnych z wieloma stanowiskami chronionych i rzadkich gatunków roślin i zwierząt.	Powierzchnia UE wg. uchwały wynosi 6,96 ha
				0,70	11i			
				2,66	22d			
				2,21	22f			
				0,32	22g			
				0,65	23a			
10.	Uchwała Nr XIV/92/2008 RM w Drawnie z dnia 18.02.2008 r.	Dz. Urz. Woj. Zach. Nr 39 2008 r., poz. 809	2,21	2,21	106h	Drawno Drawa	„Grązelowe Starorzecze” Starorzecze odcięte od głównego nurtu Drawy z dobrze wykształconymi szuwarami o tafli wody zarośniętej grązelami. Stanowiska cennych roślin (grązel żółty) oraz zwierząt (zalotka większa). Cel ochrony: objęcie ochroną cennych, podmokłych obszarów śródleśnych z wieloma stanowiskami chronionych i rzadkich gatunków roślin i zwierząt.	Powierzchnia UE wg. uchwały wynosi 2,21 ha
11.	Uchwała Nr XIV/92/2008		11,47	7,43	381i	Drawno Brzeziny	„Żółwińskie Bagno”	Powierzchnia UE wg.

Lp.	Nr uchwały, data	Dz. Urz. Woj. poz.	Powierzchnia [ha]		Polozenie		Nazwa i opis obiektu kategoria gruntu, walory przyrodnicze, zagrożenia, cel ochrony	Uwagi
			ogólna	w wydz.	oddz.	gmina, leśnictwo		
	RM w Drawnie z dnia 18.02.2008 r.	Dz. Urz. Woj. Zach. Nr 39 2008 r., poz. 809		1,75	399c		Torfowisko śródleśne; na mszarze stanowiska cennych roślin: wełnianki pochwowatej, żurawiny błotnej. Cel ochrony: objęcie ochroną cennych, podmokłych obszarów śródleśnych z wieloma stanowiskami chronionych i rzadkich gatunków roślin i zwierząt.	uchwały wynosi 11,47 ha
Obręb Kiełpino								
12.	Uchwała Nr XIII/99/08 RM w Reczu z dnia 30.01.2008 r.	Dz. Urz. Woj. Zach. Nr 33, poz. 658	0,70*	0,70	140l	Recz Kiełpino	„Wełniankowy Mszar” Śródleśne torfowisko, stanowiska torfowców, borówki bagiennej, wełnianki pochwowatej, wełnianki wąskolistnej, żurawiny błotnej. Cel ochrony: ochrona ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodnych typów siedlisk.	Powierzchnia UE wg. uchwały wynosi 0,82 ha
13.	Uchwała Nr XIII/99/08 RM w Reczu z dnia 30.01.2008 r.	Dz. Urz. Woj. Zach. Nr 33, poz. 658	1,00	1,00	116h	Recz Kiełpino	„Lubieniowskie Rosiczki” Śródleśny, bezodpływowy ekosystem – jezioro dystroficzne z płem mszarnym, stanowiska cennych roślin: rosiczki okrągłolistnej, bagna zwyczajnego, borówki bagiennej, wełnianki pochwowatej, żurawiny błotnej. Cel ochrony: ochrona ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodnych typów siedlisk.	Powierzchnia UE wg. uchwały wynosi 1,00 ha
14.	Rozporządzenie Nr 9/95 Wojewody Gorzowskiego z dnia 28.08.1995 r.	Dz. Urz. Woj. Gorzowskiego Nr 6, poz. 58	3,65*	3,65	83a	Recz Kiełpino	Powierzchnia pokryta zbiorowiskami leśnymi, powstałymi z samosiewów, nawiązującymi do olsu. Cel ochrony: ochrona ekosystemu.	UE podtrzymano Rozporządzeniem Nr 2/99 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 30.03.1999 r. (Dz. Urz. Woj. Zach. z 1999 r., poz. 71) Powierzchnia UE wg. aktu powołującego wynosiła 3,52 ha.
15.	Rozporządzenie Nr 9/95 Wojewody Gorzowskiego z dnia 28.08.1995 r.	Dz. Urz. Woj. Gorzowskiego Nr 6, poz. 58	8,43*	8,43	82d	Recz Kiełpino	Powierzchnia pokryta zbiorowiskami leśnymi, powstałymi z samosiewów, nawiązującymi do olsu. Cel ochrony: ochrona ekosystemu.	UE podtrzymano Rozporządzeniem Nr 2/99 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 30.03.1999 r. (Dz. Urz. Woj. Zach. z 1999 r., poz. 71) Powierzchnia UE wg. aktu powołującego wynosiła 8,56 ha.
Obręb Dominikowo								
16.	Uchwała Nr XIV/92/2008 RM w Drawnie z dnia 18.02.2008 r.	Dz. Urz. Woj. Zach.	8,26	0,81	184j	Drawno Międzybórz	„Torfowisko Jażwiny” Dobrze zachowane torfowisko przejściowe z mszarem dywanowym i jeziorkiem dystroficznym. Cenne rośliny: modrzewnica zwyczajna,	

Lp.	Nr uchwały, data	Dz. Urz. Woj. poz.	Powierzchnia [ha]		Położenie		Nazwa i opis obiektu kategoria gruntu, walory przyrodnicze, zagrożenia, cel ochrony	Uwagi
			ogólna	w wydz.	oddz.	gmina, leśnictwo		
		Nr 39 2008 r., poz. 809		3,26	192d		rosiczka okrągłolistna, bagno zwyczajne, przygiełka biała, rzęśl długoszijkowa, rzęśl wiosenna, świbka błotna, wełnianka pochwowata, wełnianka wąskolistna, żurawina błotna oraz zwierzęta: zalatka większa. Ostoja żurawia. Cel ochrony: Objęcie ochroną cennych, podmokłych obszarów śródleśnych z wieloma stanowiskami chronionych i rzadkich gatunków roślin i zwierząt.	
				4,19	193b			
17.	Uchwała Nr XIV/92/2008 RM w Drawnie z dnia 18.02.2008 r.	Dz. Urz. Woj. Zach. Nr 39 2008 r., poz. 809	3,42*	0,38	45g	Drawno Dominikowo	„Krzywe Bagno” Nieczo przesuszone torfowisko położone w długiej rynnie terenowej otoczone borami sosnowymi na stoku. Stanowiska cennych roślin (trzcinnika prostego, rdestnicy alpejskiej, nerecznicy grzebieniastej). Cel ochrony: objęcie ochroną cennych, podmokłych obszarów śródleśnych z wieloma stanowiskami chronionych i rzadkich gatunków roślin i zwierząt.	Pow. UE wg. uchwały wynosi 3,86 ha.
				1,92	74f			
				1,12	75h			
	Uchwała Nr XXXVIII/291/21 RM w Kaliszu Pomorskim z dnia 25.03.2021 r.	Dz. Urz. Woj. Zach. z 2021 r., poz. 1891	3,16	1,15	46d	Kalisz Pomorski Dominikowo	„Krzywe Bagno” Cenny przyrodniczo kompleks torfowisk. Cel ochrony: ochrona cennych przyrodniczo gatunków flory.	UE ustanowiony pierwotnie Uchwałą Nr XIX/134/2008 RM w Kaliszu Pomorskim z dnia 28.03.2008 r. (Dz. Urz. Woj. Zach. Nr 64, poz. 1409). Powierzchnia UE wg. uchwały z 2021 r. wynosi 3,16 ha.
2,00	73a							
0,01	74a							
18.	Uchwała Nr XIV/92/2008 RM w Drawnie z dnia 18.02.2008 r.	Dz. Urz. Woj. Zach. Nr 39 2008 r., poz. 809	1,65	1,65	67c	Drawno Dominikowo	„Martwy Bór” Torfowisko z kikutami martwych drzew; otoczone starodrzewem sosnowym. Stanowisko torfowców, wełnianki pochwowatej, żurawiny błotnej. Cel ochrony: objęcie ochroną cennych, podmokłych obszarów śródleśnych z wieloma stanowiskami chronionych i rzadkich gatunków roślin i zwierząt.	Powierzchnia UE wg. uchwały wynosi 1,65 ha

* różnica w powierzchni wynika z rozbieżności gruntowych.

7. Ochrona gatunkowa

Ochrona gatunkowa obejmuje okazy gatunków oraz siedliska i ostoje roślin, zwierząt i grzybów. Ma na celu zapewnienie przetrwania i właściwego stanu ochrony dziko występujących na terenie kraju lub innych państw członkowskich Unii Europejskiej rzadkich, endemicznych, podatnych na zagrożenia i zagrożonych wyginięciem oraz objętych ochroną na podstawie przepisów umów międzynarodowych, w których Rzeczpospolita Polska jest stroną, gatunków roślin, zwierząt, grzybów

oraz ich siedlisk i ostoi, a także zachowania różnorodności gatunkowej i genetycznej²⁰.

Rysunek 29. Widłak spłaszczony *Diphasiastrum complanatum* (Fot. M. Myśliński)

Listę gatunków podlegających ochronie zawierają: Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz.U. Nr 0, poz.1409 z 2014 r.), Rozporządzenie MŚ z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. Nr 0, poz. 1408 z 2014 r.) oraz Rozporządzenie MŚ z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U. z 2016 r., poz. 2183), na podstawie Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2020 r., poz. 55 ze zm.).

- **Ochrona gatunkowa grzybów, w tym porostów**

Określając listę gatunków grzybów, w tym porostów chronionych, zagrożonych i rzadkich opierano się na: terenowych pracach urzędniowych (BULiGL O/Gorzów Wlkp. 2020/2021), waloryzacjach przyrodniczych gmin obejmujących zasięgiem teren Nadleśnictwa Drawno, Programie Ochrony Przyrody Nadleśnictwa Drawno (BULiGL O/Gorzów Wlkp. 2012), waloryzacji przyrodniczej Nadleśnictwa.

Tabela 26. Wykaz chronionych, rzadkich i zagrożonych gatunków grzybów i porostów w Nadleśnictwie Drawno

Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska	SP	KZ
<u>Porosty</u>				
1.	<i>Cladonia sp.</i>	Chrobotki	OC	
<u>Grzyby</u>				
1.	<i>Calvatia gigantea</i>	Purchawica olbrzymia		
2.	<i>Geastrum fornicatum</i>	Gwiazdosz wzniesiony	OS	E
3.	<i>Geastrum melanocephalum</i>	Gwiazdosz czarnogłowy	OS	R

²⁰ Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2021r., poz. 1098 z późn. zm.)

Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska	SP	KZ
4.	<i>Morchella esculenta</i>	Smardz jadalny	OC	R
5.	<i>Phallus impudicus</i>	Sromotnik bezwstydnny		
6.	<i>Sparassis crispa</i>	Siedzeń sosnowy		R

Objaśnienia:

SP – status prawny

OS – ochrona ścisła

OC – ochrona częściowa

KZ – Kategoria zagrożenia – „Czerwona lista roślin i grzybów Polski” (Zarzycki K., Mirek Z. 2006):

Ex – wymarłe i zaginione – gatunki, które nie występują już w Polsce na znanych dawniej stanowiskach i nie znaleziono ich nowych stanowisk.

EW – wymarłe i zaginione – gatunki wymarłe na stanowiskach naturalnych, istniejące w uprawie lub na stanowiskach zastępczych.

E – wymierające – krytycznie zagrożone – gatunki mocno zagrożone wymarciem, których przetrwanie jest mało prawdopodobne, jeśli będą się utrzymywać istniejące czynniki zagrożenia. Zaliczono tu gatunki określone jako CR, czyli krytycznie zagrożone.

[E] – wymierające krytycznie zagrożone – gatunki silnie zagrożone wymarciem na izolowanych stanowiskach poza głównym obszarem swojego występowania.

V – narażone- zagrożone wyginięciem – jeżeli nie znikną czynniki ich zagrożenia, to w najbliższej przyszłości gatunki te przesunięte zostaną do kategorii wymierających.

[V] – narażone – zagrożone na izolowanych stanowiskach poza głównym obszarem swojego występowania.

R – rzadki

I – o nieokreślonym znaczeniu

- **Ochrona gatunkowa roślin.**

Określając listę gatunków roślin chronionych, zagrożonych i rzadkich opierano się na: terenowych pracach urzędniowych (BULiGL O/Gorzów Wlkp. 2020/2021), waloryzacjach przyrodniczych gmin obejmujących zasięgiem teren Nadleśnictwa Drawno, Programie Ochrony Przyrody Nadleśnictwa Drawno (BULiGL O/Gorzów Wlkp. 2012), waloryzacji przyrodniczej Nadleśnictwa.

Tabela 27. Wykaz chronionych, rzadkich i zagrożonych gatunków roślin w Nadleśnictwie Drawno

Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska	Ochr. gat.	PCKR	PL	PZ	Wlkp.	Torf.	RCdPZ
Bryophyta - Mchy									
1.	<i>Aulacomium palustre</i>	Próchniczek błotny	OC						
2.	<i>Dicranum polysetum</i>	Widłóżab kędzierzawy	OC						
3.	<i>Dicranum scoparium</i>	Widłóżab miotlasty	OC						
4.	<i>Hamatocaulis vernicosus</i>	Haczykowiec błyszczący	OS						
5.	<i>Helodium blandowii</i>	Błotniszek wełnisty	OS						
6.	<i>Hylocomium splendens</i>	Gajnik lśniący	OC						
7.	<i>Leucobryum glaucum</i>	Bielistka siwa	OC						
8.	<i>Paludella squarrosa</i>	Mszar krokiewkowaty	OS						
9.	<i>Pleurozium schreberi</i>	Rokietnik pospolity	OC						
10.	<i>Politrychum commune</i>	Płonnik pospolity	OC						

Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska	Ochr. gat.	PCKR	PL	PZ	Wlkp.	Torf.	RCdPZ
11.	<i>Polytrichum strictum</i>	Płonnik cienki	OC						
12.	<i>Pseudoscleropodium purum</i>	Brodawkowiec czysty	OC						
13.	<i>Rhytidiadelphus squarossus</i>	Fałdownik nastroszony	OC						
14.	<i>Sphagnum sp.</i>	Torfowiec	OC						
15.	<i>Tomentypnum nitens</i>	Błyszczcze włoskowate	OC						
Pteridophyta - Paprotniki									
1.	<i>Diphasiastrum complanatum</i>	Widłak spłaszczony	OC		VU	V	V		T
2.	<i>Dryopteris cristata</i>	Niecznica grzebieniasta				V	E	R	T
3.	<i>Equisetum variegatum</i>	Skrzyp pstry				E	V	V	T
4.	<i>Lycopodium annotinum</i>	Widłak jałowcowaty	OC		NT		R		T
5.	<i>Lycopodium clavatum</i>	Widłak goździsty	OC		NT		R		T
6.	<i>Ophioglossum vulgatum</i>	Nasięźrzał pospolity	OS		VU	V	V		T
Spermatophyta – Nasienne									
1.	<i>Allium ursinum</i>	Czosnek niedźwiedzi	OC			V	E		T
2.	<i>Andromeda polifolia</i>	Modrzewnica zwyczajna	OC			V	V	R	T
3.	<i>Aquilegia vulgaris</i>	Orlik pospolity	OC			V	K		T
4.	<i>Arum maculatum</i>	Obrazki plamiste	OS	VU	VU				T
5.	<i>Asarum europaeum</i>	Kopytnik pospolity				V			T
6.	<i>Calla palustris</i>	Czermień błotna						R	T?
7.	<i>Carex arenaria</i>	Turzyca piaskowa	OC						T
8.	<i>Carex chordorrhiza</i>	Turzyca strunowa	OS	VU	VU	E	Ex	V	T
9.	<i>Carex diandra</i>	Turzyca obła			NT	V	V	R	T
10.	<i>Carex dioica</i>	Turzyca dwupienna	OC		VU	E	E	R	T
11.	<i>Carex divulsa</i>	Turzyca rozsunęta	OS		VU	V	V		T
12.	<i>Carex limosa</i>	Turzyca bagienna			NT	V	E	R	T
13.	<i>Ceratophyllum submersum</i>	Rogatek krótkoszijkowy				V	V		T
14.	<i>Cladium mariscus</i>	Kłoc wiechowata			NT	R	R	R	T
15.	<i>Corydalis pumila</i>	Kokorycz drobna	OS	VU	VU	R	R		T
16.	<i>Corydalis solidia</i>	Kokorycz pełna				R	R		T
17.	<i>Dactylorhiza fuchsii</i>	Storczyk Fuchsa (Kukułka Fuchsa)	OS						T
18.	<i>Dactylorhiza incarnata</i>	Storczyk krwisty (Kukułka krwista)	OC		NT		V	R	T
19.	<i>Dactylorhiza maculata</i>	Storczyk plamisty (Kukułka plamista)	OC			V	V		T
20.	<i>Dactylorhiza majalis</i>	Storczyk szerokolistny (Kukułka szerokolistna)	OC		NT		V	R	T
21.	<i>Dianthus superbus</i>	Goździk pyszny	OS		VU	E	V	R	T
22.	<i>Drosera anglica</i>	Rosiczka długolistna	OS		EN	V	V		T
23.	<i>Drosera intermedia</i>	Rosiczka pośrednia	OS		EN	V	V		T
24.	<i>Drosera rotundifolia</i>	Rosiczka okrągłolistna	OS		NT	I	V		T

Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska	Ochr. gat.	PCKR	PL	PZ	Wlkp.	Torf.	RCdPZ
25.	<i>Eleocharis quinqueflora</i>	Ponikło skąpokwiatowe			NT	V	V	R	T
26.	<i>Empetrum nigrum</i>	Bażyna czarna	OC			R	E	R	T
27.	<i>Epipactis helleborine</i>	Kruszczyk szerokolistny	OC						T
28.	<i>Epipactis palustris</i>	Kruszczyk błotny	OS		NT	V	V		T
29.	<i>Eriophorum angustifolium</i>	Wełnianka wąskolistna							T?
30.	<i>Eriophorum latifolium</i>	Wełnianka szerokolistna				V	V	R	T
31.	<i>Eriophorum vaginatum</i>	Wełnianka pochwowata					V		T?
32.	<i>Gagea minima</i>	Złoc mała				I	I		T
33.	<i>Galanthus nivalis</i>	Śnieżyczka przebiśnieg	OC			I	I		T
34.	<i>Glyceria nemoralis</i>	Manna gajowa				R	V	V	T
35.	<i>Gypsophila paniculata</i>	Łyszczec wiechowaty	OC		EN				T
36.	<i>Hammarbya paludosa</i>	Wątlík błotny	OS	EN	EN	E	E		T
37.	<i>Helichrysum arenarium</i>	Kocanki piaskowe	OC						T?
38.	<i>Hydrocotyle vulgaris</i>	Wąkrota zwyczajna						R	T?
39.	<i>Kadenia dubia</i>	Selernica żyłkowana				E	V		T
40.	<i>Lathyrus palustris</i>	Groszek błotny	OC			V	V	R	T
41.	<i>Ledum palustre</i>	Bagno zwyczajne	OC				V		T
42.	<i>Liparis loeselii</i>	Lipiennik Loesela	OS	VU	VU	E	E		T
43.	<i>Listera ovata</i>	Listera jajowata	OC				V		T
44.	<i>Menyanthes trifoliata</i>	Bobrek trójlistkowy	OC						T?
45.	<i>Nasturtium officinale</i>	Rukiew wodna	OC		NT	V	V		T
46.	<i>Nymphaea alba</i>	Grzybienie białe	OC						T
47.	<i>Oxycoccus palustris</i>	Żurawina błotna					V		T?
48.	<i>Potamogeton alpinus</i>	Rdestnica alpejska			VU	V	E		T
49.	<i>Primula elatior</i>	Pierwiosnek wyniosły	OC			E	E		T
50.	<i>Pyrola rotundifolia</i>	Gruszyczka okrągłolistna	OC			V	V		T
51.	<i>Ranunculus trichophyllus</i>	Włosienicznik skąpopręcikowy	OC		NT				T?
52.	<i>Rhynchospora alba</i>	Przygiełka biała			NT	V	E	R	T
53.	<i>Scheuchzeria palustris</i>	Bagnica torfowa	OS		VU	V	E	V	T
54.	<i>Senecio fluviatilis</i>	Starzec nadrzeczny				V	V		T
55.	<i>Sorbus intermedia</i>	Jarząb szwedzki	OS	EN	EN	E			T
56.	<i>Sorbus torminalis</i>	Jarząb brekinia	OS		NT	R	R		T
57.	<i>Sparganium natans</i>	Jeżogłówka najmniejsza			NT	V	V	R	T
58.	<i>Taxus baccata</i>	Cis pospolity	OC	VU		R	R		T
59.	<i>Trollius europaeus</i>	Pełnik europejski	OS		VU	V	V		T
60.	<i>Utricularia australis</i>	Pływacz zachodni	OS		NT	V	V	E	T
61.	<i>Utricularia intermedia</i>	Pływacz średni	OS		VU	V	E	V	T

Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska	Ochr. gat.	PCKR	PL	PZ	Wlkp.	Torf.	RCdPZ
62.	<i>Utricularia minor</i>	Pływacz drobny	OS		NT	V	V	R	T
63.	<i>Utricularia vulgaris</i>	Pływacz zwyczajny							T
64.	<i>Vaccinium microcarpum</i>	Żurawina drobnoowocowa				E	E	E	T
65.	<i>Viola mirabilis</i>	Fiołek przedziwny				R	R		T

Objaśnienia:

OS – ochrona ścisła (Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r.)

OC – ochrona częściowa (Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r.)

PCKR – Polska Czerwona Księga Roślin (Zarzycki K., Kaźmierczakowa R., Mirek Z., *Polska Czerwona Księga Roślin. Paprotniki i rośliny kwiatowe. Wyd. III. uaktualnione i rozszerzone*. Instytut Ochrony Przyrody PAN, 2014)

Ex – gatunki całkowicie wymarłe w Polsce; Ew – gatunki wymarłe w naturze; CR – krytycznie zagrożone; En – zagrożone; VU – narażone; LR – gatunki niskiego ryzyka; DD – stopień zagrożenia trudny do określenia z braku danych;

PL – Polska Czerwona Lista Paprotników i Roślin Kwiatowych (Kaźmierczakowa R. (red.). *Polska czerwona lista paprotników i roślin kwiatowych*. Instytut Ochrony Przyrody PAN, 2016)

Ex – takson całkowicie wymarły; EW – takson wymarły w stanie dzikim na swoich naturalnych stanowiskach; RE – takson wymarły na obszarze Polski; REW – takson wymarły w stanie dzikim na swoich naturalnych stanowiskach na obszarze Polski; CR – krytycznie zagrożony; EN – zagrożony; VU – narażony; NT – bliski zagrożenia; DD – takson, którego stopień zagrożenia nie może być określony z powodu braku wystarczających informacji

PZ – Ginące i Zagrożone Rośliny Naczyniowe Pomorza Zachodniego (Żukowski, Jackowiak 1995)

Ex – gatunki wymarłe, zaginione (prawdopodobnie wymarłe); E – gatunki wymierające (bezpośrednio zagrożone wymarciem); V – gatunki narażone; R – gatunki rzadkie i przez to potencjalnie zagrożone; I – gatunki o nieokreślonym zagrożeniu; K – gatunki o zagrożeniu niedostatecznie poznanym

Wlkp. – Ginące i Zagrożone Rośliny Naczyniowe Wielkopolski (Żukowski, Jackowiak 1995)

Ex – gatunki wymarłe, zaginione (prawdopodobnie wymarłe); E – gatunki wymierające (bezpośrednio zagrożone wymarciem); V – gatunki narażone, R – gatunki rzadkie i przez to potencjalnie zagrożone; I – gatunki o nieokreślonym zagrożeniu; K – gatunki o zagrożeniu niedostatecznie poznanym

Torf – Zagrożone Gatunki Flory Torfowisk (Jasnowska J., Jasnowski M. 1977)

Ex – wymarłe; E – gatunki ginące; V – gatunki silnie zagrożone; R – gatunki zagrożone

RCdPZ – „Rośliny cenne dla Pomorza Zachodniego (w granicach województwa zachodniopomorskiego)” (Kujawa – Pawlaczyk J. 2001)

T – gatunki wymarłe, wymierające, narażone, potencjalnie zagrożone i rzadkie, których stanowiska powinny zostać objęte kartowaniem podczas prac terenowych (inwentaryzacji i waloryzacji przyrodniczych); T? – gatunki lokalnie rzadkie i zagrożone, które powinny zostać objęte kartowaniem podczas prac terenowych o ile na danym terenie (gmina) znajduje się mniej niż 20 stanowisk danego gatunku

Gatunki, dla których w tabeli nie określono kategorii zagrożenia występują na innych listach gatunków zagrożonych: Rzadkie i zagrożone gatunki flory polskiej (Jasiewicz 1981); Rote Liste der gefährdeten Höheren

Pflanzen Mecklenburg-Vorpommerns (Fukarek F., eds. 1991); Rote Liste Farn- und Blütenpflanzen im Land Brandenburg (Benkert D.; Klemm G., eds. 1993).

Szczegółową lokalizację oraz źródło informacji zinwentaryzowanych gatunków grzybów, porostów i roślin zamieszczono w wykazie stanowiącym osobny tom.

- **Ochrona gatunkowa zwierząt**

Określając listę gatunków zwierząt (bezkęgowców i kręgowców) chronionych, zagrożonych i rzadkich opierano się na: terenowych pracach urzędniowych (BULiGL O/Gorzów Wlkp. 2020/2021), waloryzacjach przyrodniczych gmin obejmujących zasięgiem teren Nadleśnictwa Drawno, waloryzacji przyrodniczej Nadleśnictwa Drawno, Programie Ochrony Przyrody Nadleśnictwa Drawno (BULiGL O/Gorzów Wlkp. 2012).

Rysunek 30. Myszołów zwyczajny *Buteo buteo* (Fot. M. Myśliński)

Tabela 28. Wykaz chronionych, rzadkich i zagrożonych gatunków zwierząt (bezkęgowców i kręgowców) w Nadleśnictwie Drawno

Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska	Uwagi	Status ochronny	Cz/CLPP	PI	Gat. NAT
Mięczaki							
1.	<i>Anodonta cygnaea</i>	Szczeżuja wielka		OC		EN	
2.	<i>Unio crassus</i>	Skójka gruboskorupowa		OS		EN	TAK
Owady							
1.	<i>Bombus terrestris</i>	Trzmiel ziemny		OC			
2.	<i>Carabus coriaceus</i>	Biegacz skórzasty		OC			
3.	<i>Carabus convexus</i>	Biegacz wypukły		OC			
4.	<i>Carabus intricatus</i>	Biegacz pomarszczony		OC			
5.	<i>Dorcus paralellipedus</i>	Ciołek matowy			VU		
6.	<i>Formica polyctena</i>	Mrówka émawa		OC	NT		

Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska	Uwagi	Status ochronny	Cz/CLPP	PI	Gat. NAT
7.	<i>Formica rufa</i>	Mrówka rudnica		OC	NT		
8.	<i>Leucorrhinia pectoralis</i>	Zalotka większa		OS			TAK
9.	<i>Lycaena dispar</i>	Czerwończyk nieparek		OS	LC		TAK
Plazy							
1.	<i>Bombina bombina</i>	Kumak nizinny		OS			TAK
2.	<i>Bufo bufo</i>	Ropucha szara		OC			
3.	<i>Hyla arborea</i>	Rzekotka drzewna		OS			
4.	<i>Lissotriton vulgaris</i>	Traszka zwyczajna		OC			
5.	<i>Pelobates fuscus</i>	Grzebiuszka ziemna		OS			
6.	<i>Pelophylax esculenta</i>	Żaba wodna		OC			
7.	<i>Pelophylax lessonae</i>	Żaba jeziorkowa		OC			
8.	<i>Pelophylax ridibunda</i>	Żaba śmieszka		OC			
9.	<i>Pseudepidalea viridis</i>	Ropucha zielona		OS			
10.	<i>Rana arvalis</i>	Żaba moczarowa		OS			
11.	<i>Rana dalmatina</i>	Żaba zwinka		OS			
12.	<i>Rana temporaria</i>	Żaba trawna		OC			
13.	<i>Triturus cristatus</i>	Traszka grzebieniasta		OS	NT		TAK
Gady							
1.	<i>Anguis fragilis</i>	Padalec zwyczajny		OC			
2.	<i>Lacerta agilis</i>	Jaszczurka zwinka		OC			
3.	<i>Lacerta vivipara</i>	Jaszczurka żyworodna		OC			
4.	<i>Natrix natrix</i>	Zaskroniec zwyczajny		OC			
5.	<i>Vipera berus</i>	Żmija zygzakowata		OC			
Ptaki							
1.	<i>Accipiter gentilis</i>	Jastrząb gołębiarz		OS			
2.	<i>Accipiter nissus</i>	Krogulec		OS			
3.	<i>Acrocephalus arundinaceus</i>	Trzciniak		OS			
4.	<i>Acrocephalus palustris</i>	Łozówka		OS			
5.	<i>Acrocephalus scirpaceus</i>	Trzcinniczek		OS			TAK
6.	<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	Rokitniczka		OS			TAK
7.	<i>Actitis hypoleucos</i>	Brodziec piskliwy		OS			TAK
8.	<i>Aegithalos caudatus</i>	Raniuszek		OS			
9.	<i>Aegolius funereus</i>	Włochatka		OS	NT	LC	TAK
10.	<i>Alauda arvensis</i>	Skowronek polny		OS			
11.	<i>Alcedo atthis</i>	Zimorodek		OS			TAK
12.	<i>Anas acuta</i>	Rożeniec		OS	CR		TAK
13.	<i>Anas platyrhynchos</i>	Krzyżówka					TAK
14.	<i>Anthus pratensis</i>	Świergotek łąkowy		OS			
15.	<i>Anthus trivialis</i>	Świergotek drzewny		OS			
16.	<i>Apus apus</i>	Jerzyk		OS			
17.	<i>Aquila pomarina</i>	Orlik krzykliwy		OS		LC	TAK
18.	<i>Ardea cinerea</i>	Czapla siwa		OS			TAK
19.	<i>Athene noctua</i>	Pójdźka		OS			
20.	<i>Bombycilla garrulus</i>	Jemiołuszka		OS			
21.	<i>Bucephala clangula</i>	Gągoł		OS			TAK
22.	<i>Buteo buteo</i>	Myszołów		OS			
23.	<i>Caprimulgus europaeus</i>	Lelek		OS			TAK
24.	<i>Carduelis cannabina</i>	Makolągwa		OS			
25.	<i>Carduelis carduelis</i>	Szczygieł		OS			
26.	<i>Carduelis chloris</i>	Dzwoniec		OS			
27.	<i>Carduelis flammea</i>	Czczotka		OS			TAK
28.	<i>Carduelis spinus</i>	Czyżyk		OS			
29.	<i>Carpodacus erythrinus</i>	Dziwonia		OS			TAK

Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska	Uwagi	Status ochronny	Cz/CLPP	PI	Gat. NAT
30.	<i>Certhia brachydactyla</i>	Pełzacz ogrodowy		OS			
31.	<i>Certhia familiaris</i>	Pełzacz leśny		OS			
32.	<i>Charadrius dubius</i>	Sieweczka rzeczna		OS			TAK
33.	<i>Chlidonias leucopterus</i>	Rybitwa białoskrzydła		OS	VU	NT	TAK
34.	<i>Ciconia ciconia</i>	Bocian biały		OS			TAK
35.	<i>Ciconia nigra</i>	Bocian czarny		OS			TAK
36.	<i>Coccothraustes coccothraustes</i>	Grubodziób		OS			
37.	<i>Columba oenas</i>	Siniak		OS			TAK
38.	<i>Corvus corax</i>	Kruk		OC			
39.	<i>Corvus corone</i>	Wrona siwa		OC			
40.	<i>Corvus frugilegus</i>	Gawron		OS	VU		
41.	<i>Corvus monedula</i>	Kawka		OS			
42.	<i>Crex crex</i>	Derkacz		OS	VU		TAK
43.	<i>Cuculus canorus</i>	Kukułka		OS			
44.	<i>Cyanistes caeruleus</i>	Modraszka		OS			
45.	<i>Cygnus olor</i>	Łabędź niemy		OS			TAK
46.	<i>Dendrocopos major</i>	Dzięcioł duży		OS			TAK
47.	<i>Dendrocopos medius</i>	Dzięcioł średni		OS			TAK
48.	<i>Dendrocopos minor</i>	Dzięciołek		OS			TAK
49.	<i>Dryocopus martius</i>	Dzięcioł czarny		OS			TAK
50.	<i>Emberiza calandra</i>	Potrzeszcz		OS			
51.	<i>Emberiza citrinella</i>	Trznadel		OS			
52.	<i>Emberiza schoeniclus</i>	Potrzos		OS			
53.	<i>Erithacus rubecula</i>	Rudzik		OS			
54.	<i>Falco subbuteo</i>	Kobuz		OS			
55.	<i>Falco tinnunculus</i>	Pustułka		OS			TAK
56.	<i>Ficedula hypoleuca</i>	Muchołówka żałobna		OS	NT		
57.	<i>Ficedula parva</i>	Muchołówka mała		OS			TAK
58.	<i>Fringilla coelebs</i>	Zięba		OS			
59.	<i>Fulica atra</i>	Łyska					
60.	<i>Gallinago gallinago</i>	Kszyk		OS	VU		TAK
61.	<i>Gallinula chloropus</i>	Kokozka wodna		OS			TAK
62.	<i>Garrulus glandarius</i>	Sójka		OS			
63.	<i>Glaucidium passerinum</i>	Sóweczka		OS		LC	TAK
64.	<i>Grus grus</i>	Żuraw		OS			TAK
65.	<i>Haliaeetus albicilla</i>	Bielik		OS		LC	TAK
66.	<i>Hippolais icterina</i>	Zaganiacz		OS			
67.	<i>Hirundo rustica</i>	Dymówka		OS			
68.	<i>Jynx torquilla</i>	Krętogłów		OS			
69.	<i>Lanius collurio</i>	Gąsiorek		OS			TAK
70.	<i>Larus canus</i>	Mewa siwa		OS	VU		TAK
71.	<i>Larus ridibundus</i>	Mewa śmieszka		OS			TAK
72.	<i>Locustella fluviatilis</i>	Strumieniówka		OS			TAK
73.	<i>Locustella luscinioides</i>	Brzęczka		OS			TAK
74.	<i>Locustella naevia</i>	Świerszczak		OS			TAK
75.	<i>Lophophanes cristatus</i>	Czubatka		OS			
76.	<i>Lullula arborea</i>	Lerka		OS			TAK
77.	<i>Luscinia megarhynchos</i>	Słowik rdzawy		OS			
78.	<i>Luscinia svecica</i>	Podróżniczek		OS			TAK
79.	<i>Mareca penelope</i>	Świstun		OS	CR		TAK
80.	<i>Mareca strepera</i>	Krakwa		OS			TAK
81.	<i>Milvus milvus</i>	Kania ruda		OS		NT	TAK
82.	<i>Motacilla alba</i>	Pleszka siwa		OS			
83.	<i>Motacilla cinerea</i>	Pliszka górską		OS			
84.	<i>Motacilla flava</i>	Pliszka żółta		OS			

Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska	Uwagi	Status ochronny	Cz/CLPP	PI	Gat. NAT
85.	<i>Muscicapa striata</i>	Muchołówka szara		OS			
86.	<i>Oenanthe oenanthe</i>	Białorzytka		OS			
87.	<i>Oriolus oriolus</i>	Wilga		OS			
88.	<i>Pandion haliaetus</i>	Rybołów		OS	NT	VU	TAK
89.	<i>Panurus biarmicus</i>	Wąsatka		OS			TAK
90.	<i>Parus major</i>	Bogatka		OS			
91.	<i>Passer domesticus</i>	Wróbel		OS			
92.	<i>Passer montanus</i>	Mazurek		OS			
93.	<i>Periparus ater</i>	Sikora sosnowka		OS			
94.	<i>Phalacrocorax carbo</i>	Kormoran		OS			TAK
95.	<i>Phoenicurus ochruros</i>	Kopciuszek		OS			
96.	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	Pleszka		OS			
97.	<i>Phylloscopus collybita</i>	Pierwiosnek		OS			
98.	<i>Phylloscopus trochilus</i>	Piecuszek		OS			
99.	<i>Phylloscopus sibilatrix</i>	Świstunka leśna		OS			
100.	<i>Pica pica</i>	Sroka		OC			
101.	<i>Picus viridis</i>	Dzięcioł zielony		OS			
102.	<i>Podiceps grisegena</i>	Perkoz rdzawoszyi		OS	VU		TAK
103.	<i>Podiceps nigricollis</i>	Zausznik		OS	VU		TAK
104.	<i>Poecile montanus</i>	Czarnogłówka		OS			
105.	<i>Poecile palustris</i>	Sikora uboga		OS			
106.	<i>Pyrrhula pyrrhula</i>	Gil		OS			
107.	<i>Rallus aquaticus</i>	Wodnik		OS			
108.	<i>Regulus regulus</i>	Mysikrólik		OS			
109.	<i>Remiz pendulinus</i>	Remiz		OS			TAK
110.	<i>Saxicola rubetra</i>	Pokląska		OS	NT		
111.	<i>Scolopax rusticola</i>	Słonka					TAK
112.	<i>Serinus serinus</i>	Kulczyk		OS			
113.	<i>Sitta europaea</i>	Kowalik		OS			
114.	<i>Somateria mollissima</i>	Edredon		OS			
115.	<i>Spatula clypeata</i>	Płaskonos		OS	VU		TAK
116.	<i>Spatula querquedula</i>	Cyranka		OS	VU		TAK
117.	<i>Streptopelia turtur</i>	Turkawka		OS	VU		
118.	<i>Strix aluco</i>	Puszczyk		OS			
119.	<i>Sturnus vulgaris</i>	Szpak		OS			
120.	<i>Sylvia atricapilla</i>	Kapturka		OS			
121.	<i>Sylvia borin</i>	Gajówka		OS			
122.	<i>Sylvia communis</i>	Cierniówka		OS			
123.	<i>Sylvia curruca</i>	Piegża		OS			
124.	<i>Sylvia nisoria</i>	Jarzębatka		OS			TAK
125.	<i>Tachybaptus ruficollis</i>	Perkozek		OS			TAK
126.	<i>Tringa ochropus</i>	Samotnik		OS			TAK
127.	<i>Troglodytes troglodytes</i>	Strzyżyk		OS			
128.	<i>Turdus iliacus</i>	Drożdżik		OS			
129.	<i>Turdus merula</i>	Kos		OS			
130.	<i>Turdus philomelos</i>	Śpiewak		OS			
131.	<i>Turdus pilaris</i>	Kwiczół		OS			
132.	<i>Upupa epops</i>	Dudek		OS			TAK
133.	<i>Vanellus vanellus</i>	Czajka		OS	EN		TAK
Ssaki							
1.	<i>Bison bonasus</i>	Żubr		OS	EN	EN	TAK
2.	<i>Canis lupus</i>	Wilk		OS			TAK
3.	<i>Castor fiber</i>	Bóbr europejski		OC			TAK
4.	<i>Erinaceus europaeus</i>	Jeż zachodni		OC			
5.	<i>Lutra lutra</i>	Wydra		OC			TAK

Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska	Uwagi	Status ochronny	Cz/CLPP	PI	Gat. NAT
6.	<i>Lynx lynx</i>	Ryś euroazjatycki		OS	NT	NT	TAK
7.	<i>Mustela nivalis</i>	Łasica pospolita		OC			
8.	<i>Mustela erminea</i>	Gronostaj		OC			
9.	<i>Myotis myotis</i>	Nocek duży		OS			TAK
10.	<i>Sciurus vulgaris</i>	Wiewiórka		OC			
11.	<i>Sorex araneus</i>	Ryjówka aksamitna		OC			
12.	<i>Sorex minutus</i>	Ryjówka malutka		OC			

Objaśnienia:

OS – ochrona ścisła

OC – ochrona częściowa

Kategorie zagrożeń w:

„Czerwona lista zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce” (Cz) (Red. Głowaciński Z., 2002 r.):

- EX – wymarłe
- CR – krytycznie zagrożone
- EN – silnie zagrożone
- VU – umiarkowanie zagrożone
- NT – bliskie zagrożenia
- LC – najmniejszej troski
- DD – o statusie słabo rozpoznanym

„Czerwona lista ptaków Polski” (CLPP) (Wilk T., Chodkiewicz T., Sikora A., Chylarecki P., Kuczyński L., 2020 r.):

- RE – wymarłe regionalnie
- CR – krytycznie zagrożone
- EN – zagrożone
- VU – narażone
- NT – bliskie zagrożenia

„Polska Czerwona Księga Zwierząt” (PL):

- ExP – gatunki zanikłe lub prawdopodobnie zanikłe
- CR – gatunki skrajnie zagrożone
- EN – gatunki bardzo wysokiego ryzyka, silnie zagrożone
- VU – gatunki wysokiego ryzyka, narażone na wyginiecie
- NT – gatunki niższego ryzyka, ale bliskie zagrożenia
- LC – gatunki najmniejszej troski

Gat. Nat. – gatunki zwierząt wymagające ochrony w formie wyznaczenia obszarów Natura 2000 (TAK)

Szczegółowa lokalizacja oraz źródło informacji zinwentaryzowanych gatunków zwierząt zamieszczona jest w wykazie stanowiącym osobny tom.

• **Ochrona strefowa**

W celu ochrony ostoi i stanowisk roślin lub grzybów objętych ochroną gatunków lub ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania zwierząt objętych ochroną gatunkową mogą być ustalone strefy ochrony.²¹

Ostoje, miejsca rozrodu i regularnego przebywania niektórych gatunków zwierząt podlegają ochronie zgodnie z Rozporządzeniem MŚ z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U. z 2016 r., poz. 2183).

²¹ Ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (Dz. U. z 2021 r., poz. 1098 z późn. zm.)

Na terenie Nadleśnictwa Drawno wyznaczono dwie strefy ochrony: po jednej dla bielika i bociana czarnego, na podstawie:

- Decyzji Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 14 października 2014 r. Znak sprawy: WOPN-OG.6442.47.2014.MKP.ASD;
- Decyzji Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 25 października 2021 r. Znak sprawy: WOPN-OG.6442.100.2021.Asi.

Powierzchnię stref przedstawia poniższa tabela:

Tabela 29. Powierzchnia stref ochrony zwierząt w Nadleśnictwie Drawno

Zestawienie powierzchni stref ochrony w Nadleśnictwie Drawno			
Obręb Kiełpino			
Strefa całoroczna	10,34	Strefa okresowa	43,70
Obręb Dominikowo			
Strefa całoroczna	14,58	Strefa okresowa	55,18
Nadleśnictwo Drawno			
Strefa całoroczna	24,92	Strefa okresowa	98,88
Łącznie: 123,80 ha			

II. Ustawa o lasach

Podstawowym aktem prawnym dotyczącym prowadzenia gospodarki leśnej jest ustawa z dnia 28 września 1991 roku o lasach (Dz. U. z 2021 r., poz. 1275 z późn. zm.). Zawarte są w niej zamierzenia w zakresie zrównoważonej gospodarki leśnej oraz zobowiązania międzynarodowe Polski, zwłaszcza dotyczące zasad ochrony lasu (konferencje ministerialne poświęcone ochronie lasów w Europie: Strasburg 1990 i Helsinki 1993). Zgodnie z ustawą, w Polsce prowadzi się trwale zrównoważoną gospodarkę leśną z uwzględnieniem następujących celów:

- zachowania lasów i korzystnego ich wpływu na klimat, powietrze, wodę, glebę, warunki życia i zdrowie człowieka oraz na równowagę przyrodniczą,
- ochrony lasów, zwłaszcza lasów i ekosystemów leśnych cennych przyrodniczo i krajobrazowo,
- ochrony gleb,
- ochrony wód,
- produkcji drewna na zasadzie racjonalnej gospodarki oraz ubocznego użytkowania lasu.

W Nadleśnictwie Drawno poza ogólnie stosowaną ochroną środowiska przyrodniczego ustanowiono:

1. Gospodarstwo specjalne.
2. Lasy ochronne.

1. Gospodarstwo specjalne

Zgodnie z § 82 Instrukcji Urządzania Lasu i ustaleniami Komisji Założeń Planu, do gospodarstwa specjalnego zaliczono lasy, które pełnią wyjątkowe funkcje pozaprodukcyjne. Są to często drzewostany wyłączone z użytkowania rębego, a wykonywane zabiegi uzależnione są wyłącznie potrzebami przyrodniczymi.

Do gospodarstwa specjalnego zaliczono (zgodnie z IUL i z protokołem z KZP):

- WDN;
- lasy na siedlisku Bb, BMb, LMb, OIJ, OI3;
- grunty szczególnie chronione;
- wydzielania leżące w strefie ochrony całorocznej zwierząt;
- lasy w rezerwatach i otulinie rezerwatu;
- lasy obronne;
- ekosystemy referencyjne.

Tabela 30. Gospodarstwo specjalne

Powierzchnia leśna zalesiona i niezalesiona	
Nadleśnictwo Drawno	
ha	%
1123,47	5,84

2. Lasy ochronne

Ze względu na pełnienie wielu funkcji pozaprodukcyjnych, część lasów Nadleśnictwa Drawno zaliczono do lasów ochronnych. Gospodarka w nich podlega pewnym ograniczeniom. Większość lasów ochronnych tworzy gospodarstwo lasów ochronnych, część zaliczono do gospodarstwa specjalnego zgodnie z § 82 Instrukcji urządzania lasu (2012).

Tabela 31. Lasy ochronne

Powierzchnia leśna zalesiona i niezalesiona lasów ochronnych	
Nadleśnictwo Drawno	
ha	%
7038,81	36,56

III. Inne formy ochrony przyrody

1. Drawieński Park Narodowy

Drawieński Park Narodowy położony jest w centrum jednego z większych kompleksów leśnych Polski – Puszczy Drawskiej. Został powołany w celu ochrony typowego krajobrazu sandrowego Pojezierza Pomorskiego z jego mezotroficznym wariantem.

Drawieński Park Narodowy powstał 1 maja 1990 roku na mocy Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 kwietnia 1990 roku w sprawie utworzenia Drawieńskiego Parku Narodowego

(Dz.U. Nr 26 , poz. 151). Powierzchnia utworzonego parku wyniosła 8691,50 ha (5551,15 ha na terenie województwa gorzowskiego i 3145,35 ha na obszarze województwa pilskiego).

Na mocy Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 3 stycznia 1996 roku w sprawie Drawieńskiego Parku Narodowego (Dz.U. Nr 4 poz.28 z dnia 17 stycznia 1996 roku) nastąpiło powiększenie parku i utworzenie wokół niego otuliny. Powierzchnia parku według rozporządzenia wyniosła 11019 ha, a powierzchnia otuliny - 35 590 ha..

Na mocy Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 grudnia 1998 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie Drawieńskiego Parku Narodowego. (Dz. U. Nr 156, poz. 1021) powiększono Drawieński Park Narodowy o ok. 33 ha i poprawiono błędy w naliczeniu powierzchni Parku. Powierzchnia Parku według tego rozporządzenia wyniosła 11 342 ha, a powierzchnia otuliny - 35 267 ha.

Obecnie powierzchnia w wieczystym użytkowaniu DPN, wg stanu na 1.01.2016 r. wynosi 11210,6922 ha²².

Po reformie administracyjnej kraju obszar Drawieńskiego Parku Narodowego znajduje się na terenie:

- 3 województw: lubuskiego, wielkopolskiego i zachodniopomorskiego,
- 4 powiatów: choszczeńskiego, wałeckiego, strzelecko-drezdeneckiego i czarnkowsko-trzcianeckiego (a w skład otuliny wchodzi dodatkowo tereny powiatu drawskiego)
- 6 gmin: Bierzwnik, Człopa, Dobiegniew, Drawno, Krzyż, Tuczo (a w skład otuliny wchodzi dodatkowo tereny gminy Kalisz Pomorski).

Park, o charakterystycznym kształcie zbliżonym do litery V, obejmuje dolinę rzeki Drawy i jej dopływu - Płocicznej oraz fragmenty Puszczy wraz ze śródleśnymi łąkami, torfowiskami i jeziorami. Z obszarem Parku i otuliny związana jest zlewnia Drawy o powierzchni 567 km². W Drawieńskim Parku Narodowym ochronie ścisłej podlega 1 391,62 ha. Są to najcenniejsze pod względem przyrodniczym fragmenty Parku. Powierzchniowo dominują lasy (ekosystemy leśne) - stanowiące ponad 80% powierzchni obiektu- przede wszystkim buczyny, łągi olszowe i olsy, a także płaty borów sosnowych. Charakterystycznymi elementami przyrody są także torfowiska oraz ekosystemy wodne i łąkowe.

Wokół Parku utworzono otulinę DPN, w skład której weszły grunty N-ctwa Drawno.

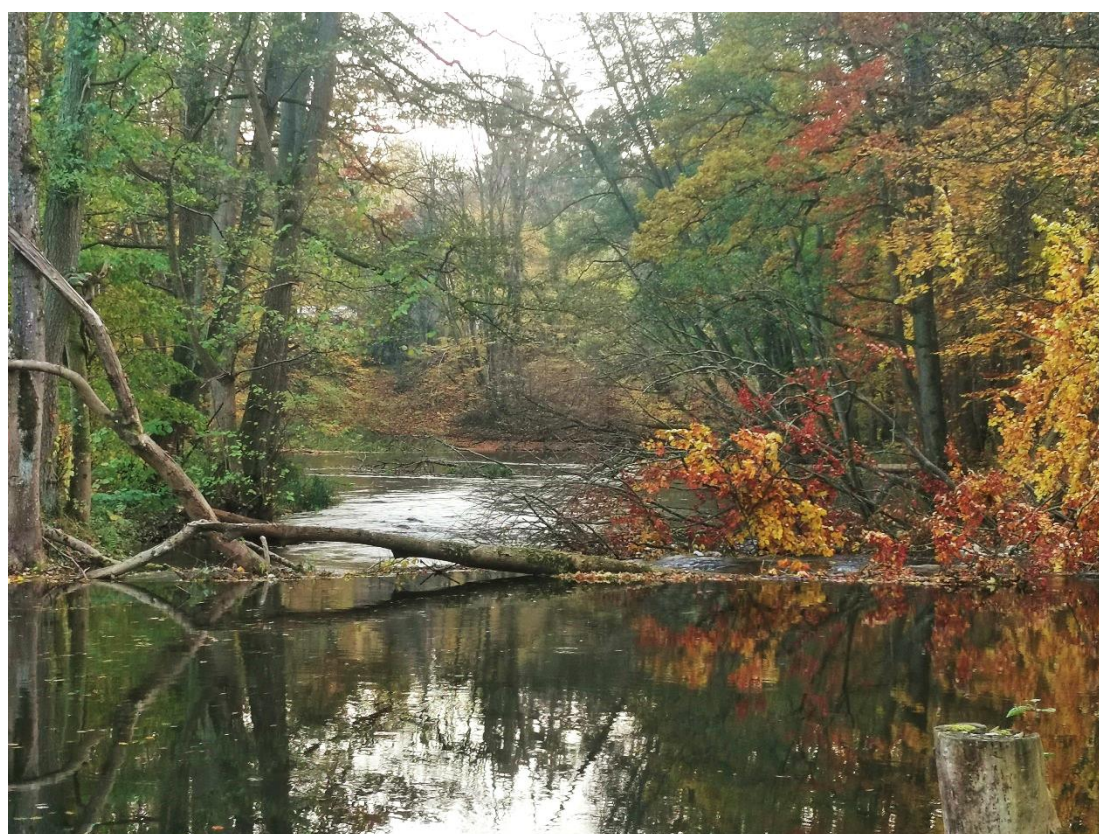
Tabela 32. Zestawienie powierzchni otuliny DPN na gruntach N-ctwa Drawno

DPN - otulina	pow. otuliny [ha]	pow. w zasięgu terytorialnym [ha]	pow. nadleśnictwa [ha]	% powierzchni ogólnej Nadleśnictwa
Nadleśnictwo Drawno	35267	14346,82	9324,77	47,1
Oddział, pododdział	Obwód Drawno Leśnictwo Drawa oddz.: 86k-n, ~f; 87j-z, ~f, ~g; 88a-n, ~a, ~b; 89a-g, ~a, ~b; 90a-j, ~a, ~b, ~c, ~d; 91a-j, ~a, ~b; 92a-k, ~a, ~b; 93a-h; 94a-h, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 95d-i, ~a, ~b, ~c, ~f, ~g, 96g-i, ~b; 97b, ~c; 100a-g, ~a, ~b, ~c; 101a-k, ~a, ~b; 102a-j, ~a, ~b; 103a-j, ~a, ~b, ~c; 104a-g, ~a, ~b; 105a-k, ~a, ~b; 106a-i, ~a, ~b; 107a-l, ~a, ~b, ~c; 108a-m, ~a, ~b; 109a-n, ~a, ~b; 110a, c-k, ~a, ~c, ~d; 111c-i, ~c, ~d, ~g, ~h, ~i; 112a-j, ~a, ~b, ~c; 113a-			

²² www.dpn.pl/statystyki

DPN - otulina	pow. otuliny [ha]	pow. w zasięgu terytorialnym [ha]	pow. nadleśnictwa [ha]	% powierzchni ogólnej Nadleśnictwa
		<p>k, ~a; 114a-j, ~a; 115a-l, ~a, ~b, ~c, ~d; 116a-h, ~a, ~b; 116Aa-g; 116Ba-k, ~a; 117a-i, ~a, ~b; 118a-h, ~a, ~b; 119a-g, ~a; 120a-i, ~a, ~b; 121a-h, ~a, ~b; 122a-f, ~a, ~b; 123a-h, ~a, ~b; 124a-p, ~a, ~b, ~c; 125a-g, ~a, ~b; 126a-g, ~a, ~b; 127a-d, ~a, ~b, ~c, ~d; 128a-k, ~a; 129a-g, ~a, ~b, ~c; 129Aa-d, ~a, ~b, ~c, ~d; 130a-c, ~a, ~b, ~c; 130Aa-t, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f, ~g, ~h; 130Ba-s, ~a; 131a-x, ~a, ~b, ~c; 132a-g, ~a, ~b, ~c, ~d; 133a-g, ~a, ~b, ~c; 136a-h, ~a, ~b, ~c; 137a-m, ~a, ~b, ~c; 138a-m, ~a, ~b, ~c, ~d; 139a-n, ~a, ~b, ~c; 140a-p, ~a, ~b, ~c; 141a-z, ax, bx, cx, dx, ~a, ~b, ~c; 142a-n, ~a, ~b, ~c; 143a-r, ~a, ~b; 144a-k, ~a; 145a-j, ~a, ~b, ~c; 146a-i, ~a, ~b; 147a, b, ~a;</p> <p>Leśnictwo Borowiec oddz.: 149a-l, ~a; 150a-h, ~a, ~b; 151a-f, ~a, ~b; 152a-j, ~a, ~b, ~c; 153a-i, ~a, ~b, ~c; 154a-k, ~a, ~b, ~c; 155a-j, ~a, ~b; 159a-k, ~a, ~b; 159Aa-h, ~a, ~b, ~c; 160a-o, ~a, ~b; 161a-g, ~a, ~b; 162a-h, ~a; 163a, b, ~a, ~b; 164a, ~a, ~b; 165a-d, ~a, ~b; 170a-f, ~a; 171a-i, ~a, ~b; 172a-j, ~a, ~b; 173a-d, ~a, ~b; 174a-d, ~a, ~b; 175a-j, ~a; 176a-d, ~a; 177a-f, ~a; 183a-h, ~a, ~b, ~c; 184a-j, ~a, ~b; 185a-i, ~a; 186a-h, ~a, ~b; 187a-f, ~a; 188a-h, ~a, ~b; 189a-l, ~a; 190a-i, ~a; 191a-i, ~a; 201a-k, ~a; 202a-n, ~a, ~b, ~c; 203a-k, ~a; 204a-f, ~a; 205a, b, ~a; 206a-f, ~a; 207a-h, ~a; 208a-h, ~a, ~b, ~c; 209a-g, ~a, ~b; 210a-k, ~a; 211a-i, ~a; 227a-g, ~a, ~b; 228a-g, ~a, ~b; 229a-d, ~a; 230a-f, ~a, ~b; 231a-f, ~a, ~b;</p> <p>Leśnictwo Barnimie oddz.: 221a-i, ~a, ~b, ~c; 222a-o, ~a, ~b, ~c; 223a-j, ~a, ~b; 224a-j, ~a; 225a-h, ~a; 226a-f, ~a, ~b; 239a-y, ~a, ~b, ~c, ~d; 240a-p, ~a, ~b, ~c; 241a-j, ~a; 242a-i, ~a, ~b; 243a-h, ~a, ~b; 244a-d, ~a, 245a-d, ~a; 246a-k, ~a, ~b; 247a, h, i, ~b; 248a, ~b; 259a-h, 249a-c, ~b, ~c; 260a-m, ~a, ~b; 261a-h, ~a; 262a-f, ~a, ~b; 263a-l, ~a; 264a-c, ~a; 265a-g, ~a; 266a-g, ~a, ~b; 267a, d, g, ~c; 279a, ~a; 280a-f, ~a, ~b; 281a-g, ~a, ~b; 282a-f, ~a, ~b; 283a-f, 249a-c, ~b, ~c, ~d; 284a-h, ~a, ~b; 285a-i, ~a; 286a-h, ~a; 287a, f, g, h, i, j, l, m, ~a, ~b; 300a-g, ~a, ~b; 301a-g, ~a, ~b; 302a-d, ~a; 303a-c, ~a, ~b; 304a-d, ~a; 305a-g, ~a, ~b; 306a-c, ~a; 307a-j, ~a, ~b; 308a, b, c, g, h, i, j, ~b, ~c; 321a, ~a; 322a-d, ~a, ~b; 323a-c, ~a; 324a-f, ~a, ~b; 325a-h, ~a, ~b; 326a-c, ~a, ~b; 327a-i, ~a; 328a-n, ~a, ~b; 329a-i, ~a, ~b; 330a-g, ~a, ~b; 345a-g, ~a; 346a-l, ~a, ~b; 347a-i, 249a-c, ~b, ~c; 348a-h, 249a-c, ~b, ~c; 349a-j, ~a, ~b; 350a-j, ~a, ~b, ~c, ~d; 351a-f, ~a, ~b; 352a-j, ~a, ~b; 353a-c, ~a; 354a-c, ~a, ~b; 369a-d, ~a; 370a-i, ~a; 371a-i, ~a; 372a-i, ~a, ~b; 373a-f, ~a; 374a-f, ~a, ~b, ~c; 375a-j, ~a, ~b, ~c, ~d; 376a-h, ~a, ~b, ~c, ~d; 377a-i, ~a, ~b, ~c; 378a-h, ~a, ~b, ~c; 379a-d, ~a, ~b, ~c; 386a-i, ~a; 387a-d, ~a; 388a, b, ~a; 389a-c, ~a, ~b; 390a-d, ~a; 391a-i, ~a, ~b; 392a-d, ~a, ~b; 393a, b, ~a, ~b; 394a-c, ~a, ~b; 395a-f, ~a, ~b, ~c; 396a-d, ~a, ~b; 397a-h, ~a, ~b, ~c; 398a-g, ~a, ~b, ~c;</p> <p>Leśnictwo Brzeziny oddz.: 249a-c, ~b, ~c; 331h, ~c; 355a, f, g, h, ~c, ~d; 380a-f, ~a, ~b, ~c; 399a-g, ~a, ~b;</p> <p>Obwód Kiełpino</p> <p>Leśnictwo Zdanów oddz.: 126a-f, n-s, bx, ~a, ~f, ~g; 143a-n, ~a; 144a-l, ~a, ~b, ~c; 145a, c, f-j, ~d, ~f, ~g, ~h, ~i, ~j; 162a-l, ~a, ~b; 163a-l, ~a, ~b, ~c, ~d; 180a-h, ~a, ~b, ~c;</p> <p>Obwód Dominikowo</p> <p>Leśnictwo Dominikowo oddz.: 1a-f, ~a; 2a-d, ~a, ~b; 3a-i; 4a-h, ~a, ~b, ~c; 5a-g, ~a, ~b; 6a-h, ~a, ~b; 7a-k, ~a, ~b; 8a-i, ~a, ~b, ~c, ~d; 9a-j, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 10a-s, ~a, ~b, ~c, ~d; 11a-j, ~a, ~b; 12a-m, ~a, ~b, ~c; 13a-i, ~a, ~b; 14a-j, ~a, ~b, ~c, ~d; 15a-j, ~a; 16a-k, ~a, ~b, ~c; 17a-m, ~a, ~b; 18a-c, ~a; 19a-g, ~a, ~b; 20a-c, ~a; 21a-k, ~a; 22a-d, ~a, ~b; 23a-k, ~a, ~b, ~c; 24a-m, ~a, ~b, ~c; 25a-s, ~a, ~b; 26a-o, ~a, ~b; 27a-o, ~a, ~b; 28a-m, ~a, ~b; 29a-r, ~a, ~b; 30a-m, ~a, ~b; 31a-n, ~a, ~b; 32a-m, ~a, ~b; 33a-g, ~a, ~b; 34a-h, ~a; 35a-k, ~a, ~b; 36a-f, ~a; 37a-d, ~a; 38a-d, ~a; 39a-f, ~a; 40a-g, ~a; 41a-f, ~a; 42a-i, ~a, ~b; 43a-j, ~a; 44a-j, ~a; 45a-g, ~a; 46a-d, ~a; 47a-i, ~a, ~b; 48a-i, ~a; 49a-l, ~a, ~b, ~c, ~d; 50a-k, ~a, ~b, ~c, ~d; 51a-p, ~a, ~b, ~c; 52a-i, ~a, ~b, ~c; 53a-n, ~a, ~b, ~c; 54a-m, ~a, ~b, ~c; 55a-m, ~a, ~b; 56a-l, ~a, ~b; 57a-n, ~a, ~b; 58a-w, ~a; 59a-p, ~a, ~b; 60a-d; 61a-d, ~a, ~b; 62a-d, ~a, ~b; 63a-g; 64a-h, ~a, ~b; 65a-i, ~a, ~b, ~c, ~d; 66a-i, ~a; 67a-g, ~a; 68a-j, ~a; 69a-j, ~a; 70a-m, ~a; 71a-f, ~a; 72a-h, ~a, ~b; 73a-i, ~a; 74a-k, ~a, ~b; 75a-n, ~a, ~b, ~c, ~d; 76a-i, ~a, ~b; 77a-j, ~a, ~b, ~c, ~d; 78a-l, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 79a-h, ~a, ~b, ~c, ~d; 80a-i, ~a, ~b, ~c; 81a-l, ~a, ~b, ~c; 82a-i, ~a, ~b, ~c; 83a-f, ~a, ~b, ~c; 84a-g, ~a, ~b, ~c; 85a-t, ~a, ~b, ~c, ~d; 86a-j, ~a, ~b; 97a-h, ~a, ~b; 98a-k, ~a, ~b; 99a-j, ~a, ~b; 100a-j, ~a, ~b; 101a-j, ~a, ~b; 102a-l, ~a, ~b; 103a-k, ~a, ~b; 104a-l, ~a, ~b; 105a-k, ~a, ~b; 106a-m, ~a; 107a-j, ~a, ~b; 108a-p, ~a, ~b, ~c; 109a-k, ~a, ~b, ~c, ~d;</p> <p>Leśnictwo Międzybórz oddz.: 87a-g, ~a, ~b, ~c; 88a, b, ~a; 89a-c, ~a; 90a-g, ~a; 91a-f, ~a; 92a-c, ~a; 93a-h, ~a; 94a-c, ~a; 95a-f, ~a; 96a-j, ~a, ~b; 110a-h, ~a, ~b; 111a-f, ~a;</p>		

DPN - otulina	pow. otuliny [ha]	pow. w zasięgu terytorialnym [ha]	pow. nadleśnictwa [ha]	% powierzchni ogólnej Nadleśnictwa
	112a, b, ~a; 113a-f, ~a; 114a-f, ~a; 115a-g, ~a; 116a-d, ~a; 117a-c, ~a; 118a, b, ~a; 119a-c, ~a; 120a-d, ~a, ~b; 121a-g, ~a, ~b; 122a, b, ~a; 123a-h, ~a, ~b; 124a-l, ~a, ~b; 125a-k, ~a, ~b; 126a-k, ~a, ~b; 127a-o, ~a, ~b; 128a-n, ~a, ~b; 129a-k, ~a, ~b; 130a-g, ~a, ~b; 131a-n, ~a, ~b; 132a-j, ~a; 133a-g, ~a; 134a-f, ~a; 135a, b, ~a; 136a-d, ~a; 137a-g, ~a, ~b; 138a-i, ~a, ~b; 139a-g, ~a, ~b; 140a-d, ~a, ~b; 141a, b, ~a, ~b; 142a-g, ~a, ~b; 143a-l, ~a, ~b; 144a-i, ~a, ~b; 145a-g, ~a, ~b; 146a-j, ~a; 147a-k, ~a, ~b; 148a-l, ~a, ~b; 149a-h, ~a; 150a-f, ~a; 151a-d, ~a, ~b; 152a-f, ~a, ~b; 153a-j, ~a, ~b; 154a-f, ~a, ~b; 155a-c, ~a, ~b; 156a-f, ~a, ~b; 157a-i, ~a, ~b; 158a-h, ~a, ~b; 159a-j, ~a, ~b; 160a-i, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 161a-h, ~a; 162a-d, ~a; 163a-o, ~a, ~b, ~c; 164a-j, ~a, ~b; 165a-l, ~a, ~b, ~c; 166a-i, ~a, ~b, ~c; 167a-h, ~a; 168a-d, ~a, ~b; 169a-h, ~a, ~b; 170a-f, ~a, ~b; 171a-i, ~a, ~b; 172a-h, ~a, ~b; 173a-i, ~a; 174a-k, ~a, ~b; 175a-d, ~a, ~b, ~c; 176a-k, ~a, ~b; 177a-h, ~a, ~b; 178a-i, ~a, ~b; 179a-k, ~a, ~b; 180a-l, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 181a-i, ~a, ~b, ~c, ~d; 182a-g, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f; 183a-k, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f, ~g; 184a-j, ~a, ~b, ~c; 185a-n, ~a, ~b, ~c, ~d; 186a-m, ~a, ~b; 187a, b, ~a, ~b, ~c, ~d; 188a-d, ~a, ~b; 189a-d, ~a, ~b, ~c; 190a-c, ~a, ~b; 191a-c, ~a, ~b; 192a-h, ~a, ~b, ~c, ~d; 193a-h, ~a, ~b, ~c, ~d; 194a-g, ~a, ~b; 195a-g, ~a, ~b; 196a-h, ~a, ~b; 197a-m, ~a, ~b; 198a-i, ~a, ~b; 199a-h, ~a, ~b.			

Rysunek 31. Drawa w pobliżu miejscowości Barnimie (Fot. B. Małeki)

2. Obszary węzłowe i korytarze ekologiczne

Składnikiem europejskiej sieci ekologicznej ECONET, opracowanej w ramach europejskiego programu Międzynarodowej Unii Ochrony Przyrody IUCN, jest krajowa sieć ekologiczna ECONET-PL. Sieć tworzona jest w celu zintegrowania obszarów chronionych istniejących w poszczególnych krajach europejskich i obszarów przewidzianych do ochrony, zgodnie z ustanowionymi kryteriami i standardami.

Obszary węzłowe stanowią tereny o złożonej, mozaikowej strukturze krajobrazowej z występującymi obok siebie różnymi ekosystemami. Cechuje je dominacja zbiorowisk naturalnych lub prawie naturalnych, a także obecność ugrupowań związanych z nimi szeregami ekologicznymi bądź sukcesyjnymi. W ich skład wchodzi roślinność z licznymi stanowiskami gatunków prawnie chronionych oraz rzadkich regionalnie. Obiekty te posiadają wysokie walory wizualne, na przykład związane z obecnością wód, panoram i osi widokowych. Wyodrębnione obiekty węzłowe przeważnie są otoczone przestrzenią mocno przeobrażoną – obszarami rolniczymi.

Korytarze ekologiczne to struktury przestrzenne, umożliwiające rozprzestrzenianie się gatunków pomiędzy obszarami węzłowymi i przylegającymi do nich terenami.

Rysunek 32. Mapa krajowej sieci ekologicznej ECONET-POLSKA²³

W ramach ECONET - PL w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa wyróżniono:

➤ węzłowy **Obszar Drawy-7M** o znaczeniu międzynarodowym obejmuje zwarty kompleks Puszczy Drawskiej (związany z doliną rzek Drawy, Korytnicy i Płocicznej) wraz z Drawieńskim Parkiem Narodowym i licznymi mało przekształconymi fragmentami fitocenozy. Oprócz zróżnicowanych zbiorowisk leśnych o dużej różnorodności siedlisk zwraca uwagę różnorodność zbiorowisk wodnych i torfowiskowych, a także zbiorowisk źródlisk.

²³ Liro A. (red.) 1998. *Strategia wdrażania krajowej sieci ekologicznej ECONET – POLSKA*. Fundacja IUCN. Warszawa

➤ korytarz ekologiczny o znaczeniu międzynarodowym **Pojezierze Choszczeńskie – 4 M**, łączący Obszar Barlinecki z Obszarem Drawy;

➤ korytarz ekologiczny o znaczeniu krajowym **Dolina Iny – 2 K**, łączący Obszar Ujście Odry z Obszarem Drawy.

Według prof. Jędrzejowskiego, przez teren Nadleśnictwa Drawno przechodzą korytarze ekologiczne:

- „Dolina Drawy” GKPN-15,

- „Pojezierze Wałeckie – Pojezierze Drawieńskie” GKPN-20,

- „Pojezierze Ińskie” KPn-19.

C. WALORY PRZYRODNICZO-LEŚNE

Rysunek 33. Leśnictwo Kiełpino, oddz. 97c. Kładka nad Jeziorem Rybnica (Fot. J. Czekirda)

1. Rzeźba terenu

Obszar Nadleśnictwa Drawno należy do terenów nizinnych. Wysokości nie przekraczają tu 300 m n.p.m. (wartość krytyczna dla nizin). Opisywany teren charakteryzują 3 typy reliefu:

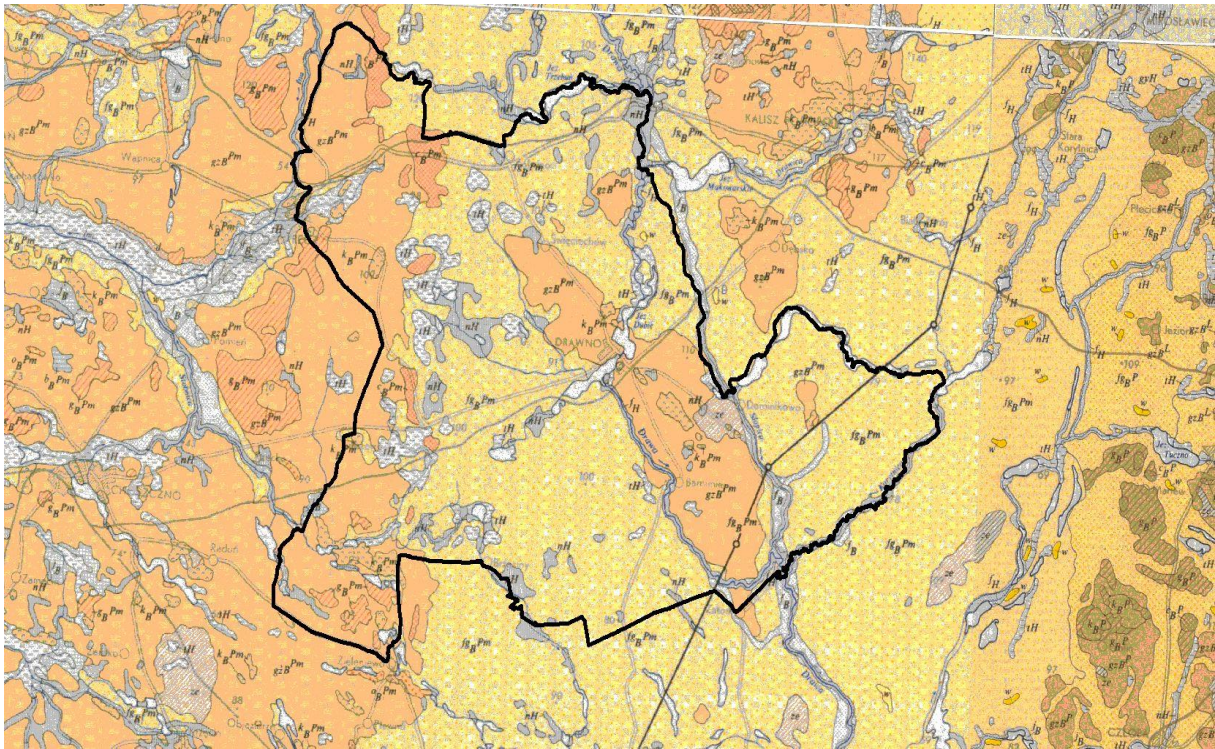
- teren nizinny równy o deniwelacjach nie przekraczających 5 m – ok. 90% powierzchni Nadleśnictwa);
- teren nizinny falisty, którego deniwelacje nie przekraczają 10 – 15 m, a stoki wzniesień mają nachylenia do 5° – zajmuje ok. 6% powierzchni N-ctwa (teren leśnictw Kołki i Żółwino);
- teren nizinny pagórkowaty, którego wyniosłości stanowią pagórki, wały i garby o wysokości względnej do 25 m n.p.m. i nachyleniu stoków w przedziale 6° – 30° – ok. 4% powierzchni Nadleśnictwa (północno-wschodni fragment leśnictwa Żółwino).

Różnica wysokości między najniżej (75 m n.p.m. w dolinie rzeki Drawy), a najwyżej położonym punktem (135 m n.p.m. w obrębie Kiełpino) wynosi około 60 m.

2. Budowa geologiczna

Większość utworów geologicznych powstało w okresie zlodowacenia północnopolskiego (bałtyckiego), fazy pomorskiej. Dominują utwory czwartorzędowe, głównie plejstocenyjskie piaski i żwiry wodnolodowcowe sandrowe, które zajmują ponad 80% powierzchni Nadleśnictwa. Zdecydowanie mniejszą powierzchnię zajmują plejstocenyjskie piaski zwałowe (5,5%) oraz młodsze utwory holocenyjskie (m.in. torfy – 4%).

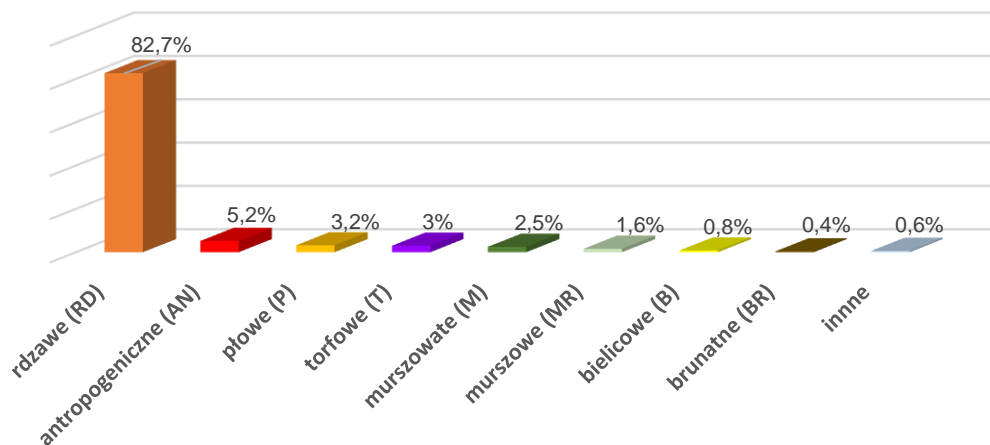
Rysunek 34. Fragment mapy geologicznej²⁴

3. Typy gleb

W Nadleśnictwie zdecydowanie dominują gleby rdzawe (RD) stanowiące aż 82,7% wszystkich typów gleb. Pozostałe typy, wyróżniające się jednak znacznie mniejszym udziałem:

- gleby antropogeniczne (AN) – 5,2%;
- gleby płowe (P) – 3,2%;
- gleby torfowe (T) – 3,0%;
- gleby murszowate (MR) – 2,5%;
- gleby murszowe (M) – 1,6%;
- gleby bielcowe (B) – 0,8%;
- gleby brunatne (BR) – 0,4%;
- gleby inne – 0,6%.

²⁴ Szczegółowa Mapa Geologiczna Polski 1:50000 (arkusze Gorzów, Świdwin). PIG. Warszawa.

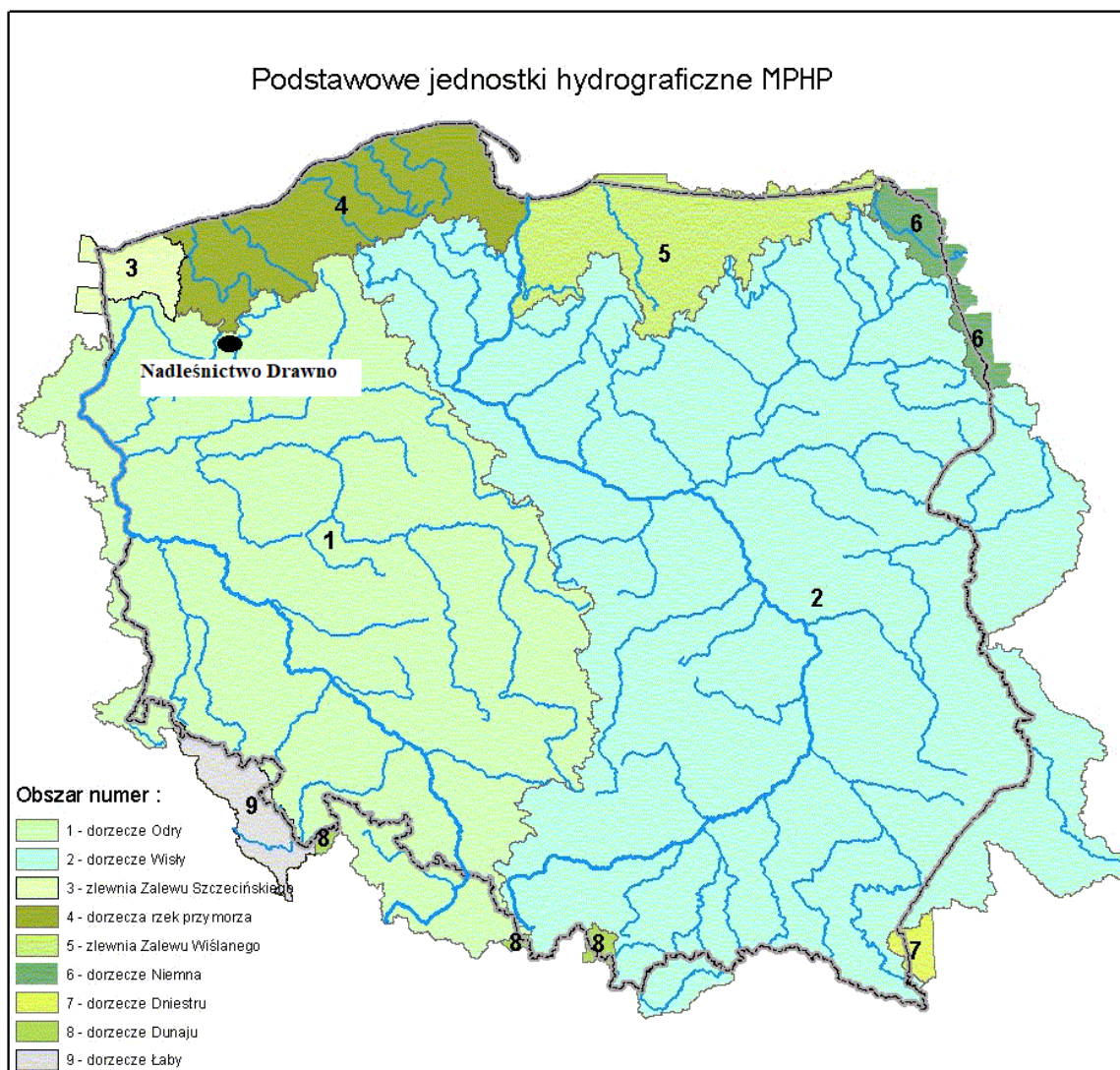
Rysunek 35. Typy gleb w Nadleśnictwie Drawno

4. Wody

Wody powierzchniowe

Nadleśnictwo Drawno położone jest na terenie jednostki hydrograficznej o nazwie:

- Dorzecze Odry (1).

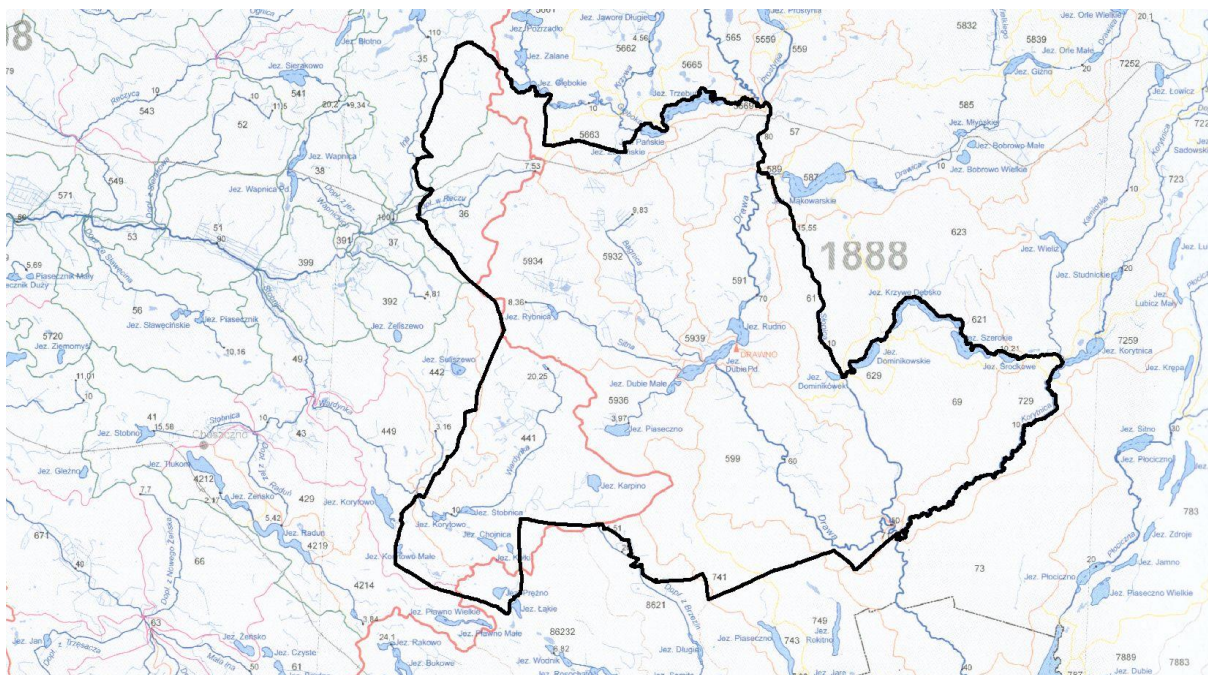
Rysunek 36. Podstawowe jednostki hydrograficzne Polski /za MPHP/²⁵

Głównymi ciekami przepływającymi przez Nadleśnictwo, mającymi wpływ na stosunki wodne są rzeki: Drawa, Korytnica (na długim odcinku wyznacza południową granicę N-ctwa), Bagnica, Sitna, Słopica (wszystkie wchodzące w skład zlewni rzeki Drawy) oraz Wardynka (zlewnia rzeki Stobnicy).

Oprócz nich dużą rolę spełniają liczne mniejsze cieki i kanały, występujące jeziora (m. in. Pańskie, Trzebuń, Żółwińskie, Rudno, Dubie, Dubie Małe, Piaseczno, Rybnica, Dominikówek, Dominikowskie, Krzywe Dębsko, Szerokie, Środkowe, Karpino, Stobnica, Chojnica, Kołki, Korytowo, Korytowo Małe, Prężno) oraz małe oczka wodne, torfowiska, bagna i mokradła.

²⁵ *Komputerowa Mapa Podziału Hydrograficznego Polski (MPHP)*. 2001. <http://gridw.pl>

Rysunek 37. Fragment mapy hydrologicznej²⁶

Wody podziemne

Teren Nadleśnictwa Drawno położony jest wg Regionalizacji Hydrologicznej Polski²⁷ (Kleczkowski 1990) w:

- prowincji hydrologicznej nizinnej;
- paśmie zbiorników wód czwartorzędowych.

Nadleśnictwo Drawno położone jest w zasięgu zbiornika wód podziemnych²⁸:

- Główny Zbiornik Wód Podziemnych Nr 125 – Zbiornik międzymorenowy Wałcz-Piła: zbiornik porowy o powierzchni 2531 km², położony w utworach czwartorzędowych morenowych; dla GZWP nr 125 wyznaczono obszar ochrony o powierzchni 552,5 km²;

5. Roślinność

W umiarkowanej strefie klimatycznej lasy obok innych typów zbiorowisk stanowią najbardziej zróżnicowany ekosystem o stosunkowo wysokim poziomie organizacyjnym. Cechuje go wiele współzależności między poszczególnymi jego komponentami jakimi są świat roślinny, świat zwierzęcy oraz biotop. Jest to zarazem końcowy efekt sukcesji, gdzie roślinność drzewiasta stanowi główne tło wszelkich procesów w nim zachodzących, warunkuje je, a jednocześnie podlega wywołanym przez nie zmianom.

²⁶ Czarnecka H. (red). 2005. *Atlas Podziału Hydrograficznego Polski*. Warszawa.

²⁷ *Mapa Głównych Zbiorników Wód Podziemnych w Polsce, wymagających szczególnej ochrony*. A.S. Kleczkowski. 1990.

²⁸ Mikołajków J., Sadurski A. (red.). 2017. *Informator PSH. Główne Zbiorniki Wód Podziemnych w Polsce*. Państwowy Instytut Geologiczny; Państwowy Instytut Badawczy. Warszawa.

Zespoły roślinne w Nadleśnictwie Drawno i odpowiadające (dla zespołów leśnych) im siedliskowe typy lasu (poniżej nazw zespołów występujących w legendzie mapy potencjalnej roślinności podane zostały nazwy naukowe obecnie obowiązujące):

(1) Ols środkowoeuropejski - *Carici elongate* – *Alnetum* sensu lato.

- *Ribeso nigri-Alnetum* – ols porzeczkowy. Zespół w typie olsu typowego (Ol) i niekiedy olsu jesionowego (OlJ).

- *Sphagno squarrosi-Alnetum* – ols torfowcowy. Zespół w typie lasu mieszanego bagiennego (LMb) i niekiedy olsu typowego (Ol).

(5) Niżowe łągi olszowe i jesionowo – olszowe siedlisk wodogruntowych, okresowo lekko zabagnionych – *Circaeo-Alnetum*.

- *Fraxino-Alnetum* – łąg jesionowo – olszowy. Zespół w typie siedliskowym olsu jesionowego (OlJ).

(8) Grądy subatlantyckie bukowo – dębowo – grabowe (*Stellario-Carpinetum*), postać pomorska uboga.

- *Stellario holosteeae-Carpinetum betuli* – grąd subatlantycki. Zespół w typie lasu świeżego (Lśw).

(9) Grądy subatlantyckie bukowo – dębowo – grabowe (*Stellario-Carpinetum*), postać pomorska żyzna.

- *Stellario holosteeae-Carpinetum betuli* – grąd subatlantycki. Zespół w typie lasu świeżego (Lśw) i lasu wilgotnego (Lw).

(29) Żyzna buczyna niżowa – *Melico-Fagetum*.

- *Galio odorati-Fagetum* – żyzna buczyna niżowa. Zespół w typie siedliskowym lasu świeżego (Lśw).

(37) Kwaśna buczyna niżowa – *Luzulo pilosae-Fagetum*.

- *Luzulo pilosae-Fagetum* – żyzna buczyna niżowa. Zespół w typie siedliskowym lasu mieszanego świeżego (LMśw), lasu mieszanego wilgotnego (LMw) i lasu świeżego (Lśw).

(44) Subatlantycki acydofilny las bukowo – dębowy typu pomorskiego – *Fago-Quercetum petraeae*.

- *Fago-Quercetum petraeae* – pomorski las dębowo – bukowy. Zespół w typie siedliskowym boru mieszanego świeżego (BMśw), boru mieszanego wilgotnego (BMw) oraz lasu mieszanego świeżego (LMśw).

(47) Kontynentalne bory mieszane – *Pino-Quercetum* auct. polon.

- *Quercu roboris-Pinetum* – kontynentalny bór mieszany. Zespół w typie siedliskowym boru mieszanego świeżego (BMśw), boru mieszanego wilgotnego (BMw), lasu mieszanego świeżego (LMśw) oraz lasu mieszanego wilgotnego (LMw).

(49) Suboceaniczne śródładowe bory sosnowe.

- *Leucobryo - Pinetum* - subatlantycki bór świeży. Zespół roślinny w typie boru świeżego – Bśw.

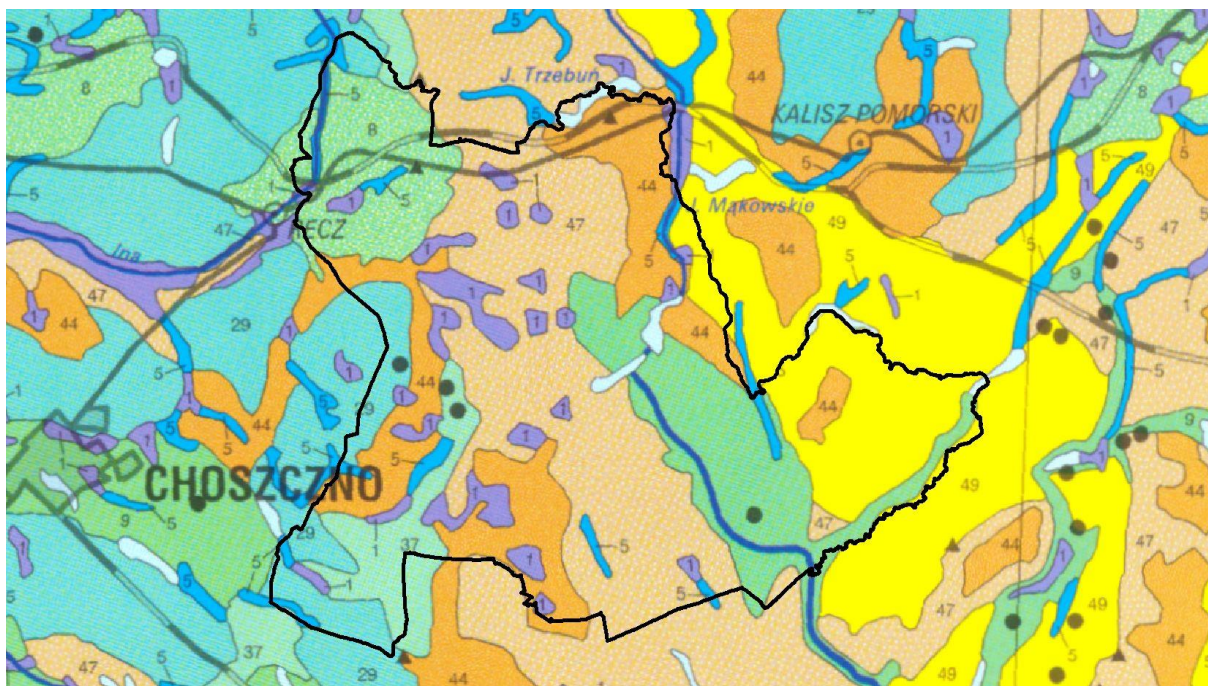
(●) Kontynentalny bór bagienny - *Vaccinio uliginosi-Pinetum*

- *Vaccinio uliginosi-Pinetum* – bór sosnowy bagienny. Zespół w typie siedliskowym boru bagiennego (Bb) i boru mieszanego bagiennego (BMb).

(▲) Mszary wysokotorfowiskowe - *Sphagnetalia magellanic*

- *Sphagnetum magellanic*.

- *Eriophorum vaginatum* – *Sphagnum fallax*.

Rysunek 38. Mapa Potencjalnej Roślinności Naturalnej Polski²⁹

Według mapy potencjalnej roślinności w Nadleśnictwie dominują: kontynentalne bory mieszane (47) i subatlantycki acydofilny las bukowo-dębowy typu pomorskiego (44).

Zespół *Quercus roboris-Pinetum* (kontynentalny bór mieszany), chociaż nie ma własnych gatunków charakterystycznych, wyróżnia się od innych swoistym składem florystycznym. Występuje na niżu w środkowej i wschodniej Polsce na słabo zbilicowanych, mezotroficznych glebach gliniasto-piaszczystych. W drzewostanie współpanują sosna i dęby (najczęściej dąb szypułkowy), w domieszkach występuje brzoza brodawkowata, osika (rzadziej świerk i modrzew). Warstwa krzewów jest obficie rozwinięta, złożona głównie z leszczyny, kruszyny, jarzębiny, jałowca i podrostów gatunków drzewiastych.

Siedliska lasu bukowo-dębowego to lasy typowe w pasie Pobrzeży i Pojezierzy Południowobałtyckich. Występują zwykle na pagórkach moreny czołowej, najczęściej o wystawie zachodniej i południowo-zachodniej, rzadziej moreny dennej, a wyjątkowo na sandrach. Gleby, z którymi związane jest występowanie zespołu wykształcone są na ogół z piasków gliniastych lub glin lekkich. Najczęściej są to gleby bielicowe, brunatne lub płowe. W składzie gatunkowym drzewostanu dominują buk i dąb bezszypułkowy. Podszyt, zwykle słabo wykształcony, tworzy jarzębina i kruszyna, a runo jest krzewinkowo-trawiaste.

²⁹ W. Matuszkiewicz. 1995. *Potencjalna roślinność naturalna Polski. Mapa przeglądowa*. PAN. Warszawa.

Rysunek 39. Łęg przy ciekui w pobliżu Niemieńska (Fot. B. Malecki)

6. Świat zwierzęcy

W wyniku inwentaryzacji przyrodniczych przeprowadzonych na terenie gmin, w obszarze których położone jest Nadleśnictwo, stwierdzono występowanie wielu chronionych i rzadkich gatunków zwierząt.

Obszar Nadleśnictwa jest znaczącym w rejonie siedliskiem rzadkich gatunków ptaków, w tym objętych ochroną strefową, takich jak bielik *Haliaeetus albicilla*. Ciekawym elementem awifauny są także ptaki związane z terenami podmokłymi i zbiornikami wodnymi. Gnieźdzą się tutaj takie cenne gatunki jak żuraw *Grus grus*, czajka *Vanellus vanellus*.

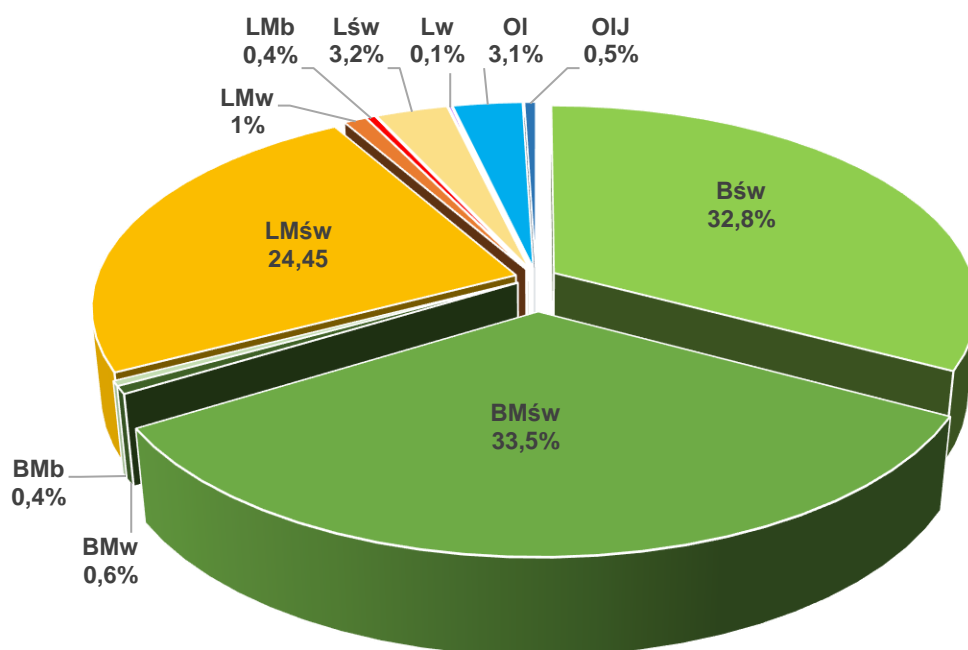
Płazy i gady występują w dość znacznej liczbie gatunków. Stwierdzono stanowiska m. in. kumaka nizinnego *Bombina bombina*, traszki grzebieniastej *Triturus cristatus*.

Na terenie Nadleśnictwa Drawno od 2017 roku obserwowane są żubry, których populacja liczy około 40 osobników (3 stada przechodnie). Pojawienie się żubrów na terenie Nadleśnictwa Drawno związane jest z realizacją projektu „Dywersyfikacja i rozwój populacji żubrów w północno-zachodniej Polsce”, realizowanego przez Zachodniopomorskie Towarzystwo Przyrodnicze, którego partnerem są Lasy Państwowe. Drugim cennym gatunkiem, który można spotkać w lasach Nadleśnictwa jest ryś (3 osobniki na terenie N-ctwa). Pojawienie się tego unikatowego gatunku było związane z realizacją projektu „Powrót rysia do północno-zachodniej Polski”, za który odpowiada Zachodniopomorskie

Towarzystwo Przyrodnicze wspólnie z Instytutem Biologii Ssaków Polskiej Akademii Nauk w Białowieży. Ponadto lasy Nadleśnictwa Drawno zamieszkują 3 watahy wilków (około 15-18 osobników).

7. Typy siedliskowe lasu

Dominującymi typami siedliskowymi w Nadleśnictwie są: BMśw - 33,5 %, Bśw – 32,8 %, LMśw – 24,4 %. Siedliska borowe zajmują łącznie 67,3 %, lasowe i Ol – 32,7 % powierzchni leśnej Nadleśnictwa.

Rysunek 40. Udział procentowy typów siedliskowych lasu w Nadleśnictwie Drawno

Tabela 33. Zestawienie powierzchni leśnej zalesionej i nie zalesionej wg typów siedliskowych lasu

Typ siedliskowy lasu	Obręb Drawno		Obręb Kiełpino		Obręb Dominikowo		Nadleśnictwo Drawno	
	Powierzchnia leśna zalesiona i nie zalesiona							
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Bśw	3044,16	36,6	147,56	2,3	3118,69	67,6	6310,41	32,8
Bb	-	-	4,12	0,1	-	-	4,12	0
BMśw	4241,79	51,0	1387,12	21,9	820,61	17,8	6449,52	33,5
BMw	61,39	0,7	52,62	0,9	9,85	0,2	123,86	0,6
BMb	24,46	0,3	44,01	0,7	-	-	68,47	0,4
LMśw	679,35	8,2	3492,93	55,3	528,47	11,4	4700,75	24,4
LMw	58,11	0,7	126,38	2,0	14,13	0,3	198,62	1,1

Typ siedliskowy lasu	Obręb Drawno		Obręb Kiełpino		Obręb Dominikowo		Nadleśnictwo Drawno	
	Powierzchnia leśna zalesiona i nie zalesiona							
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
LMb	1,49	0	64,91	1,0	3,43	0,1	69,83	0,4
Lśw	46,59	0,6	495,05	7,8	77,23	1,7	618,87	3,2
Lw	3,83	0	14,51	0,2	0,86	0	19,20	0,1
OI	140,32	1,7	411,16	6,5	35,33	0,8	586,81	3,0
OIJ	14,40	0,2	82,93	1,3	2,93	0,1	100,26	0,5
Ogółem	8315,89	100	6323,30	100	4611,53	100	19250,72	100

8. Drzewostany

Drzewostany stanowią jedno z kluczowych ogniw ekosystemu leśnego, dlatego też w „Programie” przedstawiono je pod kątem:

- bogactwa gatunkowego,
- budowy pionowej,
- pochodzenia.

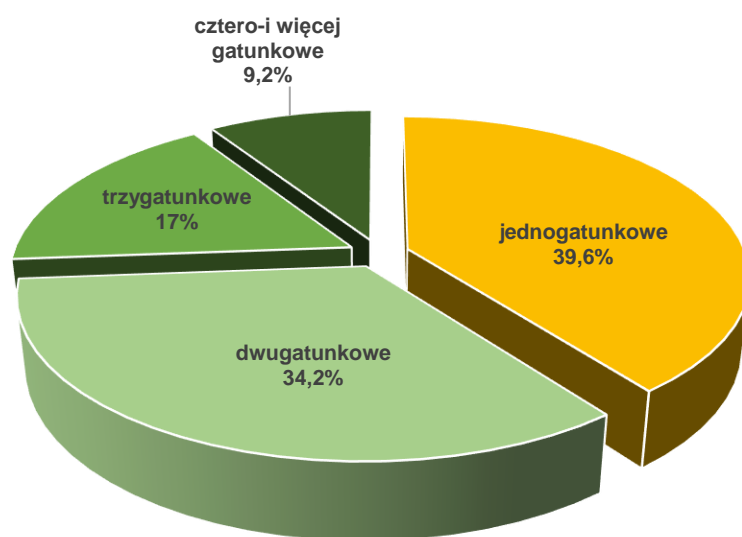
• Bogactwo gatunkowe

Bogactwo gatunkowe analizowano pod względem ilości gatunków w składzie gatunkowym I i II piętra. Gatunków występujących w formie domieszek w tych warstwach nie brano pod uwagę (ich udział powierzchniowy lub ilościowy nie przekracza 5 %).

Tabela 34. Bogactwo gatunkowe w Nadleśnictwie Drawno

Obręb, Nadleśnictwo	Bogactwo gatunkowe, drzewostany	Jednostka	Powierzchnia [ha]				
			Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
			≤40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
Obręb Drawno	jednogatunkowe	ha	938,59	1864,19	1052,37	3855,15	47,7
	dwugatunkowe		1726,15	732,38	306,84	2765,37	34,2
	trzygatunkowe		496,83	363,96	175,75	1036,54	12,8
	cztero- i więcej gatunkowe		236,21	130,34	55,98	422,53	5,2
Obręb Kiełpino	jednogatunkowe		288,20	698,06	341,45	1327,71	21,3
	dwugatunkowe		528,07	1088,23	356,18	1972,48	31,7
	trzygatunkowe		545,84	790,33	436,45	1772,62	28,5
	cztero- i więcej gatunkowe		397,44	534,20	221,92	1153,56	18,5
Obręb Dominikowo	jednogatunkowe		295,76	750,31	1223,77	2269,84	50,7
	dwugatunkowe		1033,73	497,79	145,74	1677,26	37,5

Obręb, Nadleśnictwo	Bogactwo gatunkowe, drzewostany	Jednostka	Powierzchnia [ha]				
			Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
			≤40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
	trzygatunkowe		170,48	98,42	114,75	383,65	8,6
	cztero- i więcej gatunkowe		67,23	25,36	52,54	145,13	3,2
Nadleśnictwo Drawno	jednogatunkowe		1514,23	3312,51	2626,46	7453,20	39,7
	dwugatunkowe		3287,94	2318,44	817,67	6424,05	34,2
	trzygatunkowe		1213,15	1253,50	730,56	3197,21	17,0
	cztero- i więcej gatunkowe		700,88	689,73	330,44	1721,05	9,2

Rysunek 41. Bogactwo gatunkowe w Nadleśnictwie Drawno

Z powyższego zestawienia wynika, że w skali Nadleśnictwa Drawno największą powierzchnię zajmują drzewostany jednogatunkowe – niemalże 40% powierzchni ogółu drzewostanów. Nieco mniejszy udział mają drzewostany dwugatunkowe (34,5%). Drzewostany trzygatunkowe stanowią 17%, a drzewostany cztero- i więcej gatunkowe 9,2%.

W porównaniu z poprzednim planem u. l. zauważyć można następujące tendencje:

- drzewostany jednogatunkowe: spadek o 3,9% powierzchni;
- drzewostany dwugatunkowe: wzrost o 1,9% powierzchni;
- drzewostany trzygatunkowe: wzrost o 1,8% powierzchni;
- drzewostany cztero- i więcej gatunkowe: na zbliżonym poziomie.

• Budowa pionowa

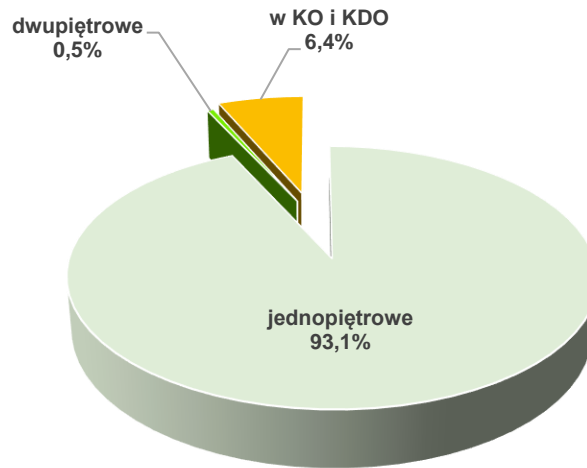
W drzewostanach jednopiętrowych drzewa tworzą jeden pałap wysokości. W drzewostanach dwupiętrowych warstwa drzew składa się z dwóch wyraźnych pięter różnej wysokości. Do piętra

dolnego zalicza się drzewa, których korony nie przenikają do piętra górnego, nie są też zaliczone do warstwy podrostu lub podszytu, a jednocześnie wskaźnik ich zwarcia wynosi, co najmniej 3b (zwarcie przerywane, zagęszczenie przerywane miejscami luźne). W razie wątpliwości dotyczących kwalifikacji drzewa do danego piętra, należy przyjąć, że drzewo piętra górnego nie powinno wykazywać wysokości niższej niż 2/3 średniej wysokości gatunku panującego w piętrze górnym. Drzewostany w klasie odnowienia (KO) to drzewostany użytkowane rębiami częściowymi i gniazdowymi, gdzie użytkowanie i odnowienie lasu przebiega równocześnie. Drzewostany w klasie do odnowienia (KDO) to drzewostany użytkowane rębiami częściowymi i gniazdowymi, gdzie ilość młodego pokolenia jest niedostateczna, lub go nie ma.

Tabela 35. Zestawienie powierzchni [ha] drzewostanów wg grup wiekowych i struktury

Obręb, Nadleśnictwo	Struktura drzewostanów, drzewostany	Jednostka	Powierzchnia [ha]				
			Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
			≤40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
Obręb Drawno	jednopiętrowe	ha	3397,78	3050,83	1314,11	7762,72	96,1
	dwupiętrowe		0,00	15,33	13,59	28,92	0,4
	w KO i KDO		0,00	24,71	263,24	287,95	3,5
Obręb Kiełpino	jednopiętrowe		1759,55	2914,97	727,12	5401,64	86,7
	dwupiętrowe		0,00	9,43	37,40	46,83	0,8
	w KO i KDO		0,00	186,42	591,48	777,90	12,5
Obręb Dominikowo	jednopiętrowe		1567,20	1347,13	1431,30	4345,63	97,1
	dwupiętrowe		0,00	0,00	12,00	12,00	0,3
	w KO i KDO		0,00	24,75	93,50	118,25	2,6
Nadleśnictwo Drawno	jednopiętrowe		6716,20	7313,54	3478,67	17508,41	93,1
	dwupiętrowe		0,00	24,76	62,99	87,75	0,5
	w KO i KDO		0,00	235,88	963,47	1199,35	6,4

Rysunek 42. Zestawienie powierzchni drzewostanów wg grup wiekowych i struktury

W Nadleśnictwie zdecydowanie przeważają drzewostany jednopiętrowe, które zajmują aż 93% powierzchni. Drzewostany w KO i KDO stanowią 6% powierzchni. Marginalną powierzchnię zajmują drzewostany dwupiętrowe (0,5%).

W porównaniu z poprzednim planem u. l. zauważyć można następujące tendencje:

- drzewostany jednopiętrowe: spadek o 1,6% powierzchni;
- drzewostany dwupiętrowe: na zbliżonym poziomie;
- drzewostany w KO i KDO: wzrost o 1,3% powierzchni.

Na terenie Nadleśnictwa Drawno występuje 301 wydzieleń, na których zinwentaryzowano podrost o charakterze II piętra, na ogólnej powierzchni 1619,90 ha.

• Pochodzenie

Określając pochodzenie drzewostanów opierano się na informacjach zawartych w operatach urządzenia lasu z poprzednich okresów gospodarczych i ustalając na gruncie. Pochodzenie najmłodszego pokolenia lasu, ustalono na gruncie w czasie prac terenowych oraz wykorzystując informacje otrzymane z Nadleśnictwa Drawno (m.in. baza SILP). Określone w czasie taksacji pochodzenie jest w miarę miarodajne dla drzewostanów pochodzących z lat 1946-2020. Natomiast dla drzewostanów z lat wcześniejszych może być obarczone znacznym błędem z uwagi na brak odpowiednich materiałów.

Aż 89,6 % powierzchni drzewostanów Nadleśnictwa pochodzi z odnowienia sztucznego przez sadzenie lub siew. Uwagę zwraca dość duży odsetek drzewostanów powstałych z samosiewu.

Tabela 36. Zestawienie powierzchni [ha] wg rodzajów i pochodzenia drzewostanów oraz grup wiekowych

Nadleśnictwo	Struktura drzewostanów, drzewostany	Jednostka	Powierzchnia [ha]				
			Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
			≤40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
Obręb Drawno	odroślowe	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
	z samosiewu		205,54	15,16	7,31	228,01	2,8
	z sadzenia		3192,24	3075,71	1583,63	7851,58	97,2
	brak informacji		0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
Obręb Kiełpino	odroślowe		1,14	1,70	3,01	5,85	0,1
	z samosiewu		20,90	66,56	16,54	104,00	1,6
	z sadzenia		1737,51	3042,56	1332,44	6112,51	98,2
	brak informacji		0,00	0,00	4,01	4,01	0,1
Obręb Dominikowo	odroślowe		0,00	0,00	5,97	5,97	0,1
	z samosiewu		96,35	16,64	19,47	132,46	3,0
	z sadzenia		1470,85	1355,24	1511,36	4337,45	96,9
	brak informacji		0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
Nadleśnictwo Drawno	odroślowe		1,14	1,70	8,98	11,82	0,1
	z samosiewu		322,79	98,38	43,32	464,49	2,5
	z sadzenia		6392,27	7474,10	4448,82	18315,19	97,4
	brak informacji		0,00	0,00	4,01	4,01	0,0

9. Ekologiczna ocena stanu lasu

Na ekologiczną ocenę stanu lasu składa się:

- ocena zgodności składu gatunkowego drzewostanów z typem siedliskowym lasu,
- określenie formy aktualnego stanu siedliska,
- określenie formy degeneracji lasu.

- **Ocena zgodności składu gatunkowego drzewostanu z siedliskiem**

Ocena zgodności składu gatunkowego drzewostanów z siedliskowym typem lasu jest jednym z ważniejszych wskaźników wykorzystania zdolności produkcyjnej siedlisk. Jest to także wskaźnik naturalności ekosystemów leśnych. Ocenę zgodności składu gatunkowego drzewostanów z siedliskiem dokonano zgodnie z Instrukcją urządzania lasu (2012).

W grupie drzewostanów o składzie niezgodnym wyróżniono dodatkowo za instrukcją sporządzania programu ochrony przyrody (§ 25 ust. 2):

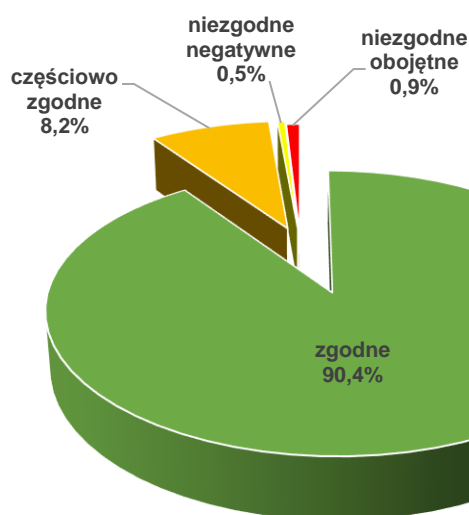
- **niezgodność obojętną**, w przypadku gdy zalecany gatunek liściasty zastąpiony jest przez inny gatunek liściasty,
- **niezgodność negatywną**, w przypadku gdy zalecany gatunek liściasty zastąpiony jest przez sosnę lub świerk.

Tabela 37. Zestawienie powierzchni [ha] wg zgodności składu gatunkowego drzewostanów z siedliskiem

Nadleśnictwo	Siedlisko	Stopień zgodności							
		Zgodne		Częściowo zgodne		Niezgodne			
		ha	%	ha	%	negatywne		obojętne	
		ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Obręb Drawno	Bśw	2942,50	99,6	7,72	0,3	5,28	0,2	0,00	0,0
	BMśw	4061,28	98,3	52,21	1,3	13,15	0,3	6,16	0,1
	BMw	42,07	76,4	9,91	18,0	2,22	4,0	0,83	1,5
	BMb	5,49	32,7	9,73	58,0	1,56	9,3	0,00	0,0
	LMśw	496,58	73,6	156,82	23,2	0,00	0,0	21,64	3,2
	LMw	16,02	29,0	35,80	64,9	1,19	2,2	2,18	3,9
	LMb	0,82	55,0	0,67	45,0	0,00	0,0	0,00	0,0
	Lśw	25,94	55,7	19,20	41,2	0,00	0,0	1,45	3,1
	Lw	1,60	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0
	OI	125,94	99,9	0,08	0,1	0,00	0,0	0,00	0,0
OIJ	13,55	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	
Razem		7731,79	95,7	292,14	3,6	23,40	0,3	32,26	0,4
Obręb Kiełpino	Bśw	133,22	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0
	BMśw	1283,80	93,8	83,69	6,1	0,00	0,0	0,44	0,1
	BMw	24,25	46,1	25,81	49,0	1,12	2,1	1,44	2,7
	BMb	22,90	76,7	6,95	23,3	0,00	0,0	0,00	0,0
	LMśw	2746,00	78,7	692,80	19,9	13,50	0,4	37,37	1,1
	LMw	31,04	25,4	81,88	67,0	4,79	3,9	4,53	3,7
	LMb	45,65	71,1	1,78	2,8	3,42	5,3	13,34	20,8
	Lśw	248,20	50,3	140,81	28,5	33,49	6,8	70,92	14,4
	Lw	12,38	85,3	1,13	7,8	1,00	6,9	0,00	0,0
	OI	297,11	78,4	74,47	19,7	1,13	0,3	6,07	1,6
OIJ	72,04	90,1	7,17	9,0	0,73	0,9	0,00	0,0	
Razem		4916,59	79,0	1116,49	17,9	59,18	1,0	134,11	2,1
Obręb Dominikowo	Bśw	3009,56	100,0	0,09	0,0	0,00	0,0	1,29	0,0
	BMśw	469,53	96,8	20,83	2,6	0,48	0,1	3,96	0,5
	BMw	6,96	74,9	1,30	14,0	0,36	3,9	0,67	7,2
	LMśw	446,65	84,6	80,03	15,2	0,00	0,0	1,45	0,3
	LMw	1,33	9,4	10,27	72,7	1,00	7,1	1,53	10,8
	LMb	3,43	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0
	Lśw	60,12	77,8	14,38	18,6	2,73	3,5	0,00	0,0
	Lw	0,00	0,0	0,86	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0
	OI	32,90	96,4	1,24	3,6	0,00	0,0	0,00	0,0
	OIJ	2,93	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0
Razem		4333,41	96,8	129,00	2,9	4,57	0,1	8,90	0,2
Nadleśnictwo DRAWNO	Bśw	6085,28	99,8	7,81	0,1	5,28	0,1	1,29	0,0
	BMśw	6114,61	97,1	156,73	2,5	13,63	0,2	10,56	0,2
	BMw	73,28	62,7	37,02	31,7	3,70	3,2	2,94	2,5
	BMb	28,39	60,9	16,68	35,8	1,56	3,3	0,00	0,0
	LMśw	3689,23	78,6	929,65	19,8	13,50	0,3	60,46	1,3
	LMw	48,39	25,3	127,95	66,8	6,98	3,6	8,24	4,3
	LMb	49,90	72,2	2,45	3,5	3,42	4,9	13,34	19,3
	Lśw	334,26	54,2	174,39	28,3	36,22	5,9	72,37	11,7
	Lw	13,98	82,4	1,99	11,7	1,00	5,9	0,00	0,0
	OI	455,95	84,6	75,79	14,1	1,13	0,2	6,07	1,1

Nadleśnictwo	Siedlisko	Stopień zgodności							
		Zgodne		Częściowo zgodne		Niezgodne			
						negatywne		obojętne	
		ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
	OLJ	88,52	91,8	7,17	7,4	0,73	0,8	0,00	0,0
Razem N-ctwo		16981,79	90,4	1537,63	8,2	87,15	0,5	175,27	0,9

Największą powierzchnię zajmują w Nadleśnictwie drzewostany zgodne z siedliskiem i stanowią aż 90,4 % powierzchni wszystkich drzewostanów. Zdecydowanie mniejszą powierzchnię zajmują drzewostany częściowo zgodne z siedliskiem (8,2% powierzchni) i drzewostany niezgodne (1,4%).

Rysunek 43. Zestawienie powierzchni [ha] wg zgodności składu gatunkowego drzewostanów z siedliskiem

W porównaniu z poprzednim planem u. l. zauważyć można następujące tendencje:

- drzewostany zgodne: wzrost o 10,5% powierzchni;
  - drzewostany częściowo zgodne: spadek o 9% powierzchni;
  - drzewostany niezgodne obojętne: spadek o 0,9% powierzchni;
  - drzewostany niezgodne negatywne: spadek o 0,8% powierzchni.
- **Formy aktualnego stanu siedliska**
 Formy stanu siedliska zostały określone na podstawie prac glebowo – siedliskowych i bieżącej taksacji w terenie.

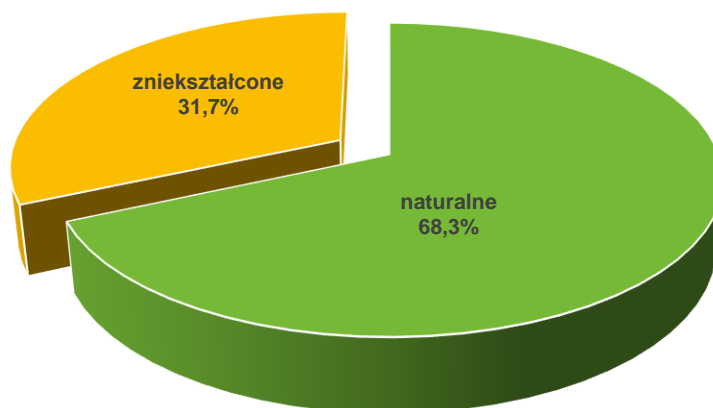
Tabela 38. Formy stanu siedliska

Nadleśnictwo	Grupa siedlisk	Forma stanu siedliska	Jednostka	Powierzchnia [ha]				
				Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
				≤ 40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Obręb Drawno	bory	naturalne	ha	1153,27	965,15	416,05	2534,47	31,4
		zniekształcone		292,55	119,38	9,10	421,03	5,2
	bory mieszane	naturalne		1054,92	766,44	783,74	2605,10	32,2
		zniekształcone		641,32	893,30	64,89	1599,51	19,8
	lasy mieszane	naturalne		123,47	68,42	224,38	416,27	5,2
		zniekształcone		84,75	185,45	45,25	315,45	3,9
	lasy	naturalne		7,58	4,80	7,73	20,11	0,2
		zniekształcone		19,20	8,88	0,00	28,08	0,3
	ogółem	naturalne		2345,53	1839,70	1466,53	5651,76	70,0
		zniekształcone		1052,25	1251,17	124,41	2427,83	30,0
Obręb Kiełpino	bory	naturalne	21,63	68,07	43,52	133,22	2,1	
		zniekształcone	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0	
	bory mieszane	naturalne	266,34	379,61	136,13	782,08	12,6	
		zniekształcone	223,08	440,62	4,62	668,32	10,7	
	lasy mieszane	naturalne	540,69	537,06	718,54	1796,29	28,8	
		zniekształcone	473,57	1229,53	176,71	1879,81	30,2	
	lasy	naturalne	79,06	85,21	153,36	317,63	5,1	
		zniekształcone	85,71	96,76	7,83	190,30	3,1	
	ogółem	naturalne	934,30	1142,47	1110,09	3186,86	51,2	
		zniekształcone	825,25	1968,35	245,91	3039,51	48,8	
Obręb Dominikowo	bory	naturalne	1065,65	846,23	1081,09	2992,97	66,9	
		zniekształcone	4,26	11,99	1,72	17,97	0,4	
	bory mieszane	naturalne	328,27	161,05	160,33	649,65	14,5	
		zniekształcone	30,63	109,82	13,99	154,44	3,5	
	lasy mieszane	naturalne	59,56	47,60	160,48	267,64	6,0	

Nadleśnictwo	Grupa siedlisk	Forma stanu siedliska	Jednostka	Powierzchnia [ha]				
				Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
				≤ 40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
		zniekształcone		55,23	161,74	61,08	278,05	6,2
		naturalne		18,95	2,18	29,53	50,66	1,1
	lasy	zniekształcone		3,10	15,60	8,73	27,43	0,6
	ogółem	naturalne		1473,52	1068,15	1442,47	3984,14	89,0
		zniekształcone		93,68	303,73	94,33	491,74	11,0
Nadleśnictwo Drawno	bory	naturalne		2240,55	1879,45	1540,66	5660,66	30,1
		zniekształcone		296,81	131,37	10,82	439,00	2,3
	bory mieszane	naturalne		1649,53	1307,10	1080,20	4036,83	21,5
		zniekształcone		895,03	1443,74	83,50	2422,27	12,9
	lasy mieszane	naturalne		723,72	653,08	1103,40	2480,20	13,2
		zniekształcone	613,55	1576,72	283,04	2473,31	13,2	
	lasy	naturalne	105,59	92,19	190,62	388,40	2,1	
		zniekształcone	108,01	121,24	16,56	245,81	1,3	
	ogółem	naturalne	4753,35	4050,32	4019,09	12822,76	68,3	
		zniekształcone	1971,18	3523,25	464,65	5959,08	31,7	

W Nadleśnictwie Drawno dominują siedliska naturalne – stanowią 68% powierzchni. Powierzchnia siedlisk zniekształconych jest zdecydowanie niższa, stanowi 32% powierzchni. Na terenie Nadleśnictwa nie występują siedliska zdegradowane i silnie zdegradowane.

Rysunek 44. Formy stanu siedliska

W porównaniu z poprzednim planem u. l. zauważyć można następujące tendencje:

- siedliska naturalne: spadek o 0,7% powierzchni;
- siedliska zniekształcone: wzrost o 0,7% powierzchni.

- **Formy degeneracji lasu**

Dokonując oceny form degeneracji ekosystemów leśnych brano pod uwagę trzy elementy:

- borowacenie,
- monotypizację,
- neofityzację.

Borowacenie (pinetyzacja) wyróżnia się na siedliskach borów mieszanych, lasów mieszanych i lasów. W zależności od udziału sosny i świerka w górnej warstwie drzew wyróżnia się:

- **slabe**, jeżeli udział sosny i świerka w składzie gatunkowym drzewostanu wynosi:

- ponad 80 % na siedliskach borów mieszanych
- 50 - 80 % na siedliskach lasów mieszanych
- 10 - 30 % na siedliskach lasowych

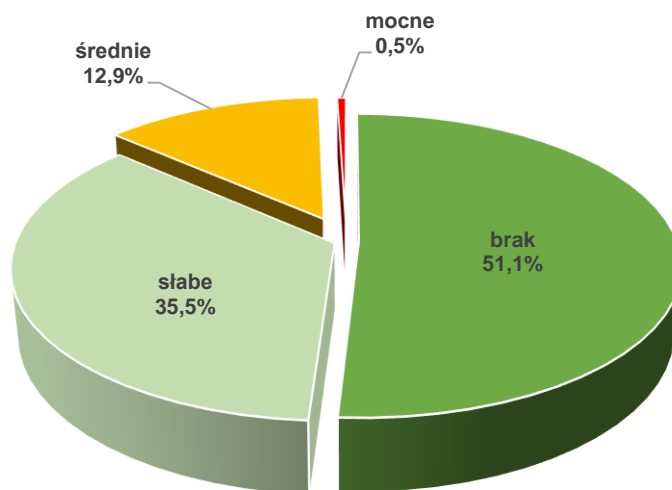
- **średnie**, jeżeli udział sosny lub świerka wynosi:

- ponad 80 % na siedliskach lasów mieszanych
- 30 - 60 % na siedliskach lasowych.

- **mocne**, jeżeli udział sosny i świerka w składzie gatunkowym wynosi na siedliskach lasowych ponad 60 %.

Tabela 39. Borowacenie w Nadleśnictwie Drawno

Nadleśnictwo	Stopień borowacenia	Wiek drzewostanu			Ogółem [ha]	Ogółem [%]
		<=40 lat	41-80	>80 lat		
Obręb Drawno	brak	2302,61	1495,44	529,89	4327,94	53,6
	słabe	1033,58	1456,93	889,74	3380,25	41,8
	średnie	58,91	135,07	171,31	365,29	4,5
	mocne	2,68	3,43	0,00	6,11	0,1
Obręb Kiełpino	brak	637,05	825,87	280,18	1743,10	28,0
	słabe	858,34	1379,05	437,50	2674,89	43,0
	średnie	257,10	874,59	601,72	1733,41	27,8
	mocne	7,06	31,31	36,60	74,97	1,2
Obręb Dominikowo	brak	1373,29	992,22	1155,70	3521,21	78,7
	słabe	157,87	269,66	192,64	620,17	13,9
	średnie	36,04	109,22	185,14	330,40	7,4
	mocne	0,00	0,78	3,32	4,10	0,1
Nadleśnictwo Drawno	brak	4312,95	3313,53	1965,77	9592,25	51,1
	słabe	2049,79	3105,64	1519,88	6675,31	35,5
	średnie	352,05	1118,88	958,17	2429,10	12,9
	mocne	9,74	35,52	39,92	85,18	0,5

Rysunek 45. Borowacenie w Nadleśnictwie Drawno

Z zestawień wynika, że 51% powierzchni Nadleśnictwa zajmują drzewostany, w których zjawisko borowacenia nie występuje. Nieco mniejszą powierzchnię zajmują drzewostany charakteryzujące się słabą pinetyzacją (35,5%). Borowaceniowi średniemu uległo 13%, a borowaceniowi mocnemu 0,5% powierzchni drzewostanów Nadleśnictwa.

W porównaniu z poprzednim planem u.l. zauważyć można następujące tendencje:

- brak borowacenia: wzrost o 0,8% powierzchni;
- drzewostany ze słabą pinetyzacją: na zbliżonym poziomie;
- drzewostany ze średnią pinetyzacją: na zbliżonym poziomie;
- drzewostany z mocnym borowaceniem: na takim samym poziomie.

Monotypizacja polega na ujednoczeniu składu gatunkowego lub struktury wiekowej. Jest jedną z głównych form degeneracji ekosystemów leśnych. Monotypizację określa się dla kompleksów

powyżej 200 ha z uwzględnieniem grup wiekowych drzewostanów: 1- 40 lat, 41 - 80 lat, powyżej 80 lat oraz podziału drzewostanów na sosnowe + świerkowe i pozostałe. Monotypizację wyróżnia się, gdy drzewostany jednogatunkowe lub jednowiekowe występują w zasadzie na zwartych powierzchniach (ok. 100 ha). Formę tą należy wyróżniać głównie dla sosny i świerka oraz rozdzielać na:

a) monotypizację częściową, gdy:

- udział drzewostanów jednego gatunku i jednej (20-letniej) klasy wieku wynosi 50 – 80 %,
- udział jednej klasy wieku drzewostanów różnych gatunków w jednej klasie wieku przekracza 80 %,

b) monotypizację pełną, gdy udział drzewostanów jednego gatunku i jednej klasy wieku wynosi ponad 80 %.

Na terenie Nadleśnictwa Drawno monotypizacja nie występuje.

Neofityzacja - sztuczna uprawa lub samoistne wnikanie gatunków drzew i krzewów obcych.

Na terenie Nadleśnictwa stwierdzono w udziale drzewostanów 17 gatunków drzew i krzewów obcych, występujących w warstwie drzew, podrostów oraz podszytu (zapisane w bazie danych Taksator).

Tabela 40. Wykaz gatunków drzew i krzewów obcego pochodzenia stwierdzonych w Nadleśnictwie

Gatunek	Forma występowania									Razem
	gatunek panujący		ponad 5% w składzie d-stanu (od 1 w udziale)		do 5% składzie d-stanu (poj,mjsc)	w II piętrze	w warstwie podrostu, nalotu, podsadzeń	w warstwie podszytu, samosiewu, zakrzewień	w warstwie przestoi i zadrzewień	
	Liczba wydz.	Pow. wydz. [ha]	Liczba wydz.	Pow. zred. [ha]	Liczba wydzieleń					
czeremcha późna (amerykańska)	-	-	-	-	122	1	-	1622	3	1748
daglezja zielona	5	14,07	16	5,03	78	1	2	6	21	129
dąb czerwony	2	1,74	8	2,22	156	2	7	8	8	191
kasztanowiec biały	-	-	1	0,21	30	-	1	-	13	45
klon jesionolistny	-	-	-	-	6	-	-	1	-	7
kosodrzewina	-	-	-	-	1	-	-	1	-	2
orzech czarny	-	-	-	-	2	-	-	-	1	3
platan klonolistny	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1
robinia akacjowa	1	1,45	9	1,61	140	2	-	93	22	267
sosna Banksa	-	-	-	-	6	-	-	1	-	7
sosna czarna	-	-	-	-	2	-	-	-	-	2
sosna limba	-	-	-	-	1	-	-	3	-	4
sosna smołowa	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1
sosna wejmutka	-	-	1	0,31	24	-	1	6	3	35
śliwa ałycza	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1
śnieguliczka biała	-	-	-	-	-	-	-	13	-	13
żywołnik zachodni	-	-	-	-	1	-	-	-	1	2

Znaczącym problemem jest występowanie czeremchy amerykańskiej i lokalnie robinii akacjowej w podszyciu. Na odnawianych powierzchniach gatunek ten może stanowić konkurencję dla pożądanych gatunków. Pozostałe gatunki nie są ekspansywne, przez co nie stanowią zagrożenia w gospodarce leśnej.

10. Inne cenne obiekty przyrodnicze na terenie Nadleśnictwa Drawno

- **Drzewostany cenne przyrodniczo**

Na terenie Nadleśnictwa Drawno wytypowano drzewostany, które wyróżniają się swoimi walorami przyrodniczymi – starodrzewy, drzewostany nawiązujące do naturalnych zbiorowisk leśnych, niekiedy ze stanowiskami gatunków rzadkich i chronionych.

Tabela 41. Wykaz drzewostanów cennych przyrodniczo

Lp.	Leśnictwo oddz.	pow. [ha]	Ogólny opis, walory przyrodnicze.	Uwagi.
Obręb Drawno				
1.	Drawa 141t	1,85	Wielogatunkowy, różnowiekowy drzewostan na siedlisku lasu świeżego o składzie: 3Dbs, 2Bk 150, 3Kl 50, 1Md 110, 1Brz 70 lat, miejscami Ak, Wz, Lp, Tp, Św, So 70 lat; podszyt: klon, lipa, buk, śnieguliczka biała – 90%.	Brak wskazań SP_9160_C REF
2.	Borowiec 149a	1,13	Drzewostan na siedlisku olsu jesionowego o składzie: 9Ol, 1Os 70 lat, miejscami Brz, Db.s 70, Św 90 lat; podszyt: czeremcha, bez czarny, leszczyna, kruszyna – 40%.	Brak wskazań REF
3.	Barnimie 396c	3,58	160-letni drzewostan sosnowy na siedlisku boru mieszanego świeżego; podszyt: sosna – 90%.	Brak wskazań REF
Obręb Kiełpino				
4.	Zdanów 130d	0,81	Położony na stoku, na siedlisku lasu mieszanego wilgotnego, starodrzew o składzie: 5Bk, 2So, 1Db.s, 1Św 130, 1Ol 90 lat, miejscami Js 90, Bk, Św 70 lat; podszyt: buk, czeremcha – 20%.	Brak wskazań SP_9160_C REF
5.	Kiełpino 87f	3,30	Wielogatunkowy starodrzew na siedlisku lasu wilgotnego o składzie: 5Bk, 4Db.s 115, 1Dg 95 lat, miejscami Js 105, Bk 148, Ol 115, Db.s 150, Gb, Brz, Kl, So 95, Brz, Os, Js, Bk 50 lat; podrost o charakterze II piętra – 10 Bk 25 lat, miejscami Gb 25 lat; podszyt: leszczyna, buk, czeremcha, jesion – 40%.	Brak wskazań SP_9160_C REF
6.	Kołki 200k	2,21	Wielogatunkowy drzewostan na siedlisku lasu mieszanego wilgotnego o składzie: 6Db.s 120, 2So, 1Os 80, 1Os 40 lat, miejscami Św 90, Bk, Brz 80, Db.s 160 lat; podszyt: leszczyna, bez czarny, osika, jarzębina – 70%. W południowej części niewielkie bagno.	Brak wskazań REF
7.	Kołki 222i	1,22	Wielowiekowy, wielogatunkowy drzewostan na siedlisku lasu świeżego o składzie: 4Db.s, 1Bk 160, 2Db.s, 1Bk 125, 1Ol, 1So 105 lat, miejscami Bk, Wz, Gb, Kl 105, Brz, Wz, Bk, Kl, Gb 70 lat; podszyt: bez czarny, czeremcha, leszczyna, klon, jawor – 50%. Starodrzew w wąwozie.	Brak wskazań SP_9160_B REF
8.	Kołki 222i	1,54	Wielowiekowy, wielogatunkowy drzewostan na siedlisku lasu świeżego o składzie: 5Db.s, 1Bk 160, 2Db.s, 1Bk 125, 1Ol, 1So 105 lat, miejscami Bk, Wz, Gb, Kl 105, Brz, Wz, Bk, Kl, Gb 70, Kl, Bk 40 lat;	Brak wskazań REF

Lp.	Leśnictwo oddz.	pow. [ha]	Ogólny opis, walory przyrodnicze.	Uwagi.
			podszyt: bez czarny, czeremcha, leszczyna, klon, jawor – 50 %. Starodrzew w wąwozie.	
9.	Kołki 232r	0,21	Starodrzew na siedlisku lasu świeżego tworzą 150-letnie jawory i dęby szypułkowe, miejscami z jaworem 70 i 40 lat; podszyt: jawor, bez czarny, kruszyna – 70%.	Brak wskazań REF

Poza wyżej wymienionymi drzewostanami na terenie Nadleśnictwa Drawno znajdują się inne, których nie sposób wymienić, a które mają duże znaczenie przyrodnicze (są to w szczególności pozostałe siedliska bagienne). Są też drzewostany pozostawione jako pasy ochronne nad brzegami wód, drogami publicznymi, które mają ważne znaczenie przyrodnicze i krajobrazowe.

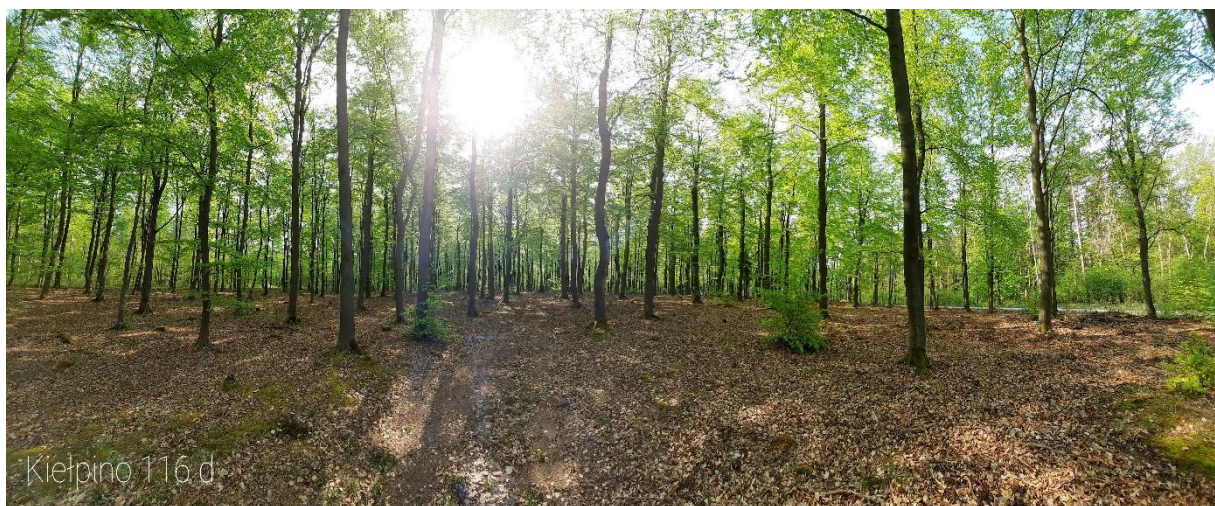
- **Parki, drzewostany o charakterze parkowym**

Tabela 42. Wykaz parków i drzewostanów o charakterze parkowym

Lp.	Oddział, pododdział	Pow. [ha]	Rodzaj pow., TSL	Opis
Obwód Drawno				
1.	142i	0,79	D-STAN LMśw	Pozostałości po prawdopodobnie dawnym parku. W drzewostanie 120-letnie świerki, klony, osiki, lipy, dęby szypułkowe, jawory, miejscami ze 120-letnimi sosną wejmutką i kasztanowcem. We wschodniej części niewielkie bagno.
2.	159Aa	1,96	D-STAN Lśw	Drzewostan o charakterze parkowym tworzą 90-letnie dęby szypułkowe, wiązy, lipy, olsze, świerki i topole, miejscami brzozy, buki, klony, kasztanowce. Wśród drzew cztery zostały uznane za pomniki przyrody. W północnej części wydzielenia niewielkie bagno oraz ruiny.
3.	160j	1,07	D-STAN BMśw	Założony w XVIII w. park w miejscowości Borowiec, wraz z dworkiem myśliwskim stanowi kompleks N-ctwa Drawno. Starodrzew (100, 130, 250 lat) stanowią głównie dęby szypułkowe, klony, wiązy, miejscami kasztanowce, daglezie. Wśród drzew kilka pomników przyrody.
	161d	0,62	LZ	
Obwód Kiełpino				
4.	8b	3,95	D-STAN Lśw	Położony na stoku drzewostan o charakterze parkowym tworzą wiekowe dęby szypułkowe (130 lat), buki (130 lat) i daglezie (95 lat), miejscami występują klony, brzozy, modrzewie, lipy, sosny, jawory, graby, kasztanowce, dęby i buki.
5.	44d	4,03	D-STAN Lśw	Drzewostan o charakterze parkowym tworzą ponad 100-letnie dęby szypułkowe, jawory, buki, świerki, lipy, miejscami występują m.in. kasztanowce, dęby czerwone, czereśnia ptasia. W wydzieleniu trzy niewielkie bagna.
6.	145h	2,62	D-STAN LMśw	Starodrzew o charakterze dawnego parku tworzą 125-letnie sosny, świerki, dęby szypułkowe, buki, lipy, miejscami daglezie, wejmutki, jodły, orzech

Lp.	Oddział, pododdział	Pow. [ha]	Rodzaj pow., TSL	Opis
				czarny. Podrost o charakterze II piętra stanowią 30-letnie jawory, buki i świerki. Cenne drzewo – cis pospolity.
7.	175a	1,11	LZ	Park dworski we wsi Kiełpino – stanowi część zabytkowego zespołu dworskiego (nr rej.: A-584 z 12.09.1958, z 13.12.1979 i z 7.12.2004). Założony został w XVII wieku. W składzie gatunkowym dominują 150-letnie dęby, buki, lipy, 100-letnie buki, klony, lipy, jesiony, wiązy, sosny, jawory, miejscami z kasztanowcem i daglezią. Przez środek parku biegnie rów, pozostałość po dawnej fosie. Drzewa rosną w formie zwartej, bez wyraźnego układu; rzędy drzew widoczne jedynie wzdłuż fosy i na obrzeżach parku.
	175c	3,14	LZ	
	175h	0,13	LZ	
	175i	0,06	LZ	

- **Siedliska przyrodnicze podlegające ochronie**

Rysunek 46. Żyzna buczyna niżowa (9130) w oddz. 116d, leśnictwo Kiełpino (Fot. J. Czekirda)

Wykaz typów siedlisk przyrodniczych wymagających ochrony (Obwieszczenie Ministra Środowiska z dnia 30 października 2014 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia MŚ w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz. U. z 2014 r. poz. 1713) zinwentaryzowanych w Nadleśnictwie Drawno przedstawia poniższa tabela.

W 2021 r. Nadleśnictwo rozpoczęło prace związane z weryfikacją siedlisk przyrodniczych, polegające na usunięciu błędnie zakwalifikowanych typów siedlisk, zmianie typu siedliska na poprawny lub dodanie nowych zainwentaryzowanych płatów. Prace weryfikacyjno-inwentaryzacyjne planowane są na lata 2022-2024.

Tabela 43. Wykaz siedlisk w Nadleśnictwie Drawno podlegających ochronie

Siedlisko		Powierzchnia [ha]
Kod	Nazwa	
3150	Starorzeczca i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne	17,33
3160	Naturalne dystroficzne zbiorniki wodne	7,20
3260	Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników	0,30
6120*	Ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe	0,37
6410	Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe	30,18
6510	Nizowe i górskie łąki świeże użytkowane ekstensywnie	84,35
7140	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska	99,44
7220*	Źródlika wapienne ze zbiorowiskami <i>Cratoneurion commutati</i>	0,44
7230	Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	194,20
<i>Razem siedliska nieleśne:</i>		<i>433,81</i>
9110	Kwaśne buczyny	143,61
9130	Żyzne buczyny	157,50
9160	Grąd subatlantycki	541,96
9170	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny	38,65
9190	Kwaśne dąbrowy	305,48
91D0*	Bory i lasy bagienne	97,16
91E0*	Łęgi wierzbowe, topolowe olszowe i jesionowe	527,43
91F0	Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe	6,17
91T0	Bory chrobotkowe	21,90
<i>Razem siedliska leśne:</i>		<i>1839,86</i>
<i>Razem siedliska przyrodnicze:</i>		<i>2273,67</i>

* - siedliska priorytetowe

Fakultatywne wskazania ochronne³⁰:

3150 – zarządzanie siedliskiem wymaga działań na poziomie obszaru wodnego – zlewni bezpośredniej i pośredniej. Na całym obszarze wodnym mieszczącym siedlisko zaleca się jego ochronę

³⁰ Poradnik ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000- podręcznik metodyczny.

poprzez: oczyszczanie ścieków zanieczyszczających, ochronę stref brzegowych, wyznaczenie stref działań ochronnych, ograniczenie eutrofizacji i gromadzenia się osadów, ograniczanie zamulania i rozwoju halofitów (roślin bagiennych częściowo zanurzonych w wodzie).

3160 – utrzymanie możliwie stabilnego optymalnego poziomu wód gruntowych, zachowanie zgodnego z siedliskiem składu gatunkowego drzewostanów na obszarze zlewni bezpośredniej, zaniechanie wyrębu rębnią zupełną, dążenie do ograniczenia wydeptywania brzegów zbiorników wodnych poprzez budowę kładek i pomostów dla wędkarzy, zaniechanie stosowania nawozów lub innych związków fizyko-chemicznych powodujących zmiany właściwości fizyko-chemicznych wody na obszarze zlewni bezpośredniej i w strefie otwartej wody.

3260 – skuteczna ochrona może być realizowana poprzez komplementarne działania prowadzone w skalach: całej zlewni, doliny rzecznej oraz koryta rzecznego, oparte na rozpoznaniu uwarunkowań hydrologicznych i biogeochemicznych przynajmniej w skali doliny.

6120 – metody ochrony ciepłolubnych muraw napiaskowych w praktyce obejmują zarówno ochronę bierną, jak też czynną. Bierna ochrona jest wystarczająca w przypadku, gdy zasoby siedliska znajdują się w dolinach naturalnych rzek (o nieuregulowanym biegu), w których oddziaływanie rzeki wpływa na trwałość siedlisk (podmywanie zboczy, erozja stoków), obecny stan jest stabilny, na co istnieją dowody (naukowe lub wieloletnie obserwacje). Ochrona czynna ciepłolubnych muraw możliwa jest m. in. poprzez usuwanie nalotu drzew i krzewów, karczowanie drzew i krzewów, kontrolowany wypas, wykaszanie, kontrolowane wypalanie jako czynnik odnawiający.

6410 – czynna ochrona polegająca na ekstensywnym koszeniu. Łąki mogą być koszone nieregularnie, w kilkuletnich odstępach czasowych. Niepożądane jest zbyt częste koszenie np. coroczne. Każdorazowo po sianokosach należy zebrać siano. Nawożenie nie jest wskazane.

6510 – siedlisko to powinno być obejmowane ochroną czynną. Należy je kosić, najlepiej ręcznie lub lekkim sprzętem, maksymalnie dwa razy w roku. Nie jest wskazane zbyt niskie koszenie i intensywne wypasanie. Siano powinno być usuwane z łąki. Użytki zielone powinny być umiarkowanie nawożone. Wysokość dawek nawozów zależy od żyzności siedliska.

7140 – działania ochronne powinny zmierzać przede wszystkim do podniesienia poziomu wód gruntowych do stanu pierwotnego, m. in. przez stopniowe zmniejszanie oddziaływania istniejącej infrastruktury melioracyjnej aż do jej likwidacji, jak również sukcesywne wycinanie pojawiających się krzewów i podrostów drzew, niekiedy także koszenie (głównie trzciny).

7220 – metody zachowawcze mające na celu izolowanie kompleksów źródłiskowych od wpływów zewnętrznych. Konieczne jest utworzenie strefy buforowej obejmującej całą powierzchnię zlewnię bezpośrednią. W obszarze tym należy zaniechać gospodarki prowadzącej do eutrofizacji wód odprowadzanych do obiektu.

7230 – podstawowymi działaniami ochronnymi są: ekstensywne koszenie (zbieranie pokosu i usuwanie go poza obręb torfowiska) oraz sukcesywne wycinanie pojawiających się krzewów i podrostów drzew. Na odwodnionych torfowiskach konieczne jest ponowne podniesienie poziomu wód

gruntowych do stanu pierwotnego. Wykonuje się to przez stopniowe zmniejszanie oddziaływania istniejącej infrastruktury melioracyjnej aż do jej likwidacji.

9110, 9130 – w lasach gospodarczych zalecane jest stosowanie rębni złożonych, oraz pozostawienie do naturalnej śmierci części drzew czy też fragmentów ekosystemu siedliska. Z punktu widzenia ochrony kwaśnych buczyn niekorzystne jest wprowadzanie do nich gatunków obcych.

9160, 9170 – w lasach gospodarczych rozsądny jest kompromis między ochroną, a gospodarką, obejmujący zastosowanie dotychczasowych sposobów użytkowania jednak pod warunkiem równoczesnego prowadzenia przebudowy oraz przyjęcia odpowiednich dla zbiorowiska docelowych składów gatunkowych. Ograniczyć wprowadzanie buka na siedliskach grądowych (zwłaszcza dotyczy 9170) i promować na nich drzewostany dębowo-grabowe.

9190 – w lasach gospodarczych rozsądny jest kompromis między ochroną a gospodarką, obejmujący zastosowanie dotychczasowych sposobów użytkowania – w tym nawet rębni zupełnych – jednak pod warunkiem równoczesnego prowadzenia unaturalniającej przebudowy: przyjęcia odpowiednich dla zbiorowiska docelowych składów gatunkowych i odstąpienia od preferowania świerka.

91D0 – podstawą wszystkich działań ochronnych jest zachowanie lub przywrócenie stosunków wodnych właściwych dla siedliska. Zaleca się wyłączenie najlepiej zachowanych fragmentów z gospodarki leśnej (włączenie do gospodarstwa specjalnego). Na siedliskach o zmienionych warunkach wodnych, po ich korekcie i w zależności od celu planowanego do osiągnięcia, zabiegi czynnej ochrony mogą polegać na usunięciu z drzewostanu gatunków niepożądanych.

91E0, 91F0 – podstawą ochrony lasów łągowych jest przede wszystkim ochrona warunków siedliskowych, w których funkcjonuje ten typ ekosystemu, przede wszystkim ochrona warunków wodnych. W lasach gospodarczych zalecane jest stosowanie rębni złożonych, oraz pozostawienie do naturalnej śmierci części drzew czy też fragmentów siedliska. Z punktu widzenia ochrony niekorzystne jest wprowadzanie do siedliska gatunków obcych.

91T0 – w obszarach, gdzie zachowane są jeszcze fragmenty boru chrobotkowego, należy w celu ich ochrony wybierać całość drewna pozostałego po zabiegach hodowli lasu. W przyszłości zabiegi te, w połączeniu z usuwaniem naturalnych odnowień sosnowych i dębowych przyczynią się do aktywnej ochrony borów chrobotkowych.

Przytoczone wskazania ochronne są wskazaniem ogólnym o charakterze kierunkowym. Zapisy odnoszą się do siedlisk wykształconych prawidłowo, z optymalnym poziomem uwilgotnienia.

Zaplanowane zabiegi powinny mieć na celu zachowanie ciągłości istniejących siedlisk.

Dla siedlisk przyrodniczych zinventaryzowanych w obszarach Natura 2000 z Dyrektywy Siedliskowej (SOO), oraz dla części siedlisk przyrodniczych poza tymi obszarami przyjęto TD,

orientacyjne składy upraw oraz rodzaje rębni przedstawione w tabeli poniżej (zgodnie z aneksem Nr 3/2014 z dnia 27 sierpnia 2014 r. do Porozumienia nr 1/2009 z dnia 23.11.2009 r. zawartego pomiędzy Dyrektorem RDLP w Szczecinie a Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Szczecinie).

Tabela 44. Typy drzewostanów oraz orientacyjne składy gatunkowe upraw, oraz rodzaje rębni dla poszczególnych typów siedlisk przyrodniczych

Kod Siedliska	Siedlisko Przyrodnicze	TSL	TD	Orientacyjny skład upraw	Zalecany rodzaj rębni	Uwagi
1	2	3	4	5	6	7
9110-1	<i>Kwaśna buczyna niżowa</i>	BMśw	So Bk**	Bk 60 So 30 Db i inne 10	II/III/IV/V	Orientacyjne składy gatunkowe z So zaleca się stosować w przypadku odnawiania powierzchni, na których w składzie d-stanu macierzystego występowała So, w udziale min. 30%. Gatunki domieszkowe – Dbb, So (na uboższych siedliskach LM), Dbs
		LMśw LMw	Bk	Bk 90 Db i inne 10		
			Bk*	Bk 70 Db, So i inne 30		
			So Bk*	Bk 50 So 30 Db i inne 20		
		Lśw	Bk	Bk 90 Db i inne 10		
Db Bk*	Bk 70 Db i inne 30					
9130-1	<i>Żyzna buczyna niżowa</i>	BMśw	So Bk**	Bk 60 So 30 Db i inne 10	II/III/IV/V	Orientacyjne składy gatunkowe z So zaleca się stosować w przypadku odnawiania powierzchni, na których w składzie d-stanu macierzystego występowała So, w udziale min. 30%. Gatunki domieszkowe – Dbb, Dbs, Js, Ol, Wz, Gb, Czeresnia ptasia
		LMśw	Bk	Bk 80 Db i inne 20		
		Lśw	Bk	Bk 90 Db i inne 10		
		Lw	Db Bk*	Bk 60 Db 30 Wz i inne 10		
			Bk	Bk 90 Db i inne 10		
9160	<i>Grąd subatlantycki</i>	BMśw	Db	Db 80 Gb i inne 20	II/III/IV/V	Grab wprowadzić w zmieszaniu grupowym lub kępowym. Dopuszcza się udział Gb w późniejszych fazach rozwojowych d-stanu. Gatunki domieszkowe – Js, Os, Brz, Jw., Lpd, Czeresnia
		BMw	So Db Bk**	Bk 50 Db 30 So i inne 20		
		LMśw	So Gb Db**	Db 40 Gb 30 So i inne 30		
		LMw	Db	Db 80 Gb i inne 20		
			Gb Db	Db 60 Gb 30 Lp i inne 10		
		Lśw	Db	Db 80 Gb i inne 20		
			Gb Db	Db 50 Gb 30 Lp i inne 20		
			Gb Bk	Bk 50 Gb 30 Lp i inne 20		
			Lp Db	Dbs 50 Lp 30 Gb i inne 20		
			Gb Bk Db	Db 40 Bk 30 Gb i inne 30		
			Gb Db Bk	Bk 40 Db 30 Gb i inne 30		
			Db Gb	Gb 50 Db 30 Lp i inne 20		
		Lw	Bk Gb	Gb 50 Bk 30 Lp i inne 20		
Lw	Db	Db 80 Gb i inne 20				

Kod Siedliska	Siedlisko Przyrodnicze	TSL	TD	Orientacyjny skład upraw	Zalecany rodzaj rębni	Uwagi	
1	2	3	4	5	6	7	
			Gb Db Db Gb	Db 60 Gb 30 Lp i inne 10 Gb 50 Db 30 Wz i inne 20		ptasia, Jrz brekinia, Ol, Wz	
9170-1	Grąd środkowoeuropejski	LMśw	GbDb	Db 50 Gb 30 Bk, Lp i inne 20	III/IV/V	Grab wprowadzić w zmieszaniu grupowym lub kępowym. Dopuszcza się udział Gb udział Gb w późniejszych fazach rozwojowych d-stanu. Gatunki domieszkowe – Klp, Lpd, Wz, Js, Ol, Brz, Os, Jw., Jrz brekinia	
		LMw	Gb Db	Db 50 Gb 30 Bk, Lp i inne 20			
		Lśw	LpGbDb	Db 40 Gb 30 Lp 20 Kl.P i inne 10			
		Lw	LpGbDb	Db 40 Gb 30 Lp 20 Kl.P i inne 10			
9190-1	Pomorski kwaśny las brzozowo-dębowy	Bez względu na TSL	Brz Db	Db 60 Brz 30 So i inne 10	II/III/IV/V	Gatunki domieszkowe – Bk, Ol, Os, Brz omszona	
			SoDbBrz	Brz 40 Db 30 So 30			
			Db Brz	Brz 60 Db 30 i inne 10			
			So Db	Db 60 So 40			
			SoBrzDb	So 30 Brz 30 Db 30 i inne 10			
			Bk Db	Db 60 Bk 30 Brz i inne 10			
9190-2	Śródłądowa kwaśna dąbrowa	BMśw	Db So **	So 50 Db 30 Bk i inne 20	II/III/IV/V	Gatunki domieszkowe – Bk, Ol, Os, Brz, Jw	
			So Db	Db 50 So 30 Bk i inne 20			
		LMśw	Bk Db	Db 50 Bk 30 So i inne 20			
			So Db	Db 50 So 30 Bk i inne 20			
		LMw	So Db	Db 50 So 30 Bk i inne 20			
			Lśw	Bk Db			Db 50 Bk 30 So i inne 20
				Db			Db 80 Bk i inne 20
				Db Bk			Bk 50 Db 30 Jw. I inne 20
91D0-1*	Brzezina bagienna	BMb	So Brz	Brzom 60 So 40			
		LMb	So Brz	Brzom 60 So 30 Ol i inne 10			
91D0-2*	Sosnowy bór bagienny	Bb	So	So 90 Brzom i inne 10	-	-	
		BMb	Brz So	So 60 Brzom i inne 40			
91D0-3	Ols torfowcowy	Bez względu na TSL	Brz Ol	Ol 70 Brz i inne 30			
			SoBrzOl	Ol 60 Brz 30 So i inne 10			
91E0-1*	Nadrzeczny łęg wierzbowy	Bez względu na TSL	Wb	Wb 70 Ol i inne 30	-	-	
91E0-2*	Nadrzeczny łęg topolowy	Bez względu na TSL	Tp	Tp 70 Ol i inne 30	-	-	
91E0-3*	Niżowy łęg jesionowo-olszowy	LMw	Ol Js	Js 50 Ol 30 Brz i inne 20	I/II/III/IV/V	Gatunki domieszkowe – Wz, Dbs, Brz, Js, Ol, Gb, Bk	
			Js Ol	Ol 50 Js 30 Brz i inne 20			
		Lw	Ol Js	Js 50 Ol 30 Brz i inne 20			
			Js Db	Db 50 Js 30 Wz i inne 20			
			Db Js	Js 50 Db 40 Ol i inne 10			
			Db Ol	Ol 50 Db 30 Wz i inne 20			
			Ol Db	Db 50 Ol 30 Wz i inne 20			
			OlJ	Js Ol			Ol 60 Js 30 Brz i inne 10
		Ol Js		Js 60 Ol 30 Brz i inne 10			

Kod Siedliska	Siedlisko Przyrodnicze	TSL	TD	Orientacyjny skład upraw	Zalecany rodzaj rębni	Uwagi
1	2	3	4	5	6	7
		Ol	Ol	Ol 90 Js i inne 10		
91E0-4*	Źródłkowy las olszowy na niżu	OIJ	Ol	Ol 90 Js i inne 10	-	-
91E0-5*	Podgórski łęg jesionowy	Bez względu na TSL	Js	Js 90 Ol i inne 10	-	-
91F0-1	Łęg dębowo-wiązowo-jesionowy typowy	Lw	JsWzDb	Db 40 Wz 30 Js i inne 30	II/III/IV/V	Gatunki domieszkowe – Ol, Gb
91F0-2	Łęg dębowo-wiązowo-jesionowy śledziennicowy	LMw Lw	Js Wz	Wz 40 Js 30 Db i inne 30		
91I0-1*	Świetlista dąbrowa	Bez względu na TSL	So Db	Dbb 50 So 30 Brz i inne 20	IV/V	Gatunki domieszkowe – So, Jrz brekinia, Wz
			Db	Dbb 90 Lp i inne 10		
91T0	Sosnowy bór chrobotkowy	Bśw	So	So 90 Brz 10	I/IV	-
9180*	Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stromych stokach i zboczach	Lśw Lw	Wz Jw	Jw. 60 Wz 20 Lp i inne 20	II/III/IV/V	Gatunki domieszkowe – Lp, Db, Bk

* - siedliska przyrodnicze o znaczeniu priorytetowym

** - TD dopuszczone do zastosowania dla siedlisk przyrodniczych w stanie zachowania „C”

- w przypadkach uzasadnionych uwarunkowaniami terenowymi dla wszystkich TD wymienionych w w/w tabeli dopuszcza się zmiany w składach gatunkowych upraw w granicach +/- 10%.
- Na siedliskach przyrodniczych zlokalizowanych na stokach o stromym nachyleniu odstąpić od użytkowania rębego, natomiast w obrzeżach wód i cieków wodnych, obrzeżach źródeł, torfowisk przejściowych, wysokich, nakredowych oraz alkalicznych kształtować strefy przejściowe – zwane ekotonami.
- W przypadku TD oraz orientacyjnych składów gatunkowych upraw, w których występuje Js, do czasu ustąpienia choroby tego gatunku należy zastępować go innymi gatunkami, takimi jak, np. Db, Wz, Jw., Ol.
- w przypadku, gdy dane siedlisko przyrodnicze przypisane jest dla całego wydzielenia, a występuje tylko na jego części (w płatach na powierzchni co najmniej 0,25 ha) zaleca się stosowanie TD oraz orientacyjnych składów gatunkowych tylko dla płatów tego siedliska przyrodniczego.

• Drzewa cenne

Na terenie Nadleśnictwa Drawno znajdują się cenne drzewa, których ze względu na swe położenie (oddalone od dróg, rosnące wewnątrz drzewostanów) nie przedstawia się, jako proponowanych pomników przyrody.

Tabela 45. Wykaz cennych drzew znajdujących się na terenie Nadleśnictwa Drawno

Lp.	Oddz., pododdz.	Leśnictwo	Gatunek	Lokalizacja	Liczba
Obwód Drawno					
1.	41a	Prostynia	Dąb szypułkowy	SE	1
2.	45f	Prostynia	Dąb szypułkowy	N	1
3.	45g	Prostynia	Dąb szypułkowy	N	1
4.	56Ac	Prostynia	Jałowiec	E	-
5.	70b	Prostynia	Dąb szypułkowy	S	1
6.	131g	Drawa	Jarząb brekinia	W	2
7.	159c	Borowiec	Dąb szypułkowy	N	2

Lp.	Oddz., pododdz.	Leśnictwo	Gatunek	Lokalizacja	Liczba
8.	159i	Borowiec	Buk zwyczajny	N	1
9.	159k	Borowiec	Dąb szypułkowy	N	2
Obręb Kiełpino					
10.	2b	Żółwino	Czereśnia ptasia	W	2
11.	7a	Żółwino	Dąb szypułkowy	SW	1
	101h	Zdanów	Dąb bezszypułkowy	S	1
	102g	Zdanów	Dąb bezszypułkowy	N	1
	103c	Zdanów	Dąb bezszypułkowy	W	1
	145f	Zdanów	Cis pospolity	C	2
	145h	Zdanów	Cis pospolity	S	1
	74f	Kiełpino	Cis pospolity	C	-
	96k	Kiełpino	Dąb szypułkowy	NW	1
	97l	Kiełpino	Dąb szypułkowy	SE	1
	107g	Kiełpino	Dąb szypułkowy	NW	1
	107o	Kiełpino	Dąb szypułkowy	SW	1
	142i	Kiełpino	Dąb szypułkowy	SE	1
	158g	Kiełpino	Dąb szypułkowy	W	1
	179k	Kiełpino	Jabłoń dzika	N	1
	207d	Kolki	Dąb szypułkowy	C	1
	208l	Kolki	Sosna zwyczajna	N	1
	217b	Kolki	Dąb szypułkowy	NE	1
Obręb Dominikowo					
	186g	Międzybór	Dąb szypułkowy	S	1

- **Zadrzewienia i remizy**

Zadrzewienia i remizy pełnią ważną funkcję biocenotyczną. Jako nie użytkowane enklawy stanowią spokojne miejsca bytowania zwierząt oraz miejsca spontanicznego rozwoju roślinności.

W Nadleśnictwie Drawno zgodnie z ewidencją stwierdzono 22 zadrzewienia o łącznej powierzchni 20,71ha.

Tabela 46. Zestawienie zadrzewień

Oddz., pododdz.	Pow. [ha]	Oddz., pododdz.	Pow. [ha]
Obręb Drawno			
13b	0,89	34c	0,58
13g	0,76	34g	2,23
13j	0,67	141f	0,05
26b	0,82	142h	0,28
33l	1,40	161d	0,62
Obręb Kiełpino			
55g	0,20	175i	0,06
175a	1,11	181i	2,33
175c	3,14	234p	2,48
175h	0,13	237d	0,45
Obręb Dominikowo			
3g	0,43	78f	0,74
53c	0,50	79g	0,84

W Nadleśnictwie Drawno nie stwierdzono remiz stanowiących odrębne wydzielania. Remiz, jako powierzchni nie tworzących osobnych wydzieleni stwierdzono 23 szt., o łącznej powierzchni 3,29 ha,

Tabela 47. Zestawienie remiz jako powierzchni nie tworzących wydzieleni

Lp.	Oddz., pododdz.	Lokalizacja	Pow. [ha]
Obręb Drawno			
1.	6i	C	0,05
2.	58g	C	0,04
3.	149c	SE	0,37
4.	159Ad	N	0,19
5.	160a	NE	0,06
6.	193b	SW	0,11
7.	210h	N	0,27
8.	222j	SE	0,41
9.	240a	N	0,17
Obręb Kiełpino			
10.	15b	W	0,11
11.	20i	NW	0,12
12.	35l	E	0,14
13.	79a	SE	0,11
14.	90c	S	0,18
15.	124c	E	0,15
16.	177a	S	0,08
17.	232b	E	0,03
18.	232d	N	0,05
Obręb Dominikowo			
19.	46a	E	0,08
20.	46a	W	0,08
21.	46c	SW	0,05
22.	180k	S	0,33
23.	180l	E	0,11

- **Grunty pozostawione do naturalnej sukcesji**

W Nadleśnictwie Drawno pozostawiono grunty do naturalnej sukcesji w 54 wydzieleniach o łącznej powierzchni 92,21 ha. Obejmują one grunty, gdzie nie planuje się zabiegów gospodarczych z uwagi na ich rolę w ekosystemie oraz uwarunkowania lokalne. Wykaz takich powierzchni przedstawia poniższa tabela.

Tabela 48. Zestawienie gruntów przeznaczonych do naturalnej sukcesji

Lp.	Leśnictwo oddz.	pow. [ha]	Ogólny opis, walory przyrodnicze
Obręb Drawno			
1.	Prostynia 32g	2,23	Lw, pokrywa silnie zadarniona; na 50% pow. brzoza, wierzba, olsza; przes. Db.s 35 m ³ , Brz 15 m ³ , Ol 10 m ³

Lp.	Leśnictwo oddz.	pow. [ha]	Ogólny opis, walory przyrodnicze
2.	Prostynia 41Ad	0,17	Ol, pokrywa silnie zadarniona; na 20% pow. olsza, wierzba
3.	Prostynia 75d	2,26	LMw, pokrywa silnie zadarniona; przes. So 90 m ³ , Św 15 m ³ , Ol 10 m ³
4.	Drawa 84h	3,23	Ol, pokrywa silnie zadarniona; na 20% pow. wierzba, olsza, czeremcha; przes. So 30 m ³ , Ol 15 m ³
5.	Drawa 85a	6,37	Ol, pokrywa silnie zadarniona; na 10% pow. wierzba, olsza; przes Ol 10 m ³
6.	Drawa 85d	0,52	Ol, pokrywa silnie zadarniona; na 10% pow. wierzba, olsza; przes Ol 5 m ³
7.	Drawa 86d	1,32	Ol, pokrywa silnie zadarniona; na 20% pow. wierzba, świerk; przes Ol 35 m ³ , Św 1 m ³
8.	Drawa 105k	0,85	OIJ, pokrywa zadarniona
9.	Drawa 112a	0,68	Zagłębienie; BMb, pokrywa zadarniona; na 80% pow. czeremcha; przes. Św 55 m ³ , Św 15 m ³ , CZm 10 m ³
10.	Drawa 112g	1,14	Zagłębienie; Ol, pokrywa silnie zadarniona; na 40% pow. czeremcha, świerk, brzoza; przes CZm 40 m ³ , Db.s 60 m ³ , Św 20 m ³ , Ol 15 m ³ , Os 10 m ³
11.	Drawa 116b	0,85	BMb, pokrywa zadarniona; na 20% pow. brzoza, sosna, świerk
12.	Borowiec 154a	0,66	LMw, pokrywa mszysta; na 50% pow. jarząb, kruszyna, osika, dąb, olsza; przes. Brz 10 m ³ , Ol 10 m ³ , Os 10 m ³
13.	Borowiec 157Ac	1,24	BMśw, pokrywa zadarniona; przes. Db.s 10 m ³
14.	Borowiec 158d	0,99	BMb, pokrywa zadarniona; na 70% pow. wierzba, świerk, sosna limba, brzoza, jałowiec; przes. So 95 m ³ , Brz 40 m ³
15.	Barnimie 223d	1,80	BMw, pokrywa zadarniona; przes. Ol 20 m ³ , So 5 m ³
16.	Barnimie 240p	0,73	Ol, pokrywa zadarniona
17.	Barnimie 259b	0,82	Ol, pokrywa zadarniona
18.	Brzeziny 334g	0,54	BMw, pokrywa silnie zadarniona; na 30% pow. sosna, brzoza, czeremcha późna; przes. So 5 m ³ , CZm.p 5 m ³ , Brz 5 m ³
19.	Brzeziny 335b	0,98	BMw, pokrywa silnie zadarniona; na 40% pow. sosna, brzoza, świerk czeremcha późna; przes. So 10 m ³ , Św 5 m ³ , Brz 5 m ³
20.	Barnimie 348f	5,16	Zagłębienie; BMb, pokrywa silnie zadarniona; przes. So 20 m ³ , Św 10 m ³ , Brz 10 m ³
21.	Brzeziny 399g	0,74	BMw, pokrywa zadarniona
Obwód Kiełpino			
22.	Żółwino 3j	3,31	Zagłębienie; Ol, pokrywa naga; na 10% pow. czeremcha, iwa
23.	Żółwino 7g	2,94	Zagłębienie; Ol, pokrywa zielna; na 10% pow. iwa, leszczyna, olsza; przes. Ol 30 m ³
24.	Żółwino 8i	0,38	LMśw, pokrywa zadarniona; przes. So 5 m ³ , Db.s 1 m ³
25.	Żółwino 8j	0,48	LMśw, pokrywa zadarniona

Lp.	Leśnictwo oddz.	pow. [ha]	Ogólny opis, walory przyrodnicze
26.	Żółwino 12h	0,73	Ol, pokrywa zadarniona; na 90% wierzba, kruszyna, czeremcha; przes. Ol 15 m ³ , Ol 2 m ³ , Brz 1 m ³
27.	Żółwino 28g	0,82	Stok; OIJ, pokrywa silnie zadarniona; na 80% pow. leszczyna, jesion, bez czarny; przes. Ol 25 m ³ , Js 10 m ³
28.	Żółwino 29d	2,17	Zagłębienie; OIJ, pokrywa silnie zadarniona; na 80% pow. bez czarny, leszczyna, jawor, wiąz; przes. Ol 39 m ³ , Js 95 m ³ , Ol.s 70 m ³
29.	Żółwino 36m	0,08	LMśw, pokrywa zadarniona; przes. Lp 5 m ³ , Brz 1 m ³
30.	Zdanów 79p	4,12	Zagłębienie; BB, pokrywa silnie zadarniona; na 80% pow. wierzba, kruszyna, czeremcha; przes. Brz 30 m ³ , Brz 15 m ³ , So 15 m ³
31.	Kiełpino 84j	2,31	LMw, pokrywa silnie zachwaszczona; na 50% pow. wierzba; przes. Brz 15 m ³
32.	Kiełpino 85c	1,66	Ol, pokrywa silnie zadarniona; na 30% pow. wierzba
33.	Kiełpino 107r	4,29	Zagłębienie; BMb, podrywa silnie zadarniona; na 60% pow. wierzba, czeremcha, kruszyna, brzoza, dąb; przes. Db.s 160 m ³ , Ol 120 m ³ , Ol 60 m ³ , Brz 40 m ³ , So 20 m ³
34.	Kiełpino 114m	4,62	BMb, pokrywa mszysta; na 40% pow. świerk, brzoza, jarząb, kruszyna; przes. Św 65 m ³ , Brz 40 m ³ , So 40 m ³ , Św 25 m ³ , Brz 15 m ³
35.	Kiełpino 118b	2,62	Ol, pokrywa silnie zachwaszczona; na 80% pow. wierzba, kruszyna, olsza, brzoza; przes. Ol 30 m ³
36.	Kiełpino 119f	1,72	BMb, pokrywa silnie zachwaszczona; na 20% pow. brzoza
37.	Kiełpino 124h	2,84	Ol, pokrywa silnie zadarniona; na 10% pow. wierzba, czeremcha, olsza; przes. Ol 10 m ³
38.	Kiełpino 125f	6,38	Ol, pokrywa zadarniona; na 20% pow. brzoza, wierzba, czeremcha; przes. Db.s 19 m ³ , Ol 3 m ³ , Brz 5 m ³
39.	Kiełpino 133f	2,88	BMb, pokrywa zadarniona; podrost Św 20 lat; na 20% pow. świerk, brzoza, czeremcha, buk; przes. So 40 m ³ , Brz 25 m ³ , Md 20 m ³ , Bk 10 m ³ , Db.b 10 m ³ , Św 5 m ³
40.	Kiełpino 138b	0,65	BMb, pokrywa silnie zachwaszczona; na 20% pow. brzoza
41.	Kiełpino 138h	2,71	Ol, pokrywa silnie zachwaszczona; na 60% pow. czeremcha, świerk, olsza; przes. Ol 75 m ³ , Brz 60 m ³
42.	Kiełpino 142p	2,42	Ol, pokrywa silnie zadarniona; na 40% pow. czeremcha, jesion, iwa, trzmielina; przes. Ol 170 m ³
43.	Kiełpino 177i	0,90	Ol, pokrywa zadarniona; na 50% pow. olsza, iwa, czeremcha; przes. Brz 10 m ³
44.	Zdanów 197g	0,72	Zagłębienie bezodpływowe; LMB, pokrywa silnie zachwaszczona; na 30% pow. wierzba, brzoza; przes. So 8 m ³ , So 1 m ³ , Św 1 m ³
45.	Kołki 212m	0,51	Ol, pokrywa zadarniona; na 20% pow. olsza, czeremcha; przes. Ol 5 m ³ , Ol 2 m ³ , Brz 1 m ³
46.	Kołki 213m	2,30	Ol, pokrywa silnie zachwaszczona; na 30% pow. olsza; przes. Św 15 m ³ , So 15 m ³

Lp.	Leśnictwo oddz.	pow. [ha]	Ogólny opis, walory przyrodnicze
			Md 10 m ³ , Ol 10 m ³ , Db.s 10 m ³ , Ol 5 m ³ , Św 5 m ³ , Brz 5 m ³
47.	Kołki 220l	1,20	Ol, pokrywa silnie zachwaszczona; na 80% pow. wierzba, czeremcha, głąg, bez czarny; przes. Ol 45 m ³ , Brz 35 m ³
48.	Kołki 222j	1,08	Ol, pokrywa silnie zadarniona; na 40% pow. wierzba, głąg, olsza, dąb szypułkowy, leszczyna, przes. Brz 1 m ³ , Wb 12 m ³ , Ol 1 m ³ , Db.s 1 m ³
Obwód Dominikowo			
49.	Międzybór 147j	0,37	Dolina rzeki; Ol, pokrywa zadarniona; na 20% pow. olsza, kruszyna, brzoza; przes. Ol 15 m ³ , Brz 5 m ³
50.	Międzybór 163b	0,21	Zagłębienie; Ol, pokrywa silnie zadarniona; na 10% pow. olsza; przes. Ol 10 m ³
51.	Międzybór 164j	0,18	Zagłębienie; Ol, pokrywa silnie zadarniona; na 20% pow. brzoza; przes. Brz 40 m ³ , Ol 15 m ³
52.	Międzybór 165k	0,34	LMśw, pokrywa silnie zadarniona; na 30% pow. buk, brzoza; przes. So 35 m ³ , Brz 15 m ³ , Ol 10 m ³
53.	Międzybór 165l	0,43	Zagłębienie; Ol, pokrywa silnie zadarniona; na 10% pow. czeremcha, leszczyna, brzoza; przes. Ol 85 m ³
54.	Międzybór 193a	0,56	BMw, pokrywa zadarniona; przes. So 15 m ³ , So 5 m ³

- **Bagna**

Na terenie Nadleśnictwa Drawno występuje 289 osobno wydzielonych ewidencyjnych bagien. Tereny bagienne zajmują ogólną powierzchnię **582,84 ha**. Oprócz bagien ewidencyjnych występują bagna nie tworzące wydzielen taksacyjnych. Ważność tych biotopów i ich znaczenie dla ekosystemu jest oczywista. Bagna najczęściej położone są w nieckach terenowych, w przedłużeniach rynien jeziornych itp. stanowią enklawy wśród leśnych siedlisk świeżych.

Tabela 49. Wykaz bagien ewidencyjnych w Nadleśnictwie Drawno

Nadleśnictwo Drawno							
Oddział, pododdział	Pow. [ha]	Oddział, pododdział	Pow. [ha]	Oddział, pododdział	Pow. [ha]	Oddział, pododdział	Pow. [ha]
Obwód Drawno							
1a	12,87	50d	0,46	123a	0,96	294z	0,80
2a	1,94	55b	1,23	124h	0,74	300g	0,34
2c	0,64	55h	1,37	128k	0,36	301f	0,58
3a	1,76	55Aa	21,07	129f	0,52	310i	0,35
4c	0,60	56Ac	1,78	130Ah	0,49	312c	3,05
5a	0,30	59i	0,39	130Ai	1,66	313a	2,26
6b	2,10	59l	0,32	130Bp	0,13	327c	3,00
6c	0,16	60c	2,84	131a	0,50	328c	0,96
7a	1,65	60l	1,36	141d	0,14	328f	0,12
13s	9,13	66j	0,61	146h	0,18	328g	0,49
15i	4,03	67b	4,53	149g	0,50	328h	0,07
15k	1,36	69c	0,28	149j	1,55	334h	0,90
16l	2,33	70c	3,92	150b	0,90	335c	2,14
17g	0,77	75f	2,08	150d	0,32	341c	0,25

Nadleśnictwo Drawno							
Oddział, pododdział	Pow. [ha]	Oddział, pododdział	Pow. [ha]	Oddział, pododdział	Pow. [ha]	Oddział, pododdział	Pow. [ha]
18b	1,01	76c	0,72	150g	0,65	345g	0,25
19b	4,58	76h	0,72	155a	5,43	347i	0,73
20a	2,30	77a	6,84	157c	0,92	348d	2,10
21b	1,32	78d	0,37	157h	1,29	348h	1,06
24f	0,27	78f	1,36	157Aa	24,24	349b	1,78
29Ab	25,08	79c	3,55	158i	1,29	349i	1,88
31h	1,45	80b	2,61	159Ab	0,37	350a	0,42
32d	5,42	81c	2,17	159Af	0,25	350f	3,23
33d	1,19	82d	0,63	168f	3,00	358c	0,25
33k	4,08	84a	2,25	202c	0,61	371f	0,27
37f	2,08	85Aa	2,60	202g	0,92	371g	0,25
38d	0,57	87b	0,32	202k	0,50	372c	2,04
41Aa	23,54	91b	3,32	204d	1,67	372g	0,31
41Am	1,59	92c	0,56	224h	0,29	373d	4,05
41Ap	0,23	93g	1,80	239x	0,43	374c	1,54
41As	2,50	110j	6,42	242i	0,30	378b	1,64
44b	0,85	116f	1,26	262d	0,46	378f	0,27
45a	19,05	116Bc	2,03	267k	0,38	391i	2,22
46g	4,79	116Bg	22,21	268r	0,05	392b	5,66
47h	0,30	120f	0,88	275f	0,42		
50b	1,63	121b	0,34	282d	1,41		
Obwód Kiełpino							
3k	2,31	77j	0,32	126r	0,33	219h	0,17
7k	0,63	79j	0,59	126y	0,36	219i	0,03
8g	0,62	81b	0,63	127k	3,96	219l	0,07
9f	2,24	84f	0,44	136l	0,37	219m	0,21
10d	0,87	84g	1,23	137h	1,75	219p	0,03
12f	1,06	84h	0,66	138f	1,20	220d	0,15
12j	1,58	85i	3,81	147h	1,02	220g	0,02
13f	1,36	89c	0,68	153f	0,48	220j	0,05
15j	1,92	97k	0,20	156j	4,19	220m	0,12
20c	0,90	98h	0,82	157d	5,39	222o	0,11
20g	0,56	98i	0,54	178a	14,35	222p	0,64
20h	0,23	99g	3,08	184p	0,49	223g	0,50
20k	0,29	100d	2,09	184s	0,48	224f	0,20
20m	0,79	100f	16,19	185k	6,68	225d	0,29
20n	0,27	101g	17,25	189k	1,64	225i	0,33
20t	0,25	103k	0,48	191i	0,47	226k	1,34
26r	0,23	104g	9,58	192c	1,10	226m	0,22
26y	0,54	105g	1,29	192h	0,33	228d	0,25
28b	2,64	109a	5,01	193f	0,30	229g	0,80
28i	0,43	109d	7,81	195l	0,22	230i	0,30
37b	7,11	109n	1,26	199a	1,04	231j	0,04
38a	1,41	110a	7,51	207c	1,06	233j	0,33
38c	3,29	112b	3,54	211g	0,79	234o	0,13
42k	3,40	118c	0,82	212h	0,60	234r	0,55
50c	2,33	119g	0,24	213j	0,33	234t	0,09
58l	6,15	119h	0,36	213n	1,05	234w	0,16
63c	14,38	124d	0,52	218j	0,09	235c	0,54
73f	0,25	124g	4,18	219d	0,12	236g	0,06
74g	0,21	125d	2,93	219f	0,01	238n	0,25
74h	0,70	125g	0,39	219g	0,02		
Obwód Dominikowo							
3a	2,63	53m	0,79	82b	0,72	108i	0,14
21d	0,54	54h	0,31	82c	0,66	111b	1,05

Nadleśnictwo Drawno							
Oddział, pododdział	Pow. [ha]	Oddział, pododdział	Pow. [ha]	Oddział, pododdział	Pow. [ha]	Oddział, pododdział	Pow. [ha]
21h	0,29	55m	0,40	85k	0,35	111f	0,07
22b	0,51	59c	0,19	85l	0,75	112b	0,67
35b	1,38	62b	1,45	85r	0,33	113d	0,39
36f	0,64	62d	0,94	85s	0,08	143j	0,58
53i	1,42	64g	1,78	87d	0,78	163j	0,20
53l	0,35	65i	2,75	108f	0,12	163n	0,22

- **Źródłiska**

Źródłiska, naturalne wycieki wodne występują w formie enklaw na olsach, olsach jesionowych, lasach wilgotnych, na zboczach, skarpach itp.

W Nadleśnictwie Drawno źródłiska zinwentaryzowano w następujących wydzieleniach:

- obręb leśny Kiełpino, leśnictwo Żółwino, oddz.: 26c, g, j, bx; 27a, h; 29b, g;
- obręb leśny Dominikowo, leśnictwo Międzybórz, oddz.: 161a; 191b.

- **Wyłączone drzewostany nasienne**

Na terenie Nadleśnictwa Drawno Obręb Kiełpino występuje 1 So (2 pododdziały) wyłączony drzewostan nasienny.

Tabela 50. Powierzchnia WDN i gatunek nasienny

Gatunek panujący	Oddział, pododdział, powierzchnia w ha	Powierzchnia ogółem ha
So	152 f – 3,25 152 g – 7,70	10,95
Razem		10,95

- **Gospodarcze drzewostany nasienne**

W Nadleśnictwie podczas prac taksacyjnych, zinwentaryzowano 56 gospodarczych drzewostanów nasiennych na powierzchni 264,41 ha.

Tabela 51. Powierzchnia GDN i gatunek nasienny

Gatunek	Obręb Drawno	Obręb Kiełpino	Obręb Dominikowo	Nadleśnictwo
So	68,37	132,93	33,62	234,92
Db b.	6,44	13,16	-	19,60
Brz	3,35	-	5,15	8,50
OI	-	1,39	-	1,39
Razem	78,16	147,48	38,77	264,41

Gospodarcze drzewostany nasienne cechuje dobra jakość hodowlana i techniczna.

Tabela 52. Wykaz GDN

Lokalizacja	Gatunek nasienny – powierzchnia ha			
	So	Db b.	Brz	OI
Obręb Drawno				
15 b	3,99	-	-	-
15 c	4,70	-	-	-

Lokalizacja	Gatunek nasienny – powierzchnia ha			
	So	Db b.	Brz	OI
Oddział, pododdział				
17 d	5,51	-	-	-
17 f	8,27	-	-	-
29 k	-	3,57	-	-
41 f	-	2,87	-	-
84 d	4,31	-	-	-
84 f	2,66	-	-	-
87 j	1,77	-	-	-
239 t	-	-	3,35	-
246 g	1,01	-	-	-
246 i	2,33	-	-	-
246 j	2,27	-	-	-
307 c	4,25	-	-	-
330 b	4,33	-	-	-
381 a	1,81	-	-	-
386 b	4,86	-	-	-
386 d	3,33	-	-	-
388 a	3,34	-	-	-
394 b	8,85	-	-	-
395 c	0,78	-	-	-
Razem Obręb Drawno	68,37	6,44	3,35	-
Obręb Kiełpino				
91 c	3,97	-	-	-
91 i	6,05	-	-	-
105 b	-	-	-	1,39
110 c	0,62	-	-	-
110 h	3,34	-	-	-
110 k	3,69	-	-	-
130 b	5,69	-	-	-
130 c	5,89	-	-	-
133 c	10,02	-	-	-
133 g	6,04	-	-	-
135 h	12,73	-	-	-
149 c	5,61	-	-	-
149 d	5,41	-	-	-
150 b	4,71	-	-	-
150 c	5,60	-	-	-
150 d	9,42	-	-	-
168 f	4,03	-	-	-
168 g	2,66	-	-	-
169 a	0,75	-	-	-
169 c	2,17	-	-	-
169 d	3,85	-	-	-
172 c	2,38	-	-	-
172 d	6,06	-	-	-
172 f	10,94	-	-	-
172 j	5,85	-	-	-
204 l	5,45	-	-	-

Lokalizacja	Gatunek nasienny – powierzchnia ha			
Oddział, pododdział	So	Db b.	Brz	OI
238 c	-	7,09	-	-
238 d	-	6,07	-	-
Razem Obręb Kiełpino	132,93	13,16	-	1,39
Obręb Dominikowo				
173 i	4,93	-	-	-
176 f	3,88	-	-	-
178 d	-	-	5,15	-
181 d	3,66	-	-	-
188 b	6,32	-	-	-
188 c	7,89	-	-	-
198 c	6,94	-	-	-
Razem Obręb Dominikowo	33,62	-	5,15	-
Ogółem Nadleśnictwo				

- **Bloki upraw pochodnych i uprawy pochodne**

Na terenie Nadleśnictwa Drawno zlokalizowanych jest 10 bloków upraw pochodnych So na powierzchni 824,07 ha.

Tabela 53. Bloki upraw pochodnych w Nadleśnictwie Drawno

Nr bloku	Gatunek	Oddział, pododdział	Pow. leśna zalesiona i niezalesiona
Obręb Drawno			413,51
1	So	56 a, b, c, f, g, h, i, k, 57 b, c, d, f, g, i, 58 a, b, c, d, f, 59 a, b, c, d, f, g, h, j, m, n.	86,33
2	So	84 b, c, d, f, 86 a, b, c, f, g, h, i, j, k, l, m, n, 87 a, c, d, f, g, h, i, j, x, y.	73,66
3	So	136 f, g, h, 137 a, b, c, d, f, g, h, i, 138 a, c, d, f, g, h, i, j, k, l, m, 139 c, d, f, g, h, i, j, k, l, m, n.	86,54
4	So	187 f, 188 f, g, h, 189 a, b, c, d, f, g, h, i, j, k, l, 190 a, b, c, d, f, g, h, i, 206 b, c, d, f, 207 a, b, c, d, f, g, h, 208 a, b, c, 224 c, d, f, j, 225 a, b, c, d, f, g, h, 226 a, b, c, d, f.	166,98
Obręb Kiełpino			104,95
5	So	90 b, f, 91 a, b, c, d, f, g, h, i, j, k, 92 a, b, g, i.	60,60
6	So	127 a, b, c, d, f, g, i, j, l, m, n, o, 128 f, g.	44,35
Obręb Dominikowo			305,61
7 A	So	142 a, b, c, d, f, g, 156 a, b, c, d, f.	49,26
7 B	So	168 a, b, c, d, 169 a, b, c, d, f, g, h, 170 a, b, c, d, f, 180 a, b, c, d, 181 a, b, c, d, f, g, 182 a, b, c, d, f.	120,67
8	So	173 a, b, c, d, f, g, h, i, 184 a, b, c, d, f, g, h, i, 185 a, b, c, d, f, g, h, i, j, k, l, m, 186 a, b.	81,05
9	So	161 f, g, h, 162 a, b, d, 176 a, b, c, d, f, g, h, i, j, k, 177 a, b, c, d, f, g, h.	54,63
Ogółem			824,07

Tabela 54. Uprawy pochodne w blokach w Nadleśnictwie Drawno

Nr bloku	Gatunek	Oddział, pododdział	Pow. leśna zalesiona
Obręb Drawno			251,20
1	So	56 c, f, i, 57 b, c, d, f, g, 58 c, d, f, 59 b, c, d, f, g, m, n.	57,24
2	So	84 b, 86 c, g, h, k, l, 87 d, y.	19,90
3	So	136 g, h, 137 b, c, g, h, 138 c, d, h, k, l, 139c, h, i, j.	48,63
4	So	187 f, 188 f, 189 a, b, c, d, h, i, j, k, l, 190 a, b, c, d, 206 b, c, d, f, 207 a, c, d, f, g, h, 208 a, b, c, 224 c, d, f, j, 225 a, b, c, d, f, 226 b, c.	125,43
Obręb Kiełpino			69,15
5	So	90 b, f, 91 a, b, d, f, g, l, 92 a, b, g, i.	40,29
6	So	127 a, b, c, d, g, i, j, 128 f, g.	28,86
Obręb Dominikowo			157,83
7 A	So	142 b, c, 156 c, d, f.	16,46
7 B	So	168 a, b, d, 169 a, d, f, g, 170 a, c, d, 180 b, c, 181 a, b, c, f, 182 a, b.	56,69
8	So	173 a, b, c, d, 184 a, b, c, g, h, i, 185 a, b, f, g, h, i, k, l, 186 a, b.	57,41
9	So	161 f, h, 162 a, d, 176 c, d, i, 177 a, c, g.	27,27
Ogółem			478,18

W blokach zinwentaryzowano 478,18 ha (154) rejestrowanych upraw pochodnych.

Poza blokami występuje 230,33 ha (86) upraw wiadomego pochodzenia w następującej lokalizacji:

- Obręb Drawno (83,19 ha): 5 h, 8 b, 18 j, 41 h, j, 45 h, 46 k, 47 j, 49 k, 55 d, i, 71 d, l, 115 f, 140 b, d, g, 153 f, 166 b, 175 b, 206 a, 209 c, 217 g, 219 b, 228 b, 232 c, 248 h, 254 i, 273 d, 282 b, 289 h, 296 a, 310 a, 317 i, 340 a.
- Obręb Kiełpino (86,73 ha): 12 b, 34 c, 50 l, 51 d, 69 f, 74 a, 92 j, 93 j, m, 111 k, 129 b, c, p, 130 a, 135 d, 168 c, 169 f, g, 184 n, 187 b, 194 i, 196 c, 200 f, 213 c, 222 c, 235 h, 236 l, m, n, y, z.
- Obręb Dominikowo (60,41 ha): 26 m, 28 l, 93 g, 95 c, 104 c, 105 i, 126 j, 138 h, 151 a, 153 i, 154 b, 158 d, 163 l, 165 h, 167 d, 171 a, 174 j, 175 a, 183 g, 194 f.

- **Źródła nasion**

- Obręb Drawno: 44 a (Lp d.), 239 t (Lp d.)
- Obręb Kiełpino: 44 d (Czr. pt., Jw), 86 d (Gb).
- Obręb Dominikowo: 52 i (Ol s.).

- **Drzewa mateczne**

Na terenie Nadleśnictwa Drawno znajduje się 14 drzew matecznych So w następującej lokalizacji:

- Obręb Drawno (4): 246 f – 5971, 300 b – 4057, 4846, 387 b – 5971.

- Obręb Kiełpino (1): 152 f – 4847.
- Obręb Dominikowo (9): 165 g – 5966, 165 h – 5965, 173 I – 5968, 5969, 5970, 176 d – 4059, 179 d – 5967, 185 k – 4845, 185 l – 4844.

- **Szkółka leśna**

Na terenie Nadleśnictwa znajduje się szkółka leśna o powierzchni całkowitej 14,27 ha zlokalizowana w Obrębie Kiełpino leśnictwie Zdanów w oddz. 145 a.

- **Propozycje GDN**

Proponuje się przeanalizować pod kątem przydatności jako GDN następujące drzewostany: Obręb Drawno (So) 29 d, g, 115 h, Obręb Kiełpino (Ol) 118 i.

- **Ekosystemy referencyjne**

Ekosystemy referencyjne to reprezentatywne przykłady istniejących ekosystemów zachowane w stanie naturalnym bądź zbliżonym do naturalnego.

Zarządzeniem Nr 15/2021 Nadleśniczego Nadleśnictwa Drawno z dnia 17 maja 2021 r. ustanowiono ekosystemy referencyjne o łącznej powierzchni 966,68 ha. (wg. Planu powierzchnia tych ekosystemów wynosi 966,94 ha).

Wykaz ekosystemów referencyjnych został zamieszczony w Załączniku nr 4 POP.

- **Drzewostany czasowo wyłączone z użytkowania głównego**

Tabela 55. Zestawienie powierzchni drzewostanów czasowo wyłączonych z użytkowania głównego

Drzewostany bez wskazówek (całe wydzielenia)	Obręb Drawno	Obręb Kiełpino	Obręb Dominikowo	Nadleśnictwo
Strefy ochrony całorocznej	-	10,34	11,32	21,66
WDN	-	10,95	-	10,95
Drzewostany w rezerwach	8,54	31,94	-	40,48
Pozostałe drzewostany będące ekosystemami referencyjnymi (bez stref i rez.)	142,87	428,09	52,26	623,22
Ogółem	151,41	481,32	63,58	696,31

11. Cenne obiekty dziedzictwa kulturowego na terenie Nadleśnictwa Drawno

Rysunek 47. Mogiła (Fot. J. Czekirda)

Tabela 56. Wzór nr 19. Wykaz obiektów kultury materialnej

Lp.	Nazwa obiektu	Leśnictwo	Ogólny opis obiektu, rok powstania, walory	Uwagi
Obręb Drawno				
1.	Drogowskazy i słupki oddziałowe	-	Granitowe, przedwojenne drogowskazy przydrożne oraz kamienne słupki oddziałowe rozmieszczone miejscami na terenie całego obrębu.	-
2.	Grodzisko	Borowiec	Grodzisko wczesnośredniowieczne (IX/X w.) nad rzeką Drawą.	-
3.	Młyn	Borowiec	Pozostałości dawnego młyna w Drawniku.	-
4.	Dworek myśliwski	Borowiec	Dawny dworek stanowiący niegdyś część osady leśnej z folwarkiem zwanej Borowcem., założonej w XVIII w. przez Wedłów z Drawna. Sąsiaduje z dawnym parkiem dworskim. Obecnie kwatery myśliwska.	-
5.	Miejsca pamięci	Drawa	Cmentarz.	-
		Drawa	Mogiły.	-
		Borowiec	Mogiły z okresu poprzedzającego II wojnę światową, nieopodal Borowca.	-
		Brzeziny	Niemiecki pomnik.	-
		Brzeziny	Mogiła – grób niemiecki.	-
		Brzeziny	Pozostałości dawnego cmentarza ewangelickiego nieopodal wsi Borowiec.	-
		Brzeziny	Pozostałości dawnego cmentarza.	Zniszczone, rozkopane nagrobki.
Obręb Kiełpino				
1.	Drogowskazy i słupki oddziałowe	-	Granitowe, przedwojenne drogowskazy przydrożne oraz kamienne słupki oddziałowe rozmieszczone miejscami na terenie całego obrębu.	-

Lp.	Nazwa obiektu	Leśnictwo	Ogólny opis obiektu, rok powstania, walory	Uwagi
2.	Zespół dworski	Kiełpino	Zabytkowy zespół dworski (nr rej.: A-584 z 12.09.1958 r., z 13.12.1979 r. i z 7.12.2004 r.) obejmujący późnobarokowy dwór murowano-ryglowy z XVIII w. - budynek parterowy, nakryty wysokim dachem naczółkowym. Do jego ścian przylegają dwie ryglowe oficyny. Zespół budynków dworskich tworzy układ podkowy otwartej w kierunku południowym.	-
3.	Miejsca pamięci	Kiełpino	Pozostałości po dawnym cmentarzu.	-
		Żółwino	Nieczynny cmentarz (na terenie rezerwatu „Grądowe Zbocze”).	-
		Zdanów	Przedwojenny cmentarz niedaleko Kraśnika.	Zniszczone, rozkopane nagrobki.
		Kołki	Poniemiecki cmentarz nieopodal Karpina.	-
		Kołki	Kamień wkopany w 1933 r., ku pamięci Adolfa Hitlera.	-
		Zdanów	Mogiła.	-
		Zdanów	Mogiła.	-
Obwód Dominikowo				
1.	Drogowskazy i słupki oddziałowe	-	Granitowe, przedwojenne drogowskazy przydrożne oraz kamienne słupki oddziałowe rozmieszczone miejscami na terenie całego obrębu.	-
2.	System nawadniania	Międzybór	System nawadniania stokowy, naturalny.	-
3.	Miejsca pamięci	Dominikowo	Pozostałości cmentarza (mogiły z okresu II wojny światowej)	-
		Międzybór	Tablica pamiątkowa poświęcona założycielowi siedziby Niemieńsko.	-

Szczegółowa lokalizacja obiektów kultury materialnej na gruntach N-ctwa zamieszczona została w wykazie stanowiącym osobny tom.

Rysunek 48. Teren dawnego cmentarza w leśnictwie Borowiec (Fot. J. Czekirda)

Rysunek 49. Dawny kamień oddziałowy (Fot. J. Czekirda)

12. Obiekty kultury materialnej i inne przyrodnicze w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Drawno

Barnimie – jest tu zabytkowy kościół filialny pw. Serca Jezusowego z XV. wieku (nr rej.: A-606 z 8.12.1956 r.) z drewnianą wieżą z przełomu XVII/XVIII wieku.

Rysunek 50. Kościół w Barnimiu (Fot. B. Malecki)

Brzeziny – we wsi znajduje się zabytkowy, szachulcowy kościół ewangelicki z drugiej połowy XVIII wieku, obecnie rzymskokatolicki, pw. Nawiedzenia NMP (nr rej.: A-608 z 18.06.1958 r). Do rejestru zabytków wpisany jest również pałac z XVIII i XIX wieku (nr rej.: A-616 z 5.07.1958 r.).

Dominikowo – do rejestru zabytków wpisano znajdujący się w miejscowości kościół ewangelicki (obecnie rzymskokatolicki) pw. Wniebowzięcia NMP z końca XVI wieku, z wieżą szachulcową z 1630 r. (nr rej.: A-607 z 15.12.1956 r.).

Rysunek 51. Kościół w Dominikowie (Fot. B. Malecki)

Drawno – pierwotna nazwa zasiedlonego głównie przez ludność niemieckojęzyczną miasta związana była z jego właścicielami - rodziną Wedlów i brzmiała *Neu Wedel* (Nowy Wedel). Zachowane do dziś historyczne zapisy tej nazwy to *Neven Vedell* czy *Nien Wedel*. Ostatecznie ustalili się zapis *Neuwedell*; ludność słowiańska używała także form *Nowy Wedel* czy *Wedelsko*. Po II wojnie światowej włączone do Polski miasto przez krótki czas nosiło nazwy *Nowe nad Drawą* oraz *Kniazie*, ostatecznie jednak zatwierdzono formę *Drawno*, pochodzącą od przepływającej przez nie rzeki Drawy.

Według rejestru Narodowego Instytutu Dziedzictwa na listę zabytków wpisano znajdujące się tu:

- teren Starego Miasta (nr rej.: O/183/56 z 13.11.1956 r.) z pierwszej połowy XIV wieku - miejscowość posiada zachowany układ urbanistyczny z rynkiem pośrodku i wąskimi uliczkami, przy których stoją domy z XVIII i XIX wieku;
- kościół ewangelicki (obecnie rzymskokatolicki) pw. MB Nieustającej Pomocy z XV wieku (nr rej.: A-611 z 28.01.1958 r.) wybudowany w stylu gotyckim, przebudowany i rozbudowany w XVII i XIX wieku; wewnątrz znajduje się zabytkowy ołtarz z 1696 roku, oraz barokowe ambona i chrzcielnica; do kościoła przylega szachulcowa - ryglowa wieża wybudowana w 1800 roku;
- zamek w ruinie z XIV–XV wieku (nr rej.: A-646 z 5.07.1958 r.), następnie przebudowany w XVII-XVIII wieku; zamek gotycki wybudowany przez rodzinę Wedlów i przebudowany

w późniejszym okresie w stylu renesansowym, położony na sztucznie wyniesionym wzgórzu (Góra Zamkowa), otoczony był fosą; zniszczony podczas wojen szwedzkich w 1675 roku i ponownie przez wojska rosyjskie podczas wojny siedmioletniej - zachowały się jedynie dwa narożniki budynku;

- spichlerz z trzeciej ćwierci XIX wieku (nr rej.: A-249 z 17.01.2006 r.);
- dawny sąd, obecnie Urząd Miasta, z końca XIX wieku (nr rej.: A-1612 z 16.12.2016 r.).

Kielcino – według rejestru Narodowego Instytutu Dziedzictwa na listę zabytków wpisany jest zespół dworski (nr rej.: A-584 z 12.09.1958 r., z 13.12.1979 r. i z 7.12.2004 r.) w skład którego wchodzi:

- dwór murowano-szachulcowy, późnobarokowy, z XVIII wieku, przebudowany w 1804 roku. Ma rzadko spotykany kształt litery "U" (podkowy). Jest malowniczo usytuowany między jeziorem a parkiem;
- dwie oficyny szachulcowe;
- park, z połowy XVII wieku, XVIII/XIX wieku.

Kolki – wieś o średniowiecznym rodowodzie, stanowiąca początkowo własność rodziny von Wedel. Do rejestru zabytków wpisano kościół filialny pw. Św. Teresy od Dzieciątka Jezus z 1870 r. (nr rej.: A-272 z 5.09.2006 r.).

Konotop – znajduje się tu zabytkowy zespół pałacowy (nr rej.: A-88 z 12.09.1958 r. i z 6.12.2001 r.), na który składają się:

- ruiny barokowego pałacu z drugiej połowy XVIII w., przebudowanego ok. 1807 r.;
- park z XIX/XX w.

Lubieniów – wieś o metryce średniowiecznej, założona na prawie polskim położona była przy tzw. trakcie reckim. Znajduje się tu zabytkowy kościół filialny pw. Św. Józefa z XIV w. (nr rej.: A-632 z 22.12.1965 r.).

Niemieńsko – do rejestru zabytków wpisano zespół pałacowy z lat 1922-1930 (nr rej.: A-177 z 19.08.2004 r.), na który składają się pałac myśliwski i park leśny.

Rysunek 52. Pałac w Niemieńsku (Fot. B. Małecki)

Słutowo – osada o metryce średniowiecznej, po raz pierwszy wymieniana w źródłach w 1337 r. Do rejestru zabytków wpisano znajdujący się we wsi kościół filialny pw. Przemienienia Pańskiego z przełomu XV/XVI wieku wraz z nieczynnym cmentarzem przykościelnym (nr rej.: A-489 z 5.12.1963 r. i z 29.10.2009 r.).

Święciechów – według rejestru Narodowego Instytutu Dziedzictwa na listę zabytków wpisany jest:

- zespół pałacowy (nr rej.: A-176 z 19.08.2004 r.), w skład którego wchodzi: piętrowy pałac wybudowany na początku XX wieku; kryty dachem czterospadowym i park z XIX-XX wieku;
- zespół folwarczny z podwórzem gospodarczym z XIX-XX wieku (nr rej.: A-1230 z 12.03.2014 r.) obejmujący dawną owczarnię, dawną stodołę, dawny budynek inwentarski, ścianę frontową dawnej obory, bramę wjazdową.

D. ZAGROŻENIA

Rysunek 53. Uszkodzony drzewostan (Fot. J. Czekirda)

Lasy narażone są na ujemne oddziaływanie kilku czynników, które mają pochodzenie:

- biotyczne,
- abiotyczne,
- antropogeniczne.

1. Czynniki biotyczne

Spośród czynników przyrody ożywionej największe szkody wyrządzają:

- grzyby,
- owady,
- zwierzyzna płowa.

- **Grzyby**

W odniesieniu do chorób infekcyjnych największe powierzchnie notuje się w związku z wystąpieniem:

- osutki sony;
- opieńkowej zgnilizny korzeni;
- huby korzeni.

Podczas prac taksacyjnych szkody wywołane przez grzyby zinwentaryzowano w 57 wydzieleniach na ogólnej powierzchni 125,31 ha.

- **Owady**

Na terenie Nadleśnictwa odnotowuje się występowanie szkód z tytułu obecności następujących szkodników:

- barczatki sosnowki;
- brudnicy mniszki;
- poprocha cetyniaka;
- strzygoni choinówki;
- zwójek dębowych;
- przypłaszczka granatka;
- smolika drągowinowca i smolika znaczonego;
- kornika drukarza
- szeliniaka sosnowca.

Na terenie Nadleśnictwa Drawno wyznaczono obszary ognisk gradacyjnych na powierzchni ok. 4650 ha. Liczba partii kontrolnych do jesiennych poszukiwań szkodników pierwotnych sosny wynosi dla całego obszaru N-ctwa 242 sztuki.

Stan sanitarny drzewostanów iglastych i liściastych jest dobry, a szkodniki wtórne utrzymane są na stabilnym poziomie.

Podczas prowadzenia prac terenowych na terenie Nadleśnictwa zainwentaryzowano szkody spowodowane przez owady na powierzchni 235,81 ha (37 wydzieleń). Szczegółowo są one opisane w elaboracie.

- **Zwierzyna**

Spośród czynników przyrody ożywionej największe szkody wyrządza zwierzyna płowa w drzewostanach w wieku do 20 lat. Głównymi sprawcami szkód są jeleniowate. Szkody wyrządzone przez jelenie i sarny polegają głównie na zgryzaniu sadzonek i spałowaniu drzew. Szkody te dotyczą większości gatunków drzew leśnych. Ochrona upraw i młodników przed zwierzyną polega głównie na grodzeniu. Ważnym elementem jest również utrzymywanie populacji jeleni na odpowiednim poziomie, co uczyni powstałe szkody gospodarczo znośnymi.

W ostatnich latach zaobserwowano wzrost szkód wyrządzanych przez bobry w młodnikach i drzewostanach starszych, zlokalizowanych wzdłuż cieków. Pojawiają się również szkody powodowane przez bobry w uprawach, polegające na ścinaniu drzewek.

W 2021 r. odnotowano szkody wyrządzone przez żubry.

2. Czynniki abiotyczne

Spośród czynników przyrody nieożywionej największe zagrożenia wywołują silnie wiejące wiatry (huragany, trąby powietrzne), opady śniegu, zmiany stosunków wodnych, susze wiosenno-letnie, w mniejszym stopniu zagrożenia związane z ekstremami temperatur (przymrozki wczesne, późne, okiśc, listwy mrozowe itd.).

- **Wiatry**

W ostatnich latach bardzo zauważalne są zmiany klimatyczne będące następstwem zakłócenia bilansu dwutlenku węgla w atmosferze. Zmiany te przyczyniają się do powstania licznych fal huraganowych wiatrów: gwałtownych burz połączonych z bardzo silnymi wiatrami i gradobiciem.

- **Opady śniegu**

Śnieg najgroźniejsze szkody wyrządza w postaci okiści. Okiść powstaje podczas bezwietrznej pogody i przy temperaturze powyżej 0° C, kiedy mokry śnieg pada dużymi płatami i powoduje nadmierne obciążanie koron drzew. Skutkiem okiści jest łamanie wierzchołków i gałęzi, przyginanie drzew cienkich, nadrywanie korzeni, wreszcie łamanie pni i wywracanie drzew. Okiść może spowodować duże szkody zwłaszcza w nie pielęgnowanych młodnikach. Osłabione drzewa stanowią dogodne warunki rozwoju szkodników wtórnych i grzybów patogenicznych. Aby zapobiec okiści korzystniej jest wykonywać trzebieże częściej i o słabszym nasileniu.

- **Zmiany stosunków wodnych**

Głównym czynnikiem wpływającym na kondycję drzewostanów jest ilość opadów. Susza szczególnie niebezpieczna jest na nowo zakładanych uprawach wiosną i wczesnym latem, powodując znaczne ubytki wysadzanych drzew. W starszych drzewostanach susze letnie są bardzo groźne ze względu na zwiększone zagrożenie pożarowe szczególnie w drzewostanach iglastych. Zmiana stosunków wodnych przyczynia się do osłabienia kondycji drzew szczególnie starszych, o mniejszych zdolnościach przystosowawczych, które stają się podatne na ataki ze strony szkodników wtórnych oraz grzybów patogenicznych. Dążyć należy do hamowania spływu i parowania wody z ekosystemów leśnych poprzez wprowadzanie podsadzeń, pozostawianie pasów ochronnych przy jeziorach, rzekach, bagnach, źródłiskach oraz utrzymywanie naturalnego charakteru brzegów wód powierzchniowych.

Poziom wody gruntowej, szczególnie na siedliskach wilgotnych i mokrych, ściśle związany jest z prawidłowym funkcjonowaniem urządzeń wodno-melioracyjnych. Na powierzchniach zagrożonych zbyt dużą ilością wody należy zadbać przede wszystkim o właściwe funkcjonowanie urządzeń wodno-melioracyjnych, dbać tak, aby te urządzenia nie zagrażały siedliskom przyrodniczym, a przy doborze gatunków do przyszłych upraw mieć na uwadze ich odporność na niekorzystne warunki (nadmiar wody, huraganowe wiatry, zbyt silne zachwaszczenie).

Niekorzystne warunki meteorologiczne występujące w ostatnich latach (2018 – 2020) tj. niski poziom wód gruntowych, susza glebowa spowodowały, że uległ pogorszeniu stan zdrowotny drzewostanów bukowych. Zjawisko dotyczy głównie ponad 100-letnich drzewostanów bukowych, zagospodarowanych rębnią złożoną, odsłoniętych, w pasie brzegowym lub międzygniazdowym. Skutkować to może w kolejnych latach wydzielającym się posuszem bukowym.

- **Przymrozki**

Dość poważnym zagrożeniem dla upraw, podrostów i szkółek są późne przymrozki (wiosenne). Powodują obumieranie młodych pędów i liści, szczególnie dębów i buków. Zagrożenie występuje corocznie, ale w ostatnich latach nasila się w związku z przesuwaniem się (w kierunku późnej

wiosny, a nawet wczesnego lata) terminów występowania pierwszych i ostatnich przymrozków wiosennych.

3. Czynniki antropogeniczne

- **Pożary**

Najbardziej zagrożone są drzewostany sosnowe, głównie na siedlisku Bśw i BMśw. Zagrożenie znacznie wzrasta na terenach atrakcyjnych wypoczynkowo, przy torach kolejowych, drogach publicznych. Warto wspomnieć, że na obszarach sąsiadujących z lasami dochodzi stosunkowo często, szczególnie w okresie przedwiośnia do wypalania suchej roślinności trawiastej.

Większość pożarów spowodowana była działalnością człowieka (wypalanie nieużytków, nieostrożne posługiwanie się ogniem, podpalenia).

W minionym dziesięcioleciu [2012-2021] w Nadleśnictwie Drawno miało miejsce 26 pożarów na łącznej powierzchni 5,51 ha.

W poszczególnych latach przedstawia się to następująco:

Tabela 57. Pożary w ubiegłym 10-leciu w Nadleśnictwie Drawno

Rok	Liczba pożarów	Powierzchnia [ha]
2012	1	0,01
2013	1	0,02
2014	5	0,35
2015	-	-
2016	1	0,01
2017	1	0,05
2018	4	0,07
2019	10	4,96
2020	1	0,02
2021	2	0,02

- **Zanieczyszczenie powietrza³¹**

Wynikiem rocznej oceny jakości powietrza za 2020 rok była klasyfikacja 3 stref województwa zachodniopomorskiego: aglomeracja szczecińska, miasto Koszalin oraz strefa zachodniopomorska, przeprowadzona zgodnie z art. 89 ustawy Prawo ochrony środowiska. Klasyfikację przeprowadzono dla poszczególnych zanieczyszczeń, z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia i ochrony roślin. Odrębnie dla każdej substancji dokonuje się klasyfikacji stref, w których poziom odpowiednio:

- przekracza poziom dopuszczalny powiększony o margines tolerancji – klasa C,
- mieści się pomiędzy poziomem dopuszczalnym, a poziomem dopuszczalnym powiększonym o margines tolerancji – klasa B,

³¹ Praca zbiorowa. „Roczna ocena jakości powietrza w województwie zachodniopomorskim. Raport wojewódzki za rok 2020.”. Szczecin. 2021. www.powietrze.gios.gov.pl

- nie przekracza poziomu dopuszczalnego – klasa A,
- przekracza poziom docelowy – klasa C,
- nie przekracza poziomu docelowego – klasa A,
- przekracza poziom celu długoterminowego (dotyczy stężeń ozonu) – klasa D2,
- nie przekracza poziomu celu długoterminowego (dotyczy stężeń ozonu) – klasa D1.

Nadleśnictwo Drawno należy do strefy zachodniopomorskiej (PL3203).

W 2020 roku przekroczenie obowiązujących poziomów dopuszczalnych/poziomów docelowych na obszarze województwa zachodniopomorskiego dotyczyło jedynie benzo(a)pirenu zawartego w pyłe PM10. Podobnie jak w latach poprzednich, wysokie wartości stężeń tego zanieczyszczenia rejestrowano w okresach grzewczych. Jako główną przyczynę przekroczeń wskazuje się niską emisję pochodzącą z indywidualnego ogrzewania budynków. Obowiązujący dla średniorocznego stężenia benzo(a)pirenu poziom docelowy ($1\text{ng}/\text{m}^3$) został przekroczony na 2 spośród 8 stanowisk pomiarowych. Na pozostałych stanowiskach nie zarejestrowano przekroczeń. W związku z tym w ocenie za 2020 rok tylko strefa zachodniopomorska otrzymała klasę C ze względu na ponadnormatywne stężenia benzo(a)pirenu.

W 2020 r. na obszarze wszystkich stref został przekroczony poziom celu długoterminowego ozonu, określony ze względu na ochronę zdrowia (klasa D2). Powinno to być uwzględnione w wojewódzkich programach ochrony środowiska poprzez zaplanowanie działań zmierzających do zmniejszenia emisji zanieczyszczeń będących prekursorami ozonu – tlenków azotu, węglowodorów i lotnych związków organicznych.

W przypadku pozostałych zanieczyszczeń, których stężenia nie przekroczyły obowiązujących w 2020 roku kryteriów ustanowionych ze względu na ochronę zdrowia: dwutlenku siarki (SO_2), dwutlenku azotu (NO_2), pyłu zawieszonego (PM10), tlenku węgla (CO), pyłu zawieszonego (PM2,5), benzenu (C_6H_6), ozonu (O_3) – poziom docelowy, arsenu (As), kadmu (Cd), niklu (Ni) i ołowiu (Pb), wszystkie trzy strefy województwa otrzymały klasę A.

Ocenie jakości powietrza ze względu na ochronę roślin podlega strefa zachodniopomorska. Ocena dotyczy dwutlenku siarki (SO_2), tlenków azotu (NO_x) i ozonu (O_3). W 2020 r. w strefie tej nie zostały przekroczone dopuszczalne poziomy zanieczyszczeń powietrza, zarówno przez średnioroczne stężenie NO_x i SO_2 , jak i przez średnie stężenie SO_2 z okresu zimowego (październik-marzec). Nie została także przekroczona wartość wskaźnika AOT40, obowiązująca dla poziomu docelowego dla ozonu. Ze względu na ochronę roślin strefa zachodniopomorska została sklasyfikowana w klasie A dla wszystkich tych trzech zanieczyszczeń.

W strefie zachodniopomorskiej wystąpiło przekroczenie obowiązujące dla ozonu kryterium poziomu celu długoterminowego ze względu na ochronę roślin (klasa D2).

W ocenie jakości powietrza stwierdzono, że nie wystąpiły przekroczenia poziomu dopuszczalnego dla pyłu PM10, a przekroczenia benzo(a)pirenu wystąpiły jedynie na obszarze strefy zachodniopomorskiej. Taki wynik oceny jest efektem sprzyjających warunków meteorologicznych,

które panowały w okresie jesienno-zimowym w 2020 r. Następstwem łagodnych warunków atmosferycznych była mniejsza emisja zanieczyszczeń pyłowych z sektora komunalno-bytowego, która jest szczególnie odpowiedzialna za wysokie stężenia pyłu zawieszonego PM₁₀, PM_{2,5} oraz benzo(a)pirenu zawartego w pyłe PM₁₀.

- **Stan czystości wód³²**

Na jakość wód ma wpływ wiele czynników, do których należą między innymi: rodzaj i ilości zanieczyszczeń wprowadzanych do wód, podatność danej kategorii wód na degradację oraz zdolność jej do samooczyszczania. Do głównych zagrożeń wód możemy zaliczyć zrzuty punktowe ścieków komunalnych, bytowych i przemysłowych, zanieczyszczenia dopływające do wód ze źródeł rozproszonych (spływy powierzchniowe z terenów rolniczych, miejskich i przemysłowych, depozyt zanieczyszczeń z atmosfery, małe źródła punktowe) oraz nadmierny pobór wód.

Wieloletnie badania WIOŚ w Szczecinie w punktach objętych corocznym monitoringiem (rzeki uchodzące bezpośrednio do morza, Odra w rejonie Szczecina) wykazują utrzymywanie się tendencji spadkowej wskaźników zanieczyszczeń organicznych oraz biogennych (odpowiedzialnych za eutrofizację wód).

Średnie stężenia związków organicznych oraz biogennych w punktach monitoringu rzek zamykających duże zlewnie od wielu lat występują na ustabilizowanym poziomie.

Realizacja dokumentów planistycznych i programów działań, a głównie aktualizacja planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy, Programu Wodno-Środowiskowego kraju oraz Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych przyczyni się do poprawy jakości wód.

Badania wód przejściowych i przybrzeżnych realizowane są w oparciu o wieloletnie programy monitoringu środowiska, opracowywane zgodnie z rozporządzeniami wykonawczymi do ustawy Prawo wodne, określającymi zakres i częstotliwość badań oraz kryteria klasyfikacji stanu jednolitych części wód.

Stan jednolitych części wód przejściowych i przybrzeżnych oceniono poprzez porównanie wyników klasyfikacji stanu ekologicznego lub potencjału ekologicznego i stanu chemicznego, wykonanych na podstawie danych z reprezentatywnego punktu pomiarowo-kontrolnego. Na podstawie badań prowadzonych w 2018 roku w ramach monitoringu diagnostycznego oraz w oparciu o zasadę dziedziczenia klasyfikacji wskaźników, stan większości monitorowanych wód przejściowych i przybrzeżnych oceniony został poniżej dobrego.

- **Negatywne oddziaływanie człowieka na las i środowisko przyrodnicze**

- znaczna presja ludzka na lasy;
- istnienie barier ekologicznych, utrudniających migracje zwierząt;

---

³² Praca zbiorowa. „Stan środowiska w województwie zachodniopomorskim”. Raport 2020. www.gios.gov.pl

- wypalanie ściernisk, poboczy dróg, łąk, trzcinowisk;
- zaśmiecanie lasu oraz istnienie dzikich wysypisk śmieci;
- niepełne skanalizowanie miejscowości, gromadzenie ścieków w szambach o wątpliwej szczelności oraz ich wylewanie do rowów i rzek;
- spływ do wód środków ochrony roślin i nawozów sztucznych;
- niewłaściwe składowanie obornika i gnojowicy oraz ich zwiększone dawkowanie na polach;
- niszczenie tablic i urządzeń;
- nielegalne pozyskanie drewna;
- kłusownictwo.

E. WYTYCZNE DO ORGANIZACJI GOSPODARSTWA LEŚNEGO ORAZ WYKONYWANIA PRAC W NADLEŚNICTWIE

Rysunek 54. Uprawa z pozostawioną kępą starodrzewu (Fot. J. Czekirda)

1. Wytyczne do organizacji gospodarstwa leśnego

Na podstawie dominujących funkcji pełnionych przez lasy a także przyjętych celów gospodarowania z uwzględnieniem zdolności produkcyjnych siedlisk zastosowano jednostki regulacyjne zwane gospodarstwami (Instrukcja Urządzania Lasu, CILP 2012).

Tabela 58. Podział lasów na gospodarstwa

Gospodarstwo	1. Drawno	2. Kiełpino	3. Dominikowo	Nadleśnictwo Drawno
	Powierzchnia [ha]			
S - specjalne	477.54	572.15	73.78	1123.47
O - wielofunkcyjnych lasów ochronnych	1 707.97	1 027.42	3 454.32	6189.71
GZ - wielofunkcyjnych lasów gospodarczych - zrębowych	5 749.77	1 409.36	941.78	8100.91
GPZ - wielofunkcyjnych lasów gospodarczych - przerębowo-zrębowych	380.61	3 314.37	141.65	3836.63
Razem	8 315.89	6 323.30	4 611.53	19 250.72

2. Wytyczne w sprawie wykonywania prac leśnych

W celu poprawy stanu środowiska przyrodniczego w trakcie wykonywania prac leśnych szczególną uwagę należy zwrócić na:

- wytyczanie i wykorzystywanie stałych szlaków zrywkowych;
- stosowanie olei biodegradowalnych jako smarów silnikowych oraz do smarowania urządzeń ścinkowych;

- ochronę stanowisk gatunków wymienionych w Rozporządzeniu MŚ z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. Nr 0, poz. 1408 z 16. 10. 2014 r.), Rozporządzeniu MŚ z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. Nr 0, poz. 1409 z 16. 10. 2014 r.) oraz Rozporządzeniu MŚ z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2016 r., poz. 2183) podczas trzebieży i innych zabiegów, m. in. poprzez zwracanie uwagi na miejsca obalania drzew, przebieg szlaków zrywkowych, pozostawianie kęp starodrzewu;
- stałe podnoszenie wiedzy przyrodniczej pracowników nadleśnictwa, zwracając szczególną uwagę na rozpoznawanie chronionych gatunków grzybów, roślin;
- prowadzenie ewidencji występowania nowych stanowisk gatunków chronionych;
- zachowanie niektórych elementów krajobrazu naturalnego i kulturowego (parki, aleje, cmentarze, groby, itp.);
- otoczenie opieką istniejących obiektów przyrodniczych.

F. PLAN DZIAŁAŃ – ZESTAWIENIE PRAC OBJĘTYCH PROGRAMEM OCHRONY PRZYRODY

Rysunek 55. „Martwe” drewno (Fot. M. Myśliński)

I. Obligatoryjne zadania z zakresu ochrony przyrody

Szczegółowo przedstawiono w Załączniku nr 2. Tabela XXIII- Zestawienie zadań z zakresu ochrony przyrody.

II. Fakultatywne wskazania ochronne

1. Ochrona różnorodności biologicznej

Ochrona różnorodności biologicznej w lasach realizowana jest na podstawie obowiązujących w Lasach Państwowych zasad, zarządzeń i instrukcji.

W celu ochrony różnorodności biologicznej w lasach Nadleśnictwa Drawno zaleca się:

- dla zachowania leśnych zasobów genowych należy ściśle realizować zadania w zakresie ochrony genotypów rodzimych gatunków drzew leśnych;
- promować gatunki rodzime, nie wprowadzać neofitów;
- dostosowywać skład gatunkowy upraw do odpowiednich typów siedliskowych lasu, ważne jest by gatunki liściaste osiągały optymalny udział;
- przebudowę drzewostanów w kierunku zgodnym z typem siedliskowym i typem drzewostanu z zachowaniem zasad selekcji, hodowli oraz ochrony lasu stosowanych w wielofunkcyjnej gospodarce leśnej;
- w odpowiednich warunkach siedliskowych dążenie do powstawania drzewostanów zróżnicowanych pod względem wieku, składu gatunkowego i struktury;

- pozostawianie i utrzymanie w lasach do naturalnej śmierci i rozkładu tzw. drzew biocenotycznych w celu zwiększenia różnorodności biologicznej, z wyłączeniem sytuacji kłuskowych oraz przypadków zagrażających trwałości lasu i/lub bezpieczeństwu ludzi i mienia;
- zachowanie w lasach starych, okazałych, często o ciekawych formach drzew lub kęp starodrzewi, drzew owocowych, klonów, lipy drobnolistnej, topól rodzimych, jarzębów, drzewiastych form: głogów, czeremchy zwyczajnej, jałowca, trzmielin, szakłaka;
- w maksymalnym stopniu wykorzystywać w odnowieniach dolne warstwy – naloty, podrosty, także na siedliskach uboższych – jeśli przedstawiają dobrą jakość i są zgodne z założonymi celami hodowlanymi;
- w koniecznych przypadkach usuwanie czeremchy amerykańskiej przy planowanych zabiegach gospodarczych;
- w celu zachowania różnorodności ekosystemów należy jak najszerszej wykorzystywać zmienność w ramach mikrosiedlisk wprowadzając na te niewielkie powierzchnie właściwe im gatunki;
- na terenie nadleśnictwa unikać zalesiania śródleśnych łąk, skarp oraz niewielkich otwartych powierzchni (w celu zachowania bogactwa i różnorodności krajobrazowej);
- wywieszanie, w miarę potrzeb, drewnianych budek dla ptaków i nietoperzy;
- nie zalesiać powierzchni pozostawionych do naturalnej sukcesji.

2. Działania dotyczące prawnych form ochrony przyrody

Zaleca się:

- otoczenie opieką istniejących obiektów przyrodniczych;
- podjęcie starań o uznanie prawne proponowanych form ochrony przyrody;
- stale podnosić wiedzę przyrodniczą pracowników Nadleśnictwa, zwracając szczególną uwagę na rozpoznawanie chronionych gatunków roślin, zwierząt oraz siedlisk przyrodniczych;
- prowadzenie ewidencji występowania nowych stanowisk gatunków chronionych, siedlisk chronionych, obiektów cennych przyrodniczo;
- proponowanie do wyznaczenia kolejnych stref ochrony dla ptaków, systematyczne monitorowanie już istniejących.

3. Zalecenia w zakresie ochrony cennych gatunków roślin naczyniowych

W stosunku do gatunków roślin, których stanowiska są wymienione w niniejszym Programie, zaleca się:

- upowszechnienie wiedzy o wymienionych gatunkach roślin, ich wymagań ekologicznych, stwierdzonych stanowisk wśród pracowników służby leśnej w Nadleśnictwie;

- aktualizowanie waloryzacji przyrodniczej Nadleśnictwa o nowe stanowiska chronionych gatunków roślin;
- podczas prowadzenia zabiegów gospodarczych sukcesywnie eliminować gatunki ekspansywne (czeremcha amerykańska) zagrażające bezpośrednio stanowiskom cennych roślin;
- podczas projektowania szlaków zrywkowych (ciągów technologicznych) na etapie sporządzania szacunków brakarskich uwzględniać wszystkie elementy związane z ochroną przyrody, w tym stanowiska rzadkich i chronionych gatunków roślin – ich stanowiska zaznaczyć na szkicu powierzchni manipulacyjnej. Przy użytkowaniu rębnym pozostawiać biogrupy i/lub kępy z wszystkimi warstwami lasu.

4. Zalecenia w zakresie ochrony cennych roślin zarodnikowych

- Kontynuowanie, w ramach realizowanej gospodarki leśnej, działań mających na celu zachowanie ilości martwego drewna i drzew biocenotycznych.

5. Zalecenia w zakresie ochrony starych i cennych drzew

- Należy zachowywać drzewa cenne o rozmiarach pomnikowych oraz drzewa o szczególnych cechach (tworzące określone układy przestrzenne np. aleje, stanowiące pamiątkę kultury leśnej np. pojedyncze drzewa egzotyczne, uznane za lokalnie rzadkie lub ginące, reprezentujące unikatowe formy np. szczudłowe świerki oraz będące przykładami unikatowych zjawisk biologicznych np. zrosty drzew).
- Zaleca się monitorowanie stanu zachowania drzew będących uznanymi pomnikami przyrody i w zależności od potrzeb, po uzgodnieniu z organem ochrony przyrody podjęcie odpowiednich działań ochronnych.
- Zakazuje się wprowadzania istotnych zmian w otoczeniu drzew pomnikowych. Nie należy niszczyć roślinności epifitycznej, nie składować pozostałości zrębowych i innych odpadów w promieniu 10 m. od drzewa. Drzew pomnikowych nie należy wycinać, uszkadzać, należy je pozostawiać na pniu, aż do naturalnego ich rozkładu, z wyjątkiem sytuacji zagrażających bezpieczeństwu.
- Należy dążyć do zachowania w lasach nadleśnictwa jak największej liczby drzewiastych form głogów, czeremchy zwyczajnej, jałowca, trzmielin, szakłaka.

6. Zalecenia z zakresu ochrony fauny kręgowców

- Zgłaszanie do służb ochrony przyrody kolejnych stref ochrony dla ujawnionych stanowisk gatunków chronionych.

- Należy przestrzegać regulacji prawnych obowiązujących w strefach ochrony gatunków chronionych (strefy ochronne gniazd). Zabiegi gospodarcze prowadzi zgodnie z obowiązującymi przepisami.
- Zaleca się pozostawiać drzewa dziuplaste. W zależności od potrzeb w drzewostanach sosnowych dążyć do rozwieszenia skrzynek lęgowych, w tym skrzynek dla nietoperzy. Skrzynki dla nietoperzy należy koncentrować na skraju lasu, oraz w pobliżu skraju bagien, zrębów i upraw.

7. Zalecenia w zakresie ochrony fauny bezkręgowców

- Zaleca się pozostawiać wszystkie pozostałości alei śródleśnych. W miarę możliwości, np. w uprawach dochodzących do ważniejszych dróg leśnych, wprowadzić przy tych drogach jedno- lub dwustronne śródleśne zadrzewienia alejowe. Stosować do tego materiał o charakterze zadrzewieniowym. Wprowadzać m. in. Db, Lp, Kl, Wz, Jrz, Js, Wb, Cz.p stosownie do stwierdzonych na gruncie warunków mikrosiedliskowych.
- Zaleca się pozostawiać drzewa owocowe.
- Zapewnienie w ekosystemach leśnych materii organicznej, przede wszystkim ilości martwego i rozkładającego się drewna. Martwe drzewa pozostawia się w celu zapewnienia ciągłości występowania martwego drewna, przy czym jego ilość nie może w szczególności stwarzać zagrożenia pożarowego lub ryzyka wystąpienia szkodliwych czynników biotycznych.
- Pozostawiać drzewa biocenotyczne.

8. Zalecenia w zakresie ochrony pamiątek kultury leśnej i kultury powszechnej w lasach

- Pozostawiać pozostałości dawnych cmentarzy. Obszar cmentarzy wyłączyć z użytkowania. Na ich obszarze można tolerować obecność gatunków egzotycznych (lilaka, śnieguliczki). Dopuszcza się zabiegi ograniczające rozwój krzewów zarastających mogiły. Uporządkować w przypadku konieczności. Proponuje się oznakowanie tych miejsc przez ustawienie tablic informacyjnych. Wszelkie czynności dotyczące obiektów wpisanych do rejestru zabytków należy uzgadniać z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.
- Zaleca się zbieranie, gromadzenie i propagowanie informacji dotyczących historycznego i zwyczajowego nazewnictwa terenowego (nazwy dróg, alei, fragmentów lasu, jezior), informacje o dawnych leśnikach, właścicielach lasu itp.)
- W waloryzacji przyrodniczej Nadleśnictwa zamieszczać informacje o przydrożnych kapliczkach, obeliskach, tablicach pamiątkowych, starych słupach podziału powierzchniowego i innych podziałów będących pamiątkami kultury powszechnej i leśnej.
- Pozostawiać stare drzewa owocowe spotykane na terenach leśnych, szczególnie w miejscach dawnych osad.

9. Kształtowanie stosunków wodnych i ochrona siedlisk hydrogeniczných w lasach

Zaleca się:

- poprawę stosunków wodnych na terenie Nadleśnictwa poprzez:
  - utrzymywanie naturalnego charakteru brzegów bagien, jezior, cieków, rzek;
  - zachowanie istniejących torfowisk;
- wokół bagien stanowiących osobne wydzielania (o pow. od 0,5 ha) oraz pozostałych bagien, będących siedliskami przyrodniczymi, źródeł, wycieków i wysięków wód podziemnych zaleca się w trakcie wykonywania cięć rębnych zachowywanie lub kształtowanie stref pasa ochronnego (nie stosuje się cięć zupełnych bezpośrednio przy źródłach, rzekach, jeziorach, torfowiskach i źródłiskach; w miejscach tych zaleca się pozostawianie naturalnych stref ekotonowych lub ich tworzenie poprzez sadzenie krzewów – w razie ich braku, oraz pielęgnowanie);
- wyłączenie z użytkowania rębnych drzewostanów na zabagnionych, trudno dostępnych siedliskach Bb, BMb, LMb oraz niektórych Ol i OIJ.

10. Kształtowanie strefy ekotonowej

W lasach Nadleśnictwa Drawno zaleca się w trakcie wykonywania cięć rębnych zachowywać lub kształtować strefę pasa ochronnego wokół bagien o powierzchni co najmniej 0,5 ha, oraz pozostałych bagien, będących siedliskami przyrodniczymi, naturalnych zbiorników wodnych, wzdłuż rzek oraz wybranych ciągów komunikacyjnych. Ponadto zaleca się dążyć do tego, aby strefy ekotonowe były maksymalnie wypełnione przez roślinność zielną, krzewy i drzewa w układzie pionowym i poziomym. Ma to na celu wytworzenie pełnej ściany lasu tzw. ściany okrajkowej ograniczającej wnikanie i penetrację wielu czynników wnętrza lasu, szczególnie z przelotowych tras komunikacyjnych, pól uprawnych oraz terenów zabudowanych.

11. Promocja i edukacja ekologiczna³³

1. PROGRAM EDUKACJI LEŚNEJ SPOŁECZEŃSTWA W NADLEŚNICTWIE DRAWNO

na lata 2022 – 2031 zawiera podsumowanie dotychczasowej działalności edukacyjnej oraz określa zadania pozwalające osiągnąć wyznaczone cele w zakresie rozwoju świadomości ekologicznej społeczeństwa.

Zgodnie z w/w programem promocję i edukację leśną społeczeństwa na terenie administracyjnym Nadleśnictwa Drawno należy prowadzić na bazie naturalnych walorów przyrodniczych i krajobrazowych Nadleśnictwa, z wykorzystaniem istniejącej infrastruktury edukacyjnej.

Działalność edukacyjna ukierunkowana jest na następujące grupy odbiorców:

- przedszkolaki, uczniowie szkół podstawowych, gimnazjalnych i średnich, dorośli;

---

³³ Program edukacji leśnej społeczeństwa w Nadleśnictwie Drawno na lata 2022-2031

- społeczeństwo lokalne.

Rysunek 56. Kwatera Myśliwska w Borowcu (Fot. J. Paszkiewicz)

Na spotkaniach edukacyjnych, pogadankach, wycieczkach do lasu przedstawia się jak ważny jest las, jak wygląda praca leśnika, jak korzystać z lasu nie czyniąc w nim szkody, ucząc i bawiąc jednocześnie.

W realizacji zadań edukacyjnych bardzo ważna jest współpraca z samorządami, instytucjami oraz organizacjami z terenu działania Nadleśnictwa. Partnerami Nadleśnictwa w zakresie prowadzonej edukacji leśnej społeczeństwa są m. in.: przedszkola, szkoły, samorządy, media (prasa, radio, telewizja), Drawieński Park Narodowy, Drawieński Dom Kultury, organizacje pozarządowe i inni, m. in. PZŁ, PZW, Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Drawieńskiej, Lokalna Organizacja Turystyczna Wokół Drawy, Środowiskowy Dom Samopomocy w Drawnie, PTTK.

Obiekty edukacji leśnej Nadleśnictwa Drawno:

1. Szkołka leśna Zdanów - powstała w 2005 r., a od 2015 r. pełni funkcję punktu edukacji leśnej. Na terenie obiektu znajdują się tablice, gry edukacyjne, zadaszone wiaty oraz miejsce na ognisko. Podczas zajęć edukacyjnych, uczestnicy mają okazję poznać fascynującą historię lasu - od nasionka do drzewa.

Rysunek 57. Punkt edukacji na szkółce leśnej (Fot. J. Paszkiewicz)

2. Kwatera Myśliwska w Borowcu - obiekt, którego historia sięga końca XVIII wieku, od początku swego istnienia pełnił funkcję kwatery myśliwskiej. W latach 2017-2018 przeprowadzono gruntowny remont - budynek odrestaurowano, zachowując jego wieloletnią historię i tradycję. Wokół budynku rozciąga się park, w którym znajdują się pomnikowe drzewa – dęby bezszypułkowe.

Na terenie kwatery znajdują się: dwie wiaty, miejsce na ognisko, plac zabaw dla najmłodszych, boisko. Ponadto obiekt posiada 25 miejsc noclegowych, wyposażony jest w tablice edukacyjne, gry i zabawy o tematyce przyrodniczo – leśnej. Okoliczne lasy są niezwykle atrakcyjne, posiadają bogatą infrastrukturę turystyczną – m.in. szlaki piesze, konne.

Rysunek 58. Punkt edukacji leśnej przy kwaterze myśliwskiej w Borowcu (Fot. J. Paszkiewicz)

3. Ścieżka edukacyjna „Czarne Torfowisko” – obiekt powstał w 2013 r., przy współpracy z Klubem Przyrodników. Ścieżka o długości ok. 2,6 km na terenie leśnictwa Zdanów, została wyposażona w 8 tablic informacyjnych i 5 kierunkowskazów. Na końcu ścieżki znajduje się 150 metrowy pomost, zakończony platformą widokową, prowadzi wzdłuż torfowisk o charakterze zasadowym, z unikatową dla nich roślinnością.

Rysunek 59. Ścieżka edukacyjna „Czarne Torfowisko” (Fot. J. Paszkiewicz)

Inne obiekty Nadleśnictwa, wykorzystywane do prowadzenia edukacji:

- Centrum Informacji Turystycznej „Spichlerz” w Drawnie;
- Obiekty Drawieńskiego Parku Narodowego – Centrum Edukacji i Turystyki, przystań w Drawniku, ścieżki przyrodniczo-leśne, PIT w Głusku;
- Dom Kultury w Drawnie;
- lokalne świetlice wiejskie;
- teren Stacji Wodnej PTTK w Drawnie.

Główne założenia i kierunki na lata 2022-2031 (planowane przedsięwzięcia z zakresu edukacji leśnej):

1. Utrzymanie istniejących obiektów edukacji – Nadleśnictwo przewiduje remonty, modernizację oraz doposażanie istniejących obiektów bazy edukacyjnej wg potrzeb. Nie planuje się tworzenia nowych obiektów.
2. Dalsza współpraca ze szkołami, organizacjami pozarządowymi, instytucjami, urzędami miast i gmin działającymi w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa w zakresie działań edukacyjnych. Kontynuowanie i rozwijanie współpracy z miejscowymi mediami.
3. Kontynuacja prowadzenia zajęć terenowych, prowadzenie akcji twórczych np. sadzenie lasu, sprzątanie śmieci.
4. Prowadzenie cyklicznych, tematycznych warsztatów edukacyjnych dla nauczycieli w miarę istniejących potrzeb.
5. Prowadzenie cyklicznych wydarzeń, np.:

- turniejów plastycznych;
- warsztatu fotograficznego 4 pory roku;
- zajęć z okazji świąt międzynarodowych np. *Dnia Ziemi, Święta Drzewa*;
- zajęć dotyczących racjonalnego dokarmiania ptaków;
- udział w akcjach ogólnopolskich.

6. Przygotowywanie stoiska edukacyjnego podczas imprez, wydarzeń o charakterze lokalnym. Organizowanie konkursów, gier, zabaw, skierowanych do wszystkich grup wiekowych. Zwracanie uwagi na konieczność ochrony środowiska oraz przedstawienie zasad prowadzenia zrównoważonej gospodarki leśnej.

7. Prowadzenie pogadarek, prelekcji, wycieczek poznawczych, konkursów przy współpracy z różnymi podmiotami prowadzącymi edukację o tematyce ekologicznej.

8. Podejmowanie działań w celu pozyskiwania środków zewnętrznych na realizację zadań z zakresu edukacji leśnej.

9. Organizacja zajęć przy wykorzystaniu ścieżek sensorycznych z wykorzystaniem naturalnych materiałów pozyskanych z lasu.

10. Organizacja imprezy cyklicznej o charakterze lokalnym, pod nazwą „Drawieńskie sadzenie lasu”. Wydarzenie ma na celu przedstawienie pracy leśnika od strony praktycznej, ale także integrację lokalnej społeczności oraz poznanie okolicznych terenów leśnych. Akcja zostanie zorganizowana we współpracy z lokalnymi instytucjami, placówkami oświatowymi oraz organizacjami pozarządowymi.

11. Kontynuowanie wspólnych działań z instytucjami zajmującymi się ochroną przyrody, m.in. z Drawieńskim Parkiem Narodowym. Zajęcia terenowe na terenie Drawieńskiego Parku Narodowego oraz Nadleśnictwa, będą miały na celu przedstawienie podstawowych różnic w sposobie gospodarowania lasem.

PIŚMIENNICTWO

- Atlas hydrologiczny Polski*. IMiGW. Wyd. Geolog. Warszawa 1987.
- Elaborat Nadleśnictwa Drawno*. BULiGL O/Gorzów Wlkp. 2012.
- Elaborat Nadleśnictwa Drawno*. BULiGL O/Gorzów Wlkp. 2022.
- Geblewicz O. (red.). „*Strategia rozwoju województwa zachodniopomorskiego do roku 2030*”. Szczecin. 2018.
- Głowaciński Z. (red.). *Czerwona Lista Zwierząt Ginących i Zagrożonych w Polsce*. PWN. Warszawa 2002.
- Głowaciński Z., Nowacki J. (red.) *Polska Czerwona Księga Zwierząt. Bezkręgowce*. Instytut Ochrony Przyrody PAN w Krakowie, Akademia Rolnicza im. A. Cieszkowskiego w Poznaniu. 2004.
- Jackowiak B., Żukowski W. *Ginące i Zagrożone Rośliny Naczyniowe Pomorza Zachodniego i Wielkopolski*. Bogucki Wyd. Nauk., Poznań 1995.
- Instrukcja sporządzania programu ochrony przyrody w nadleśnictwie*. Warszawa 1996.
- Instrukcja urządzania lasu*. Centrum Informacyjne Lasów Państwowych, Warszawa 2012.
- Jańczak J. (red.). *Atlas jezior Polski*. Bogucki Wydawnictwo Naukowe. Poznań 1999.
- Kaczanowska M. (red.). *Przyroda Pomorza Zachodniego*. OFICYNA IN PLUS. Szczecin 2002.
- Każmierczakowa R.(red.). *Polska czerwona lista paprotników i roślin kwiatowych*. Instytut Ochrony Przyrody PAN. Kraków.2016.
- Kleczkowski A.S. *Mapa Głównych Zbiorników Wód Podziemnych w Polsce, wymagających szczególnej ochrony*. 1990.
- Kondracki J. *Polska. Geografia fizyczna Polski*. PWN. Warszawa 1988.
- Liro A. (red.) *Strategia wdrażania krajowej sieci ekologicznej ECONET – POLSKA*. Fundacja IUCN. Warszawa 1998.
- Matuszkiewicz J. M. *Krajobrazy roślinne i regiony geobotaniczne 1:2500000, 1. Krajobrazy roślinne, 2. Regiony botaniczne (42.5)* (w: *Atlas Rzeczypospolitej Polskiej*. Główny Geodeta Kraju. IgiPZ PAN. Warszawa 1994.
- Matuszkiewicz W. *Potencjalna roślinność naturalna Polski. Mapa przeglądowa*. PAN. Warszawa 1995.
- Matuszkiewicz W. *Przewodnik do oznaczania zbiorowisk roślinnych Polski*. PWN Warszawa 2001.
- Mikołajków J., Sadurski A. (red.). 2017. *Informator PSH. Główne Zbiorniki Wód Podziemnych w Polsce*. Państwowy Instytut Geologiczny; Państwowy Instytut Badawczy. Warszawa.
- Mojski J. E. *Objaśnienia do Mapy Geologicznej Polski 1:200000*. Wydawnictwo Geologiczne. Warszawa 1977.
- Pawlaczyk P. (red.). *Zasady ochrony przyrody w lasach gospodarczych – propozycja społeczna*. 2008. <http://www.kp.org.pl/instrukcja/index.html>.
- Podział hydrograficzny Polski*. IMiGW, Warszawa 1983.
- Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000, Lasy i bory – praca zbiorowa*. Warszawa 2004.
- POP Nadleśnictwa Drawno na lata 2012-2021*. BULiGL O/Gorzów Wlkp. 2011 r.
- Program edukacji leśnej społeczeństwa w Nadleśnictwie Drawno na lata 2022 – 2031*.
- Program Ochrony Środowiska dla powiatu choszczeńskiego na lata 2017 – 2020 z perspektywą do 2024 r.*
- Referat Kierownika Zespołu Ochrony Lasu w Szczecinku z zakresu ochrony lasu na Naradę Techniczno-Gospodarczą dla Nadleśnictwa Drawno*.
- Rejestr zabytków województwa zachodniopomorskiego*. www.kobidz.pl
- „*Roczna ocena jakości powietrza w województwie zachodniopomorskim. Raport wojewódzki za rok 2020.*”. Szczecin. 2021. www.wios.szczecin.pl
- „*Stan środowiska w województwie zachodniopomorskim*”. Raport 2020. www.gios.gov.pl
- Solon J. *Physico-geographical mesoregions of Poland: Verification and adjustment of boundaries on the basis of contemporary spatial data*. „*Geographia Polonica*”. 2 (91). s. 143-170

Standardowy Formularz Danych Dolina Iny koło Recza.
Standardowy Formularz Danych Jezioro Lubie i Dolina Drawy.
Standardowy Formularz Danych Uroczyska Puszczy Drawskiej.
Standardowy Formularz Danych Lasy Puszczy nad Drawą.
Szafer W., Pawłowski B. *Szata roślinna Polski*. PWN. Warszawa.
Wilk T., Chodkiewicz T., Sikora A., Chylarecki P., Kuczyński L. *Czerwona lista ptaków Polski*. OTOP. Marki. 2020.
Woś. A. *Klimat Polski*. PWN 1999. Warszawa.
Woś A. *Typy pogody, Regiony klimatyczne (31.8)* (w:) *Atlas Rzeczypospolitej Polskiej*. Główny Geodeta Kraju. IGiPZ PAN. Warszawa 1994.
www.bdl.lasy.gov.pl
www.wikipedia.pl
www.gdos.gov.pl
www.gios.gov.pl
www.szczecin.lasy.gov.pl/web/Drawno
Zarzycki K., Kaźmierczakowa R., Mirek Z., *Polska Czerwona Księga Roślin. Paprotniki i rośliny kwiatowe. Wyd. III. uaktualnione i rozszerzone*. Instytut Ochrony Przyrody PAN. 2014.
Zasady Hodowli Lasu. Centrum Informacyjne Lasów Państwowych. Warszawa 2012.
Zielony R., Kliczkowska A. 2012. *Regionalizacja przyrodniczo – leśna Polski 2010*. CILP. Warszawa

Spis tabel

Tabela 1. Porównanie wybranych cech drzewostanów Nadleśnictwa Drawno	15
Tabela 2. Porównanie wybranych cech taksacyjnych drzewostanów w ramach grup funkcji lasu (Wzór 1b.)	16
Tabela 3. Funkcje lasu – zestawienie powierzchni	16
Tabela 4. Kategorie ochronności – zestawienie powierzchni	16
Tabela 5. Liczba i wielkość kompleksów leśnych (wyłącznie powierzchnia własności Skarbu Państwa)	17
Tabela 6. Ogólna charakterystyka rezerwatów	23
Tabela 7. Zestawienie zbiorcze powierzchni obszarów Natura 2000 w Nadleśnictwie Drawno	25
Tabela 8. Zestawienie wspólnych powierzchni [ha] obszarów Natura 2000	25
Tabela 9. Zestawienie powierzchni SOO Dolina Iny koło Recza PLH320004	26
Tabela 10. Zestawienie siedlisk przyrodniczych stanowiących przedmioty ochrony w SOO Dolina Iny koło Recza PLH320004 (kolorem zielonym wyróżniono leśne siedliska przyrodnicze)	29
Tabela 11. Zestawienie gatunków zwierząt stanowiących przedmioty ochrony w SOO Dolina Iny koło Recza PLH320004	30
Tabela 12. Zestawienie powierzchni obszaru Jezioro Lubie i Dolina Drawy PLH320023	31
Tabela 13. Zestawienie siedlisk przyrodniczych stanowiących przedmioty ochrony w obszarze Jezioro Lubie i Dolina Drawy PLH320023 (kolorem zielonym wyróżniono leśne siedliska przyrodnicze)	34
Tabela 14. Zestawienie gatunków roślin i gatunków zwierząt stanowiących przedmioty ochrony w obszarze Jezioro Lubie i Dolina Drawy PLH320023	35
Tabela 15. Zestawienie powierzchni obszaru Uroczyska Puszczy Drawskiej PLH320046	39
Tabela 16. Zestawienie siedlisk przyrodniczych stanowiących przedmioty ochrony w obszarze Uroczyska Puszczy Drawskiej PLH320046 (kolorem zielonym wyróżniono leśne siedliska przyrodnicze)	42
Tabela 17. Zestawienie gatunków roślin i gatunków zwierząt stanowiących przedmioty ochrony w obszarze Uroczyska Puszczy Drawskiej PLH320046	43
Tabela 18. Zestawienie powierzchni OSO Lasy Puszczy nad Drawą PLB320016	47
Tabela 19. Zestawienie gatunków ptaków stanowiących przedmioty ochrony w OSO Lasy Puszczy nad Drawą PLB320016 (kolorem zielonym oznaczono przedmioty ochrony związane ze środowiskiem leśnym)	53
Tabela 20. Zestawienie powierzchni OChK „D” (Choszczno-Drawno)	59
Tabela 21. Zestawienie powierzchni OChK „E” (Korytnica Rzeka)	60
Tabela 22. Zestawienie powierzchni OChK „F” (Bierzwnik)	61
Tabela 23. Zestawienie powierzchni OChK „Dominikowo-Niemieńsko”	62
Tabela 24. Wykaz istniejących pomników przyrody na gruntach N-ctwa Drawno (Wzór 5a)	64
Tabela 25. Wzór 7a. Wykaz istniejących użytków ekologicznych	66
Tabela 26. Wykaz chronionych, rzadkich i zagrożonych gatunków grzybów i porostów w Nadleśnictwie Drawno	71
Tabela 27. Wykaz chronionych, rzadkich i zagrożonych gatunków roślin w Nadleśnictwie Drawno	72
Tabela 28. Wykaz chronionych, rzadkich i zagrożonych gatunków zwierząt (bezkągowców i kręgowców) w Nadleśnictwie Drawno	76
Tabela 29. Powierzchnia stref ochrony zwierząt w Nadleśnictwie Drawno	81
Tabela 30. Gospodarstwo specjalne	82

Tabela 31. Lasy ochronne	82
Tabela 32. Zestawienie powierzchni otuliny DPN na gruntach N-ctwa Drawno	83
Tabela 33. Zestawienie powierzchni leśnej zalesionej i nie zalesionej wg typów siedliskowych lasu	96
Tabela 34. Bogactwo gatunkowe w Nadleśnictwie Drawno	97
Tabela 35. Zestawienie powierzchni [ha] drzewostanów wg grup wiekowych i struktury	99
Tabela 36. Zestawienie powierzchni [ha] wg rodzajów i pochodzenia drzewostanów oraz grup wiekowych	101
Tabela 37. Zestawienie powierzchni [ha] wg zgodności składu gatunkowego drzewostanów z siedliskiem	102
Tabela 38. Formy stanu siedliska	104
Tabela 39. Borowacenie w Nadleśnictwie Drawno	107
Tabela 40. Wykaz gatunków drzew i krzewów obcego pochodzenia stwierdzonych w Nadleśnictwie	108
Tabela 41. Wykaz drzewostanów cennych przyrodniczo	109
Tabela 42. Wykaz parków i drzewostanów o charakterze parkowym	110
Tabela 43. Wykaz siedlisk w Nadleśnictwie Drawno podlegających ochronie	112
Tabela 44. Typy drzewostanów oraz orientacyjne składy gatunkowe upraw, oraz rodzaje rębni dla poszczególnych typów siedlisk przyrodniczych	115
Tabela 45. Wykaz cennych drzew znajdujących się na terenie Nadleśnictwa Drawno	117
Tabela 46. Zestawienie zadrzewień	118
Tabela 47. Zestawienie remiz jako powierzchni nie tworzących wydziełów	119
Tabela 48. Zestawienie gruntów przeznaczonych do naturalnej sukcesji	119
Tabela 49. Wykaz bagien ewidencyjnych w Nadleśnictwie Drawno	122
Tabela 50. Powierzchnia WDN i gatunek nasienny	124
Tabela 51. Powierzchnia GDN i gatunek nasienny	124
Tabela 52. Wykaz GDN	124
Tabela 53. Bloki upraw pochodnych w Nadleśnictwie Drawno	126
Tabela 54. Uprawy pochodne w blokach w Nadleśnictwie Drawno	127
Tabela 55. Zestawienie powierzchni drzewostanów czasowo wyłączonych z użytkowania głównego	128
Tabela 56. Wzór nr 19. Wykaz obiektów kultury materialnej	129
Tabela 57. Pożary w ubiegłym 10-leciu w Nadleśnictwie Drawno	140
Tabela 58. Podział lasów na gospodarstwa	144

Spis rysunków

Rysunek 1. Drzewostan w N-ctwie Drawno (<i>Fot. J. Czekirda</i>)	6
Rysunek 2. Drawno i okolice. Mapa: 2760_Neuwedell_1938	8
Rysunek 3. Barnimie i okolice. Mapa: 2860_Furstenau_1936	9
Rysunek 4. Położenie N-ctwa Drawno na tle RDLP w Szczecinie	11
Rysunek 5. Ostoja zwierząt – tablica informacyjna (<i>Fot. J. Czekirda</i>)	18
Rysunek 6. Położenie rezerwatów przyrody w N-ctwie Drawno	19
Rysunek 7. Rezerwat przyrody ‘Grądowe Zbocze’	20
Rysunek 8. Rezerwat przyrody „Torfowisko Konotop”	22
Rysunek 9. Położenie N-ctwa Drawno na tle sieci Obszarów Natura 2000	25
Rysunek 10. Położenie N-ctwa Drawno na tle obszaru Natura 2000 Dolina Iny koło Recz PLH320004	26
Rysunek 11. Klasy siedlisk (% pokrycia) w obszarze Natura 2000 Dolina Iny koło Recza PLH320004 (wg SDF)	27
Rysunek 12. Udział powierzchniowy wg gatunków panujących w obszarze PLH320004	27
Rysunek 13. Struktura wiekowa drzewostanów w obszarze PLH320004	28
Rysunek 14. Położenie N-ctwa Drawno na tle obszaru Natura 2000 Jezioro Lubie i Dolina Drawy PLH320023	31
Rysunek 15. Klasy siedlisk (% pokrycia) w obszarze Natura 2000 Jezioro Lubie i Dolina Drawy PLH320023 (wg SDF)	32
Rysunek 16. Udział powierzchniowy wg gatunków panujących w obszarze PLH320023	32
Rysunek 17. Struktura wiekowa drzewostanów w obszarze PLH320023	33
Rysunek 18. Położenie N-ctwa Drawno na tle obszaru Natura 2000 Uroczyska Puszczy Drawskiej PLH320046	38
Rysunek 19. Klasy siedlisk (% pokrycia) w obszarze Natura 2000 Uroczyska Puszczy Drawskiej PLH320046 (wg SDF)	40
Rysunek 20. Udział powierzchniowy wg gatunków panujących w obszarze PLH320046	40
Rysunek 21. Struktura wiekowa drzewostanów w obszarze PLH320046	41
Rysunek 22. Położenie N-ctwa Drawno na tle obszaru Natura 2000 Lasy Puszczy nad Drawą PLB320016	47
Rysunek 23. Klasy siedlisk (% pokrycia) w obszarze Natura 2000 Lasy Puszczy nad Drawą PLB320016 (wg SDF)	51
Rysunek 24. Udział powierzchniowy wg gatunków panujących w obszarze PLB320016	52
Rysunek 25. Struktura wiekowa drzewostanów w obszarze PLB320016	52
Rysunek 26. Położenie N-ctwa Drawno na tle obszarów chronionego krajobrazu	58
Rysunek 27. Ponik przyrody „Lipa Kochanków” (<i>Fot. M. Myśliński</i>)	63
Rysunek 28. Pomnik przyrody – wiąz górski (<i>Fot. M. Myśliński</i>)	65
Rysunek 29. Widłak spłaszczony <i>Diphasiastrum complanatum</i> (<i>Fot. M. Myśliński</i>)	71
Rysunek 30. Myszołów zwyczajny <i>Buteo buteo</i> (<i>Fot. M. Myśliński</i>)	76
Rysunek 31. Drawa w pobliżu miejscowości Barnimie (<i>Fot. B. Malecki</i>)	85
Rysunek 32. Mapa krajowej sieci ekologicznej ECONET-POLSKA	86
Rysunek 33. Leśnictwo Kiełpino, oddz. 97c. Kładka nad Jeziorem Rybnica (<i>Fot. J. Czekirda</i>)	88

Rysunek 34. Fragment mapy geologicznej	89
Rysunek 35. Typy gleb w Nadleśnictwie Drawno	90
Rysunek 36. Podstawowe jednostki hydrograficzne Polski /za MPHP/	91
Rysunek 37. Fragment mapy hydrologicznej	92
Rysunek 38. Mapa Potencjalnej Roślinności Naturalnej Polski	94
Rysunek 39. Łęg przy cieku w pobliżu Niemieńska (Fot. B. Malecki)	95
Rysunek 40. Udział procentowy typów siedliskowych lasu w Nadleśnictwie Drawno	96
Rysunek 41. Bogactwo gatunkowe w Nadleśnictwie Drawno	98
Rysunek 42. Zestawienie powierzchni drzewostanów wg grup wiekowych i struktury	100
Rysunek 43. Zestawienie powierzchni [ha] wg zgodności składu gatunkowego drzewostanów z siedliskiem	103
Rysunek 44. Formy stanu siedliska	106
Rysunek 45. Borowacenie w Nadleśnictwie Drawno	107
Rysunek 46. Żyzna buczyna niżowa (9130) w oddz. 116d, leśnictwo Kiełpino (Fot. J. Czekirda)	111
Rysunek 47. Mogiła (Fot. J. Czekirda)	129
Rysunek 48. Teren dawnego cmentarza w leśnictwie Borowiec (Fot. J. Czekirda)	131
Rysunek 49. Dawny kamień oddziałowy (Fot. J. Czekirda)	132
Rysunek 50. Kościół w Barnimiu (Fot. B. Malecki)	133
Rysunek 51. Kościół w Dominikowie (Fot. B. Malecki)	134
Rysunek 52. Pałac w Niemieńsku (Fot. B. Malecki)	136
Rysunek 53. Uszkodzony drzewostan (Fot. J. Czekirda)	137
Rysunek 54. Uprawa z pozostawioną kępą starodrzewu (Fot. J. Czekirda)	144
Rysunek 55. „Martwe” drewno (Fot. M. Myśliński).	146
Rysunek 56. Kwatera Myśliwska w Borowcu (Fot. J. Paszkiewicz)	151
Rysunek 57. Punkt edukacji na szkółce leśnej (Fot. J. Paszkiewicz)	152
Rysunek 58. Punkt edukacji leśnej przy kwaterze myśliwskiej w Borowcu (Fot. J. Paszkiewicz)	153
Rysunek 59. Ścieżka edukacyjna „Czarne Torfowisko” (Fot. J. Paszkiewicz)	154

KRONIKA

Załącznik nr 1

Tabela XXII. Zestawienie przedmiotów ochrony, dla których wyznaczono obszary Natura 2000 w lasach Nadleśnictwa lub w ich bezpośrednim sąsiedztwie.

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF	Orientacyjna lokalizacja oraz powierzchnia przedmiotu ochrony	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony*.	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony.
1	2	3	4	5	6
1. SPECJALNY OBSZAR OCHRONY SIEDLISK – Dolina Iny koło Recza PLH320004- siedliska przyrodnicze:					
1.	7220* Źródlika wapienne ze zbiorowiskami <i>Cratoneurion commutati</i> B	Obwód Kiełpino Oddz.: 26, 27, 28, 29, 229 Pow.: 0,44 ha.	Doprowadzenie stanu ochrony siedliska do poziomu przynajmniej U1, poprzez utrzymanie stałego poziomu wód i ograniczenie spływu zanieczyszczeń z przyległych terenów rolniczych. Pełne rozpoznanie zasobów i stanu ochrony siedliska w obszarze Natura 2000.	Istniejące: - zmiana składu gatunkowego (sukcesja), - rozproszone zanieczyszczenie wód powierzchniowych z powodu działalności związanej z rolnictwem i leśnictwem; - inne spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych; - abiotyczne (powolne) procesy naturalne. Potencjalne: - wandalizm.	Zgodnie z tabelą XXIII
2.	7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk C	Obwód Kiełpino Oddz.: 29 Pow.: 0,74 ha.	Przywrócenie właściwego stanu ochrony FV poprzez usunięcie nalotu drzew i krzewów; poprawa warunków wodnych. Pełne rozpoznanie zasobów i stanu ochrony siedliska w obszarze Natura 2000.	Istniejące: - ewolucja biocenotyczna (sukcesja - wkraczanie zbiorowisk drzewiastych i krzewiastych); - inne spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych (naturalne i sztuczne obniżanie się poziomu wód gruntowych).	Zgodnie z tabelą XXIII
3.	9160 Grąd subatlantycki C	Obwód Kiełpino Oddz.: 26, 27, 28, 29, 217, 222 Pow.: 33,74 ha.	Utrzymanie obecnego zasięgu siedliska. Odbudowa zasobów martwego drewna aż do osiągnięcia właściwego stanu siedliska FV (cel długookresowy; w okresie obowiązywania PZO zbliżenie się do tego celu, na ile pozwolą naturalne procesy).	Istniejące: - obce gatunki inwazyjne (występowanie w płatach siedliska i ich bezpośrednim sąsiedztwie obcych gatunków inwazyjnych, takich jak robinia akacjowa i klon jesionolistny).	Zgodnie z tabelą XXIII

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF	Orientacyjna lokalizacja oraz powierzchnia przedmiotu ochrony	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony*.	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony.
				<p>Potencjalne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - usuwanie podszytu (zaburzenie struktury i funkcji siedliska); - usuwanie martwych i umierających drzew (zubożenie zasobów martwego drewna, ograniczające bioróżnorodność siedliska); - inne rodzaje praktyk leśnych (nadmierne wyrównywanie wieku i struktury drzewostanu, deficyt starych drzew i drzewostanów). 	
4.	<p>9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny C</p>	<p>Obwód Kiełpino Oddz.: 29 Pow.: 3,73 ha</p>	<p>Utrzymanie obecnego zasięgu siedliska. Odbudowa zasobów martwego drewna aż do osiągnięcia właściwego stanu siedliska FV (cel długookresowy; w okresie obowiązywania PZO zbliżenie się do tego celu, na ile pozwolą naturalne procesy).</p>	<p>Istniejące:</p> <ul style="list-style-type: none"> - obce gatunki inwazyjne (występowanie w płatach siedliska i ich bezpośrednim sąsiedztwie obcych gatunków inwazyjnych, takich jak robinia akacjowa i klon jesionolistny). <p>Potencjalne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - usuwanie podszytu (zaburzenie struktury i funkcji siedliska); - usuwanie martwych i umierających drzew (zubożenie zasobów martwego drewna, ograniczające bioróżnorodność siedliska); - inne rodzaje praktyk leśnych (nadmierne wyrównywanie wieku i struktury drzewostanu, deficyt starych drzew i drzewostanów). 	<p>Zgodnie z tabelą XXIII</p>
5.	91E0*	Obwód Kiełpino	<p>Utrzymanie obecnego zasięgu siedliska. Odbudowa zasobów martwego drewna aż</p>	<p>Istniejące:</p>	<p>Zgodnie z tabelą XXIII</p>

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF	Orientacyjna lokalizacja oraz powierzchnia przedmiotu ochrony	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony*.	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony.
	<p>Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe B</p>	<p>Oddz.: 26, 28, 29, 223, 224, 226, 227, 228, 229, 230 Pow.: 71,63 ha.</p>	<p>do osiągnięcia właściwego stanu siedliska FV (cel długookresowy; w okresie obowiązywania PZO zbliżenie się do tego celu, na ile pozwolą naturalne procesy). Pełne rozpoznanie zasobów i stanu ochrony siedliska w obszarze Natura 2000 z wyróżnieniem poszczególnych podtypów siedliska (w szczególności łągów i olsów źródliskowych).</p>	<p>- obce gatunki inwazyjne (występowanie w płatach siedliska i ich bezpośrednim sąsiedztwie obcych gatunków inwazyjnych, takich jak robinia akacjowa i klon jesionolistny); - międzygatunkowe interakcje wśród roślin (neofityzacja – masowe występowanie niecierpka drobnokwiatowego, ograniczające możliwości rozwoju gatunków typowych dla siedliska); - odpady i odpadki stałe (zaśmiecanie terenu, zwłaszcza lasów przyległych do pól i dróg); - wyschnięcie (zmiany siedliskowe spowodowane obniżaniem się poziomu wód gruntowych i powierzchniowych wskutek prowadzonych prac melioracyjnych i utrzymaniowych w ciekach oraz poborem wód do celów funkcjonowania stawów rybnych); - spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych (regulacja cieków wodnych oraz prace utrzymaniowe mogące negatywnie oddziaływać na siedliska i powodować zmiany struktury i funkcji siedliska oraz zanikanie typowej dla siedliska roślinności).</p> <p>Potencjalne:</p>	

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF	Orientacyjna lokalizacja oraz powierzchnia przedmiotu ochrony	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony*.	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony.
				<ul style="list-style-type: none"> - usuwanie martwych i umierających drzew (zubożenie zasobów martwego drewna, ograniczające bioróżnorodność siedliska); - inne rodzaje praktyk leśnych (nadmierne wyrównywanie wieku i struktury drzewostanu, deficyt starych drzew i drzewostanów. Wycinanie drzew w strefie brzegowej naturalnych cieków oraz w łągach źródłiskowych). 	
6.	<p style="text-align: center;">91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo- jesionowe C</p>	<p>Obwód Kiełpino Oddz.: 26,27 Pow.: 6,17 ha.</p>	<p>Utrzymanie obecnego zasięgu siedliska.</p>	<p>Istniejące:</p> <ul style="list-style-type: none"> - obce gatunki inwazyjne (występowanie w płatach siedliska i ich bezpośrednim sąsiedztwie obcych gatunków inwazyjnych, takich jak robinia akacjowa i klon jesionolistny); - międzygatunkowe interakcje wśród roślin (neofityzacja – masowe występowanie niecierpka drobnokwiatowego, ograniczające możliwości rozwoju gatunków typowych dla siedliska); - odpady i odpadki stałe (zaśmiecanie terenu, zwłaszcza lasów przyległych do pól i dróg); - wyschnięcie (zmiany siedliskowe spowodowane obniżaniem się poziomu wód gruntowych i powierzchniowych wskutek prowadzonych prac melioracyjnych i utrzymaniowych w ciekach oraz 	<p>Zgodnie z tabelą XXIII</p>

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF	Orientacyjna lokalizacja oraz powierzchnia przedmiotu ochrony	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony*.	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony.
				<p>poborem wód do celów funkcjonowania stawów rybnych);</p> <ul style="list-style-type: none"> - spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych (regulacja cieków wodnych oraz prace utrzymaniowe mogące negatywnie oddziaływać na siedliska i powodować zmiany struktury i funkcji siedliska oraz zanikanie typowej dla siedliska roślinności). <p>Potencjalne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - usuwanie martwych i umierających drzew (zubożenie zasobów martwego drewna, ograniczające bioróżnorodność siedliska); - inne rodzaje praktyk leśnych (nadmierne wyrównywanie wieku i struktury drzewostanu, deficyt starych drzew i drzewostanów. Wycinanie drzew w strefie brzegowej naturalnych cieków oraz w łęgach źródliskowych). 	
2. SPECJALNY OBSZAR OCHRONY SIEDLISK – Jezioro Lubie i Dolina Drawy PLH320023- siedliska przyrodnicze:					
1.	3150 Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne B	Obwód Drawno Oddz.: 41A, 91, 92, 105, 106, 116B Pow.: 1,08 ha	Osiągnięcie parametrów fizykochemicznych i biologicznych odpowiadających co najmniej II klasie jakości wód wg wartości granicznych analogicznych do wartości granicznych dla jednolitych części wód, określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 38a ustawy Prawo Wodne, chyba że przekroczenia wartości granicznych wynikają z naturalnych cech akwenu.	<p>Istniejące:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wydeptywanie, nadmierne użytkowanie; - rybołówstwo i zbieranie zasobów wodnych; - wędkarstwo. <p>Potencjalne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zanieczyszczenie wód powierzchniowych 	Zgodnie z tabelą XXIII

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF	Orientacyjna lokalizacja oraz powierzchnia przedmiotu ochrony	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony*.	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony.
			Zachowanie w stanie naturalnym lub unaturalnienie stref brzegowych jezior. Ograniczenie presji wędkarskiej na stan wód i strukturę ichtiofauny. Utrzymanie kompleksu starorzeczy w dolinie Drawy. Utrzymanie naturalnych procesów kształtujących deltę Drawy k. Drawna i kanalizacja presji turystyki kajakowej na nią.	(zanieczyszczenia, w tym eutrofizacja wód); - rybołówstwo i zbieranie zasobów wodnych.	
2.	3260 Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników B	Obręb Drawno Oddz.: 91 Pow.: 0,30 ha	Osiągnięcie parametrów fizykochemicznych i biologicznych odpowiadających co najmniej II klasie jakości wód wg wartości granicznych analogicznych do wartości granicznych dla jednolitych części wód, określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 38a ustawy Prawo Wodne. Zachowanie rzeki w stanie naturalnym, z naturalną dynamiką koryta i kształtującej się w nim roślinności.	Istniejące: - drogi (spływ wód z dróg przecinających rzeki włosienicznikowe negatywnie oddziałujące na strukturę florystyczną i biologiczną rzek). Potencjalne: - regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych; - zanieczyszczenie wód powierzchniowych (zanieczyszczenia, w tym eutrofizacja wód);	Zgodnie z tabelą XXIII
3.	7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska B	Obręb Drawno Oddz.: 116 Pow.: 0,31 ha	Utrzymanie obecnego właściwego stanu ochrony siedliska, w tym dobrego jego uwodnienia.	Istniejące: - zbieractwo grzybów, porostów, jagód. Potencjalne: - spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych; - wycinka lasu (stosowanie rębni zupełnych w bezpośrednim sąsiedztwie torfowisk może wpływać negatywnie na warunki wodne	Zgodnie z tabelą XXIII

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF	Orientacyjna lokalizacja oraz powierzchnia przedmiotu ochrony	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony*.	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony.
				torfowisk).	
4.	7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk C	Obwód Drawno Oddz.: 116A Pow.: 1,09 ha	Utrzymanie obecnego właściwego stanu ochrony siedliska, w tym zasilania wodami podziemnymi.	Istniejące: - zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie; - zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska (przekształcanie się płatów siedliska w kierunku wilgotnych łąk); - zaniechanie/brak koszenia; - zmiana składu gatunkowego (sukcesja); - nagromadzenie materii organicznej (wzrost trofii i zmiany struktury siedliska). Potencjalne: - spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych; - zakwaszenie (naturalne).	Zgodnie z tabelą XXIII
5.	9130 Żyzne buczyny C	Obwód Drawno Oddz.: 4, 13, 14, 15 Pow.: 10,31 ha	Ochrona rezerwatowa przykładowych buczyn z dębem. Uzupełnienie sieci ostoi różnorodności biologicznej. Kontynuowanie w ramach gospodarki leśnej działań mających na celu pozostawianie martwego drewna oraz starych i obumierających drzew aż do osiągnięcia właściwego stanu siedlisk – rozumiane jako cel długookresowy. W okresie obowiązywania pzo zbliżenie się do tego celu na ile pozwolą procesy naturalnego wydzielenia się drzew. Zapewnienie udziału grup starych drzew, zajmujących nie mniej niż 5%	Istniejące: - zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska (zubożałe zasoby martwego drewna, nadmierny udział gatunków obcych ekologicznie, głównie sosny zwyczajnej, wyrównanie wieku i struktury drzewostanu). Potencjalne: - usuwanie martwych i umierających drzew (powodujące zubożenie ekosystemu i bioróżnorodności); - gospodarka leśna i plantacyjna i użytkowanie lasów i plantacji	Zgodnie z tabelą XXIII

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF	Orientacyjna lokalizacja oraz powierzchnia przedmiotu ochrony	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony*.	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony.
			wydzielenia, w przyszłych pokoleniach drzewostanów. Gospodarka leśna utrzymująca kompozycję gatunkową siedliska przyrodniczego i związaną z nim różnorodność biologiczną, w tym udział drzew i drzewostanów starych, zasoby martwego drewna, zasoby drzew biocenotycznych.	(gospodarka leśna upraszczająca strukturę wiekową i przestrzenną drzewostanu – brak grubych i starych drzew, deficyt martwego drewna); - obce gatunki inwazyjne (zagrożenie neofityzacją – niecierpek drobnokwiatowy, naparstnica purpurowa).	
6.	9160 Grąd subatlantycki C	Obręb Drawno Oddz.: 2, 3, 87 Pow.: 3,83 ha.	Uzupełnienie sieci ostoji różnorodności biologicznej lub drzewostanów trwale pozostawionych bez wskazówki gospodarczej w grądach. Kontynuowanie w ramach gospodarki leśnej działań mających na celu pozostawianie martwego drewna oraz starych i obumierających drzew aż do osiągnięcia właściwego stanu siedlisk – rozumiane jako cel długookresowy. W okresie obowiązywania pzo zbliżenie się do tego celu na ile pozwolą procesy naturalnego wydzielenia się drzew. Zapewnienie udziału grup starych drzew, zajmujących nie mniej niż 5% wydzielenia, w przyszłych pokoleniach drzewostanów. Gospodarka leśna utrzymująca kompozycję gatunkową siedliska przyrodniczego i związaną z nim różnorodność biologiczną, w tym udział drzew i drzewostanów starych, zasoby martwego drewna, zasoby drzew biocenotycznych.	Istniejące: - zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska (zubożałe zasoby martwego drewna, nadmierny udział gatunków obcych ekologicznie, głównie sosny zwyczajnej, wyrównanie wieku i struktury drzewostanu). Potencjalne: - usuwanie martwych i umierających drzew (powodujące zubożenie ekosystemu i bioróżnorodności); - gospodarka leśna i plantacyjna i użytkowanie lasów i plantacji (gospodarka leśna upraszczająca strukturę wiekową i przestrzenną drzewostanu – brak grubych i starych drzew, deficyt martwego drewna); - obce gatunki inwazyjne (zagrożenie neofityzacją – niecierpek drobnokwiatowy, naparstnica purpurowa); - inne rodzaje praktyk leśnych (preferowanie buka zacieraloby	Zgodnie z tabelą XXIII

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF	Orientacyjna lokalizacja oraz powierzchnia przedmiotu ochrony	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony*.	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony.
				specyfikę grądów).	
7.	9190 Kwaśne dąbrowy C	Obręb Drawno Oddz.: 1, 93, 94, 104, 105, 106 Pow.: 30,10 ha	Uzupełnienie sieci ostoi różnorodności biologicznej lub drzewostanów trwale pozostawionych bez wskazówki gospodarczej w kwaśnych dąbrowach. Kontynuowanie w ramach gospodarki leśnej działań mających na celu pozostawianie martwego drewna oraz starych i obumierających drzew aż do osiągnięcia właściwego stanu siedlisk – rozumiane jako cel długookresowy. W okresie obowiązywania pzo zbliżenie się do tego celu na ile pozwolą procesy naturalnego wydzielenia się drzew. Zapewnienie udziału grup starych drzew, zajmujących nie mniej niż 5% wydzielenia, w przyszłych pokoleniach drzewostanów. Gospodarka leśna utrzymująca kompozycję gatunkową siedliska przyrodniczego i związaną z nim różnorodność biologiczną, w tym udział drzew i drzewostanów starych, zasoby martwego drewna, zasoby drzew biocenotycznych.	Istniejące: - zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska (zubożałe zasoby martwego drewna, nadmierny udział gatunków obcych ekologicznie, głównie sosny zwyczajnej, wyrównanie wieku i struktury drzewostanu). Potencjalne: - usuwanie martwych i umierających drzew (powodujące zubożenie ekosystemu i bioróżnorodności); - gospodarka leśna i plantacyjna i użytkowanie lasów i plantacji (gospodarka leśna upraszczająca strukturę wiekową i przestrzenną drzewostanu – brak grubych i starych drzew, deficyt martwego drewna); - obce gatunki inwazyjne (zagrożenie neofityzacją – niecierpek drobnokwiatowy, naparstnica purpurowa); - inne rodzaje praktyk leśnych (podsadzenie buka lub innych liściastych zacierałoby specyfikę kwaśnych dąbrów).	Zgodnie z tabelą XXIII
8.	91E0* Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe A	Obręb Drawno Oddz.: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 13, 15, 16, 29A, 41A, 55a, 84, 85, 86, 91, 92, 105, 106, 107, 116B,	Umożliwienie naturalnych procesów rozwojowych. Wyłączenie z pozyskania drewna. Zachowanie ciągłości pasm łęgów nadjeziornych.	Potencjalne: - obce gatunki inwazyjne (zagrożenie neofityzacją); - gospodarka leśna i plantacyjna i użytkowanie lasów i plantacji (gospodarka leśna w łęgach	Zgodnie z tabelą XXIII

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF	Orientacyjna lokalizacja oraz powierzchnia przedmiotu ochrony	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony*.	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony.
		117, 130A, 138, 139, 140, Pow.: 99,54 ha.		zubożająca bioróżnorodność, wymuszająca zręby zupełne, powodująca deficyt martwego drewna); - spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych (w tym konserwowanie cieków mogą doprowadzić do degradacji).	
3. SPECJALNY OBSZAR OCHRONY SIEDLISK – Jezioro Lubie i Dolina Drawy PLH320023- gatunki roślin i zwierząt:					
1.	1137 Bóbr europejski B	Obręb Drawno Oddz.: 92 Liczba stan.: 1	Zachowanie właściwego stanu populacji.	-	Zgodnie z tabelą XXIII
2.	1355 Wydra B	Obręb Drawno Oddz.: 87 Liczba stan.: 1	Zachowanie właściwego stanu populacji.	-	Zgodnie z tabelą XXIII
3.	1166 Traszka grzebieniasta B	Obręb Drawno Oddz.: 13, 41A, 55A Liczba stan.: 4	Utrzymanie systemu oczek wodnych i terenów naturalnych wokół nich. Uzupełnienie stanu wiedzy o rozmieszczeniu gatunku w obszarze.	Potencjalne: - spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych (obniżenie poziomu wód, zanik zbiorników wodnych, odwodnienie terenu).	Zgodnie z tabelą XXIII
4.	1188 Kumak nizinny C	Obręb Drawno Oddz.: 130A Liczba stan.: 1	Utrzymanie systemu oczek wodnych i terenów naturalnych wokół nich. Uzupełnienie stanu wiedzy o rozmieszczeniu gatunku w obszarze.	Potencjalne: - spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych (obniżenie poziomu wód, zanik zbiorników wodnych, odwodnienie terenu).	Zgodnie z tabelą XXIII
5.	1060 Czerwończyk nieparek C	Obręb Drawno Oddz.: 41A Liczba stan.: 1	Utrzymanie nie zmniejszonej populacji w obszarze. Uzupełnienie wiedzy o rozmieszczeniu gatunku w obszarze.	Potencjalne: - spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych (przesuszenie, spadek poziomu wód gruntowych, odwodnienie terenu).	Zgodnie z tabelą XXIII
6.	1042 Zalotka większa	Obręb Drawno Oddz.: 106	Utrzymanie występowania w obszarze. Zachowanie w stanie naturalnym siedlisk	Potencjalne:	Zgodnie z tabelą XXIII

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF	Orientacyjna lokalizacja oraz powierzchnia przedmiotu ochrony	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony*.	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony.
	C	Liczba stan.: 1	gatunku, tj. niewielkich jeziorzek dystroficznych, mezotroficznych i eutroficznych z naturalną strefą szuwaru. Uzupełnienie wiedzy o rozmieszczeniu gatunku w obszarze.	- spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych (przesuszenie, spadek poziomu wód gruntowych, odwodnienie terenu).	
4. SPECJALNY OBSZAR OCHRONY SIEDLISK – Uroczyska Puszczy Drawskiej PLH320046- siedliska przyrodnicze:					
1.	3150 Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne B	Obręb Drawno Oddz.: 155 Pow.: 16,25 ha	Zbiorniki o nie powiększonym dopływie biogenów ze zlewni, z trwale zachowaną barierą biogeochemiczną wzdłuż brzegów, z naturalnymi i nie zaburzonymi warunkami rozwoju roślinności wodnej i brzegowej, fauna rodzima, bez udziału intensywnie żerujących obcych gatunków ryb roślinożernych.	Zanieczyszczenie wód (eutrofizacja i hipertrofizacja); przekształcanie i niszczenie stref brzegowych.	<ul style="list-style-type: none"> Ochrona stref brzegowych przed zanieczyszczeniem odpadami. Ograniczenie eutrofizacji i gromadzenia się osadów.
2.	3160 Naturalne dystroficzne zbiorniki wodne B	Obręb Dominikowo Oddz.: 192 Pow.: 0,60 ha	Zbiorniki o niepowiększonym dopływie miogenów ze zlewni, z trwale zachowaną barierą biogeochemiczną wzdłuż brzegów, z naturalnymi i niezaburzonymi warunkami rozwoju roślinności wodnej i brzegowej, fauna rodzima, bez udziału intensywnie żerujących obcych gatunków ryb roślinożernych.	Zanieczyszczenie wód (eutrofizacja i hipertrofizacja); przekształcanie i niszczenie stref brzegowych.	<ul style="list-style-type: none"> Ochrona stref brzegowych przed zanieczyszczeniem odpadami. Ograniczenie eutrofizacji i gromadzenia się osadów.
3.	6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe C	Obręb Kiełpino Oddz.: 185, 186, 187, 200 Pow.: 30,18 ha	Utrzymana różnorodność biologiczna (organizmów różnych grup systematycznych) i areal siedliska w warunkach tradycyjnej gospodarki końskiej i niepogorszonych warunkach wodnych.	Sukcesja naturalna i zarastanie wskutek zaniechania użytkowania.	<ul style="list-style-type: none"> Niedopuszczanie zalesień płątów siedliska przyrodniczego.
4.	7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska B	Obręb Drawno Oddz.: 373, 374, 375, 391, 392, 394 Obręb Kiełpino Oddz.: 99, 100, 101, 109	Wysoki poziom wód umożliwiający proces torfotwórczy i zapobiegający murszeniu gleb oraz utrzymanie się charakterystycznych kompozycji gatunkowych roślin.	Nadmierne odwodnienie terenu; zarastanie roślinnością krzewiastą lub drzewiastą.	<ul style="list-style-type: none"> Działania w zakresie ochrony czynnej – podnoszenie poziomu wody w torfowisku za pomocą zastawek lub zasypywania rowów odwadniających

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF	Orientacyjna lokalizacja oraz powierzchnia przedmiotu ochrony	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony*.	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony.
		Obwód Dominikowo Oddz.: 184, 192, 193 Pow.: 46,78 ha			(podejmować w przypadku zaistnienia potrzeby). <ul style="list-style-type: none"> Okresowe koszenie/wycinanie pojawiających się zadrzewień i zakrzewień.
5.	7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk B	Obwód Drawno Oddz.: 157, 157A, 158, 167, 168, 348, 349, 350, Obwód Kiełpino Oddz.: 100, 101, 109, 110 Obwód Dominikowo Oddz.: 64, 65, 111, 112, 113 Pow.: 60,69 ha	Wysoki poziom wód umożliwiający proces torfotwórczy i zapobiegający murszeniu gleby oraz utrzymanie charakterystycznych kombinacji gatunkowych roślin.	Nadmierne odwodnienie terenu, sukcesja roślinności szuwarowej i zaroślowej; zarastanie roślinnością drzewiastą lub krzewiastą.	<ul style="list-style-type: none"> Działania w zakresie ochrony czynnej – podnoszenie poziomu wody w torfowisku za pomocą zastawek lub zasypywania rowów odwadniających (podejmować w przypadku zaistnienia potrzeby). Okresowe koszenie/wycinanie pojawiających się zadrzewień i zakrzewień.
6.	9110 Kwaśne buczyny B	Obwód Kiełpino Oddz.: 110, 112, 129, 130, 131 Obwód Dominikowo Oddz.: 185, 186, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199 Pow.: 91,25 ha	Lasy z udziałem martwego drewna w ilości umożliwiającej utrzymanie w nie pogorszonym stanie bioty ksylobiontycznej, z obecnością gatunków typowych (w tym z domieszką dębów) i zróżnicowaną strukturą przestrzenną drzewostanu o zróżnicowanym reżimie użytkowania oraz odpowiednią dla prawidłowego funkcjonowania ekosystemu leśnego ilością starych drzew.	Wprowadzanie do drzewostanów gatunków drzew niewłaściwych dla siedliska przyrodniczego; mała ilość martwego drewna.	<ul style="list-style-type: none"> Nie wprowadzanie, w obszarze występowania siedlisk, gatunków obcych. Nie wprowadzanie gatunków inwazyjnych Faworyzowanie odnowień naturalnych w obrębie płatów siedlisk. Kontynuowanie, w ramach realizowanej gospodarki leśnej, działań mających na celu zachowanie ilości martwego drewna i starych drzew.

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF	Orientacyjna lokalizacja oraz powierzchnia przedmiotu ochrony	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony*.	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony.
7.	9130 Żyzne buczyny B	Obwód Kiełpino Oddz.: 111, 131 Obwód Dominikowo Oddz.: 174, 186, 192, 197, 199 Pow.: 17,20 ha	Lasy z udziałem martwego drewna w ilości umożliwiającej utrzymanie w nie pogorszonej formie bioty ksylobiontycznej, z obecnością gatunków typowych (w tym z domieszką dębów) i zróżnicowaną strukturą przestrzenną drzewostanu o zróżnicowanym reżimie użytkowania oraz odpowiednią dla prawidłowego funkcjonowania ekosystemu leśnego ilością starych drzew.	Wprowadzanie do drzewostanów gatunków drzew niewłaściwych dla siedliska przyrodniczego; mała ilość martwego drewna.	<ul style="list-style-type: none"> • Nie wprowadzanie, w obszarze występowania siedlisk, gatunków obcych. • Nie wprowadzanie gatunków inwazyjnych • Faworyzowanie odnowień naturalnych w obrębie płatów siedlisk. • Kontynuowanie, w ramach realizowanej gospodarki leśnej, działań mających na celu zachowanie ilości martwego drewna i starych drzew.
8.	9160 Grąd subatlantycki B	Obwód Drawno Oddz.: 149, 159A, 239, 386 Obwód Kiełpino Oddz.: 129, 130, 145, 162 Obwód Dominikowo Oddz.: 179, 180, 190, 194, 195, 196, 197, 198, 199 Pow.: 47,79 ha	Lasy z udziałem martwego drewna w ilości umożliwiającej utrzymanie w nie pogorszonej formie bioty ksylobiontycznej, z obecnością gatunków typowych (utrzymanie grabów w składzie drzewostanów) i zróżnicowaną strukturą przestrzenną drzewostanu o zróżnicowanym reżimie użytkowania oraz odpowiednią dla prawidłowego funkcjonowania ekosystemu leśnego ilością starych drzew.	Upraszczenie struktury wiekowej i gatunkowej drzewostanów; wprowadzanie do drzewostanów gatunków drzew niewłaściwych dla siedliska przyrodniczego, marginalizacja i usuwanie grabów z drzewostanów gospodarczych; mała ilość martwego drewna; niekorzystny stosunek odnowień naturalnych i sztucznych.	<ul style="list-style-type: none"> • Eliminowanie gatunków inwazyjnych w uprawach leśnych odnowieniach, w ramach innych prac; • nie wprowadzanie gatunków inwazyjnych; • faworyzowanie odnowień naturalnych w obrębie płatów siedlisk; • kontynuowanie, w ramach realizowanej gospodarki leśnej, działań mających na celu zachowanie ilości martwego drewna i starych drzew;
9.	9190 Kwaśne dąbrowy B	Obwód Drawno Oddz.: 369 Obwód Kiełpino Oddz.: 109, 110, 127, 129, 147	Lasy z udziałem martwego drewna w ilości umożliwiającej utrzymanie w nie pogorszonej formie bioty ksylobiontycznej, z obecnością gatunków typowych i zróżnicowaną strukturą	Introdukcja i rozprzestrzenianie się gatunków ekspansywnych i inwazyjnych (dąb czerwony, robinia akacjowa, czeremcha amerykańska); niski udział odnowień naturalnych;	<ul style="list-style-type: none"> • Nie wprowadzanie, w obszarze występowania siedlisk, gatunków obcych (w tym przypadku dot. to

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF	Orientacyjna lokalizacja oraz powierzchnia przedmiotu ochrony	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony*.	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony.
		Obwód Dominikowo Oddz.: 174, 192 Pow.: 28,53 ha	przestrzenną drzewostanu o zróżnicowanym reżimie użytkowania, lasy wolne od udziału gatunków inwazyjnych (dąb czerwony, czeremcha amerykańska), ze zmniejszającym się udziałem sosen w drzewostanie; utrzymanie nie pomniejszonych zasobów starych drzew i utrzymanie lub odtworzenie struktury wiekowej starodrzewiu gwarantujących zachowanie udziału starych dębów w lasach.		zwłaszcza dębu czerwonego, robinii i klonu jesionolistnego); <ul style="list-style-type: none"> • nie wprowadzanie gatunków inwazyjnych; • nie odnawianie sztucznie bukiem powierzchni siedliska; • kontynuowanie, w ramach realizowanej gospodarki leśnej, działań mających na celu zachowanie ilości martwego drewna i starych drzew; • faworyzowanie odnowień naturalnych w obrębie płatów siedlisk przy podejmowaniu działań utrzymujących dominację dębów w drzewostanie; • systematyczne zwalczanie gatunków inwazyjnych w uprawach leśnych i odnowieniach, w ramach innych prac; • przebudowa drzewostanów sosnowych na siedliskach kwaśnych dąbrów dębem a nie bukiem.
10.	91D0* Bory i lasy bagienne B	Obwód Drawno Oddz.: 349 Obwód Kiełpino Oddz.: 100, 101, 109, 110, 127, 147, 197, Pow.: 31,77 ha	Poprawa stanu ochrony siedliska w zakresie parametru struktura i funkcja: – zapewnienie wysokiego poziomu wody i stabilności warunków wodnych oraz utrzymanie niskiej trofii gleb, co wyklucza bezpośrednie odwadnianie siedliska i jego bezpośredniej zlewni. Dążenie do	Nadmierne odwodnienie terenu, zmiana sposobu użytkowania.	<ul style="list-style-type: none"> • Wyłączyć z użytkowania; • w wydzieleniach przyległych do wydzielenia z siedliskiem przyrodniczym zaleca się w trakcie wykonywania cięć rębnych zachowywanie lub

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF	Orientacyjna lokalizacja oraz powierzchnia przedmiotu ochrony	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony*.	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony.
			maksymalnej różnorodności fitocenotycznej zbiorowisk w bezpośrednim sąsiedztwie torfowisk.		kształtowanie stref pasa ochronnego
11.	91E0* Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe i olsy źródłiskowe B	Obręb Drawno Oddz.: 157, 221 Obręb Kiełpino Oddz.: 129, 146, 185, 187, 197 Obręb Dominikowo Oddz.: 2, 3, 4, 9, 10, 21, 22, 112, 146, 160, 161, 163, 164, 165, 174, 179, 180, 186, 187, 191, 197 Pow.: 49,52 ha.	Lasy z udziałem martwego drewna w ilości umożliwiającej utrzymanie w nie pogorszonym stanie bioty ksylobiontycznej, z obecnością gatunków typowych i zróżnicowaną strukturą przestrzenną drzewostanu (w tym z lukami i okrajkami umożliwiającymi współwystępowanie ziołorośli okrajkowych) o zróżnicowanym reżimie użytkowania.	Zmiany stosunków wodnych; upraszczanie składu gatunkowego łągów olszowo-jesionowych (promowanie samej olszy, zamieranie jesionów); zręby zupełne w łągach, problematyczne zwłaszcza w wąskich pasmach i izolowanych płatach, przerywające ciągłość tego typu siedlisk; niski udział odnowień naturalnych; ubogi skład gatunkowy drzewostanów; mało martwego drewna.	<ul style="list-style-type: none"> • Nie wprowadzanie, w obszarze występowania siedlisk, gatunków obcych (w tym przypadku dot. to zwłaszcza dębu czerwonego, robinii i klonu jesionolistnego); • nie introdukowanie gatunków inwazyjnych; • preferowanie rębni złożonej, zwłaszcza w wąskich pasach łągów; • kontynuowanie, w ramach realizowanej gospodarki leśnej, działań mających na celu zachowania ilości martwego drewna i starych drzew; faworyzowanie odnowień naturalnych w obrębie płatów siedlisk.
5. SPECJALNY OBSZAR OCHRONY SIEDLISK – Uroczyska Puszczy Drawskiej PLH320046- gatunki roślin i zwierząt:					
1.	1042 Zalotka większa B	Obręb Drawno Oddz.: 155 Obręb Dominikowo Oddz.: 192 Liczba stan.: 2	Właściwy stan siedliska gatunku.	Zanieczyszczenie; zbyt intensywne działania melioracyjne.	<ul style="list-style-type: none"> • Ochrona stref brzegowych w miejscach lokalizacji gatunku przed zanieczyszczeniem odpadami; • rezygnacja z intensywnych działań melioracyjnych w miejscach lokalizacji gatunku.

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF	Orientacyjna lokalizacja oraz powierzchnia przedmiotu ochrony	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony*.	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony.
2.	1060 Czerwończyk nieparek B	Obręb Drawno Oddz.: 157A Obręb Dominikowo Oddz.: 112 Liczba stan.: 2	Właściwy stan siedliska gatunku.	Zanieczyszczenie; zbyt intensywne działania melioracyjne.	Utrzymanie właściwego stanu ochrony siedliska gatunku.
3.	1337 Bóbr europejski C	Obręb Drawno Oddz.: 154, 221 Obręb Kiełpino Oddz.: 185, 198, 199, Obręb Dominikowo Oddz.: 8, 9, 64, 147, 179, 180, 199 Liczba stan.: 14	Właściwy stan siedliska gatunku.	Brak	Utrzymanie właściwego stanu ochrony siedliska gatunku.
4.	1166 Traszka grzebieniasta B	Obręb Drawno Oddz.: 157A Obręb Dominikowo Oddz.: 192 Liczba stan.: 2	Właściwy stan siedliska gatunku.	Zanik miejsc odpowiednich do rozrodu; opadanie poziomu wód gruntowych i wysychanie małych zbiorników wodnych.	Utrzymanie właściwego stanu ochrony siedliska gatunku.
5.	6216 Haczykowiec błyszczący C	Obręb Drawno Oddz.: 157A Liczba stan.: 1	Właściwy stan siedliska gatunku.	Zmiana warunków wodnych.	Utrzymanie właściwego stanu ochrony siedliska gatunku.
6.	1903 Lipiennik loesela C	Obręb Drawno Oddz.: 157A Liczba stan.: 1	Właściwy stan siedliska gatunku.	Przesuszenie, zakłócenie zasilania wodami podziemnymi. Zarastanie krzewami i drzewami mogłoby, w dłuższej perspektywie, zagrozić stanowisku gatunku.	Utrzymanie właściwego stanu ochrony siedliska gatunku.
6. OBSZAR SPECJALNEJ OCHRONY PTAKÓW –Lasy Puszczy nad Drawą PLB320016- gatunki ptaków:					

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF	Orientacyjna lokalizacja oraz powierzchnia przedmiotu ochrony	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony*.	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony.
1.	A223 Włochatka C	Obwód Drawno Oddz.: 327, 352, 354, 337 Obwód Dominikowo Oddz.: 76 Liczba stan.: 5	Utrzymanie stanu ochrony gatunku ³⁴ w obszarze przynajmniej na obecnym poziomie (U1). Utrzymanie populacji w obszarze na poziomie min. 14 par lęgowych. Zachowanie w obszarze siedlisk lęgowych i żerowiskowych tego gatunku. Uzupełnienie stanu wiedzy o liczebności i rozmieszczeniu gatunku w obszarze.	Istniejące: - nieznane zagrożenie lub nacisk; niewłaściwie realizowane działania ochronne lub ich brak – niedostateczna wiedza na temat występowania gatunku w obszarze oraz istniejących zagrożeń. Ochrona strefowa, z uwagi na wymóg znalezienia gniazda dla utworzenia strefy jest w praktyce sporadycznie stosowana i przez to nieskuteczna. Potencjalne: - zalesianie terenów otwartych – zmniejszanie się powierzchni żerowisk i ich dostępności w wyniku zalesiania łąk i nieużytków; - zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska - niedobór miejsc lęgowych (lasów spełniających jednocześnie warunek odpowiedniego wieku, obecności drzew dziuplastych, bezpieczeństwa).	Zgodnie z tabelą XXIII
2.	A229 Zimorodek B	Obwód Drawno Oddz.: 149, 239 Obwód Dominikowo Oddz.: 110, 192, 193 Liczba stan.: 5	Utrzymanie stanu ochrony gatunku w obszarze przynajmniej na obecnym poziomie (U1). Utrzymanie populacji w obszarze na poziomie min. 70 par lęgowych. Zachowanie w obszarze siedlisk lęgowych i żerowiskowych tego gatunku.	Istniejące: - sporty i różne formy czynnego wypoczynku i rekreacji, uprawiane w plenerze – zwiększona śmiertelność młodych w wyniku płoszenia ptaków wyprowadzających legi nad rzekami wskutek wzmożonej działalności	Zgodnie z tabelą XXIII

³⁴ Stan ochrony gatunku: właściwy (FV), niezadowolający (U1), zły (U2) – wg. Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. z 2010 r. Nr 34, poz. 186, z późn. zm.).

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF	Orientacyjna lokalizacja oraz powierzchnia przedmiotu ochrony	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony*.	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony.
				<p>człowieka poprzez różne formy działalności;</p> <p>- zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska, spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych – likwidacja, profilowanie lub umacnianie nadwodnych skarp nad ciekami wodnymi ogranicza lub wyklucza możliwość budowy gniazd. Usuwanie przewróconych w nurt cieków drzew pozbawia gatunek odpowiedniej ilości niezbędnych czatowni podczas polowań. Wycinanie nadwodnych zadrzewień i zakrzaczeń pozbawia brzegi cieków w siedliskach gatunku niezbędnej osłony, zaś brak zacielenia toni wodnej wpływa negatywnie na efektywność żerowania. Działania na ciekach zubażające naturalną strukturę morfologiczną koryta (w tym dna) oraz redukcja mikrosiedlisk (także poprzez nadmierne usuwanie roślinności oraz rumoszu drzewnego) wpływa negatywnie bezpośrednio lub pośrednio na bazę żerową gatunku.</p> <p>Potencjalne:</p> <p>- zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska – działania na ciekach zubażające naturalną strukturę morfologiczną koryta (w tym dna) oraz redukcja mikrosiedlisk (także</p>	

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF	Orientacyjna lokalizacja oraz powierzchnia przedmiotu ochrony	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony*.	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony.
				poprzez nadmierne usuwanie roślinności oraz rumoszu drzewnego) może wpłynąć negatywnie bezpośrednio lub pośrednio na bazę żerową gatunku.	
3.	A089 Orlik krzykliwy C	Obręb Drawno Oddz.: 361 Obręb Kiełpino Oddz.: 28, 29, 104, 73, 94 Liczba stan.: 7	Utrzymanie stanu ochrony gatunku w obszarze przynajmniej na obecnym poziomie (U1). Utrzymanie populacji w obszarze na poziomie min. 13 par lęgowych. Zachowanie w obszarze siedlisk lęgowych i żerowiskowych tego gatunku.	Istniejące: - zaniechanie/brak koszenia – zmniejszanie się powierzchni odpowiednich żerowisk w wyniku zaniechania użytkowania gruntów rolnych (brak koszenia, wypasu) i zarastania; - susze i zmniejszenie opadów, spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych – zmniejszanie się ilości lub zanik terenów wodno-błotnych stanowiących żerowiska, spowodowany suszami w okresie wiosenno-letnim, gdzie niekorzystne zmiany spowodowane zmianami klimatu są pogłębiane przez wykonywane w okresach niżówek prace utrzymaniowe na ciekach i rowach przyspieszające odpływ wody. Potencjalne: - zalesianie terenów otwartych, zabudowa rozproszona i produkcja energii słonecznej – zmniejszanie się powierzchni odpowiednich żerowisk w wyniku zalesiania łąk i innych terenów podmokłych oraz w wyniku	Zgodnie z tabelą XXIII

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF	Orientacyjna lokalizacja oraz powierzchnia przedmiotu ochrony	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony*.	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony.
				<p>zabudowy terenów otwartych (w tym wielkopowierzchniowymi farmami fotowoltaicznymi);</p> <ul style="list-style-type: none"> - produkcja energii wiatrowej, napowietrzne linie elektryczne i telefoniczne, śmierć lub uraz w wyniku kolizji – ryzyko śmierci lub zranienia w wyniku kolizji z siłowniami wiatrowymi i liniami elektroenergetycznymi; - zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska – niedobór miejsc lęgowych (lasów lub zadrzewień spełniających jednocześnie warunek odpowiedniego wieku oraz bezpieczeństwa); - usprawniony dostęp do obszaru – niepokojenie w miejscach rozrodu poprzez zwiększoną penetrację obszaru przez ludzi, spowodowaną m.in. zwiększaniem się możliwości przejazdu przez tereny leśne osób postronnych łamiących obowiązujące zakazy. 	
4.	<p style="text-align: center;">A028 Czapla siwa C</p>	<p>Oddz.: Liczba stan.:</p>	<p>Utrzymanie stanu ochrony gatunku w obszarze przynajmniej na obecnym poziomie (U1). Utrzymanie populacji w obszarze na poziomie min. 62 par lęgowych. Zachowanie w obszarze siedlisk lęgowych i żerowiskowych tego gatunku.</p>	<p>Istniejące:</p> <ul style="list-style-type: none"> - spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych, zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie (ogólnie) – likwidacja lub przekształcanie oraz odwadnianie terenów podmokłych skutkuje zanikiem lub pogorszeniem stanu siedlisk gatunku, obniżanie poziomu wód w zbiornikach stanowiących 	<p>Zgodnie z tabelą XXIII</p>

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF	Orientacyjna lokalizacja oraz powierzchnia przedmiotu ochrony	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony*.	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony.
				<p>bazę żerowiskową gatunku powoduje ograniczenie jej zasobności;</p> <ul style="list-style-type: none"> - chwytanie, trucie, kłusownictwo – podwyższona śmiertelność w wyniku nielegalnych odstrzałów na stawach rybnych; - susze i zmniejszenie opadów, spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych – zanik siedlisk wodno-błotnych lub pogorszenie ich jakości, w tym zmniejszanie się ilości lub zanik żerowisk, spowodowany suszami w okresie wiosenno-letnim, gdzie niekorzystne zmiany spowodowane zmianami klimatu są pogłębiane przez wykonywane w okresach niżówek prace utrzymaniowe na ciekach i rowach przyspieszające odpływ wody. <p>Potencjalne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - chwytanie-trucie, kłusownictwo – płoszenie w koloniach w okresie lęgów może powodować straty i zmniejszony sukces lęgowy. 	
5.	A067 Gągoł B	Obręb Drawno Oddz.: 139, 159A, 221 Liczba stan.: 4	Utrzymanie stanu ochrony gatunku w obszarze przynajmniej na obecnym poziomie (U1). Utrzymanie populacji w obszarze na poziomie min. 170 par lęgowych. Zachowanie w obszarze siedlisk lęgowych i żerowiskowych tego gatunku. Ograniczenie strat w lęgach i zwiększenie sukcesu lęgowego.	Istniejące:	Zgodnie z tabelą XXIII

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF	Orientacyjna lokalizacja oraz powierzchnia przedmiotu ochrony	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony*.	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony.
				<p>- obce gatunki inwazyjne, drapieżnictwo – presja drapieżnicza, w tym gatunków inwazyjnych (jenot, norka amerykańska, szop pracz) powoduje utratę lęgów i tym samym zmniejszenie liczebności gatunku;</p> <p>- zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska – fragmentacja siedlisk i zwiększona penetracja strefy obrzeży jezior i szuwarów powodująca płoszenie ptaków i straty w lęgach. Deficyt drzew odpowiednio grubych i starych, by były optymalne do wykuwania w nich dziupli przez dzięcioła czarnego, co z kolei powoduje niedobór drzew dziuplastych odpowiednich dla gągoła.</p> <p>Potencjalne:</p> <p>- wycinka lasu, usuwanie martwych i umierających drzew – niedobór drzew dziuplastych w lasach sąsiadujących ze zbiornikami wodnymi i ciekami.</p>	
6.	<p>A224 Lelek C</p>	<p>Obręb Drawno Oddz.: 349, 352, 289, 293, 313, 399 Liczba stan.: 6</p>	<p>Utrzymanie stanu ochrony gatunku w obszarze przynajmniej na obecnym poziomie (U1). Utrzymanie populacji w obszarze na poziomie min. 55 par lęgowych. Zachowanie w obszarze siedlisk lęgowych i żerowiskowych tego gatunku.</p>	<p>Istniejące:</p> <p>- zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska – niedobór rozległych obszarów otwartych w obrębie większych kompleksów leśnych w wyniku zarastania i zabudowy terenów otwartych.</p> <p>Potencjalne:</p>	<p>Zgodnie z tabelą XXIII</p>

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF	Orientacyjna lokalizacja oraz powierzchnia przedmiotu ochrony	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony*.	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony.
				<ul style="list-style-type: none"> - zalesianie terenów otwartych - – niedobór rozległych obszarów otwartych w obrębie większych kompleksów leśnych w wyniku zalesiania łąk; - stosowanie biocydów, hormonów i substancji chemicznych – stosowanie oprysków chemicznych, redukujących bazę pokarmową; - gospodarka leśna i plantacyjna i użytkowanie lasów i plantacji, niewłaściwie realizowane działania ochronne lub ich brak – niedostateczna wiedza na temat rozmieszczenia gatunku w obszarze może skutkować wykonywaniem prac leśnych (wyrąb, składowanie i wywóz drewna, czyszczenie młodników i upraw) w pełni sezonu lęgowego gatunku, powodując płoszenie ptaków oraz straty w lęgach. 	
7.	<p style="text-align: center;">A030 Bocian czarny C</p>	<p>Informacje wrażliwe – strefa ochrony</p> <p>Obręb Kiełpino Oddz.: 140 Liczba stan.: 2</p>	<p>Utrzymanie stanu ochrony gatunku w obszarze przynajmniej na obecnym poziomie (U1). Utrzymanie populacji w obszarze na poziomie min. 7 par lęgowych. Zachowanie w obszarze siedlisk lęgowych i żerowiskowych tego gatunku.</p>	<p>Istniejące:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska, susze i zmniejszenie opadów, spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych – zmniejszanie się powierzchni odpowiednich żerowisk w wyniku zaniechania użytkowania łąk, celowego osuszania lub zalesiania terenów żerowiskowych. Zmniejszanie się ilości lub zanik żerowisk, spowodowany suszami w 	<p style="text-align: center;">Zgodnie z tabelą XXIII</p>

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF	Orientacyjna lokalizacja oraz powierzchnia przedmiotu ochrony	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony*.	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony.
				<p>okresie wiosenno-letnim, gdzie niekorzystne zmiany spowodowane zmianami klimatu są pogłębiane poprzez wykonywane w okresach niżówek prace utrzymaniowe na ciekach i rowach przyspieszające odpływ wody.</p> <p>Potencjalne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zalesianie terenów otwartych, spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych, zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie (ogólnie) – zmniejszanie się powierzchni odpowiednich żerowisk w wyniku osuszania i zalesiania łąk i innych terenów podmokłych; - wycinka lasu – niedobór siedlisk lęgowych – lasów lub zadrzewień spełniających jednocześnie warunek odpowiedniego wieku oraz bezpieczeństwa (niewielkiej penetracji ludzkiej); - produkcja energii wiatrowej, napowietrzne linie elektryczne i telefoniczne, śmierć lub uraz w wyniku kolizji – ryzyko śmierci lub zranienia w wyniku kolizji z siłowniami wiatrowymi i liniami elektroenergetycznymi lokalizowanymi w granicach obszaru lub w jego sąsiedztwie (na trasach 	

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF	Orientacyjna lokalizacja oraz powierzchnia przedmiotu ochrony	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony*.	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony.
				migracji i lokalnego przemieszczania się w poszukiwaniu żerowisk); - usprawniony dostęp do obszaru – niepokojenie w miejscach rozrodu poprzez zwiększoną penetrację obszaru przez ludzi, spowodowaną m.in. zwiększaniem się możliwości przejazdu przez tereny leśne osób postronnych łamiących obowiązujące zakazy.	
8.	A207 Siniak C	Obręb Drawno Oddz.: 396 Liczba stan.: 1	Utrzymanie obecnego właściwego stanu ochrony gatunku (FV). Utrzymanie populacji w obszarze na poziomie min. 270 par lęgowych. Zachowanie w obszarze siedlisk lęgowych i żerowiskowych tego gatunku.	Potencjalne: - usuwanie martwych i umierających drzew, zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska – niedobór miejsc lęgowych (lasów, szczególnie bukowych, w odpowiednim wieku, niedobór drzew z odpowiednio dużymi dziupłami).	Zgodnie z tabelą XXIII
9.	A036 Łabędź niemy B	Obręb Drawno Oddz.: 85 Obręb Kielpino Oddz.: 68 Liczba stan.: 2	Utrzymanie obecnego właściwego stanu ochrony gatunku (FV) w obszarze. Utrzymanie populacji w obszarze na poziomie min. 150 par lęgowych. Zachowanie w obszarze siedlisk lęgowych i żerowiskowych tego gatunku.	Istniejące: - zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie (ogólnie), susze i zmniejszenie opadów, zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska – likwidacja lub przekształcanie oczek i większych śródpolnych zbiorników wodnych ogranicza zasięg siedlisk lęgowych. Wykaszenie lub wypalanie roślinności szuwarowej skutkuje brakiem możliwości bezpiecznego ukrycia lęgów. Zanik siedlisk wodno-błotnych lub pogorszenie ich jakości spowodowany suszami w okresie wiosenno-letnim, gdzie niekorzystne	Zgodnie z tabelą XXIII

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF	Orientacyjna lokalizacja oraz powierzchnia przedmiotu ochrony	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony*.	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony.
				<p>zmiany spowodowane zmianami klimatu są pogłębiane poprzez wykonywane w okresach niżówek prace utrzymaniowe na ciekach i rowach przyspieszające odpływ wody.</p> <ul style="list-style-type: none"> - drapieźnictwo, obce gatunki inwazyjne – presja drapieźnicza gatunków inwazyjnych (jenot, norka amerykańska, szop pracz) powoduje utratę lęgów i tym samym zmniejszenie liczebności gatunku. <p>Potencjalne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - produkcja energii słonecznej – rozległe powierzchnie paneli fotowoltaicznych mogą być mylone z lśniącą taflą wody i przyczyniać się do kolizji w przypadku podejmowania prób lądowania, powodując zwiększenie śmiertelności lub okaleczanie ptaków i zmiany wzorców wykorzystania terenu poprzez brak dostępności dotychczasowych miejsc żerowiskowych gatunku. Zagrożenie to nie dotyczy niewielkich paneli słonecznych lokalizowanych na istniejących obiektach budowlanych. - produkcja energii wiatrowej, napowietrzne linie elektryczne i telefoniczne, śmierć lub uraz w wyniku kolizji – ryzyko śmierci lub zranienia w wyniku kolizji z 	

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF	Orientacyjna lokalizacja oraz powierzchnia przedmiotu ochrony	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony*.	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony.
				siłowniami wiatrowymi i liniami elektroenergetycznymi.	
10.	A236 Dzięciol czarny C	Obwód Drawno Oddz.: 92, 159A, 162, 239, 240, 350, 391, 291, 399 Obwód Kiełpino Oddz.: 197, 159, 85, 86, 87, 97 Obwód Dominikowo Oddz.: 10, 21, 22, 27, 49, 190, 191, 199, 87 Liczba stan.: 26	Utrzymanie obecnego właściwego stanu ochrony gatunku (FV) w obszarze. Utrzymanie populacji w obszarze na poziomie min. 350 par lęgowych. Zachowanie w obszarze siedlisk lęgowych i żerowiskowych tego gatunku.	Potencjalne: - usuwanie martwych i umierających drzew, zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska – niedobór lub pogorszony stan siedlisk (mała ilość starodrzewi, juwenalizacja siedlisk), szczególnie zwartych kompleksów lasów i niedobór martwych oraz obumierających starych drzew.	Zgodnie z tabelą XXIII
11.	A320 Muchołówka mała C	Obwód Dominikowo Oddz.: 190 Liczba stan.: 1	Utrzymanie stanu ochrony gatunku w obszarze przynajmniej na obecnym poziomie (U1). Utrzymanie populacji w obszarze na poziomie min. 200 par lęgowych. Zachowanie w obszarze siedlisk lęgowych i żerowiskowych tego gatunku.	Potencjalne: - wycinka lasu, usuwanie martwych i umierających drzew – wycinka drzew w miejscach gniazdowania (w tym drzew z gniazdami) i żerowania, co może powodować zniszczenia lęgów, płoszenie ptaków przy gniazdach oraz możliwość porzucania lęgów przez ptaki (newralgiczny okres maj – lipiec); - zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska - niedobór lub pogorszony stan siedlisk (mała ilość starodrzewi, juwenalizacja siedlisk), szczególnie zwartych kompleksów lasów bukowych i niedobór martwych oraz obumierających starych drzew.	Zgodnie z tabelą XXIII
12.	A217	Obwód Drawno	Utrzymanie stanu ochrony gatunku w	Istniejące:	Zgodnie z tabelą XXIII

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF	Orientacyjna lokalizacja oraz powierzchnia przedmiotu ochrony	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony*.	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony.
	Sóweczka C	Oddz.: 396, 271, 273 Liczba stan.: 3	obszarze przynajmniej na obecnym poziomie (U1). Uzupełnienie stanu wiedzy o liczebności i rozmieszczeniu gatunku w obszarze.	- nieznane zagrożenie lub nacisk, niewłaściwie realizowane działania ochronne lub ich brak – niedostateczna wiedza na temat występowania gatunku w obszarze oraz istniejących zagrożeń. Ochrona strefowa, z uwagi na wymóg znalezienia gniazda dla utworzenia strefy jest w praktyce sporadycznie stosowana. Nieskuteczność tej formy wynika także ze specyfiki gatunku (częsta zmiana dziupli lęgowych, najczęściej w cyklu dwuletnim).	
13.	A127 Żuraw C	Obwód Drawno Oddz.: 128, 139, 157A, 167, 168, 222, 260, 268, 283, 327, 346, 349, 373, 392, 294, 342A Obwód Kiełpino Oddz.: 63, 79, 112, 128, 138, 156, 73, 186 Obwód Dominikowo Oddz.: 178, 193 Liczba stan.: 45	Utrzymanie obecnego właściwego stanu ochrony gatunku (FV) w obszarze. Utrzymanie populacji w obszarze na poziomie min. 320 par lęgowych. Zachowanie w obszarze siedlisk lęgowych i żerowiskowych frakcji rozrodczej, oraz siedlisk żerowiskowych i noclegowisk frakcji migrującej.	Istniejące: - zaniechanie/brak koszenia, zarzucenie pasterstwa, brak wypasu – zmniejszanie się powierzchni żerowisk w wyniku zaniechania użytkowania gruntów rolnych i zarastanie siedlisk; - spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych, zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska, susze i zmniejszenie opadów – zmiany warunków wodnych na terenach lęgowych i związane z nimi zmiany warunków siedliskowych. Zmniejszanie się ilości lub zanik terenów wodno-błotnych stanowiących żerowiska, spowodowany suszami w okresie wiosenno-letnim, gdzie niekorzystne zmiany spowodowane zmianami klimatu są pogłębiane poprzez	Zgodnie z tabelą XXIII

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF	Orientacyjna lokalizacja oraz powierzchnia przedmiotu ochrony	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony*.	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony.
				<p>wykonywane w okresach niżówek prace utrzymaniowe na ciekach i rowach przyspieszające odpływ wody.</p> <p>Potencjalne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zalesianie terenów otwartych, produkcja energii słonecznej, inne typy zabudowy – zmniejszanie się powierzchni żerowisk w wyniku zalesiania łąk i terenów podmokłych oraz w wyniku zabudowy terenów otwartych (w tym wielkopowierzchniowymi farmami fotowoltaicznymi). Fragmentacja siedlisk i zwiększona penetracja powodująca płoszenie ptaków i straty w lęgach; - zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie (ogólnie), spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych – likwidacja lub przekształcanie oczek i większych śródpolnych zbiorników wodnych oraz mokradeł. 	
14.	<p style="text-align: center;">A074 Kania ruda C</p>	<p>Obręb Kiełpino Oddz.: 238 Liczba stan.: 1</p>	<p>Utrzymanie stanu ochrony gatunku w obszarze przynajmniej na obecnym poziomie (U1). Utrzymanie populacji w obszarze na poziomie min. 9 par lęgowych. Zachowanie w obszarze siedlisk lęgowych i żerowiskowych tego gatunku.</p>	<p>Istniejące:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zaniechanie/brak koszenia, zarzucenie pasterstwa, brak wypasu – zmniejszanie się powierzchni odpowiednich żerowisk w wyniku zaniechania użytkowania gruntów rolnych i zarastania; - susze i zmniejszenie opadów, spowodowane przez człowieka 	<p>Zgodnie z tabelą XXIII</p>

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF	Orientacyjna lokalizacja oraz powierzchnia przedmiotu ochrony	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony*.	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony.
				<p>zmiany stosunków wodnych – zmniejszanie się ilości lub zanik terenów wodno-błotnych stanowiących żerowiska, spowodowany suszami w okresie wiosenno-letnim, gdzie niekorzystne zmiany spowodowane zmianami klimatu są pogłębiane poprzez wykonywane w okresach niżówek prace utrzymaniowe na ciekach i rowach przyspieszające odpływ wody.</p> <p>Potencjalne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zalesianie terenów otwartych, inne typy zabudowy, produkcja energii słonecznej – zmniejszanie się powierzchni odpowiednich żerowisk w wyniku zalesiania łąk i terenów podmokłych, zabudowy terenów otwartych oraz stref brzegowych wód; - produkcja energii wiatrowej, napowietrzne linie elektryczne i telefoniczne, śmierć lub uraz w wyniku kolizji – ryzyko śmierci lub zranienia w wyniku kolizji z siłowniami wiatrowymi i liniami elektroenergetycznymi; - zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska – niedobór miejsc lęgowych (lasów lub zadrzewień spełniających jednocześnie warunek 	

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF	Orientacyjna lokalizacja oraz powierzchnia przedmiotu ochrony	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony*.	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony.
				odpowiedniego wieku oraz bezpieczeństwa).	
15.	A075 Bielik B	Informacje wrażliwe – strefa ochrony. Obręb Drawno Oddz.: 396, 272 Obręb Kiełpino Oddz.: 26, 29 Obręb Dominikowo Oddz.: 132 Liczba stan.: 5	Utrzymanie obecnego właściwego stanu ochrony gatunku (FV) w obszarze. Utrzymanie populacji w obszarze na poziomie min. 19 par lęgowych. Zachowanie w obszarze siedlisk lęgowych i żerowiskowych tego gatunku.	Potencjalne: - infrastruktura sportowa i rekreacyjna, inne typy zabudowy, usprawniony dostęp do obszaru, produkcja energii słonecznej – zmniejszenie się dostępności odpowiednich żerowisk w wyniku zabudowy stref brzegowych jezior i wzrostu presji rekreacyjnej utrudniającej żerowanie; - produkcja energii wiatrowej, śmierć lub uraz w wyniku kolizji – możliwe ryzyko śmierci lub zranienia w wyniku kolizji z siłowniami wiatrowymi; - drogi kolejowe (w tym TGV), śmierć lub uraz w wyniku kolizji – ryzyko śmierci lub zranienia ptaków żerujących na padlinie na linii kolejowej Krzyż-Szczecin; - napowietrzne linie elektryczne lub telefoniczne – ryzyko śmierci lub zranienia w wyniku kolizji z liniami elektroenergetycznymi; - chwytanie, trucie, kłusownictwo – zabijanie lub okaleczanie bielików na hodowlanych stawach rybnych (np. wykładanie zatrutych przynęt, strzelanie, płoszenie); - zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska – niedobór miejsc lęgowych (lasów lub zadrzewień	Zgodnie z tabelą XXIII

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF	Orientacyjna lokalizacja oraz powierzchnia przedmiotu ochrony	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony*.	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony.
				spełniających jednocześnie warunek odpowiedniego wieku oraz bezpieczeństwa); - usprawniony dostęp do obszaru – niepokojenie w miejscach rozrodu poprzez zwiększoną penetrację obszaru przez ludzi, spowodowaną m.in. zwiększaniem się możliwości przejazdu przez tereny leśne osób postronnych łamiących obowiązujące zakazy.	
16.	A094 Rybołów A	Obwód Kiełpino Oddz.: 26, 28 Liczba stan.: 3	Poprawa stanu ochrony gatunku w obszarze (z U2 na U1). Utrzymanie populacji w obszarze na poziomie min. 7 par lęgowych. Zwiększenie sukcesu lęgowego. Zachowanie w obszarze siedlisk lęgowych i żerowiskowych tego gatunku.	Istniejące: - zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska – niedobór miejsc lęgowych (lasów lub zadrzewień spełniających jednocześnie warunek odpowiedniego wieku oraz bezpieczeństwa), a także dostępności żerowisk przez cały sezon lęgowy; Potencjalne: - produkcja energii wiatrowej, chwytanie, trucie kłusownictwo, napowietrzne linie elektryczne i telefoniczne, śmierć lub uraz w wyniku kolizji – ryzyko śmierci lub zranienia w wyniku kolizji z liniami elektroenergetycznymi, turbinami wiatrowymi oraz kłusownictwa (nielegalny odstrzał); - inne typy zabudowy – zmniejszanie się dostępności odpowiednich żerowisk w wyniku zabudowy stref brzegowych jezior i wzrostu presji	Zgodnie z tabelą XXIII

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF	Orientacyjna lokalizacja oraz powierzchnia przedmiotu ochrony	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony*.	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony.
				rekreacyjnej ograniczającej skuteczność polowań; - usprawniony dostęp do obszaru – niepokojenie w miejscach rozrodu poprzez zwiększoną penetrację obszaru przez ludzi, spowodowaną m.in. zwiększaniem się możliwości przejazdu przez tereny leśne osób postronnych łamiących obowiązujące zakazy.	
17.	A155 Słonka B	Obręb Drawno Oddz.: 259 Obręb Kiełpino Oddz.: 82 Obręb Dominikowo Oddz.: 40 Liczba stan.: 3	Utrzymanie obecnego właściwego stanu ochrony gatunku (FV). Utrzymanie populacji w obszarze na poziomie min. 300 odżywiających się samców. Zachowanie w obszarze siedlisk lęgowych i żerowiskowych tego gatunku.	Potencjalne: - obce gatunki inwazyjne, drapieżnictwo – presja drapieżnicza gatunków inwazyjnych (jenot, norka amerykańska, szop pracz) powoduje utratę lęgów i tym samym zmniejszenie liczebności gatunku; - spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych, zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska – zmniejszenie liczby dogodnych miejsc lęgowych i żerowiskowych spowodowane zanikaniem podmokłych siedlisk w lasach, a także upraszczaniem struktury wiekowej i przestrzennej lasów.	Zgodnie z tabelą XXIII
18.	A165 Samotnik C	Obręb Drawno Oddz.: 159A Liczba stan.: 1	Utrzymanie obecnego właściwego stanu ochrony gatunku (FV). Utrzymanie populacji w obszarze na poziomie min. 80 par lęgowych. Zachowanie w obszarze siedlisk lęgowych i żerowiskowych tego gatunku.	Istniejące: - spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych, zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska, susza i zmniejszenie opadów – utrata siedlisk w wyniku obniżenia poziomu wód gruntowych	Zgodnie z tabelą XXIII

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF	Orientacyjna lokalizacja oraz powierzchnia przedmiotu ochrony	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony*.	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony.
				<p>w lasach, likwidacji zastoisk wody, starorzeczy, śródleśnych stawów, torfowisk i bagienek, utrata żerowisk w wyniku odmulania cieków, likwidacji mielizn, łach i odsypów brzegowych, spowodowanych m.in. niewłaściwie wykonywanymi lub zbędnymi pracami utrzymaniowymi, często nakładających się z niekorzystnymi zmianami spowodowanymi przez susze w okresie wiosenno-letnim.</p> <p>Potencjalne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wycinka lasu – zmniejszanie powierzchni dogodnych siedlisk łągowych gatunku poprzez wycinanie olsów i lasów łągowych przy ciekach; - usuwanie mułu, zmniejszanie lub utrata określonych cech siedliska – regulacja koryt cieków i ich odmulanie, pozbawiające gatunek miejsc żerowania np. na mieliznach, łachach i odsypach brzegowych, które są likwidowane również w wyniku prac utrzymaniowych zabezpieczających brzegi przed podmywaniem/erozją. 	

* zapisy dotyczące zagrożeń przyjęto z ustanowionych planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000

Załącznik nr 2

Tabela XXIII. Zestawienie zadań z zakresu ochrony przyrody.

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych <i>Akt prawny</i>	Ogólna charakterystyka wymagań ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadań z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji.	
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
1	2	3	5	6
1.	<u>Obszar Natura 2000 Dolina Iny koło Recza PLH320004¹</u> Wszystkie płaty siedliska 6410, 6510 w obszarze Natura 2000	Dostosowanie gospodarki rolnej do wymogów ochrony siedliska	Zachowanie płatów siedliska poprzez ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe lub pastwiskowe.	Użytkowanie zgodnie z wymogami odpowiedniego pakietu rolnośrodowiskowego (w przypadku kontynuowania zobowiązań z PROW na lata 2007 – 2013) lub jego odpowiednika w nowym programie wsparcia finansowego (wg PROW na lata 2014 – 2020) ukierunkowanego na ochronę siedliska.
2.	<u>Obszar Natura 2000 Dolina Iny koło Recza PLH320004¹</u> Płaty siedliska 7230 oddz. 29h	Poprawa stosunków wodnych	Zatrzymanie odpływu wody z siedliska – budowa zastawek na rowach melioracyjnych.	
3.	<u>Obszar Natura 2000 Dolina Iny koło Recza PLH320004¹</u> Wszystkie płaty siedliska 7230 w obszarze Natura 2000, w szczególności w oddz. 29h	Dostosowanie gospodarki rolnej do wymogów ochrony siedliska	Zachowanie płatów siedliska poprzez ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe lub pastwiskowe.	Wycinanie nalotu i podrostu drzew i krzewów, usunięcie biomasy poza płaty siedliska. Użytkowanie zgodnie z wymogami odpowiedniego pakietu rolnośrodowiskowego (w przypadku kontynuowania zobowiązań z PROW na lata 2007 – 2013) lub jego odpowiednika w nowym programie wsparcia finansowego (wg PROW na lata 2014 – 2020) ukierunkowanego na ochronę siedliska.
4.	<u>Obszar Natura 2000 Dolina Iny koło Recza PLH320004¹</u> Wszystkie płaty siedlisk 9160, 9170, 91E0* w obszarze Natura 2000	Odbudowa zasobów martwego drewna	Kontynuowanie w ramach prowadzonej gospodarki leśnej działań mających na celu pozostawianie i utrzymanie w lasach do naturalnej śmierci i rozpadu tzw. drzew biocenotycznych w celu zwiększenia różnorodności biologicznej i poprawy	

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych <i>Akt prawny</i>	Ogólna charakterystyka wymagań ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadaniach z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji.	
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
			stanu siedlisk będących przedmiotami ochrony w obszarze Natura 2000, z wyłączeniem sytuacji kłeszkowych oraz przypadków zagrażających trwałości lasu i/lub bezpieczeństwu ludzi i mienia.	
5.	<u>Obszar Natura 2000 Dolina Iny koło Recza PLH320004¹</u> Wszystkie płaty siedlisk 9160, 9170 w obszarze Natura 2000	Preferowanie gatunków grądowych	W ramach prowadzonej gospodarki leśnej, dla drzewostanów wymagających cięć pielęgnacyjnych kontynuowanie działań mających na celu popieranie dęba, graba (9160, 9170) i lipy (9170).	
6.	<u>Obszar Natura 2000 Dolina Iny koło Recza PLH320004¹</u> Wszystkie płaty siedliska 91E0* w obszarze Natura 2000	Poprawa struktury wiekowej drzewostanu	Pozostawianie podczas ewentualnych cięć rębnych, powierzchni drzewostanów do naturalnego rozkładu.	
		Utrzymanie zgodności składu drzewostanu z siedliskiem	Jeżeli w drzewostanie występuje wiąz i/lub dąb, zachować udział tych gatunków także w odnowieniach.	
		Zachowanie warunków hydrologicznych	Akceptowanie naturalnego reżimu hydroekologicznego, złożonego z okresowych zalewów o różnej częstotliwości, długości trwania i obfitości.	
7.	<u>Obszar Natura 2000 Dolina Iny koło Recza PLH320004¹</u> Cały płat siedliska 91F0 w rezerwacie przyrody Grądowe Zbocze	Zachowanie warunków hydrologicznych	Akceptowanie naturalnego reżimu hydroekologicznego, złożonego z okresowych zalewów o różnej częstotliwości, długości trwania i obfitości.	

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych <i>Akt prawny</i>	Ogólna charakterystyka wymagań ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadaniach z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji.	
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
8.	<u>Obszar Natura 2000 Dolina Iny koło Recza PLH320004¹</u> Łąki wzdłuż koryta głównego Iny i jej dopływów – dotyczy przedmiotu ochrony 1060 czerwończyk nieparek	Zachowanie siedlisk występowania gatunku	Utrzymanie możliwie naturalnego reżimu wodnego na łąkach, umożliwiającego kształtowanie się runi łąkowej, typowej dla łąk wilgotnych i łąk świeżych.	
9.	<u>Obszar Natura 2000 Dolina Iny koło Recza PLH320004¹</u> Wszystkie łąki w obszarze Natura 2000 – dotyczy przedmiotu ochrony 1060 czerwończyk nieparek	Dostosowanie gospodarki rolnej do wymogów ochrony siedliska gatunku	Zachowanie trwałych użytków zielonych poprzez ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe lub pastwiskowe.	Użytkowanie zgodnie z wymogami odpowiedniego pakietu rolnośrodowiskowego (w przypadku kontynuowania zobowiązań z PROW na lata 2007 – 2013) lub jego odpowiednika w nowym programie wsparcia finansowego (wg PROW na lata 2014 – 2020) ukierunkowanego na ochronę półnaturalnych łąk wilgotnych i półnaturalnych łąk świeżych.
10.	<u>Obszar Natura 2000 Dolina Iny koło Recza PLH320004¹</u> Oczka wodne w pobliżu torfowisk na całym obszarze Natura 2000 – dotyczy przedmiotu ochrony 1042 zalotka większa	Zachowanie siedlisk występowania gatunku	Utrzymanie warunków hydrologicznych w siedliskach występowania gatunku.	
11.	<u>Obszar Natura 2000 Dolina Iny koło Recza PLH320004¹</u> Rzeki (Ina, Stobnica, Reczyca, Sławęcinka, Wardynka, dopływ Iny w rejonie Nosowa), bezimienne ciekły w strefach źródłiskowych – dotyczy przedmiotów ochrony: 1096 minóg strumieniowy 1099 minóg rzeczny 1149 koza 1163 głowacz białopłetwy	Zachowanie naturalnego charakteru cieków	Zapobieganie niszczeniu siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunków poprzez przeprowadzenie prac utrzymaniowych i regulacyjnych w ciekach w sytuacjach, gdy występuje zagrożenie powodziowe, zagrożenie dla upraw rolnych, drzewostanów lub w odległości do 100 m od budowli hydrotechnicznych, w sposób zapewniający zachowanie niepogorszonego stanu ochrony siedlisk	

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych <i>Akt prawny</i>	Ogólna charakterystyka wymagań ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadaniach z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji.	
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
	1355 wydra 3150 starorzeczca i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne 3260 nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosienniczników 6430 ziołorośla górskie i ziołorośla nadrzeczne 91E0* łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe i olsy źródliskowe		przyrodniczych oraz siedlisk gatunków, w tym zachowanie naturalnej roślinności brzegowej, a w przypadku drzewostanów – kształtowanie strefy ekotonowej. Pozostawianie w korycie rzeki grubego rumoszu drzewnego o ile nie wpłynie to negatywnie na stosunki wodne w zlewni cieków. Przywracanie drożności bocznej koryta.	
12.	<u>Obszar Natura 2000 Dolina Iny koło Recza PLH320004¹</u> Oczka śródpolne i śródleśne – dotyczy przedmiotu ochrony 1188 kumak nizinny	Bierna ochrona siedlisk gatunku	Zachowanie dogodnych siedlisk gatunku w stanie niezmienionym.	
13.	<u>Obszar Natura 2000 Jezioro Lubie i Dolina Drawy PLH320023²</u> Płaty siedliska 7230 w oddz. 116Ab, 116Ac oraz inne płaty w miarę potrzeb	Ochrona przed zarastaniem	Wycinka drzew i krzewów pochodzących z samosiewu, porastających torfowisko. Biomasa wywozić poza obręb płatów siedliska w przeciągu 2 miesięcy od zakończenia zabiegu. Dopuszcza się zrębkowanie pozyskanej biomasy poza płatami siedlisk przyrodniczych.	
14.	<u>Obszar Natura 2000 Jezioro Lubie i Dolina Drawy PLH320023²</u> Płaty siedlisk 9110, 9130, 9160, 9190, 91D0, 91E0 oraz sąsiadujących z nimi siedlisk 3140, 3150, 3160, 3260, 7140 w oddz. 1a, 1b, 2a, 2b, 2c, 2d, 3a, 3b, 3h, 4a, 4b, 4c, 5a, 5b, 6a, 6b, 7a, 7b, 12b, 13r, 13s, 15f, 15g, 15h, 15i, 15j, 16j,	Powierzchnie referencyjne w RDLP w Szczecinie	Utrzymanie i ewentualne uzupełnienie sieci powierzchni leśnych trwale wyłączonych z użytkowania i zabiegów gospodarczych i hodowlanych, w tym włączenie do tej sieci siedlisk bagiennych (Bb, BMb, LMb, Ol), drzewostanów bezpośrednio sąsiadujących z rzekami, jeziorami i torfowiskami i tworzących ich strefę	

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych <i>Akt prawny</i>	Ogólna charakterystyka wymagań ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadaniach z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji.	
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
	16k, 16l, 29Ab, 29Ac, 29b, 41Aa, 41Ab, 41Ac, 41Ad, 41Af, 41Ag, 41Ah, 41Ai, 41Aj, 41Am, 41An, 41Ap, 41As, 55Aa, 55Af, 55Ah, 85Aa, 84a, 84g, 84h, 85a, 85b, 85d, 86d, 87b, 87g, 91b, 91g, 92c, 92i, 93g, 104g, 105k, 106h, 107g, 107h, 116b, 116Bc, 116Bg, 116f, 117a, 117d, 117i, 128k, 129f, 130Ah, 130At, 140a.		ekotonową, oraz reprezentacji leśnych siedlisk przyrodniczych 9110, 9130, 9160, 9190, 91E0.	
15.	<u>Obszar Natura 2000 Jezioro Lubie i Dolina Drawy PLH320023²</u> Płaty siedlisk 9110, 9130, 9160, 9190, 91E0 nie wymienione w pkt. wyżej	Zasady gospodarowania w niewyłączonych z zabiegów płatów leśnych siedlisk przyrodniczych; ujęcie zasad w planie urządzenia lasu.	W drzewostanach użytkowanych rębnie zaleca się pozostawiać fragmenty drzewostanów w formie grup i/lub kęp zajmujących ok. 5% powierzchni drzewostanu, do naturalnego rozpadu (nie dotyczy bloków upraw pochodnych) wraz z nienaruszonymi warstwami dolnymi. W rębniach złożonych preferuje się pozostawianie grup, kęp lub pojedynczych drzew. W przypadku rębni zupełnej preferuje się łączenie w większe powierzchnie pozostawionych biogrup w nawrotach cięć na sąsiadujących działkach.	
			Kontynuowanie w ramach prowadzonej gospodarki leśnej działań mających na celu pozostawianie i utrzymanie w lasach do naturalnej śmierci i rozpadu tzw. drzew biocenotycznych w celu zwiększenia różnorodności	

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych <i>Akt prawny</i>	Ogólna charakterystyka wymagań ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadaniach z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji.	
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
			biologicznej i poprawy stanu siedlisk będących przedmiotami ochrony w obszarze Natura 2000, z wyłączeniem sytuacji klęskowych oraz przypadków zagrażających trwałości lasu i/lub bezpieczeństwu ludzi i mienia.	
16.	<u>Obszar Natura 2000 Jezioro Lubie i Dolina Drawy PLH320023²</u> Wszystkie płaty siedliska 7230 w obszarze natura 2000	Zachowanie płatów siedliska	Zachowanie płatów siedliska poprzez ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe lub pastwiskowe.	Użytkowanie zgodnie z wymogami odpowiedniego wariantu pakietu rolnośrodowiskowo-klimatycznego, ukierunkowanego na ochronę siedliska przyrodniczego.
17.	<u>Obszar Natura 2000 Lasy Puszczy nad Drawą PLB320016³</u> Dotyczy przedmiotów ochrony: A094 Rybołów, A215 Puchacz – grunty Skarbu Państwa w zarządzie PGL LP położone w granicach obszaru	Ochrona czynna	1. Określenie aktualnego zapotrzebowania wraz z wyznaczeniem miejsc odpowiednich pod względem wymogów gatunku do umiejscowienia platform lęgowych. 2. Montaż platform, a następnie zapewnienie ich regularnej kontroli w trakcie obowiązywania pzo. Zadanie związane z wyznaczeniem lokalizacji i montażem platform należy zrealizować do końca 3 roku obowiązywania pzo.	
18.	<u>Obszar Natura 2000 Lasy Puszczy nad Drawą PLB320016³</u> Dotyczy przedmiotów ochrony: A030 Bocian czarny, A072 Trzmielojad, A073 Kania czarna, A074 Kania ruda, A075 Bielik, A089 Orlik krzykliwy, A094	Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania	Zapewnienie trwałej dostępności drzewostanów lęgowych oraz zapewnienie minimalnego udziału starych drzew poprzez pozostawianie na pasach, smugach i strefach cięć rębnych o powierzchni większej niż 1 ha (bez względu na rodzaj rębni) kęp starodrzewu wraz z	

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych <i>Akt prawny</i>	Ogólna charakterystyka wymagań ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadaniach z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji.	
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
	Rybołów, A215 Puchacz, A223 Włochatka, A217 Sóweczka – grunty Skarbu Państwa w zarządzie PGL LP położone w granicach obszaru		<p>dolnymi warstwami drzewostanu na obszarze równym 5% powierzchni manipulacyjnej pasa, smugi lub strefy, z możliwością rozliczenia tej powierzchni w ramach ostępu leśnego przy rębniach złożonych.</p> <p>Drzewa w pozostawionych biogrupach nie podlegają użytkowaniu, są pozostawione do naturalnej śmierci i rozkładu, z wyjątkiem konieczności usuwania drzew stwarzających zagrożenie dla bezpieczeństwa ludzi i mienia oraz drzew przegradzających ciągi komunikacyjne.</p> <p>Nie jest konieczne pozostawianie fragmentów starodrzewu w przypadku zagrożenia trwałości lasu i bezpieczeństwa ludzi na powierzchniach zrębów mniejszych niż 1 ha oraz w przypadku bloku upraw pochodnych czy zachowawczych, jeśli stanowią je gatunki drzew, dla których założono dany blok.</p> <p>Działanie ciągłe w okresie obowiązywania pzo.</p>	
19.	<p><u>Obszar Natura 2000</u> <u>Lasy Puszczy nad</u> <u>Drawą PLB320016³</u></p> <p>Dotyczy przedmiotów ochrony: A215 Puchacz, A223 Włochatka, A217 Sóweczka – grunty Skarbu Państwa w</p>		<p>Pozostawianie w drzewostanach drzew biocenotycznych (drzewa dziuplaste, drzewa z próchnowiskami, drzewa zahubione i z uszkodzeniami pnia, złomy, wykroty), w celu poprawy jakości siedlisk lęgowych i</p>	

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych <i>Akt prawny</i>	Ogólna charakterystyka wymagań ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadań z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji.	
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
	zarządzie PGL LP położone w granicach obszaru		<p>żerowiskowych, z wyłączeniem sytuacji klęskowych oraz przypadków zagrażających trwałości lasu i/lub bezpieczeństwu ludzi i mienia.</p> <p>Działanie ciągłe w okresie obowiązywania pzo.</p>	
20.	<p><u>Obszar Natura 2000</u> <u>Lasy Puszczy nad Drawą PLB320016³</u></p> <p>Dotyczy przedmiotów ochrony: A067 Gągoł, A070 Nurogęś – obrzeża cieków i zbiorników wodnych stanowiących siedlisko gatunków.</p>		<p>Zapobieganie zmniejszaniu się powierzchni drzewostanów dojrzałych przyległych do zbiorników wodnych i rzek poprzez pozostawianie wyłączonych z cięć rębnych pasów o szerokości min. 30 m od brzegów jezior i po obu stronach cieków naturalnych. Nie jest konieczne pozostawianie wyłączonych z cięć rębnych drzewostanów w sytuacjach klęskowych, w przypadkach zagrażających trwałości lasu i/lub bezpieczeństwu ludzi i mienia. Dla nurogęsi w obrębie pasów pozostawianie wykrotów i złamanych drzew, jeśli nie stanowią one zagrożenia bezpieczeństwa ludzi.</p> <p>Działanie ciągłe realizowane w okresie obowiązywania pzo.</p>	

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych <i>Akt prawny</i>	Ogólna charakterystyka wymagań ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadań z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji.	
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
21.	<p><u>Obszar Natura 2000</u> <u>Lasy Puszczy nad</u> <u>Drawą PLB320016³</u></p> <p>Dotyczy przedmiotu ochrony: A224 Lelek – siedliska łąkowe i żerowiskowe gatunku na terenie leśnictw Barnimie, Brzeziny</p>		<p>Zachowanie siedlisk gatunku w obszarze: 1. w zagospodarowaniu zrębowym preferowanie cięć o możliwie największej powierzchni; 2. prowadzenie gospodarki leśnej w sposób gwarantujący utrzymanie powierzchni otwartych na terenach leśnych obszaru, w tym m.in. zrębów i upraw w wieku do 5 lat.</p> <p>Działanie ciągłe realizowane w okresie obowiązywania pzo.</p>	
22.	<p><u>Obszar Natura 2000</u> <u>Lasy Puszczy nad</u> <u>Drawą PLB320016³</u></p> <p>Dotyczy przedmiotu ochrony: A165 Samotnik – tereny leśne w dolinach rzek Drawy, Płocicznej, Korytnicy, Młynówki</p>		<p>Zachowanie trwałości i jakości siedlisk gatunku poprzez: 1. utrzymanie, w całym okresie realizacji planu, naturalnego charakteru cieków, w tym naturalnych procesów kształtujących ich koryto (pozostawianie mielizn, łąk i odsypów brzegowych), za wyjątkiem przeciwdziałania sytuacjom zagrożenia bezpieczeństwa ludzi lub mienia. 2. utrzymanie śródleśnych zbiorników wodnych, bagien, torfowisk.</p>	
23.	<p><u>Obszar Natura 2000</u> <u>Lasy Puszczy nad</u> <u>Drawą PLB320016³</u></p> <p>Dotyczy przedmiotów ochrony: A030 Bocian czarny, A043 Gęgawa, A072 Trzmielojad, A073 Kania czarna, A074 Kania ruda, A081 Błotniak stawowy, A089 Orlik</p>		<p>Ochrona siedlisk i żerowisk poprzez utrzymywanie dotychczasowego przeznaczenia gruntów na terenach otwartych – bagien, łąk, wrzosowisk, a w razie potrzeby podejmowanie zabiegów powstrzymujących sukcesję na ww. siedliskach.</p>	

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych <i>Akt prawny</i>	Ogólna charakterystyka wymagań ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadaniach z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji.	
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
	krzykliwy, A127 Żuraw, A215 Puchacz – żerowiska i siedliska gatunku w obszarze		Działanie ciągłe w okresie obowiązywania pzo, doprecyzowane w zakresie miejsc wdrażania po wykonaniu ekspertyzy (inventaryzacja żerowisk i siedlisk gatunków oraz wyznaczenie stref kluczowych dla utrzymania ich właściwego stanu ochrony w obszarze – działanie po stronie RDOŚ).	
24.	<u>Rezerwat przyrody „Torfowisko Konotop”⁷⁴</u> Oddz. 391i, 392b (punktowo na powierzchni 5,31 ha)	Powstrzymanie sukcesji gatunków drzewiastych na żywych fragmentach kopuły torfowiska i ich odwadniającego wpływu na przedmiot ochrony	Mechaniczna wycinka 40% gatunków drzewiastych nie wykazujących grubizny z kopuły torfowiska wraz z usunięciem biomasy poza obszar rezerwatu. Ewentualne zaobrączkowanie do 50% wszystkich drzew (wykazujących grubiznę)	
25.	<u>Rezerwat przyrody „Torfowisko Konotop”⁷⁴</u> Oddz. 348f (na powierzchni 5,22 ha)		Mechaniczna wycinka oraz ręczne wrywanie wszystkich samosiewów gatunków drzewiastych bądź zaobrączkowanie ww. samosiewów.	
26.	<u>Rezerwat przyrody „Torfowisko Konotop”⁷⁴</u> Oddz. 391i, 392b (płatowo na powierzchni 0,50 ha wzdłuż misy torfowiska)	Powstrzymanie sukcesji trzciny na krańcach kopuły torfowiska	Mechanicznie usunąć wnikającą na brzeg mszaru trzinę wraz z usunięciem biomasy poza obszar rezerwatu.	
27.	<u>Rezerwat przyrody „Torfowisko Konotop”⁷⁴</u> Oddz. 391i, 392b (na powierzchni około 2,52 ha)	Powstrzymanie sukcesji gatunków drzewiastych na krańcach kopuły torfowiska	Mechanicznie usunąć wnikającą na brzeg mszaru (wykazującą grubiznę) olszę, sosnę i brzozę wraz z usunięciem biomasy poza obszar rezerwatu.	

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych <i>Akt prawny</i>	Ogólna charakterystyka wymagań ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadaniach z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji.	
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
28.	<u>Rezerwat przyrody „Torfowisko Konotop”²⁴</u> Oddz. 349b (część), 350a, 350f (część), 349i (część) (na łącznej powierzchni 4,73 ha)	Powstrzymanie sukcesji na zdegradowanych fragmentach torfowiska, tworzących obecnie bagienne łąki	Mechaniczne zmielenie kęp/zmulczowanie szuwarów turzycowych z ziołoroślami (wraz z rozsianiem nasion). Termin nawrotów: w układzie 3-4 letnim.	
29.	<u>Rezerwat przyrody „Torfowisko Konotop”²⁴</u> Granice rezerwatu	Oznakowanie rezerwatu	Oznakowanie rezerwatu tablicami urzędowymi i regulaminowymi oraz utrzymanie sprawności technicznej tego oznakowania. W ilości i terminach zależnych od potrzeb.	
30.	<u>Rezerwat przyrody „Torfowisko Konotop”²⁴</u> Cały obszar rezerwatu	Sprzątanie terenu	Sprzątanie powierzchni rezerwatu z częstotliwością i w terminach zależnych od potrzeb.	
31.	<u>Rezerwat przyrody „Torfowisko Konotop”²⁴</u> Oddz. 392i, 374c, 374a	Monitoring poziomu wody w torfowisku	5 punktów pomiarowych na transekcie piezometrów, przebiegających od północnego brzegu jeziora Konotop do północnej krawędzi mineralnej torfowiska, prowadzone co najmniej raz w miesiącu lub zainstalowanie w nich urządzeń automatycznie rejestrujących poziom wód gruntowych.	
32.	<u>Rezerwat przyrody „Torfowisko Konotop”²⁴</u> Oddz. 391i, 392b	Monitoring stanu ochrony torfowiska przejściowego, mszarnego prowadzony przez specjalistę botanika	Raz na 5 lat, wg zasad przyjętych w ogólnopolskim programie monitoringu siedlisk przyrodniczych (na podstawie metodyki GIOŚ opisanej w przewodnikach metodycznych).	
33.	<u>Rezerwat przyrody „Torfowisko Konotop”²⁴</u> Oddz. 373d, 374a, 374c	Monitoring stanu ochrony borów bagiennych prowadzony przez specjalistę botanika	Raz na 5 lat, wg zasad przyjętych w ogólnopolskim programie monitoringu siedlisk przyrodniczych (na podstawie metodyki GIOŚ opisanej w	

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych <i>Akt prawny</i>	Ogólna charakterystyka wymagań ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadaniach z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji.	
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
			przewodnikach metodycznych). Cały areal borów bagiennych w rezerwacie.	
34.	<u>Rezerwat przyrody „Torfowisko Konotop”²⁴</u> Oddz. 392i, 374a, 374c	Monitoring stanu wybranych rzadkich i zagrożonych gatunków roślin naczyniowych	Monitoring stanu wybranych rzadkich i zagrożonych gatunków roślin naczyniowych, w tym: <i>Dactylorhiza incarnata</i> Soó, <i>Dactylorhiza maculata</i> Soó subsp. <i>fuchsii</i> , <i>Eleocharis quinqueflora</i> , <i>Epipactis palustris</i> , <i>Hammarbya paludosa</i> – prowadzony przez specjalistę botanika, polegający na ocenie stanu populacji (liczba osobników w populacji, stan wiekowo-rozwojowy poszczególnych osobników oraz zagrożenia dla populacji). Raz na 3 lata.	
35.	<u>Rezerwat przyrody „Torfowisko Konotop”²⁴</u> Oddz. 392i, 374a, 374c	Monitoring stanu dynamiki roślinności torfowiskowej prowadzony przez specjalistę botanika	Monitoring powinien obejmować wykonywanie zdjęć fitosocjologicznych, w wybranych punktach (5 punktów) oznakowanych na stałe na transekcie, przebiegającym przez torfowiska, od jeziora Konotop, do krawędzi mineralnej. Raz na 3 lata.	
36.	<u>Rezerwat przyrody „Torfowisko Konotop”²⁴</u> Oddz. 348f, 391i, 392b	Monitoring skuteczności zabiegów przeciwdziałania ekspansji sosny na kopolach torfowiska	Przeprowadzenie wizji terenowej z oceną powierzchni zajętej przez nalot drzew – w 2, 3 i 4 roku obowiązywania zadań ochronnych.	
37.	<u>Rezerwat przyrody „Grądowe Zbocze”²⁵</u> Oddz. 26a na powierzchni 0,70 ha	Cięcia pielęgnacyjne	Cięcia pielęgnacyjne mające na celu eliminowanie świerka <i>Picea abies</i> zakwaszającego siedlisko grądu subatlantyckiego <i>Stellario-Cerpinetum</i> .	

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych <i>Akt prawny</i>	Ogólna charakterystyka wymagań ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadaniach z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji.	
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
			Drzewostan obecny: 6Js, 4Dbs 26 lat, zwarcie przerywane. Drzewostan docelowy: bez zmian. Masa drewna do usunięcia z granic rezerwatu: do 23m ³ grubizny.	
38.	<u>Rezerwat przyrody „Grądowe Zbocze”³⁵</u> Oddz. 26a na powierzchni 0,27 ha	Wprowadzenie sadzonek buka i grabu oraz ich pielęgnacja	Przygotowanie gleby, wprowadzenie sadzonek i ich pielęgnacja – w ilości sadzonek i terminach zależnych od potrzeb.	
39.	<u>Rezerwat przyrody „Grądowe Zbocze”³⁵</u> Oddz. 26c	Punktowe wprowadzenie sadzonek buka i dębu szypułkowego w lukach po wypadłych świerkach oraz ich pielęgnacja	Przygotowanie gleby, wprowadzenie sadzonek i ich pielęgnacja - w ilości sadzonek i terminach zależnych od potrzeb.	
40.	<u>Rezerwat przyrody „Grądowe Zbocze”³⁵</u> Oddz. 26l na powierzchni 1,49 ha	Cięcia pielęgnacyjne mające na celu eliminowanie samosiejek klonu jesionolistnego <i>Acer negundo</i>	Pozyskaną biomasę (w ilości zależnej od potrzeb) usunąć niezwłocznie z rezerwatu. Drzewostan: 3Bk, 2Dg, 2So, 1Św 120 lat, 1Brz 95 lat, mjsc Dbs, Js 120 lat; zwarcie przerywane.*	
41.	<u>Rezerwat przyrody „Grądowe Zbocze”³⁵</u> Oddz. 27a (punktowo)	Mechaniczne i chemiczne ³⁵ usuwanie z rezerwatu wszystkich odrostów i samosiejek robinii akacyjowej <i>Robinia pseudoacacia</i> , aż do wytopienia gatunku	Pozyskaną biomasę (w ilości zależnej od potrzeb) usunąć niezwłocznie z rezerwatu. W okresie czerwiec – październik od drugiego roku obowiązywania planu, w przypadku pojawienia się odrostów robinii, usuwać mechanicznie nalot (ilość i częstotliwość nawrotów w danym roku dostosować do potrzeb). Ewentualnie punktowo zastosować środek ochrony roślin mający	

³⁵ Z wykorzystaniem środków ochrony roślin mających zastosowanie w leśnictwie

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych <i>Akt prawny</i>	Ogólna charakterystyka wymagań ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadaniach z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji.	
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
			zastosowanie w leśnictwie – w dawkach uzależnionych od potrzeb względem rozmiaru nalotu. Drzewostan: 5Bk, 1Jw, 1DBs 125 lat, 1Dg, 1Ak 95 lat, mjsc Bk, Ak 55 lat, Js, Wz 125 lat; zwarcie umiarkowane.*	
42.	<u>Rezerwat przyrody „Gładowe Zbocze”⁵⁵</u> Oddz. 27a (fragment) na powierzchni 0,45 ha	Cięcia pielęgnacyjne mające na celu eliminowanie samosiejek klonu jesionolistnego oraz odtwarzanie naturalnych zbiorowisk grądu subatlantyckiego <i>Stellario-Carpinetum</i> poprzez dolesianie w powstałych lukach bukiem, dębem szypułkowym oraz grabem.	Pozyskaną biomasę (w ilości zależnej od potrzeb) usunąć niezwłocznie z rezerwatu. Drzewostan obecny: 5Bk, 1Jw, 1DBs 125 lat, 1Dg, 1Ak 95 lat, mjsc 76 lat, Js, Wz 125 lat; zwarcie umiarkowane. Przygotowanie gleby, wprowadzenie sadzonek i ich pielęgnacja – w ilości sadzonek i terminach zależnych od potrzeb.	
43.	<u>Rezerwat przyrody „Gładowe Zbocze”⁵⁵</u> Oddz. 26o na powierzchni 0,15 ha	Cięcia pielęgnacyjne mające na celu usunięcie samosiejek brzozy brodawkowatej <i>Betula pendula</i>	Pozyskaną grubiznę (do 21m ³) i biomasę (w ilości zależnej od potrzeb) usunąć niezwłocznie z rezerwatu. Drzewostan obecny: 4Bk, 2So, 1Św, 1Js, 1So.c 105 lat, Js 125 lat, Bk 135 lat, Js 75 lat; zwarcie umiarkowane. Drzewostan docelowy: bez zmian.	
44.	<u>Rezerwat przyrody „Gładowe Zbocze”⁵⁵</u> Fragmenty wydziałów 26ax, 26bx (całkowita powierzchnia zabiegu 0,40 ha)	Zabiegi pielęgnacyjne mające na celu odtwarzanie naturalnego zbiorowiska grądu subatlantyckiego <i>Stellario-Carpinetum</i> – dolesianie naturalnych luk	Drzewostan aktualny: 26ax: 9Brz 70 lat, 1Bk 95 lat, mjsc Jkl, Czm, Wz, Jw., Md 70 lat, Md 95 lat; zwarcie umiarkowane. 26bx: 100l 75 lat, mjsc Js, Tp, Ol.s 75 lat, Js, Bk 135 lat, Wz 55 lat; zwarcie umiarkowane.	

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych <i>Akt prawny</i>	Ogólna charakterystyka wymagań ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadaniach z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji.	
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
		bukiem, dębem szypułkowym i grabem.	Przygotowanie gleby, wprowadzenie sadzonek i ich pielęgnacja – w ilości sadzonek i terminach zależnych od potrzeb.	
45.	<u>Rezerwat przyrody „Grądowe Zbocze”⁵</u> Oddz. 26j (punktowo na łącznej powierzchni do 10m ²)	Zabiegi pielęgnacyjne mające na celu odsłonięcie stanowisk obrazków plamistych <i>Arum maculatum</i>	Ręczne wyrywanie zagłuszającej gatunek roślinności, w tym okazów czosnku niedźwiedziego <i>Allium ursinum</i> w sezonie wegetacyjnym. Corocznie. W przypadku braku efektywności działania, po okresie 5 lat odstąpić od realizacji zabiegów.	
46.	<u>Rezerwat przyrody „Grądowe Zbocze”⁵</u> Punktowo w wydzieleniach 26ax, 26bx, 26g Cały obszar rezerwatu	Monitoring	Monitoring: 1) stanu wód – analiza składu chemicznego i organicznego wód powyżej i poniżej stawów rybnych wg założeń PIOS (raz na 5 lat); 2) zmian stanu populacji: - cennych i chronionych gatunków grzybów (w terminach pojawiania się owocników) – co 10 lat; - chronionej flory oraz gatunków roślin „specjalnej troski” i wybranych antropofitów – co 10 lat w terminach pojawiania się poszczególnych gatunków; - chronionych gatunków fauny w sezonie ich rozrodu – co 10 lat.	
47.	<u>Rezerwat przyrody „Grądowe Zbocze”⁵</u> Oddz. 26h, t – pas techniczny linii o łącznej powierzchni 0,11 ha	Przebudowa na kablową napowietrznej linii elektroenergetycznej 15 Kv L-312 kierunek Węgorzyno	Do czasu przebudowy linii zapewnienie bezpieczeństwa przeciwpożarowego, tj. podkrzesywanie gałęzi drzew i krzewów mogących bezpośrednio stykać się z ww. linią poza okresem lęgowym ptaków, tj. od 16	

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych <i>Akt prawny</i>	Ogólna charakterystyka wymagań ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadań z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji.	
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
			października do 28 lutego. Usunięcie pozyskanej biomasy z obszaru rezerwatu wyłącznie w odniesieniu do klonu jesionolistnego.	
48.	<u>Rezerwat przyrody „Grądowe Zbocze”⁵⁵</u> Punktowo przy granicach rezerwatu oraz wzdłuż szlaku w wydzieleniach 27a, 26i, j, k	Oznakowanie granic	Oznakowanie na gruncie przebiegu szlaku w rezerwacie. Utrzymanie sprawności technicznej i ewentualna wymiana oznakowania granic rezerwatu tablicami urzędowymi, regulaminowymi i informacyjnymi w zależności od potrzeb.	
49.	<u>Rezerwat przyrody „Grądowe Zbocze”⁵⁵</u> Cały obszar rezerwatu	Monitoring	Monitoring chronionych i zagrożonych siedlisk przyrodniczych grądu subatlantyckiego (9160) i łągowych lasów dębowo-wiązowo-jesionowych (<i>Ficario-Ulmetum</i>) (91F0) oraz dwóch o znaczeniu priorytetowym: źródeł wapiennych (7220*) i łągów wierzbowych, topolowych, olszowych i jesionowych i olsów źródliskowych (91E0*) oraz zwierząt: kumaka nizinnego <i>Bombina bombina</i> (1188) i wydry <i>Lutra lutra</i> (1355) stanowiących przedmioty ochrony w obszarze natura 2000 Dolina Iny koło Recza PLH320004 – wg zasad przyjętych w ogólnopolskim programie monitoringu siedlisk przyrodniczych (na podstawie metodyki GIOŚ opisanej w przewodnikach metodycznych).	
50.	Wszystkie płyty siedliska przyrodniczego	Zarządzanie siedliskiem wymaga działań na	Brak.	Na całym obszarze wodnym mieszczącym siedlisko zaleca się jego ochronę poprzez:

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych <i>Akt prawny</i>	Ogólna charakterystyka wymagań ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadaniach z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji.	
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
	3150, 3160, 3260 zgodnie z mapą walorów przyrodniczo-leśnych Nadleśnictwa oraz Załącznikiem nr 3	poziomie obszaru wodnego – zlewni bezpośredniej i pośredniej.		oczyszczanie ścieków zanieczyszczających, ochronę stref brzegowych, wyznaczenie stref działań ochronnych, ograniczenie eutrofizacji i gromadzenia się osadów, ograniczanie zamulania i rozwoju halofitów (roślin bagiennych częściowo zanurzonych w wodzie).
51.	Wszystkie płaty siedliska przyrodniczego 6120, 6410, 6510 zgodnie z mapą walorów przyrodniczo-leśnych Nadleśnictwa oraz Załącznikiem nr 3	Zachowanie różnorodności biologicznej właściwej dla siedliska.	Brak	Zapobieganie sukcesji (koszenie), nie zalesianie płatów siedliska.
52.	Wszystkie płaty siedliska przyrodniczego 7140, 7220, 7230 zgodnie z mapą walorów przyrodniczo-leśnych Nadleśnictwa oraz Załącznikiem nr 3	Uzyskanie efektu regeneracji roślinności torfowiskowej z reguły wymaga stymulacji procesu poprzez zabiegi ochrony czynnej. Rodzaj i sposób ich przeprowadzenia musi być każdorazowo opracowany dla konkretnego obiektu, na podstawie jego aktualnej sytuacji hydrologicznej i stanu roślinności.	Brak	Zachowywać i/lub tworzyć strefy ekotonowe wokół siedlisk przyrodniczych.
53.	Wszystkie płaty siedliska przyrodniczego 9110, 9130 zgodnie z mapą walorów przyrodniczo-leśnych Nadleśnictwa oraz Załącznikiem nr 3	Zachowanie lasów z udziałem martwego drewna oraz zróżnicowaną strukturą przestrzenną drzewostanu o zróżnicowanym reżimie użytkowania oraz odpowiednią dla prawidłowego funkcjonowania ekosystemu	Brak	Zalecane jest stosowanie rębni złożonych. Dla zachowania pełni zróżnicowania ekosystemu zaleca się pozostawiać podczas cięć rębnych fragmentów drzewostanu do naturalnej śmierci w postaci kęp i/lub grup. Z punktu widzenia ochrony kwaśnych buczyn niekorzystne jest do nich wprowadzanie gatunków obcego pochodzenia.

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych <i>Akt prawny</i>	Ogólna charakterystyka wymagań ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadaniach z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji.	
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
		leśnego ilością starych drzew.		
54.	Wszystkie płaty siedliska przyrodniczego 9160, 9170 zgodnie z mapą walorów przyrodniczo-leśnych Nadleśnictwa oraz Załącznikiem nr 3	Zachowanie lasów z udziałem martwego drewna oraz zróżnicowaną strukturą przestrzenną drzewostanu o zróżnicowanym reżimie użytkowania oraz odpowiednią dla prawidłowego funkcjonowania ekosystemu leśnego ilością starych drzew.	Brak.	W lasach gospodarczych rozsądny jest kompromis między ochroną, a gospodarką, obejmujący zastosowanie dotychczasowych sposobów użytkowania jednak pod warunkiem równoczesnego prowadzenia przebudowy oraz przyjęcia odpowiednich dla zbiorowiska docelowych składów gatunkowych. Ograniczyć wprowadzanie buka na siedliskach grądowych (zwłaszcza dotyczy 9170) i promować na nich drzewostany dębowo-grabowe.
55.	Wszystkie płaty siedliska przyrodniczego 9190 zgodnie z mapą walorów przyrodniczo-leśnych Nadleśnictwa oraz Załącznikiem nr 3	Zachowanie lasów z udziałem martwego drewna oraz zróżnicowaną strukturą przestrzenną drzewostanu o zróżnicowanym reżimie użytkowania oraz odpowiednią dla prawidłowego funkcjonowania ekosystemu leśnego ilością starych drzew.	Brak	W lasach gospodarczych rozsądny jest kompromis między ochroną, a gospodarką, obejmujący zastosowanie dotychczasowych sposobów użytkowania jednak pod warunkiem równoczesnego prowadzenia przebudowy oraz przyjęcia odpowiednich dla zbiorowiska docelowych składów gatunkowych. Odstąpienie od sztucznego odnowienia świerka na płatach siedliska.
56.	Wszystkie płaty siedliska przyrodniczego 91D0* zgodnie z mapą walorów przyrodniczo-leśnych Nadleśnictwa oraz Załącznikiem nr 3	Zachowanie lub przywrócenie stosunków wodnych właściwych dla siedliska.	Brak.	Zaleca się wyłączenie z gospodarki leśnej. Na siedliskach o zmienionych warunkach wodnych, po ich korekcie i w zależności od celu planowanego do osiągnięcia, zabiegi czynnej ochrony mogą polegać na usunięciu z drzewostanu gatunków niepożądanych oraz zmniejszeniu zwarcia podszytu.

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych <i>Akt prawny</i>	Ogólna charakterystyka wymagań ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadań z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji.	
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
57.	Wszystkie płaty siedliska przyrodniczego 91E0* , 91F0 zgodnie z mapą walorów przyrodniczo-leśnych Nadleśnictwa oraz Załącznikiem nr 3	Ochrona warunków siedliskowych, w których funkcjonuje ten typ ekosystemu, przede wszystkim ochrona warunków wodnych	Brak	Korzystne jest zastępowanie rębni zupełnej rębniami złożonymi. Unikać należy wprowadzania gatunków obcych siedliskom łągowym.
58.	Wszystkie płaty siedliska przyrodniczego 91T0 zgodnie z mapą walorów przyrodniczo-leśnych Nadleśnictwa oraz Załącznikiem nr 3	Zachowanie właściwej, charakterystycznej kompozycji gatunkowej.	Brak	- Usunięcie obecnie zalegających skupisk biomasy w formie obumarłych konarów, gałęzi, czubów i pozostałości potrzebieżowych, poza obręb płatów siedliska przyrodniczego wskazanych w obszarze wdrażania; - modyfikacja obecnego postępowania gospodarczego poprzez stworzenie i utrzymywanie odpowiednich warunków świetlnych (przerywanego i luźnego zwarcia drzewostanów) w ramach wykonywania zabiegów pielęgnacyjnych (czyszczenia i trzebieże) o dużej intensywności, w razie potrzeby wykonywanych w dwóch nawrotach.
59.	Wszystkie bagna ewidencyjne.	Zachowanie enklaw wśród leśnych siedlisk świeżych	Brak.	<ul style="list-style-type: none"> nie odwadnianie; wokół bagien stanowiących osobne wydzielenia (o pow. od 0,5 ha) oraz pozostałych bagien, będących siedliskami przyrodniczymi, źródeł, wycieków i wysięków wód podziemnych zaleca się w trakcie wykonywania cięć rębnych zachowywanie lub kształtowanie stref pasa ochronnego (nie stosuje się cięć zupełnych bezpośrednio przy źródłach, rzekach, jeziorach, torfowiskach i źródłiskach, a także w miejscach pamięci narodowej i kultu religijnego;

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych <i>Akt prawny</i>	Ogólna charakterystyka wymagań ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadań z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji.	
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
				w miejscach tych zaleca się pozostawianie naturalnych stref ekotonowych lub ich tworzenie poprzez sadzenie krzewów – w razie ich braku, oraz pielęgnowanie)
60.	Wszystkie źródłiska	Zachowanie źródlisk	Brak	<ul style="list-style-type: none"> wokół źródlisk zaleca się w trakcie wykonywania cięć zachowywać lub kształtować strefę pasa ochronnego. ochrona w czasie zrywki drewna
61.	Całe Nadleśnictwo	Ochrona różnorodności biologicznej	Brak.	Część F, pkt. 1 POP
62.	Całe Nadleśnictwo	Ochrona prawnych form ochrony przyrody	Brak	Część F, pkt. 2 POP
63.	Całe Nadleśnictwo	Ochrona cennych gatunków roślin naczyniowych	Brak.	Część F, pkt. 3 POP
64.	Całe Nadleśnictwo	Ochrona cennych gatunków roślin naczyniowych	Brak	Część F, pkt. 4 POP
65.	Całe Nadleśnictwo	Ochrona starych i cennych drzew	Brak.	Część F, pkt. 5 POP
66.	Całe Nadleśnictwo	Ochrona fauny kręgowców	Brak	Część F, pkt. 6 POP
67.	Całe Nadleśnictwo	Ochrona fauny bezkręgowców	Brak.	Część F, pkt. 7 POP
68.	Całe Nadleśnictwo	Ochrona pamiątek kultury leśnej i kultury powszechnej w lasach	Brak	Część F, pkt. 8 POP
69.	Całe Nadleśnictwo	Kształtowanie stosunków wodnych i ochrona siedlisk hydrogenicznnych w lasach	Brak.	Część F, pkt. 9 POP
70.	Całe Nadleśnictwo	Kształtowanie strefy ekotonowej.	Brak	Część F, pkt. 10 POP

¹ Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 25 maja 2018 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Iny koło Recza PLH320004 (Dz. Urz. Woj. Zach. z dnia 28.05.2018 r., poz. 2604)

² Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 12 grudnia 2019 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Jezioro Lubie i Dolina Drawy PLH320023 (Dz. Urz. Woj. Zach. z dnia 13.12.2019 r., poz. 6647)

³ Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie, Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 29 października 2021 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Lasy Puszczy nad Drawą PLB320016 (Dz. Urz. Woj. Zach. z dnia 3.11.2021 r., poz. 4596)

⁴ Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 8 grudnia 2016 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Torfowisko Konotop”; zadania bez wyróżnienia podmiotów odpowiedzialnych za ich realizację;

⁵ Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 18 kwietnia 2017 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Grądowe Zbocze” (Dz. Urz. Woj. Zach. z dnia 25.04.2017 r., poz. 1764); zadania bez wyróżnienia podmiotów odpowiedzialnych za ich realizację;

Załącznik nr 3.

Wykaz siedlisk przyrodniczych zajmujących powierzchnię całego wydzielenia oraz siedlisk punktowych w Nadleśnictwie Drawno.

Nazwa siedliska	Kod	Stan	Oddz., pododdz.	Pow. [ha]
OBREB DRAWNO				
Starorzeczca i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne	3150	B	155b	16,25
Ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe*	6120	C	68b	0,37
Niżowe i górskie łąki świeże użytkowane ekstensywnie	6510	B	28b	0,78
		B	131b	2,68
		B	131i	2,65
		C	292c	8,18
		B	294c	0,25
		B	294d	13,31
		B	294l	0,06
		B	294m	0,24
		B	294t	0,16
		B	294w	0,11
		Torfowiska przejściowe i trzęsawiska	7140	C
C	11i			0,70
B	22f			2,21
C	23a			0,65
B	373d			4,05
B	374c			1,54
C	375i			0,25
C	375j			0,25
B	376h			0,25
B	377g			1,59
B	377h			2,76
B	378f			0,27
B	391i			2,22
B	392b			5,66
B	394c			0,78
B	395b			1,53
B	395f			0,42
B	396a			1,45
B	294k			13,62
C	316i			4,16
C	340c			2,84
B	381i			7,43
B	399c	1,75		
B	400a	2,29		
Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	7230	B	19b	4,58
		C	20a	2,30
		C	21b	1,32
		B	31h	1,45
		B	32d	5,42
		B	33k	4,08
		B	44b	0,85
		B	45a	19,05
		B	46g	4,79
		C	60c	2,84
		C	60l	1,36
		C	70c	3,92
		C	116Ac	0,33
		C	123a	0,96

Nazwa siedliska	Kod	Stan	Oddz., pododdz.	Pow. [ha]
		B	157h	1,29
		B	157i	0,65
		B	158d	0,99
		B	158i	1,29
		B	167d	1,61
		B	168f	3,00
		B	348f	5,16
		B	348h	1,06
		B	349b	1,78
		B	349i	1,88
		B	350a	0,42
		B	350f	3,23
		C	378b	1,64
		C	294o	0,31
		B	312c	3,05
B	313a	2,26		
Żyzne buczyny	9130	C	13h	0,78
		C	14c	0,85
		C	14d	0,75
		C	14f	3,90
		C	15f	0,41
		C	15g	0,64
		C	4a	0,97
		C	4b	2,01
		B	123d	0,34
		B	124b	0,84
		C	259h	3,89
Grądy subatlantyckie	9160	C	14g	0,51
		C	2f	1,53
		C	130Bj	0,74
		C	132b	1,69
		C	132c	0,67
		C	141t	1,85
		C	142i	0,79
		C	142k	0,91
		C	149f	1,45
		B	159i	0,83
		B	159Aa	1,96
		B	159Ac	2,32
		C	183b	4,99
		C	202a	2,50
		C	202f	2,66
		C	239t	3,35
		C	239w	4,34
		C	239y	2,86
		C	240o	5,02
		C	259a	4,72
C	386b	4,86		
C	238Am	0,06		
C	238An	0,49		
Kwaśne dąbrowy	9190	C	1b	3,23
		C	15a	1,63
		C	16c	3,32
		B	16g	2,63
		B	16h	2,08
		C	17a	0,48

Nazwa siedliska	Kod	Stan	Oddz., pododdz.	Pow. [ha]
		C	17d	5,51
		C	17f	8,27
		C	17j	2,67
		C	29c	4,93
		B	29k	3,57
		B	4k	1,30
		B	41f	2,87
		B	5h	3,36
		C	6h	4,57
		C	103j	1,86
		C	104c	11,40
		C	104d	1,31
		C	105c	5,31
		C	106a	0,80
		C	123g	0,92
		C	137h	3,41
		C	137i	3,46
		C	93b	4,97
		C	94f	7,18
		C	94h	0,69
C	202h	4,81		
C	202i	0,88		
C	369a	3,86		
Bory i lasy bagienne	91D0*	A	5g	1,14
		B	349h	0,51
Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe	91E0*	B	13r	2,15
		C	13t	0,03
		C	15d	0,51
		C	15h	3,23
		B	15j	7,70
		C	16i	1,16
		B	16j	0,91
		C	16k	0,54
		B	17h	0,58
		B	17i	0,95
		B	2d	4,26
		C	28a	1,33
		B	29a	0,16
		B	29b	0,67
		C	3h	1,71
		B	4c	0,60
		C	4d	1,29
		C	4f	1,22
		C	4g	2,54
		C	41Ag	0,17
		B	41Ah	1,43
		C	41Ai	0,41
		B	41Aj	0,29
		C	41Ak	0,32
		C	41Ao	0,62
		C	41Ap	0,23
		C	41Ar	0,07
		C	41At	0,71
		C	41Ax	0,13
		C	43i	1,51
B	44h	1,72		

Nazwa siedliska	Kod	Stan	Oddz., pododdz.	Pow. [ha]
		B	5a	0,30
		B	5b	5,31
		B	55b	1,23
		C	55Ac	0,58
		C	55Ad	0,29
		C	55Af	0,08
		C	55Ag	0,07
		C	55Ah	2,06
		C	56j	1,87
		B	57a	1,08
		B	6a	4,18
		B	6c	0,16
		B	7a	1,65
		B	7b	3,96
		C	105j	1,26
		C	106i	2,55
		C	107g	0,52
		C	107h	1,06
		C	117d	0,86
		B	117i	1,04
		C	124a	1,34
		C	130Aa	1,11
		C	130Af	0,13
		C	131h	0,70
		C	139a	0,67
		B	140a	1,46
		C	141b	1,39
		C	142l	1,51
		C	145a	0,77
		B	145h	0,16
		C	85b	2,91
		C	91f	0,57
		C	92i	0,87
		C	157a	4,84
		C	202l	1,28
		C	203k	0,91
		B	221a	1,90
		C	222d	13,58
		C	222g	0,58
		C	223a	1,64
		C	240d	2,16
		C	241d	2,32
		C	241f	2,38
		C	241h	0,70
		C	260b	4,46
Bory chrobotkowe	91T0	C	226f	4,92
Siedliska punktowe				
Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne	3150	C	92a	0,05
		C	41Aa	0,57
		A	106h	0,20
		C	116Bd	0,05
		C	91b	0,09
		C	105k	0,12
Naturalne dystroficzne zbiorniki wodne	3160	B	22d	0,50
Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włośnienniczników	3260	C	91b	0,30

Nazwa siedliska	Kod	Stan	Oddz., pododdz.	Pow. [ha]
Niżowe i górskie łąki świeże użytkowane ekstensywnie	6510	B	294a	0,11
		B	294f	0,23
Torfowiska przejściowe i trzęsawiska	7140	B	22d	2,16
		B	116b	0,31
Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	7230	C	18d	0,24
		C	116Ab	0,76
		A	157Aa	11,42
		C	294f	0,56
Grąd subatlantycki	9160	C	3f	1,72
		C	55a	0,82
		C	56a	0,78
		C	87g	0,58
		C	183c	1,00
		C	239a	0,52
		B	239a	0,52
Kwaśne dąbrowy	9190	C	29f	0,13
		C	93h	0,98
		C	94g	2,10
Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe, jesionowe i olsy źródłiskowe	91E0	C	1d	0,28
		C	13s	1,62
		C	15i	3,55
		C	16l	1,33
		C	2a	0,92
		B	2b	0,97
		C	2c	0,25
		C	29Ab	9,25
		C	29Ac	0,93
		C	3a	0,52
		B	3b	1,00
		C	3f	0,21
		C	41Aa	1,81
		B	6b	0,71
		B	6d	1,14
		C	105k	0,13
		C	116Bd	0,42
		C	116Bg	0,46
		C	117a	0,43
		B	130At	0,48
		C	138b	1,57
		C	84g	1,30
		C	84h	0,61
C	86d	0,47		
C	92a	3,81		

Nazwa siedliska	Kod	Stan	Oddz., pododdz.	Pow. [ha]		
OBREB KIELPINO						
Naturalne dystroficzne zbiorniki wodne	3160	B	137g	4,93		
		B	138c	0,48		
		B	119g	0,24		
Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe	6410	B	186i	12,72		
		B	187i	3,32		
		B	200a	2,59		
		B	186n	0,47		
		B	186o	0,07		
		B	186m	3,02		
		C	185l	1,31		
		C	185k	6,68		
		Nizowe i górskie łąki świeże użytkowane ekstensywnie	6510	C	113d	14,83
				C	114a	2,57
C	211k			0,58		
C	218g			13,57		
C	219b			1,00		
C	219c			9,24		
C	219n			11,29		
C	219r			0,08		
Torfowiska przejściowe i trzęsawiska	7140	C	99g	3,08		
		B	137h	1,75		
		B	138f	1,20		
		B	140l	0,70		
Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	7230	B	29h	0,74		
		C	37b	7,11		
		C	38a	1,41		
		C	38c	3,29		
		C	42k	3,40		
		C	50c	2,33		
		C	100d	2,09		
		C	103k	0,48		
		C	112b	3,54		
		C	104g	9,58		
		C	105g	1,29		
		C	118c	0,82		
		C	156j	4,19		
		C	157d	5,39		
		C	178a	14,35		
		C	84f	0,44		
		C	84g	1,23		
		C	84h	0,66		
		C	85i	3,81		
		Kwaśne buczyny	9110	B	229g	0,80
C	110k			3,69		
C	112h			6,10		
C	112i			5,01		
C	129d			4,50		
C	129f			3,79		
C	129g			4,85		
C	129y			2,62		
C	129z			1,60		
C	131d			2,66		
C	107i			1,87		
C	113i			0,59		
C	141i	7,82				

Nazwa siedliska	Kod	Stan	Oddz., pododdz.	Pow. [ha]
		C	152d	4,61
		C	152g	7,7
		C	158d	1,36
		C	160a	4,02
		C	234g	1,02
Żyzne buczyny	9130	C	1a	5,66
		C	1b	1,28
		C	1d	8,85
		C	4a	7,76
		B	111m	1,97
		C	130i	3,02
		C	168f	4,03
		C	93h	1,03
		C	113g	2,83
		C	113j	3,21
		C	114g	1,82
		B	116d	6,48
		C	116k	2,58
		C	139g	4,01
		C	140a	6,92
		C	140j	5,48
		B	140k	2,37
		C	142m	2,00
		C	152f	3,25
		C	155g	2,78
		B	159a	5,13
		C	173b	2,89
		C	86f	2,00
		C	94a	4,52
		C	94c	5,50
		C	94d	0,91
		C	94g	6,23
		C	94h	1,02
		C	96c	4,99
		B	96d	4,13
		B	96k	5,18
		C	215a	0,84
B	215d	0,94		
C	215h	3,05		
Grądy subatlantyckie	9160	C	10a	1,68
		C	10c	4,33
		C	11a	6,34
		C	12g	6,29
		C	13b	3,73
		C	13c	7,12
		C	13d	1,73
		C	13g	5,60
		C	14c	1,05
		C	14d	3,62
		C	15b	4,13
		C	15c	4,50
		C	15i	3,07
		C	18a	3,04
		C	19b	5,45
C	19c	4,27		
C	19h	2,30		

Nazwa siedliska	Kod	Stan	Oddz., pododdz.	Pow. [ha]
		C	2a	2,52
		C	2b	5,85
		C	2c	1,31
		C	2h	1,55
		C	2k	2,09
		C	20b	2,30
		C	26a	0,30
		C	26b	1,55
		C	26o	2,59
		C	3d	2,73
		B	3f	1,64
		C	3g	0,74
		C	3h	5,06
		C	4c	0,45
		C	44d	4,03
		C	5c	3,13
		C	5d	1,57
		C	5h	1,97
		C	5i	1,92
		C	51f	2,59
		C	6f	4,29
		C	6g	1,33
		C	6h	3,76
		C	7a	7,63
		C	7f	1,39
		C	8a	1,95
		C	8b	3,95
		C	9a	1,04
		C	9c	6,69
		C	9d	6,98
		C	129k	1,22
		C	130d	0,81
		C	130f	1,34
		C	131c	0,87
		C	143g	1,62
		C	143h	0,86
		C	145h	2,62
		C	162b	4,71
		C	162d	1,10
		C	162g	0,86
		C	162h	0,92
		C	98c	1,07
		B	104d	0,86
		C	106c	1,35
		C	106f	1,10
		C	106h	1,38
		C	107a	0,87
		C	155h	2,07
		C	158g	3,22
		C	173g	0,74
		C	173k	1,10
		C	173l	0,30
		C	173m	5,85
		C	176o	2,25
		C	176p	2,43
		C	73j	0,54

Nazwa siedliska	Kod	Stan	Oddz., pododdz.	Pow. [ha]
		C	73k	0,79
		C	74c	5,22
		C	74d	1,02
		C	75a	2,18
		C	75b	3,59
		B	82b	2,26
		C	84b	0,65
		B	84c	2,11
		C	84l	2,88
		C	85d	1,24
		C	85f	1,82
		C	85g	10,02
		C	86c	9,77
		C	86d	2,76
		C	87f	3,30
		C	88a	27,80
		C	88b	2,32
		C	94j	0,98
		C	95c	1,02
		B	96a	2,52
		B	97b	1,65
		B	97c	1,13
		C	97f	0,88
		C	190d	6,71
		C	190f	7,20
		C	191b	1,17
		C	191c	1,43
		C	191d	4,60
		C	191f	2,83
		C	194b	1,35
		C	194d	2,16
		C	194f	1,76
		C	194j	5,77
		C	194n	1,82
		C	195a	4,33
		C	207b	2,09
		C	208l	2,32
		C	208n	5,28
		C	209l	1,18
		C	214h	2,19
		C	215k	1,59
		C	217b	3,51
		B	217c	1,07
		C	217d	2,22
		C	217j	2,02
		C	217k	0,91
		C	217l	1,14
		C	221d	2,26
		C	221g	4,66
		C	222b	3,08
		C	222f	1,39
		B	222i	1,22
		C	227f	6,60
		C	227i	1,84
		C	230p	2,32
		C	233c	2,03

Nazwa siedliska	Kod	Stan	Oddz., pododdz.	Pow. [ha]
		C	234c	0,56
		C	234d	7,40
		C	234j	1,58
		C	234l	8,44
		C	234m	0,33
		C	236a	4,19
		C	236d	5,39
		C	236p	1,34
		C	236t	2,31
Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny	9170	C	237a	4,15
		C	237b	1,85
		C	237c	1,83
		C	237f	2,35
		C	238a	0,82
		C	238b	0,45
		C	238c	7,09
		C	238d	6,07
		C	238g	1,82
		C	238i	2,99
		C	238j	4,56
		C	238k	0,94
		Kwaśne dąbrowy	9190	C
C	110i			3,60
C	126ax			1,44
C	126i			2,57
C	126j			4,60
C	126s			3,07
C	127c			4,02
C	127m			3,71
C	127n			4,00
C	127o			1,83
C	129o			2,66
C	129p			1,48
C	129r			0,98
C	129s			0,98
C	130h			4,22
C	130j			3,38
C	130k			6,01
C	131g			3,03
C	131h			3,10
C	131i			6,46
C	147i			3,07
C	149f			2,17
C	92b			5,37
C	92d			3,84
C	92f			6,23
C	99b			1,72
C	99d			2,28
C	114l			4,52
C	116i			1,95
C	116j			3,75
C	135d			1,92
C	151g			4,29
C	172a	3,20		
Bory i lasy bagienne	91D0*	C	100c	2,03
		C	101b	3,56

Nazwa siedliska	Kod	Stan	Oddz., pododdz.	Pow. [ha]
		C	101h	4,25
		C	109n	1,26
		C	110b	1,74
		C	112d	3,87
		C	112f	8,60
		C	127h	0,89
		C	127k	3,96
		C	147h	1,02
		C	197h	1,78
		C	79p	4,12
		C	93c	1,24
		C	114j	1,76
		C	114m	4,62
		C	116g	3,92
		B	118a	6,78
		B	119f	1,72
		C	133f	2,88
		B	138b	0,65
		B	138j	1,44
		B	156g	4,09
		B	73d	8,21
		C	94m	2,00
		C	95g	1,79
		C	191g	0,61
		C	28a	1,89
		C	28b	2,47
		C	28c	3,18
		C	28g	0,82
		C	29b	2,18
		C	29c	1,76
		C	29d	2,17
		C	29i	0,87
		B	4b	1,20
		B	4d	0,65
		C	58m	1,20
		C	63a	7,98
		C	63h	2,51
		C	7g	2,94
		B	9b	3,63
		C	103h	2,22
		B	103i	4,94
		B	103j	1,52
		C	112a	1,13
		C	129h	2,56
		C	129j	0,73
		C	129l	0,72
		C	129m	2,26
		B	144g	1,16
		C	146f	1,58
		C	146i	1,05
		C	146j	0,93
		C	185o	0,90
		C	197i	1,38
		C	197r	1,70
		B	90a	0,76
		C	104a	2,78
Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe	91E0*			

Nazwa siedliska	Kod	Stan	Oddz., pododdz.	Pow. [ha]
		C	104c	5,29
		C	104f	8,35
		B	104h	3,42
		B	105a	4,57
		B	105f	2,66
		B	105h	0,58
		C	107h	1,78
		B	107j	0,67
		B	113a	1,36
		C	113c	0,58
		B	124h	2,84
		B	124i	3,66
		B	125f	6,38
		C	136f	1,31
		C	136j	1,64
		C	136m	2,28
		C	137b	1,09
		C	137d	3,54
		C	137f	3,06
		C	138d	0,39
		C	139h	0,89
		B	141h	1,22
		C	141j	2,52
		B	142g	1,46
		C	142n	5,53
		C	142p	2,42
		B	142r	1,44
		B	156b	0,73
		C	158c	0,96
		B	160b	2,93
		C	161a	1,75
		C	173i	1,63
		C	177d	1,05
		C	177j	3,13
		C	178b	4,44
		C	178c	0,69
		C	178f	1,41
		B	73b	2,46
		B	73c	1,02
		C	73g	3,34
		B	73i	1,61
		C	80c	0,61
		C	80d	0,97
		C	80l	0,68
		B	81a	15,07
		C	81c	1,25
		B	82a	11,61
		B	82c	5,19
		B	84k	2,78
		B	84m	1,28
		B	85a	0,75
		C	85b	1,21
		C	87b	0,89
		C	88d	1,31
		C	94l	3,92
		C	95d	1,00

Nazwa siedliska	Kod	Stan	Oddz., pododdz.	Pow. [ha]
		B	95f	4,88
		C	96g	0,84
		B	97i	6,08
		C	187f	1,42
		C	193a	2,12
		C	195b	1,14
		C	195g	0,79
		C	202d	1,04
		B	203n	1,61
		C	208a	1,42
		B	208g	1,87
		B	209d	1,78
		C	209g	1,11
		C	209k	2,96
		C	210b	0,80
		C	211b	2,54
		C	211c	1,90
		C	211d	4,20
		C	211h	1,29
		C	212i	3,78
		B	212m	0,51
		B	213m	2,30
		C	214i	2,34
		B	214j	1,69
		C	223i	2,97
		C	223l	0,39
		C	223m	0,60
		B	223n	2,16
		B	223o	3,41
		B	224f	0,20
		B	224g	2,57
		B	224h	1,72
		C	226i	2,21
		B	227a	10,34
		C	227b	2,03
		C	227c	5,45
		C	228a	0,95
		B	228b	6,17
		B	230a	1,14
		C	230c	1,24
		B	231z	0,97
		B	232n	0,84
		B	232o	0,70
		B	232p	1,29
		B	232x	0,85
		B	233a	4,32
		B	234a	0,48
		B	234s	1,14
		C	236c	2,79
		B	236f	3,89
		B	236o	2,15
		C	26s	0,52
		C	26w	0,15
		C	26x	0,16
		C	26y	0,54
		C	26z	0,06
Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe	91F0			

Nazwa siedliska	Kod	Stan	Oddz., pododdz.	Pow. [ha]
		C	27a	0,70
Siedliska punktowe				
Naturalne dystroficzne zbiorniki wodne	3160	B	116h	0,45
Niżowe i górskie łąki świeże użytkowane ekstensywnie	6510	C	212f	2,43
Torfowiska przejściowe i trzęsawiska	7140	C	100f	8,30
		C	101g	8,50
		C	109a	2,00
		C	109d	2,50
		B	116h	0,55
Źródlika wapienne ze zbiorowiskami <i>Cratoneurion commutati</i>	7220	A	26bx	0,09
		C	26c	0,03
		B	26d	0,03
		A	26g	0,03
		A	26i	0,03
		A	27a	0,09
		C	28b	0,03
		C	28f	0,01
		C	29a	0,03
		C	29f	0,03
		C	29g	0,01
		C	229a	0,03
		Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	7230	C
C	101g			4,00
C	109a			2,50
C	109d			3,80
C	110a			3,50
Kwaśne buczyny	9110	C	130b	5,06
		C	130c	5,54
		C	131a	5,12
		C	155c	2,10
Żyzne buczyny	9130	C	131a	4,80
		B	160c	0,40
		C	214g	0,51
Grąd subatlantycki	9160	C	2i	0,65
		C	26ax	1,23
		C	26bx	0,33
		C	26c	1,01
		A	26d	0,83
		A	26i	1,36
		C	26j	3,18
		C	26k	0,35
		C	27a	5,26
		C	28d	3,65
		C	28f	2,66
		B	29a	2,41
		C	6c	0,52
		B	130a	0,48
		C	130b	0,63
		C	130c	0,35
		C	139c	2,97
		C	155c	1,11
		C	97d	1,45
		C	214b	0,66
C	214c	0,29		
C	214g	0,23		

Nazwa siedliska	Kod	Stan	Oddz., pododdz.	Pow. [ha]
		C	222c	0,58
		B	222h	0,35
Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny	9170	C	29f	2,83
		C	29g	0,90
Kwaśne dąbrowy	9190	C	146t	0,32
		C	117a	0,90
Bory i lasy bagienne	91D0	C	100f	3,89
		C	101g	3,80
		C	110a	3,97
		C	107k	1,68
		C	107r	1,55
		C	117a	1,83
Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe, jesionowe i olsy źródliskowe	91E0	C	26ax	0,18
		B	26bx	1,85
		C	28d	0,31
		C	28f	0,40
		C	29a	1,19
		C	29f	1,54
		C	29g	7,18
		C	156a	0,64
		C	97d	0,25
		C	229a	0,09
Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe	91F0	C	26c	0,03
		C	26d	0,25
		C	26g	1,69
		C	26i	0,21
		C	26j	0,31
		C	26k	0,88
		C	26p	0,49
		C	26r	0,18

Nazwa siedliska	Kod	Stan	Oddz., pododdz.	Pow. [ha]		
OBREB DOMINIKOWO						
Torfowiska przejściowe i trzęsawiska	7140	B	67c	1,65		
		B	184j	0,81		
		B	193b	4,19		
Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	7230	C	45g	0,38		
		C	46d	1,15		
		C	64g	1,78		
		C	65i	2,75		
		C	73a	2,00		
		C	74a	0,01		
		C	74f	1,92		
		C	75h	1,12		
		B	111b	1,05		
		B	112b	0,67		
		B	113d	0,39		
		Kwaśne buczyny	9110	C	185n	0,56
				C	186g	3,63
C	186j			6,81		
C	186k			4,46		
C	186m			1,40		
C	192f			2,56		
C	192h			4,17		
C	193g			3,09		
C	193h			1,43		
C	194c			1,25		
C	194d			5,30		
C	195f			2,59		
C	196f			3,25		
C	196h			5,63		
C	197l			2,37		
C	198a			3,00		
C	198i			2,00		
Żyzne buczyny	9130			C	199a	8,48
		C	174k	2,73		
		C	186c	2,72		
		C	188d	1,20		
		C	197h	2,59		
Grądy subatlantyckie	9160	C	199b	0,91		
		C	35a	1,73		
		C	35f	2,57		
		B	35g	0,98		
		C	35h	6,68		
		C	51p	2,77		
		C	52h	0,91		
		C	178a	2,70		
		C	179k	4,36		
		C	180k	1,39		
		C	180l	1,20		
		B	189b	1,50		
		B	190a	4,51		
		C	190b	1,88		
		C	194g	1,71		
		C	195g	1,27		
		C	196b	1,98		
		C	196d	0,50		
C	197a	0,93				

Nazwa siedliska	Kod	Stan	Oddz., pododdz.	Pow. [ha]
		C	197b	0,46
		C	198h	1,28
		C	199c	1,14
		C	199f	0,78
		C	199g	1,99
		C	199h	0,45
Kwaśne dąbrowy	9190	B	24j	0,64
		C	159h	3,69
		C	174g	2,08
		C	175b	10,42
		C	175c	10,97
		B	178d	5,15
		C	187b	23,40
		C	188a	5,53
		C	188b	6,32
		C	188c	7,89
		C	189a	6,39
		C	189c	3,77
		C	192b	2,22
		Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe	91E0*	B
B	108n			0,43
B	17b			0,71
B	2a			1,27
B	21c			0,39
B	21d			0,54
C	21g			0,21
C	22b			0,51
C	26l			1,59
C	34h			0,41
B	4a			1,79
C	50a			1,34
B	9d			0,91
B	9j			0,58
B	131c			1,51
B	131d			0,98
B	131j			0,90
B	131m			0,28
B	146g			0,28
B	146h			0,51
C	146i			0,61
B	146j			1,10
B	160i			0,53
B	161a			1,87
B	163j			0,20
B	163n			0,22
B	164j			0,18
B	165l			0,43
B	174c			2,55
B	174d			1,55
B	186h			0,61
B	187a			3,93
C	191c			0,86
C	197c	1,42		
Bory chrobotkowe	91T0	C	101a	7,79
		B	13c	5,22
		B	13h	1,71

Nazwa siedliska	Kod	Stan	Oddz., pododdz.	Pow. [ha]
		B	28c	1,06
Siedliska punktowe				
Naturalne dystroficzne zbiorniki wodne	3160	B	192d	0,60
Torfowiska przejściowe i trzęsawiska	7140	B	192d	2,65
Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	7230	C	64f	0,38
Żyzne buczyny	9130	C	32m	0,12
		C	186l	1,06
		C	192c	0,42
Kwaśne dąbrowy	9190	B	23j	0,15
		B	47f	0,05
		B	48a	0,15
Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe, jesionowe i olsy źródliskowe	91E0	B	3a	1,63
		B	112a	0,42
		C	179c	0,28
		C	180k	0,06
		C	186l	0,20
		C	191b	0,30
Bory chrobotkowe	91T0	B	31i	1,20

Załącznik nr 4.

Wykaz ekosystemów referencyjnych w Nadleśnictwie Drawno.

Oddział pododdz.	Rodzaj powierzchni	TSL	Pow. [ha]	Oddział pododdz.	Rodzaj powierzchni	TSL	Pow. [ha]
Obwód Drawno							
2b	D-STAN	OL	0,97	141b	D-STAN	OL	1,39
2d	D-STAN	OLJ	4,26	141t	D-STAN	LŚW	1,85
3b	D-STAN	OL	1,52	142i	D-STAN	LMŚW	0,79
3h	D-STAN	OL	1,71	145h	D-STAN	OL	0,16
4a	D-STAN	LMW	0,97	145i	D-STAN	LMW	1,13
4b	D-STAN	LMŚW	2,01	149a	D-STAN	OLJ	1,13
4f	D-STAN	OL	1,22	149f	D-STAN	LŚW	1,45
4g	D-STAN	OL	2,54	152a	D-STAN	LMW	1,19
5b	D-STAN	OL	5,31	153a	D-STAN	LMW	0,97
5g	D-STAN	BMB	1,14	153b	D-STAN	BMŚW	1,32
6a	D-STAN	OL	4,18	154a	SUKCESJA	LMW	0,66
7b	D-STAN	OL	3,96	154f	D-STAN	OL	0,69
10j	E-N		0,42	155b	JEZIORO P		16,25
11i	E-N		0,70	155c	D-STAN	BMŚW	2,48
12b	D-STAN	BMŚW	1,37	157c	BAGNO		0,92
13r	D-STAN	OL	2,15	157h	BAGNO		1,29
15g	D-STAN	LMŚW	0,64	157i	D-STAN	BMB	0,65
15h	D-STAN	OL	3,23	157Aa	BAGNO		24,24
15j	D-STAN	OL	7,70	157Ad	D-STAN	BMŚW	3,60
16j	D-STAN	OL	0,91	157Af	D-STAN	BMB	0,13
16k	D-STAN	LMW	0,54	158d	SUKCESJA	BMB	0,99
17h	D-STAN	OL	0,58	159i	D-STAN	BMW	0,83
22d	E-N		2,66	159Aa	D-STAN	LŚW	1,96
22f	E-N		2,21	159Ac	D-STAN	LŚW	2,32
22g	E-R		0,32	160j	D-STAN	BMŚW	1,07
23a	E-N		0,65	167d	D-STAN	BMB	1,61
25a	E-LS		0,91	168a	D-STAN	BMB	0,61
28a	D-STAN	OL	1,33	168g	D-STAN	BMŚW	0,51
28c	D-STAN	OL	1,72	202l	D-STAN	OL	1,28
29a	D-STAN	OL	0,16	221a	D-STAN	OLJ	1,90
29b	D-STAN	OL	0,67	223d	SUKCESJA	BMW	1,80
29Ac	D-STAN	OL	1,70	238Am	D-STAN	LMW	0,06
32g	SUKCESJA	LW	2,23	238An	D-STAN	LMŚW	0,49
41Aa	BAGNO		23,54	239a	D-STAN	LW	1,60
41Ab	D-STAN	OL	0,14	291h	D-STAN	LMŚW	0,86
41Ac	LZR-PS		0,12	294k	E-LS		13,62
41Ad	SUKCESJA	OL	0,17	316i	E-LS		4,16
41Af	LZR-PS		0,13	334g	SUKCESJA	BMW	0,54
41Ag	LZR-PS		0,17	335b	SUKCESJA	BMW	0,98
41Ah	D-STAN	OL	1,43	340c	E-LS		2,84

Oddział pododdz.	Rodzaj powierzchni	TSL	Pow. [ha]	Oddział pododdz.	Rodzaj powierzchni	TSL	Pow. [ha]
41Ai	LZR-PS		0,41	347i	BAGNO		0,73
41Aj	D-STAN	OL	0,29	348d	BAGNO		2,10
41Ak	LZR-PS		0,32	348f	SUKCESJA	BMB	5,16
41An	D-STAN	OL	0,22	348g	D-STAN	BMŚW	0,93
43i	D-STAN	OL	1,51	348h	BAGNO		1,06
44h	D-STAN	OL	1,72	349b	BAGNO		1,78
49d	E-LS		9,48	349h	D-STAN	BMB	0,51
49f	D-STAN	BMB	0,57	349i	BAGNO		1,88
55b	BAGNO		1,23	350a	BAGNO		0,42
55j	D-STAN	OL	0,58	350f	BAGNO		3,23
55Af	D-STAN	OL	0,08	363g	E-LS		0,90
55Ah	D-STAN	OL	2,06	364g	E-LS		4,58
56d	D-STAN	OL	1,11	372c	BAGNO		2,04
57a	D-STAN	OL	1,08	373d	BAGNO		4,05
57h	D-STAN	OL	1,13	374a	D-STAN	BMB	7,10
75d	SUKCESJA	LMW	2,26	374c	BAGNO		1,54
80c	D-STAN	BMB	0,95	375i	E-N		0,25
84g	D-STAN	OL	2,97	375j	E-N		0,25
84h	SUKCESJA	OL	3,23	376h	E-N		0,25
85a	SUKCESJA	OL	6,37	377g	E-LS		1,59
85b	D-STAN	OL	2,91	377h	E-N		2,76
86d	SUKCESJA	OL	1,32	377i	D-STAN	BMŚW	0,93
87g	D-STAN	BMŚW	0,98	381i	E-N		7,43
91g	D-STAN	BMB	1,96	391i	BAGNO		2,22
92i	D-STAN	OLJ	0,87	392b	BAGNO		5,66
104g	D-STAN	BMŚW	1,99	394c	E-N		0,78
105j	D-STAN	OLJ	1,26	395a	D-STAN	BMŚW	4,15
105k	SUKCESJA	OLJ	0,85	395b	E-N		1,53
106h	E-N		2,21	395c	D-STAN	BMŚW	0,78
107g	D-STAN	LMŚW	0,52	395d	D-STAN	BMŚW	7,21
107h	D-STAN	OL	1,06	395f	E-N		0,42
112a	SUKCESJA	BMB	0,68	396a	E-N		1,45
112g	SULCESJA	OL	1,14	396c	D-STAN	BMŚW	3,58
116b	SUKCESJA	BMB	0,85	396d	D-STAN	BMŚW	5,51
117a	D-STAN	OL	1,04	399c	E-N		1,75
117d	D-STAN	OL	0,86	399d	D-STAN	BMŚW	1,68
117i	D-STAN	OL	1,04	399g	SUKCESJA	BMW	0,74
130At	D-STAN	OL	0,72	400a	E-N		2,29
140a	D-STAN	OL	1,46				
Obręb Kielpino							
2j	D-STAN	OL	1,51	105h	D-STAN	OL	0,58
3a	D-STAN	OL	1,70	106g	D-STAN	OL	3,15
3j	SUKCESJA	OL	3,31	107h	D-STAN	OL	1,78
4b	D-STAN	OL	1,20	107j	D-STAN	OL	0,67

Oddział pododdz.	Rodzaj powierzchni	TSL	Pow. [ha]	Oddział pododdz.	Rodzaj powierzchni	TSL	Pow. [ha]
4d	D-STAN	OL	0,65	107r	SUKCESJA	BMB	4,29
7g	SUKCESJA	OL	2,94	109b	D-STAN	BMW	0,90
8a	D-STAN	LMW	1,95	109c	D-STAN	BMW	1,57
8b	D-STAN	LŚW	3,95	109h	D-STAN	BMŚW	1,95
9a	D-STAN	OL	1,04	110b	D-STAN	BMW	1,74
9b	D-STAN	OL	3,63	112c	D-STAN	LMB	3,24
20s	D-STAN	LŚW	1,60	112d	D-STAN	LMB	3,87
26a	D-STAN	LŚW	0,30	112f	D-STAN	LMB	8,60
26b	D-STAN	LŚW	1,55	113a	D-STAN	OL	1,36
26c	D-STAN	LŚW	1,17	113b	D-STAN	OL	2,88
26d	D-STAN	LŚW	1,11	113c	D-STAN	LMB	5,83
26f	D-STAN	OLJ	0,73	114m	SUKCESJA	BMB	4,62
26g	D-STAN	OLJ	1,73	116g	D-STAN	BMB	3,92
26h	L ENERG		0,06	116h	E-N		1,00
26i	D-STAN	LŚW	1,79	117a	D-STAN	BMB	8,01
26j	D-STAN	LŚW	3,79	118a	D-STAN	OL	6,78
26k	D-STAN	OL	1,52	118b	SUKCESJA	OL	2,62
26l	D-STAN	LMŚW	1,46	119f	SUKCESJA	BMB	1,72
26m	D-STAN	LŚW	4,77	124h	SUKCESJA	OL	2,84
26n	D-STAN	LŚW	4,58	124i	D-STAN	OL	3,66
26o	D-STAN	LMŚW	2,59	125f	SUKCESJA	OL	6,38
26p	D-STAN	OLJ	0,71	130d	D-STAN	LMW	0,81
26r	BAGNO		0,23	133f	SUKCESJA	BMB	2,88
26s	D-STAN	OL	0,52	136k	D-STAN	OL	2,26
26t	L ENERG		0,09	137i	D-STAN	OL	1,62
26w	D-STAN	OL	0,15	137j	D-STAN	OL	4,09
26x	D-STAN	OLJ	0,16	137k	D-STAN	OL	3,80
26y	BAGNO		0,54	138b	SUKCESJA	BMB	0,65
26z	D-STAN	OLJ	0,06	138j	D-STAN	LMB	1,44
26ax	D-STAN	LMŚW	3,85	140l	E-N		0,70
26bx	D-STAN	OLJ	2,54	141h	D-STAN	OLJ	1,22
26cx	D-STAN	LMŚW	3,72	141j	D-STAN	OLJ	2,52
27a	D-STAN	LŚW	6,21	142d	D-STAN	LMW	1,34
27b	LZ-CM NCZ		0,11	142g	D-STAN	LMW	1,46
27c	R		0,08	142h	D-STAN	OL	1,15
27d	POL ŁOW	LMŚW	0,72	142n	D-STAN	OLJ	5,53
27f	D-STAN	LMŚW	1,25	142p	SUKCESJA	OL	2,42
27g	R		0,12	142r	D-STAN	OL	1,44
27h	D-STAN	LMW	3,20	145f	D-STAN	LMŚW	1,75
27i	D-STAN	OL	1,89	145h	D-STAN	LMŚW	2,62
28a	D-STAN	OLJ	1,89	156a	D-STAN	OL	0,96
28b	BAGNO		2,64	156b	D-STAN	OL	0,73
28c	D-STAN	OLJ	3,18	156k	D-STAN	OL	1,73
28d	D-STAN	LMŚW	4,32	157c	D-STAN	LMB	5,14
28f	D-STAN	LMŚW	3,36	157f	D-STAN	OL	0,72

Oddział pododdz.	Rodzaj powierzchni	TSL	Pow. [ha]	Oddział pododdz.	Rodzaj powierzchni	TSL	Pow. [ha]
28g	SUKCESJA	OLJ	0,82	157g	D-STAN	OL	3,19
28h	D-STAN	OL	0,25	158a	D-STAN	LMW	1,24
28i	BAGNO		0,43	160a	D-STAN	OL	2,93
29a	D-STAN	LMŚW	3,71	162d	D-STAN	LMŚW	1,10
29b	D-STAN	OLJ	2,18	162g	D-STAN	LMW	0,86
29c	D-STAN	OLJ	1,76	162h	D-STAN	LMW	0,92
29d	SUKCESJA	OLJ	2,17	173i	D-STAN	OL	1,63
29f	D-STAN	LMŚW	4,55	173k	D-STAN	LŚW	1,10
29g	D-STAN	OLJ	8,48	178b	D-STAN	OL	4,44
29h	D-STAN	OLJ	0,74	178c	D-STAN	OL	0,69
29i	D-STAN	OLJ	0,87	179a	D-STAN	LMW	2,60
63a	D-STAN	OL	7,98	179b	D-STAN	LMB	0,36
63d	D-STAN	OL	2,50	179c	D-STAN	LMB	2,01
73b	D-STAN	OL	2,46	191g	D-STAN	LMB	0,61
73c	D-STAN	OL	1,02	192g	D-STAN	OL	4,20
73d	D-STAN	BMB	8,21	197g	SUKCESJA	LMB	0,72
73g	D-STAN	OL	3,34	197r	D-STAN	OL	1,70
73h	D-STAN	OL	5,91	200k	D-STAN	LMW	2,21
73i	D-STAN	OL	1,61	203n	D-STAN	OL	1,61
76g	D-STAN	LMW	0,62	206j	D-STAN	LMW	1,00
77g	D-STAN	BMW	0,32	208g	D-STAN	OLJ	1,87
77l	D-STAN	BMB	1,46	209d	D-STAN	OLJ	1,78
79p	SUKCESJA	BB	4,12	211c	D-STAN	LMB	1,90
80a	D-STAN	OL	5,35	211d	D-STAN	LMB	4,20
81a	D-STAN	OL	15,07	212m	SUKCESJA	OL	0,51
82b	D-STAN	OLJ	2,26	213m	SUKCESJA	OL	2,30
82c	D-STAN	OLJ	5,19	214j	D-STAN	OL	1,69
82d	E-LS		8,43	220l	SUKCESJA	OL	1,20
83a	E-LS		3,65	222i	D-STAN	LŚW	1,22
83b	D-STAN	OL	7,93	222l	D-STAN	LŚW	1,54
84j	SUKCESJA	LMW	2,31	223i	D-STAN	OL	2,97
84l	D-STAN	LMŚW	2,88	223j	D-STAN	OL	0,04
84m	D-STAN	OL	1,28	223k	D-STAN	OL	0,03
85c	SUKCESJA	OL	1,66	223m	D-STAN	OL	0,60
87f	D-STAN	LW	3,30	223n	D-STAN	OL	2,16
88c	D-STAN	OLJ	8,34	224g	D-STAN	OL	2,57
88d	D-STAN	OLJ	1,31	225j	D-STAN	OL	0,83
88f	D-STAN	OLJ	0,92	226i	D-STAN	OL	2,21
88g	D-STAN	OLJ	1,49	227a	D-STAN	OL	10,34
88h	D-STAN	OL	2,57	228b	D-STAN	OL	6,17
88i	D-STAN	OL	4,61	228h	D-STAN	OL	1,77
88j	D-STAN	LMŚW	0,83	229a	D-STAN	OL	1,02
93c	D-STAN	BMB	1,24	230a	D-STAN	OL	1,14
94m	D-STAN	LMB	2,00	230b	D-STAN	OL	0,73
95f	D-STAN	OL	4,88	230c	D-STAN	OL	1,24

Oddział pododdz.	Rodzaj powierzchni	TSL	Pow. [ha]	Oddział pododdz.	Rodzaj powierzchni	TSL	Pow. [ha]
95g	D-STAN	LMB	1,79	231z	D-STAN	OL	0,97
97c	D-STAN	LW	1,13	232n	D-STAN	OL	0,84
97d	D-STAN	OLJ	1,70	232o	D-STAN	OL	0,70
97i	D-STAN	OLJ	6,08	232p	D-STAN	OL	1,29
100c	D-STAN	BMW	2,03	232r	D-STAN	LŚW	0,21
101b	D-STAN	BMW	3,56	232x	D-STAN	LMW	0,85
103j	D-STAN	OL	1,52	233a	D-STAN	OL	4,32
104d	D-STAN	LMŚW	0,86	233c	D-STAN	LŚW	2,03
104f	D-STAN	OL	8,35	234a	D-STAN	OL	0,48
104h	D-STAN	OL	3,42	234s	D-STAN	OL	1,14
105a	D-STAN	OL	4,57	235j	D-STAN	LMB	1,43
105b	D-STAN	OL	1,39	236c	D-STAN	BMB	2,79
105c	D-STAN	OL	0,85	236f	D-STAN	OL	3,89
105d	D-STAN	OL	1,04	236o	D-STAN	OL	2,15
105f	D-STAN	OL	2,66				
Obręb Dominikowo							
2a	D-STAN	OL	1,27	146i	D-STAN	OLJ	0,61
2d	D-STAN	BMŚW	1,99	146j	D-STAN	OLJ	1,10
3a	BAGNO		2,63	147d	D-STAN	BMŚW	0,48
4a	D-STAN	OL	1,79	147j	SUKCESJA	OL	0,37
8b	D-STAN	BŚW	2,95	160i	D-STAN	OL	0,53
9d	D-STAN	OL	0,91	161a	D-STAN	OL	1,87
9j	D-STAN	OL	0,58	163b	SUKCESJA	OL	0,21
10a	D-STAN	OL	2,19	163j	BAGNO		0,20
10b	D-STAN	BMŚW	0,61	163n	BAGNO		0,22
10c	TURYST		2,51	164j	SUKCESJA	OL	0,18
10k	TURYST		1,29	165i	D-STAN	BMŚW	2,73
10m	TURYST		1,63	165k	SUKCESJA	LMŚW	0,34
17b	D-STAN	OL	0,71	165l	SUKCESJA	OL	0,43
19a	D-STAN	LMB	1,54	174c	D-STAN	OL	2,55
21c	D-STAN	OL	0,39	174d	D-STAN	OL	1,55
21d	BAGNO		0,54	178h	D-STAN	LMŚW	1,73
23a	D-STAN	LMB	1,11	178i	D-STAN	LŚW	3,08
34a	D-STAN	BMŚW	1,02	179a	D-STAN	LMŚW	0,52
35j	D-STAN	LMŚW	0,79	184j	E-N		0,81
45g	E-N		0,38	186h	D-STAN	OL	0,61
46d	E-N		1,15	187a	D-STAN	OL	3,93
64g	BAGNO		1,78	192b	D-STAN	LMŚW	2,22
67c	E-N		1,65	192c	D-STAN	BMW	1,21
73a	E-N		2,00	192d	E-N		3,26
74a	E-LS		0,01	193b	E-N		4,19
74f	E-N		1,92	193c	D-STAN	BMW	1,30
75h	E-N		1,12	194g	D-STAN	LŚW	1,71
108n	D-STAN	OLJ	0,43	195f	D-STAN	LŚW	2,59

Oddział pododdz.	Rodzaj powierzchni	TSL	Pow. [ha]	Oddział pododdz.	Rodzaj powierzchni	TSL	Pow. [ha]
111b	BAGNO		1,05	197b	D-STAN	LMŚW	0,46
112b	BAGNO		0,67	197c	D-STAN	OL	1,42
113d	BAGNO		0,39	198a	D-STAN	LŚW	3,00
131c	D-STAN	OL	1,51	198h	D-STAN	LŚW	1,28
131d	D-STAN	OL	0,98	199c	D-STAN	LŚW	1,14
131j	D-STAN	OL	0,90	199f	D-STAN	LŚW	0,78
131m	D-STAN	OL	0,28	199g	D-STAN	LŚW	1,99
146g	D-STAN	OLJ	0,28	199h	D-STAN	LŚW	0,45
146h	D-STAN	OLJ	0,51				